



การปรับตัวของเด็กและเยาวชนชาย ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและ
คุ้มครองเด็กและเยาวชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

โดย

นางสาววิภา จิราโรจน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน

ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2552

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การปรับตัวของเด็กและเยาวชนชาย ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและ
คุ้มครองเด็กและเยาวชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

โดย
นางสาววิภา จิราโรจน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน
ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2552
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

**ADJUSTMENT OF CHILDREN AND YOUTHS IN THE REHABILITATION CENTER
UNDER THE DEPARTMENT OF JUVENILE OBSERVATION AND PROTECTION IN
BANGKOK AND ITS ENVIRONS**

**By
Vipa Jiraroj**

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

MASTER OF ARTS

Department of Psychology and Guidance

Graduate School

SILPAKORN UNIVERSITY

2009

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้วิทยานิพนธ์เรื่อง “ การปรับตัวของ
เด็กและเยาวชนชาย ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและ
เยาวชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ” เสนอโดย นางสาววิภา จิราโรจน์ เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ชินะดังกูร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรรัตน์ บุรณวัฒน์
2. รองศาสตราจารย์ลิขิต กาญจนารักษ์
3. อาจารย์ ดร.นงนุช โรจนเลิศ

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล พยอมแย้ม)

...../...../.....

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ นันทิกา เข้มสรวล)

...../...../.....

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ลิขิต กาญจนารักษ์)

...../...../.....

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุรรัตน์ บุรณวัฒน์)

...../...../.....

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร. นงนุช โรจนเลิศ)

...../...../.....

48256314 : สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน

คำสำคัญ: การปรับตัวของเด็กและเยาวชนชาย / ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิด / สัมพันธภาพกับเพื่อน / การ

สนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฝึกและอบรม / การสนับสนุนทางด้านอารมณ์จากศูนย์ฝึกและอบรม / การ

สนับสนุนทางด้านสิ่งของจากศูนย์ฝึกและอบรม ของเด็กและเยาวชนชาย ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัด

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและ เยาวชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

วิชา จิตวิทยา : การปรับตัวของเด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในเขต

กรุงเทพมหานครและปริมณฑล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ผศ.สุวิรัตน์ บุรณวัฒน์, รศ.ลิจิต กาญจนภรณ์ และ อ.ดร.นงนุช ไรชนลิต. 156 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการปรับตัว ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิด สัมพันธภาพกับเพื่อน การสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฝึกและอบรม การสนับสนุนทางด้านอารมณ์จากศูนย์ฝึกและอบรม และการสนับสนุนทางด้านสิ่งของจากศูนย์ฝึกและอบรม ของเด็กและเยาวชนชาย ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการปรับตัวของเด็กและเยาวชนชาย จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา ประเภทของคดี ระยะเวลาการฝึกและอบรมที่ศาลตัดสิน ลักษณะการพักอาศัย รายได้ของครอบครัว 3) เพื่อศึกษาการปรับตัว ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิด สัมพันธภาพกับเพื่อน การสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฝึกและอบรม การสนับสนุนทางด้านอารมณ์จากศูนย์ฝึกและอบรม และการสนับสนุนทางด้านสิ่งของจากศูนย์ฝึกและอบรมเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของเด็กและเยาวชนชาย ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาจำนวน 320 คน ได้มาจากกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณตามลำดับความสำคัญของตัวแปรที่นำเข้ามาสมการ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การปรับตัว ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิด สัมพันธภาพกับเพื่อน อยู่ในระดับปานกลาง การสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฝึกและอบรม สนับสนุนทางด้านอารมณ์จากศูนย์ฝึกและอบรม และการสนับสนุนทางด้านสิ่งของจากศูนย์ฝึกและอบรม อยู่ในระดับมาก

2. การปรับตัวของเด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชาย จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนประเภทของคดี ระยะเวลาการฝึกและอบรมที่ศาลตัดสิน ลักษณะการพักอาศัย รายได้ของครอบครัวไม่แตกต่างกัน

3. การ สนับสนุนทางด้านอารมณ์จากศูนย์ฝึกและอบรม การสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฝึกและอบรม และ สัมพันธภาพกับเพื่อน สามารถร่วมกันทำนายการปรับตัวของเด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรม โดยรวมได้ร้อยละ 35.1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2552

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 1. 2. 3.

48256314: MAJOR : COMMUNITY PSYCHOLOGY

KEY WORDS : ADJUSTMENT OF CHILDREN AND YOUTHS' OPINION TOWARD
WRONG – COMMITTED BEHAVIOR / RELATIONSHIPS WITH
FRIENDS / INFORMATIONAL SUPPORT / EMOTIONAL SUPPORT /
MATERIAL SUPPORT / ADJUSTMENT IN THE REHABILITATION
CENTER UNDER THE DEPARTMENT OF JUVENILE OBSERVATION AND
PROTECTION IN BANGKOK AND ITS ENVIRONS

VIPA JIRAROJ: ADJUSTMENT OF CHILDREN AND YOUTHS IN THE
REHABILITATION CENTER UNDER THE DEPARTMENT OF JUVENILE OBSERVATION
AND PROTECTION IN BANGKOK AND ITS ENVIRONS. THESIS ADVISORS: ASST.PROF.
SUREERAT BURNAVANNA , ASSOC PROF . LIKHIT KARNCHANAPORN AND
NONGNUCH ROTJANALERT , Ed .D. 156 pp

The purposes of this research were , 1) to study level of adjustment, opinion toward
wrong – committed behavior , relationships with friends , informational support , emotional
support and material support from the rehabilitation center among male children and youths in
the department of juvenile observation and protection in Bangkok and its environs , 2) to
compare level of adjustment as classified by age, educational level , type of conviction ,
duration of training course according to the court's judgement , type of accommodation and
family income , and 3) to determine adjustment, opinion toward wrong-committed behavior ,
relationships with friends, informational support , emotional support and material support from
the center as the predictors of children and youths' adjustment in the rehabilitation center
under the department of juvenile observation and protection in Bangkok and its environs.

Samples were 320 children and youths in the rehabilitation center under the
department of juvenile observation and protection in Bangkok and its environs derived by
stratified random sampling technique. Instruments used to collect data were questionnaires
constructed by the researcher. Data were analyzed for percentage (%), mean ($\bar{X}$), standard
deviation (S.D.), t- test , One-Way ANOVA and the Stepwise Multiple Regression Analysis.
The results found that:

1.Adjustment, opinion toward wrong-committed behavior, relationships with friends
were at the moderate level. Informational support, emotional support and material support
were at the high level.

2.The children and youths' adjustment in the rehabilitation center as classified by age ,
levels of education were different statistically significant at .05, while type of conviction,
duration of training course according to the court's judgement , type of accommodation , and
family income were not significantly different.

3.Emotional support , informational support and relationships with friends predicted male
children and youths' adjustment at the percentage of 35.1 ,with statistical significance at .001.

Department of Psychology and Guidance Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2009

Student's signature.....

Thesis Advisors' signature 1.....2.....3.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุรวิรัตน์ บุณณวัฒน์ รองศาสตราจารย์ ลิขิต กาญจนานุกรม อาจารย์ ดร.นงนุช โรจนเลิศ อาจารย์ที่ปรึกษาในการทำวิทยานิพนธ์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล พยอมแย้ม ประธานกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ที่ให้คำแนะนำปรึกษา ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนทำให้วิทยานิพนธ์สำเร็จได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ นันทิกา แย้มสรวล ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้ให้ความกรุณาแก่ผู้วิจัยและเสียสละเวลาอันมีค่า ในการให้คำปรึกษาแนะนำ ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัย

ขอขอบคุณ คุณมงคลชัย รัตนจารุเรือง นักจิตวิทยาคลินิกบ้านสิรินธร ที่ให้คำปรึกษาในการสร้างแบบสอบถาม และคำแนะนำต่างๆที่เป็นประโยชน์ ขอขอบคุณ เด็กและเยาวชนจากศูนย์ฝึกและอบรม เด็กและเยาวชนชายบ้านมุขิตา บ้านอุเบกขา บ้านสิรินธร บ้านกาญจนาภิเษก ขอขอบคุณน้องๆ นักสังคมสงเคราะห์สถาบันกัลยาณ์ราชนครินทร์ ที่ให้คำแนะนำและกำลังใจในการฝ่าฟันอุปสรรคต่างๆ ขอขอบคุณหัวหน้ากลุ่มงานฟื้นฟูสมรรถภาพ สถาบันกัลยาณ์ราชนครินทร์

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อสมชาย และคุณแม่วิไลย จิราโรจน์ และพี่ๆน้องๆหลานๆ ในครอบครัว ที่ให้กำลังใจ และสนับสนุนการศึกษามาอย่างต่อเนื่อง และบุคคลสุดท้ายที่ลืมไม่ได้คือ คุณสมพร คู่คิด ผู้ที่เป็นกำลังใจ และกำลังใจทรัพย์ ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องท่านอื่นๆ ที่ไม่ได้เอ่ยนามไว้ ณ ที่นี้ ซึ่งให้ความช่วยเหลือมาโดยตลอด จนทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในการศึกษาครั้งนี้

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ซ
สารบัญตาราง.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
ปัญหาของการวิจัย.....	7
สมมติฐานของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	11
2 แนวคิดและทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
ความหมายและสาเหตุของการปรับตัว.....	14
ทฤษฎีการปรับตัว.....	17
สาเหตุของการปรับตัว.....	20
ลักษณะของการปรับตัว.....	22
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัว.....	27
แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กและวัยรุ่น.....	28
ความหมายของพัฒนาการเด็กและวัยรุ่น.....	28
ปัญหาของเด็กและวัยรุ่น.....	36
ปัญหาการปรับตัวของเด็กและวัยรุ่น.....	33
แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพกับเพื่อน.....	37
ความหมายของสัมพันธภาพ.....	37
แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างสัมพันธภาพ.....	40
ขั้นตอนการสร้างสัมพันธภาพ.....	41

สัมพันธภาพกับเพื่อนวัยรุ่น.....	43
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพกับเพื่อน.....	44
แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางสังคม.....	44
ความหมายของการสนับสนุนทางสังคม.....	44
ความสำคัญของการสนับสนุนทางสังคม.....	46
ประเภทของการสนับสนุนทางสังคม.....	47
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน.....	49
ความหมายของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด.....	49
แนวโน้มของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด.....	51
สาเหตุการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน.....	52
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของเด็กและเยาวชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ	
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคลกับการปรับตัว.....	56
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพกับเพื่อน ความคิดเห็นเกี่ยว	
กับการกระทำความผิด การสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสาร ทางด้านอารมณ์	
และทางด้านสิ่งของจากศูนย์ฝึกและอบรมกับการปรับตัว.....	58
ศาลเยาวชนและครอบครัว.....	59
อำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัว.....	60
กระบวนการยุติธรรมในกรณีที่เด็กและเยาวชนต้องหาว่ากระทำความผิด.....	61
วิธีการแก้ไขความประพฤติของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด.....	64
แนวทางการคำนวณครบกำหนดปล่อยตัวเด็กและเยาวชน.....	65
ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน.....	66
ความเป็นมาของศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน.....	66
ความหมายของศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน.....	70
การฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนในประเทศไทย.....	71
หน้าที่ความรับผิดชอบของศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน.....	72
การเลื่อนชั้นเด็กและเยาวชน.....	78
ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน.....	81
ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านสิรินธร.....	81

ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านอุเบกขา.....	81
ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านมุทิดา.....	81
ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านกาญจนาภิเษก.....	81
กิจกรรมการฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรม.....	81
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	84
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	85
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	85
ตัวแปรที่ศึกษา.....	87
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	88
การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ.....	93
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	93
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	94
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	94
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	95
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล.....	97
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์การปรับตัว ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิด สัมพันธภาพ กับเพื่อน การสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฝึกและอบรม การสนับสนุนทางด้านอารมณ์จากศูนย์ฝึกและอบรม และการ สนับสนุนทางด้านสิ่งของจากศูนย์ฝึกและอบรม.....	99
ตอนที่ 3 การศึกษาเปรียบเทียบการปรับตัวของเด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและ อบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในเขต กรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา ประเภท ของคดี ระยะเวลาการฝึกและอบรมที่ศาลตัดสิน ลักษณะการพักอาศัย รายได้ของครอบครัว.....	100
ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ตัวแปร ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิด สัมพันธภาพกับ เพื่อน การสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฝึกและอบรม การสนับสนุนทางด้านอารมณ์จากศูนย์ฝึกและอบรม และการสนับสนุน ทางด้านสิ่งของจากศูนย์ฝึกและอบรม ที่สามารถทำนายการปรับตัวของ เด็กและเยาวชนชาย ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจ	

บทที่	หน้า
และคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล.....	109
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	122
สรุปผลการวิจัย.....	123
อภิปรายผลการวิจัย.....	125
ข้อเสนอแนะของการวิจัย.....	133
บรรณานุกรม.....	136
ภาคผนวก.....	141
ภาคผนวก ก ข้อคำถาม.....	139
ภาคผนวก ข ค่าคะแนนของแบบสอบถามเมื่อจำแนกเป็นรายชื่อ.....	151
ประวัติผู้วิจัย.....	159

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

- 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ของศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน
ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล.....86
- 2 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา
ประเภทของคดี ระยะเวลาการฝึกและอบรมที่ศาลตัดสิน
ลักษณะการพักอาศัย รายได้ของครอบครัว.....97
- 3 แสดงจำนวนและร้อยละของ ผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา.....99
- 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การปรับตัว
ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิด สัมพันธภาพกับเพื่อน
การสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฝึกและอบรม
การสนับสนุนทางด้านอารมณ์จากศูนย์ฝึกและอบรม
การสนับสนุนทางด้านสิ่งของจากศูนย์ฝึกและอบรม
ของเด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน
สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล.....100
- 5 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การปรับตัว
ของเด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน
สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในเขตกรุงเทพมหานคร
และปริมณฑลจำแนกตาม ประเภทของคดี.....101
- 6 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่าง การปรับตัว ของเด็กและเยาวชนชาย
ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลจำแนกตาม ประเภทของคดี.....101
- 7 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การปรับตัว
ของเด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน
สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในเขตกรุงเทพมหานคร
และปริมณฑลจำแนกตาม ประเภทของคดี.....102

8	แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างการปรับตัว ของเด็กและเยาวชนชาย ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครอง เด็กและเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล จำแนกตาม รายได้ของครอบครัว.....	102
9	แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างการปรับตัวของเด็กและเยาวชนชายใน ศูนย์ฝึกและอบรม เด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครอง เด็กและเยาวชน ในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล จำแนกตาม อายุ.....	103
10	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) การปรับตัวของ เด็กและเยาวชนชาย ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรม พินิจและคุ้มครอง เด็กและเยาวชน ในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล จำแนกตาม อายุ.....	103
11	แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการปรับตัวของเด็กและเยาวชน ชายในศูนย์ ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนสังกัดกรมพินิจและคุ้มครอง เด็กและเยาวชนในเขต กรุงเทพมหานครและปริมณฑล เป็นรายคู่ ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe').....	104
12	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการปรับตัวของเด็กและเยาวชนชาย ในศูนย์ ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครอง เด็กและเยาวชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำแนกตาม ระยะเวลาการฝึกและอบรมที่ศาลตัดสิน.....	105
13	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการปรับตัวของเด็กและเยาวชนชายในศูนย์ ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครอง เด็กและเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล จำแนกตาม ระยะเวลาการฝึกและอบรมที่ศาลตัดสิน.....	105
14	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการปรับตัวของเด็กและเยาวชนชายในศูนย์ ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำแนกตาม ระดับการศึกษา.....	106
15	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการปรับตัวของเด็กและเยาวชนชายในศูนย์ ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำแนกตามระดับการศึกษา.....	106

16	แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการปรับตัวของเด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนสังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe).....	107
17	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การปรับตัวของเด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลจำแนกตาม ลักษณะการพักอาศัย.....	108
18	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการปรับตัว ของเด็กและเยาวชนชาย ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครอง เด็กและเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำแนกตามลักษณะการพักอาศัย.....	108
19	แสดงการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิด (X_1) สัมพันธ์ภาพกับเพื่อน (X_2) การสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสาร จากศูนย์ฝึกและอบรม (X_3) การสนับสนุนทางด้านอารมณ์ จากศูนย์ฝึกและอบรม (X_4) และการสนับสนุนทางด้านสิ่งของ จากศูนย์ฝึกและอบรม (X_5) และการปรับตัว (Y) ของเด็กและเยาวชนชาย ในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนสังกัดกรมพินิจและคุ้มครอง เด็กและเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล.....	110
20	แสดงการวิเคราะห์ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ ทำนายการปรับตัวเด็กและ เยาวชนชายในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครอง เด็กและเยาวชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล.....	112
21	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน รายชื่อของการปรับตัว.....	149
22	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน รายชื่อของความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิด..	151
23	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน รายชื่อของสัมพันธ์ภาพกับเพื่อน.....	152
24	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน รายชื่อของการได้รับการสนับสนุนทาง ด้านข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฝึกและอบรม.....	153
25	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน รายชื่อของการได้รับการสนับสนุนทาง ด้านอารมณ์จากศูนย์ฝึกและอบรม.....	154
26	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน รายชื่อของการได้รับการสนับสนุนทาง ด้านสิ่งของจากศูนย์ฝึกและอบรม.....	155

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในการพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้า ทรัพยากรที่สำคัญที่สุดคือทรัพยากรมนุษย์โดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนของชาติ ซึ่งต่อไปจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า หากเด็กและเยาวชนเหล่านี้ได้รับการอบรมบ่มนิสัยให้เป็นพลเมืองดี เคารพกฎหมายบ้านเมือง ประกอบอาชีพสุจริต และรู้จักเสียสละประโยชน์ส่วนตัวเพื่อประโยชน์ส่วนรวมแล้ว ประเทศชาติก็จะเจริญก้าวหน้า แต่ในสภาพสังคมไทยในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลง และพัฒนาทางวัตถุอย่างรวดเร็วทั้งสิ่งของเครื่องใช้ อุปกรณ์อำนวยความสะดวก เครื่องมือสื่อสาร รวมถึงสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ทำให้ประชาชนมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่ทันสมัยและสะดวกสบายมากขึ้น แต่กลับพบว่าสภาพทางสังคมกลับเสื่อมโทรมลงอย่างรวดเร็ว คุณภาพชีวิตและจิตใจของคนไทย มีสถานภาพสวนทางกับการเจริญเติบโตทางวัตถุเหล่านั้น ข่าวสารทางหน้าหนังสือพิมพ์ แสดงให้เห็นว่าคนในสังคมมีการแก่งแย่งแข่งขันและใช้ความรุนแรงในการแก้ไขปัญหากันมากขึ้น จึงให้เห็นถึงระดับคุณธรรมของประชาชนที่ตกต่ำลง สังคมไทยในองค์กรต่างๆทุกระดับ มีการฉ้อราษฎร์บังหลวง ทูจริต คดโกง และมีกรณีจำนวนมากที่ใช้วิธีการประทุษร้ายกันทั้งทางร่างกายและทรัพย์สิน (วรชาติ แส่นคำ 2543 : 1) มีเด็กวัยรุ่นจำนวนไม่น้อยที่ประพฤติดนเป็นนักเลงต่อไปในทางอันธพาล มีกิริยาที่แข็งกระด้าง ก้าวร้าว มีการจับกลุ่มมั่วสุมกันทำสิ่งที่ไม่ถูกต้อง เช่น เล่นการพนัน เสพยาเสพติด พกพาของมีคม ขกพวกตีกันทำร้ายกัน เมื่อมีเรื่องไม่พอใจเกิดขึ้น มีการประพฤติดีกกฎหมาย ปล้นจี้ ลักขโมย ทำร้ายร่างกายผู้อื่น เป็นต้น จากสถิติจำนวนเด็กและเยาวชนชายและหญิงที่กระทำผิดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 - 2550 สถิติเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดกฎหมายมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น กล่าวคือ ในปี พ.ศ. 2548 มีเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดในคดีต่างๆ มีจำนวน 35,928 ราย และในปี พ.ศ. 2550 ปรากฏว่าจำนวนเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดในคดีต่างๆ มีจำนวนเพิ่มขึ้นถึง 50,767 ราย (สำนักพัฒนางานยุติธรรมเด็กและเยาวชน , กลุ่มงานข้อมูลและสารสนเทศ 2550) ปัญหาการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนถือเป็นปัญหาในทุกสังคมที่เกิดขึ้นเนื่องมาจากหลายสาเหตุและมีความแตกต่างกันไปในแต่ละสังคม เนื่องมาจากบุคคลเหล่านี้ยังอ่อนเยาว์ต่อโลกการขาดวุฒิภาวะทางการคิดและการใช้เหตุผล ทำให้ขาดความสามารถในการตัดสินใจอย่างเหมาะสม นอกจากนี้การที่เด็กและเยาวชนไม่สามารถควบคุมอารมณ์ตนเองได้ และวัยนี้เป็นวัยที่ให้ความสำคัญกับเพื่อนมากดังนั้นปัญหาที่เกิดจากการถูกชักจูงจากเพื่อน ความต้องการความตื่นเต้น ทำหายอยากลอง รวมถึงแรงกระตุ้นที่ได้รับจากสื่อ

ต่างๆทำให้เกิดการลอกเลียนแบบของพฤติกรรมต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น การแต่งกายหรือการแสดงออกโดยการขาดการพิจารณาให้รอบคอบดังนั้นจึงทำให้เด็กและเยาวชนส่วนหนึ่ง ต้องเดินทางชีวิตผิดพลาด ได้ก่อให้เกิดความเดือดร้อนทั้งต่อตนเองและครอบครัวและสังคมขึ้นมาได้ซึ่งมีอยู่ไม่น้อยที่เป็นความผิดที่รุนแรงนำไปสู่การถูกลงโทษตามกฎหมายถึงขั้นถูกคุมขังควบคุมได้

จากสภาวะดังกล่าวแสดงให้เห็นว่ามีเด็กและเยาวชนไทยจำนวนไม่น้อยที่อยู่ในภาวะที่ต้องได้รับความช่วยเหลือและแก้ไข เพราะนอกจากปัญหาที่เกิดขึ้นนี้ จะส่งผลให้เด็กและเยาวชนสูญเสียโอกาสในการมีชีวิตที่ปกติสุขและเติบโตไปตามพัฒนาการที่เหมาะสม เพื่อเป็นกำลังที่สำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป เด็กและเยาวชนเหล่านี้ ยังเป็นผู้ก่อให้เกิดปัญหาสังคมในด้านความสงบเรียบร้อยและปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินด้วย และเชื่อว่ายังมีเด็กและเยาวชนอีกมากมาย ที่กระทำความผิดหรือมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน ยังไม่มีการบันทึกข้อมูลไว้ ซึ่งจำเป็นจะต้องมีผู้ให้ความสนใจและหาหนทางในการช่วยเหลือและแก้ไข อย่างไรก็ตามเด็กและเยาวชนในส่วนที่กระทำความผิดและถูกจับกุมได้ ก็จะเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมของศาล (ชัชติยา รัตนดิกล 2539 : 2) เด็กและเยาวชนที่ได้กระทำความผิดแล้วเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม คือ ถูกจับกุมโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งจะดำเนินการสอบสวนและส่งตัวสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เมื่อสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนรับตัวไว้จะมีการพิจารณาประกันตัว แต่ถ้าเด็กและเยาวชนคนใดไม่ได้รับการประกันตัวก็จะถูกควบคุมตัวไว้ยังสถานแรกรับเพื่อรอการส่งตัวฟ้องศาล ในระหว่างรอจะมีการสืบเสาะข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน มีการตรวจรักษาพยาบาล และเสนอรายงานเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนเพื่อประกอบการพิจารณาคดีของศาลเยาวชนและครอบครัว ซึ่งศาลอาจจะสั่งพิพากษาให้ปล่อยตัวโดยมีเงื่อนไข ปรับ คุมประพฤติ หรือส่งตัวไปเข้ารับการฝึกและอบรม ในกรณีเช่นนี้ เด็กและเยาวชนก็จะถูกส่งตัวไปยังศูนย์ฝึกและอบรม เพื่อรับการบำบัดแก้ไข และฟื้นฟูความประพฤติ ด้วยการจัดการศึกษาวิชาสามัญและวิชาชีพอันเหมาะสมแก่ศักยภาพรวมทั้งเสริมสร้างจริยธรรมและวัฒนธรรม เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รับความรู้ และทักษะต่างๆ อันเป็นประโยชน์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีความสำนึกผิดและปรับเปลี่ยนความประพฤติ และเมื่อมีการตัดสินความผิด จะส่งตัวไปยังศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เมื่อเด็กและเยาวชนเข้ามาอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ต้องพบกับการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ในชีวิต เนื่องจากการที่ไร้อิสรภาพ ถูกจำกัดบริเวณต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบที่วางไว้อย่างเคร่งครัด เป็นสถานการณ์ที่เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางลบในช่วงชีวิตของบุคคลนั้นๆ ถือเป็นภาวะวิกฤตของชีวิตเป็นเหตุการณ์ที่ทำให้ชีวิตเปลี่ยนแปลง เช่น การต้องเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม สังคม และที่อยู่อาศัย ที่สำคัญพวกเขาเหล่านั้นจะต้องดำเนินชีวิตร่วมกับคนจำนวนมาก การดำเนินชีวิต ภายใต้กฎระเบียบ เพื่อนใหม่ และเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลรับผิดชอบเด็กและเยาวชน จึงต้องอาศัยความอดทนในการปรับตัว เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมใหม่ให้ได้ ผู้ที่ปรับตัวได้ย่อมมีโอกาสเรียนรู้พัฒนาพฤติกรรมที่เหมาะสม มีวิธีการ

ในการแก้ปัญหาที่ดีกว่าเดิม แต่ถ้าหากไม่สามารถปรับตัวได้ตามการเปลี่ยนแปลงของสังคมหรือสภาพแวดล้อม ย่อมก่อให้เกิดความเครียดและปัญหาสุขภาพจิต ตามมา ซึ่งอาจส่งผลถึงการมีพฤติกรรม การแสดงออกที่ไม่เหมาะสม เป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการดำรงชีวิต โดยเฉพาะสภาพทางจิตใจและอารมณ์ของเด็กและเยาวชนอยู่เสมอ

มีนักจิตวิทยาหลาย ท่านที่เสนอแนวคิดว่าการเปลี่ยนแปลงของชีวิตเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดความเครียดขึ้นมา หากชีวิตมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก รุนแรง และเกิดขึ้นทันทีทันใด ชีวิตนั้นก็จะเกิดความเครียดมากและต้องมีการปรับตัวเป็นพิเศษ ถ้าปรับตัวได้สุขภาพจิตก็จะดี ถ้าปรับตัวไม่ได้ก็จะ มีปัญหาชีวิต (ลิจิต กาญจนารณ์ 2547 : 146 – 147) เด็กและเยาวชนถ้าไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพสังคมและสภาพแวดล้อมของศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนได้ ย่อมก่อให้เกิดปัญหาด้านพฤติกรรม เช่น การฝ่าฝืนกฎระเบียบ การหลบหนีออกจากศูนย์ฝึกและอบรม การก่อความเดือดร้อนวุ่นวาย การทำลายสิ่งของและทำร้ายร่างกายผู้อื่น หรืออาจทำร้ายตนเอง ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาลักษณะนิสัย และพฤติกรรม การปรับตนเป็นพลเมืองดี รวมทั้งเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินกิจกรรมของศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดมักจะมีปัญหาด้านจิตใจ เกิดความสับสนในบทบาทของตน ทำให้มีพฤติกรรมแสดงออกไม่เหมาะสม (นิพนธ์ แจ่มเอี่ยม 2519 : 6 – 7)

ในการปรับตัวนั้น (ดวงเดือน มูลประดับ 2541 : 3 – 4) กล่าวว่า เป็นความสามารถของบุคคล ในการเปลี่ยนแปลงตัวเองให้เข้ากับสภาพแวดล้อม โดยมีแนวคิดที่มนุษย์เป็นหน่วยเดียวกัน ได้แก่ กาย จิต และสังคม ไม่อาจแยกออกจากกันได้ มนุษย์มีการแสดงออกถึงการปรับตัว 4 ด้าน คือ ด้านร่างกายและสรีระ เป็นการรักษาความมั่นคงทางด้านร่างกายและสรีระ ด้านอัตมโนทัศน์ เป็นการรักษาความมั่นคงทางด้านสังคม โดยกระทำตามหน้าที่ที่สังคมคาดหวัง และด้านพึงพาหะหว่างกัน เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างการเป็นตัวของตัวเองและการพึ่งพา โดยการปรับตัวนั้นมีทั้งการปรับตัวระยะสั้นและระยะยาว(เดือนเพ็ญ สังขะฤกษ์ และจุฬารัตน์ มัณฑนาพงศ์ 2527 : 84) ซึ่งต้องใช้กลไกในการรักษาภาวะสมดุลของร่างกายและจิตใจเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ แม้การปรับตัวสามารถเกิดขึ้นได้ตลอดชีวิต แต่วัยรุ่น เป็นวัยที่ประสบปัญหาในการปรับตัวมากกว่าวัยอื่นๆ และสมควรได้รับการสนใจจากผู้เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ตัวแปรที่มีบทบาทต่อการปรับตัวของเด็กและเยาวชนมีหลายประการด้วยกันแต่ที่น่าสนใจก็คือ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำความผิด ที่เกี่ยวกับตนเอง ปัญหาการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนถือเป็นปัญหาทุกสังคม เกิดขึ้นเนื่องมาจากหลายสาเหตุและมีความแตกต่างกันไปในแต่ละสังคม ปัญหาการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเกร การก้าวร้าว และการฝ่าฝืนระเบียบอันดีงามของชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวัยเด็กและวัยเยาวชนเพราะบุคคลเหล่านี้ การขาดวุฒิภาวะทางการคิดและการให้เหตุผล การขาดความสามารถในการตัดสินใจอย่างสร้างสรรค์ รวมทั้ง การพัฒนาบุคลิกภาพ อุปนิสัย ความเชื่อ เหตุจูงใจต่างๆ ที่ค่อยๆ ก่อตัวขึ้นเรื่อยๆ ในชีวิต และการ

เจริญเติบโตทางจิตใจและร่างกายในสภาวะการณ์ที่ไม่เหมาะสม ปัญหาการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิด คือการที่เด็กและเยาวชนชายไม่สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ การชักจูงจากเพื่อน ต้องการความตื่นเต้น ทำลาย อยากรอง การลอกเลียนแบบจากสื่อต่างๆ จึงทำให้เด็กและเยาวชนมากมาย ต้องเดินทางชีวิตผิดพลาด ได้ก่อคดีที่ขัดต่อความสงบสุขของบ้านเมือง บุคคลเหล่านี้จึงถูกศาลตัดสินให้ถูกคุมขัง (สันสนีย์ กิจแก้ว 2550 : 2)

นอกจากความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิดที่สัมพันธ์กับการปรับตัวแล้ว การที่เด็กและเยาวชนสามารถปรับตัวได้ดี และสอดคล้องกับสภาวะของตนเองนั้น ตัวแปรที่สำคัญและน่าจะมีผลกระทบกับเด็กและเยาวชน ก็คือ สัมพันธภาพกับเพื่อน เมื่อต้องถูกควบคุมตัวให้มาอยู่ร่วมกันในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ทำให้เด็กและเยาวชนเกิดความวิตกกังวลในความผิด รู้สึกหวาดกลัว ไม่ไว้วางใจเจ้าหน้าที่ อีกทั้งการหวาดกลัวระแวงกลัวการถูกทำร้าย กลั่นแกล้งจากเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรมด้วยกัน สิ่งเหล่านี้ล้วนแต่ทำให้เด็กและเยาวชนมีความรู้สึกคับข้องใจ วิตกกังวล อาจก่อให้เกิดภาวะเครียดกดดันทางจิตใจอันอาจนำไปสู่การสร้างปัญหาต่างๆ ขึ้นมา เช่น ทะเลาะวิวาท ทำร้ายตัวเอง ทำร้ายผู้อื่น หลบหนี เป็นต้น สัมพันธภาพจึงเป็นเรื่องสำคัญของการดำเนินชีวิตทั้งในระดับส่วนตัวและส่วนรวม เป้าหมายหลักในการติดต่อสัมพันธ์กัน คือ การทำให้บุคคลที่สัมพันธ์ด้วยมีส่วนทำให้ความต้องการบรรลุผล เมื่อมีความต้องการบุคคลจะคิดและทำสิ่งต่างๆ เพื่อตอบสนองความต้องการ ซึ่งการกระทำเหล่านั้นเกือบทั้งหมดต้องอาศัยความร่วมมือช่วยเหลือจากผู้อื่นจึงสำเร็จได้ การสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างกัน ปัจจัยแวดล้อมแต่ละขณะที่ผนวกกับพื้นฐานดั้งเดิม และประสบการณ์ของแต่ละคนล้วนเป็นตัวแปรของผลลัพธ์ในการสร้างสัมพันธภาพ การเรียนรู้ การคิด การเข้าใจ การจดจำ และการสะสมข้อมูลต่างๆ เป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการเกี่ยวข้องกับผู้อื่น สุรพล พะยอมรัมย์ (2548:10) กล่าวว่า ความสัมพันธ์นี้อาจเกิดขึ้นในด้านบวกหรือด้านลบก็ได้ และเมื่อใดที่ความสัมพันธ์เป็นไปในทางลบ เกิดความขัดแย้ง ความคับข้องใจสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเครียด ดังนั้นการมีสัมพันธภาพอันดีระหว่างเพื่อน ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ทำให้เด็กและเยาวชนได้รับความรักใคร่ความผูกพัน การช่วยเหลือ ทำให้รู้สึกถึงความเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ซึ่งการมีสัมพันธภาพอันดียังมีความสำคัญคือ ช่วยลดภาวะวิกฤตในช่วงชีวิต ลดความเครียด ทำให้สามารถปรับตัวได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม (ดวงเดือน มูลประดับ 2541 : 3 – 4) การปรับตัวจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่งสำหรับเด็กและเยาวชน ที่จะต้องเรียนรู้ในการเข้ากับสังคมใหม่ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนให้ได้ โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนซึ่งเป็นประชากรส่วนใหญ่ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน มีความจำเป็นต้องมาอยู่ร่วมกันนั้น มีการเรียนรู้การดำรงชีวิตอย่างปกติสุข พบกับการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านสภาพแวดล้อมและด้านสังคม ซึ่งส่งผลให้เกิดความความวิตกกังวล ความเครียด หากเด็กและเยาวชนไม่สามารถจัดการกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับตนเองได้จะนำมาซึ่งปัญหาและพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม

การได้รับการสนับสนุนทางด้านสังคมเป็นเป็นตัวแปรที่สำคัญอีกตัวหนึ่งซึ่งเป็นสิ่งที่จะทำให้เด็กและเยาวชนสามารถปรับตัวและดำรงชีวิตอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมได้ โดยการสนับสนุนทางสังคมจัดเป็นแหล่งประโยชน์อย่างหนึ่งของบุคคล ซึ่งได้จากการปฏิสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่นซึ่งในที่แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่การสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสาร , การสนับสนุนทางด้านอารมณ์ , และการสนับสนุนทางด้านสิ่งของ การได้รับการสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสาร เป็นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์และข้อมูลย้อนกลับในสิ่งที่ได้กระทำ เพื่อให้บุคคลได้ปรับปรุงแก้ไข หรือได้รับกำลังใจในสิ่งที่ได้ทำแล้ว และเสริมสร้างโอกาสให้บุคคลมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของคอบบ์ (Cobb 1976 : 300) กล่าวว่า แรงสนับสนุนทางสังคมเป็นการที่บุคคลได้รับข้อมูล ซึ่งทำให้ตัวเองเชื่อว่ามีบุคคลให้ความรัก ความเอาใจใส่ เห็นคุณค่าและยกย่องตัวเอง นอกจากนี้ตัวเองยังรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคมมีความผูกพันซึ่งกันและกัน การให้คำแนะนำปรึกษาที่สามารถนำไปใช้แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น การว่ากล่าวตักเตือน การให้ข้อมูลย้อนกลับในสิ่งที่ได้กระทำเกี่ยวกับพฤติกรรมของตนเองเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข และเป็นการช่วยเหลือทำให้เด็กและเยาวชน เกิดความเข้าใจว่าควรจะทำอย่างไรจึงจะมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์ต่อตนเองและสามารถปรับตัวได้กับการเปลี่ยนแปลง การสนับสนุนทางด้านอารมณ์ เป็นพฤติกรรมที่ทำให้รู้สึกสบายใจ หรือพฤติกรรมอื่นๆซึ่งแสดงถึงความเอาใจใส่ มั่นใจ ทำให้เด็กและเยาวชนชายเชื่อว่ามีบุคคลให้ความรัก ความเอาใจใส่ เห็นคุณค่าและยกย่องตัวเองทำให้รู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคมมีความผูกพันซึ่งกันและกัน รู้สึกไว้นือเชื่อใจและไว้วางใจ ตลอดจนมีความรู้สึกปลอดภัย การได้รับการสนับสนุนทางด้านสิ่งของ เป็นการช่วยเหลือด้วยการให้สิ่งของและบริการบางอย่างที่ช่วยแก้ไขปัญหามาง่ายๆได้ การได้รับคำแนะนำด้านข้อมูลข่าวสารอันเป็นประโยชน์ และเงินทอง ปัจจัยที่จำเป็นในการดำเนินชีวิต หรือบริการต่างๆที่เด็กและเยาวชนพึงได้รับ ทำให้เด็กและเยาวชนมีความสุขในชีวิต ลดความเครียดที่เกิดขึ้นในชีวิต โดยเฉพาะในสถานะที่มีสิ่งเร้านานาประการเข้ามาเกี่ยวข้องในชีวิตซึ่งสามารถส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนทั้งทางบวกและทางลบ

การสนับสนุนทางด้านต่างๆที่กล่าวมาข้างต้น นี้จะมีผลในการลดระดับความรุนแรงผลกระทบที่เกิดขึ้น ตลอดจนทำให้เกิดแรงจูงใจ ในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและส่งผลต่อการปรับตัวของบุคคล ฉะนั้น เด็กและเยาวชน ซึ่งต้องพบการเปลี่ยนแปลงอย่างมากมาย จึงต้องการ การสนับสนุนทางด้านอารมณ์ ด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านสิ่งของจากเจ้าหน้าที่ศูนย์ฝึกและอบรม ซึ่งเป็นสิ่งที่จะส่งเสริมการปรับตัวที่ดีต่อไป

จากผลการศึกษาที่กล่าวมาทำให้ผู้วิจัยสนใจปัจจัยดังกล่าวอันได้แก่ สัมพันธภาพกับเพื่อน ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิด การสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฝึกและอบรม การ

สนับสนุนทางด้านอารมณ์จากศูนย์ฝึกและอบรม และการสนับสนุนทางด้านสิ่งของจากศูนย์ฝึกและอบรม ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ได้แก่ เด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านมุขิดา เด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านอุเบกขา เด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านสิรินธร เด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านกาญจนาภิเษก จะมีผลต่อการปรับตัวของเด็กและเยาวชนชายอย่างไร และยังศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยด้าน ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ประเภทของคดี ระยะเวลาการฝึกและอบรมที่ศาลตัดสิน ลักษณะการพักอาศัย รายได้ของครอบครัว ว่ามีผลต่อการปรับตัวของเด็กและเยาวชนชายหรือไม่ โดยการศึกษาครั้งนี้เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้เป็นแนวทาง ในการวางแผนป้องกัน แก้ไขปัญหาซึ่งเกิดขึ้นในปัจจุบันและอันอาจจะเกิดขึ้นในอนาคต และให้ความช่วยเหลือแก่เด็กและเยาวชน ให้สามารถปรับตัวอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนได้ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ใน แก้ไข ฟื้นฟู พฤติกรรมของเด็กและเยาวชนให้สามารถกลับตนเป็นพลเมืองดี และสามารถออกไปใช้ชีวิตในสังคมภายนอกได้อย่างปกติสุขต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการปรับตัว สัมพันธภาพกับเพื่อน ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิด การสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฝึกและอบรม การสนับสนุนทางด้านอารมณ์จากศูนย์ฝึกและอบรม และการสนับสนุนทางด้านสิ่งของจากศูนย์ฝึกและอบรม ของเด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการปรับตัวของเด็กและเยาวชนชาย ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ประเภทของคดี ระยะเวลาการฝึกและอบรมที่ศาลตัดสิน ลักษณะการพักอาศัย รายได้ของครอบครัว
3. เพื่อศึกษาสัมพันธภาพกับเพื่อน ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิด การสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฝึกและอบรม การสนับสนุนทางด้านอารมณ์จากศูนย์ฝึกและอบรม และการสนับสนุนทางด้านสิ่งของจากศูนย์ฝึกและอบรม เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของเด็กและเยาวชนชาย ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ปัญหาของการวิจัย

1. เด็กและเยาวชนชาย ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีการปรับตัว สัมพันธภาพกับเพื่อน ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิด การสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฝึกและอบรม การสนับสนุนทางด้านอารมณ์จากศูนย์ฝึกและอบรม และการสนับสนุนทางด้านสิ่งของจากศูนย์ฝึกและอบรม อยู่ในระดับใด

2. ปัจจัยส่วนบุคคลของเด็กและเยาวชนชาย ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในเขตกรุงเทพและปริมณฑล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ประเภทของคดี ระยะเวลาการฝึกและอบรมที่ศาลตัดสิน ลักษณะการพักอาศัย รายได้ของครอบครัว ที่ต่างกัน มีการปรับตัวแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

3. สัมพันธภาพกับเพื่อน ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิด การสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฝึกและอบรม การสนับสนุนทางด้านอารมณ์จากศูนย์ฝึกและอบรม การสนับสนุนทางด้านสิ่งของจากศูนย์ฝึกและอบรม เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของเด็กและเยาวชนชาย ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล หรือไม่ อย่างไร

สมมุติฐานของการวิจัย

1. เด็กและเยาวชนชาย ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ที่มีอายุต่างกัน มีการปรับตัวแตกต่างกัน

2. เด็กและเยาวชนชาย ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการปรับตัวแตกต่างกัน

3. เด็กและเยาวชนชาย ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ระยะเวลาการฝึกและอบรมที่ศาลตัดสินต่างกัน มีการปรับตัวแตกต่างกัน

4. เด็กและเยาวชนชาย ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ที่มีลักษณะการพักอาศัยต่างกัน มีการปรับตัวแตกต่างกัน

5. เด็กและเยาวชนชาย ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ที่มีรายได้ของครอบครัวต่างกัน มีการปรับตัวแตกต่างกัน

6. สัมพันธภาพกับเพื่อน ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิด การสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฝึกและอบรม การสนับสนุนทางด้านอารมณ์จากศูนย์ฝึกและอบรม และการสนับสนุนทางด้านสิ่งของจากศูนย์ฝึกและอบรม เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของเด็กและ

เยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ขอบเขตการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ เด็กและเยาวชนชาย ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ประกอบด้วย ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านมุกดา ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านอุเบกขา ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านสิรินธร ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านกาญจนาภิเษก ในปี พ.ศ. 2552 จำนวน 699 คน (ข้อมูลจากบัญชีรายชื่อเด็กและเยาวชนชายของศูนย์ฝึกและอบรมที่ใช้ในการวิจัย ณ วันที่ 1 เมษายน 2552)

2. ขอบเขตด้านกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่เด็กและเยาวชนชาย ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ประกอบด้วย ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านมุกดา ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านอุเบกขา ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านสิรินธร ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านกาญจนาภิเษก ในปี พ.ศ. 2552 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 320 คน ได้มาจากการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของยามานะ (Yamane , อ้างถึงใน ประคอง กรรณสูตร 2542 :10 -11) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 สำหรับความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 และใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนประชากรจำแนกตามศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีดังต่อไปนี้

3.1 ตัวแปรอิสระ

3.1.1 ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่

3.1.1.1 อายุ

3.1.1.2 ระดับการศึกษา

3.1.1.3 ประเภทของคดี

3.1.1.4 ระยะเวลาการฝึกและอบรมที่ศาลตัดสิน

3.1.1.5 ลักษณะการพักอาศัย

3.1.1.6 รายได้ของครอบครัว

- 3.1.2 สัมพันธภาพกับเพื่อน
- 3.1.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิด
- 3.1.4 การสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฝึกและอบรม
- 3.1.5 การสนับสนุนทางด้านอารมณ์จากศูนย์ฝึกและอบรม
- 3.1.6 การสนับสนุนทางด้านสิ่งของจากศูนย์ฝึกและอบรม
- 3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การปรับตัว

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เข้าใจความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ตรงกัน ผู้วิจัยจึงได้นิยามความหมายของคำต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1.การปรับตัว หมายถึง การที่เด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนสามารถเผชิญปัญหาความขัดแย้ง ความเครียด ความวิตกกังวล และความคับข้องใจต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเองขณะอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน โดยสามารถสนองตอบต่อความต้องการของร่างกายและจิตใจ รวมทั้งสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมเจ้าหน้าที่เพื่อน ๆ และอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมฯ ได้อย่างมีความสุข แบ่งเป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้

1.1 การปรับตัวภายในตนเอง หมายถึง การที่เด็กและเยาวชนชายมีความเป็นตัวของตัวเอง สามารถรับรู้เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นตามความเป็นจริง สามารถเผชิญปัญหา ความขัดแย้ง ความเครียด ความวิตกกังวล และความคับข้องใจต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเองขณะอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

1.2 การปรับตัวทางสังคม หมายถึง การที่เด็กและเยาวชนชายอาศัยอยู่ในสังคมได้ สามารถปรับตัวให้เข้ากับเจ้าหน้าที่ เพื่อน มีความรู้สึกว่าเป็นที่ยอมรับของเพื่อนและเจ้าหน้าที่ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

1.3 การปรับตัวทางสภาพแวดล้อม หมายถึง การที่เด็กและเยาวชนชายยอมรับและสามารถใช้ชีวิตอยู่กับสภาพแวดล้อมภายในสถานแรกรับเด็กและเยาวชน สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ได้แก่ การถูกจำกัดบริเวณ การใช้ห้องพักรวมกับผู้อื่น การแต่งกายตามแบบของศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน การทำงานและการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันต้องเป็นไปตามกฎระเบียบ และข้อบังคับของศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิด หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำความผิดของเด็กและเยาวชนชาย ว่าสาเหตุมาจากการกระทำของตนเอง ในเรื่อง การไม่รู้จักควบคุมอารมณ์ การอยากลอง การเลียนแบบ หรือเกิดจากการคัดลอกตามเพื่อน การถูกเพื่อนชักจูง

3. สัมพันธภาพกับเพื่อน หมายถึง การที่เด็กและเยาวชนชายมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม ซึ่งแสดงออกโดยการทักทายพูดคุย การให้ความช่วยเหลือเกื้อกูล การมีความรักใคร่ผูกพัน การรับฟังซึ่งกันและกัน การไว้วางใจ การมีความประทับใจต่อกัน การเห็นอกเห็นใจ การให้อภัย และการชื่นชมให้กำลังใจ

4. การสนับสนุนจากศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน หมายถึง การที่เด็กและเยาวชนชายได้รับการช่วยเหลือเกื้อกูล จากเจ้าหน้าที่ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ที่ทำหน้าที่ควบคุมดูแล ส่งเสริม พัฒนาเด็กและเยาวชน โดยแบ่งเป็นด้านต่างๆดังนี้

4.1. การสนับสนุนทางข้อมูลข่าวสาร หมายถึง การที่เด็กและเยาวชนชายได้รับการช่วยเหลืออธิบายข้อมูลเกี่ยวกับคดี คำแนะนำเกี่ยวกับ กฎ ระเบียบ ข้อปฏิบัติ การใช้ชีวิตภายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน จากเจ้าหน้าที่ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน

4.2. การสนับสนุนทางด้านอารมณ์ หมายถึง การที่เด็กและเยาวชนชายได้รับการช่วยเหลือการเอาใจใส่ดูแลจากเจ้าหน้าที่ศูนย์ฝึกและอบรม การพูดคุยอย่างเป็นมิตร การให้คำแนะนำต่างๆในการควบคุมอารมณ์ การให้เด็กมีความหวังในอนาคต การให้คำปรึกษาต่างๆ ทำให้เกิดความสบายใจ หรือมีกำลังใจ

4.3. การสนับสนุนทางด้านสิ่งของ หมายถึง การที่เด็กและเยาวชนชายได้รับความช่วยเหลือในการจัดหาสิ่งของวัสดุอุปกรณ์และบริการที่ต้องการและจำเป็น จากเจ้าหน้าที่ศูนย์ฝึกและอบรม

5. เด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน หมายถึง เด็กและเยาวชนชายซึ่งศาลเยาวชนและครอบครัวกลางได้พิพากษาว่ามีความผิดและมีคำสั่งตามกฎหมายพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2543 ให้เข้ารับการบำบัดรักษาฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน โดยเด็กและเยาวชนเหล่านี้มีอายุระหว่าง 14 ปีถึง 19 ปี แต่ไม่เกิน 24 ปีบริบูรณ์

6. ประเภทของคดี หมายถึง ลักษณะคดีที่เด็กและเยาวชนกระทำความผิด แบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่

6.1 คดีอุกฉกรรจ์ หมายถึง ลักษณะคดีที่มีความร้ายแรง มี 5 ประเภท ได้แก่ ฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา ปล้นทรัพย์ ชิงทรัพย์เป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ลักพาคนไปเรียกค่าไถ่ และวางเพลิง

6.2 คดีไม่อุกฉกรรจ์ หมายถึง ลักษณะคดีที่นอกเหนือจากคดีอุกฉกรรจ์ ได้แก่ ทำร้ายร่างกาย รับของโจร พกอาวุธ โสเภณี ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ความผิดเกี่ยวกับการพนัน ขบถขณะเมาสุรา และความผิดต่อพระราชบัญญัติจราจร

7. ระยะเวลาการฝึกและอบรมที่ศาลตัดสิน หมายถึง ระยะเวลาการฝึกและอบรม ตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลเยาวชนและครอบครัว มาตรา 100 ,101 และ มาตรา105 ตามกฎหมายพระราชบัญญัติ

จัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2543 แก่เด็กและเยาวชนชาย ที่กระทำความผิดสำหรับงานวิจัยนี้ระยะเวลาแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

1. ระยะเวลาการฝึกและอบรม 1ปี - 2 ปี
2. ระยะเวลาการฝึกและอบรมมากกว่า 2ปี - 3 ปี
3. ระยะเวลาการฝึกและอบรมมากกว่า 3 ปีขึ้นไป(แต่ไม่เกินระยะเวลาที่เด็กและเยาวชนมีอายุครบ 24 ปีบริบูรณ์)

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทำให้ทราบระดับ สัมพันธภาพกับเพื่อน ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิด การได้รับการสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสาร การสนับสนุนทางด้านอารมณ์ และการสนับสนุนทางด้านสิ่งของ จากศูนย์ฝึกและอบรม และการปรับตัวของเด็กและเยาวชนชาย ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล
2. ทำให้ทราบปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของเด็กและเยาวชนชาย ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล
3. ผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปเป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับ ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ในการป้องกันและแก้ไขปัญหการปรับตัวของเด็กและเยาวชน เพื่อให้สามารถที่จะออกไปดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเรื่อง “ การปรับตัวของเด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล” ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ทบทวน แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว
 - 1.1 ความหมายและสาเหตุของการปรับตัว
 - 1.2 ทฤษฎีการปรับตัว
 - 1.3 สาเหตุของการปรับตัว
 - 1.4 ลักษณะของการปรับตัว
 - 1.5 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัว
2. แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กและวัยรุ่น
 - 2.1 ความหมายของพัฒนาการเด็กและวัยรุ่น
 - 2.3 ปัญหาการปรับตัวของเด็กและวัยรุ่น
3. แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพกับเพื่อน
 - 3.1 ความหมายของสัมพันธภาพ
 - 3.2 แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างสัมพันธภาพ
 - 3.3 ขั้นตอนการสร้างสัมพันธภาพ
 - 3.4 สัมพันธภาพกับเพื่อนวัยรุ่น
 - 3.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพกับเพื่อน
4. แนวคิดที่เกี่ยวข้องและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางสังคม
 - 4.1 ความหมายของการสนับสนุนทางสังคม
 - 4.2 ความสำคัญของการสนับสนุนทางสังคม
 - 4.3 ประเภทของการสนับสนุนทางสังคม
5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน
 - 5.1 ความหมายกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน
 - 5.2 แนวโน้มเกี่ยวกับการกระทำความผิดของเยาวชนไทย

5.3 สาเหตุการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของเด็กและเยาวชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ

6.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปร อายุ ระดับการศึกษา ประเภทของคดี ระยะเวลาการฝึกและอบรมที่ศาลตัดสิน ลักษณะการพักอาศัย รายได้ของครอบครัวกับการปรับตัว

6.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปร ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิด สัมพันธภาพกับเพื่อน การสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฝึกและอบรม การสนับสนุนทางด้านอารมณ์จากศูนย์ฝึกและอบรม และการสนับสนุนทางด้านสิ่งของจากศูนย์ฝึกและอบรม กับการปรับตัว

7. ศาลเยาวชนและครอบครัว

7.1 อำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัว

7.2 กระบวนการยุติธรรมในกรณีที่เด็กและเยาวชนต้องหาว่ากระทำความผิด

7.3 การแก้ไขความประพฤติดังกล่าวของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด

7.4 แนวทางการคำนวณวันครบกำหนดปล่อยตัวเด็กและเยาวชน

8. ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจคุ้มครองเด็กและเยาวชน

8.1. ความเป็นมาของศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน

8.2 ความหมายของศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน

8.3 การฝึกอบรมเด็กและเยาวชนในประเทศไทย

8.4 หน้าที่ความรับผิดชอบของศูนย์ฝึกและอบรม

9. บริบทเกี่ยวกับศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน

9.1. ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านสิรินธร

9.2. ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านอุเบกขา

9.3. ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านมุขิตา

9.4. ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านกาญจนาภิเษก

10. กิจกรรมการฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ในศูนย์ฝึกและอบรม

1. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว

มนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิตอีกประเภทหนึ่งที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าเป็นสิ่งมีชีวิตที่ประเสริฐที่สุดในบรรดาสสิ่งมีชีวิตทั้งมวลในโลก มนุษย์ประกอบไปด้วยส่วนประกอบที่สำคัญ 2 ประการ คือ ร่างกายและจิตใจ การดำเนินชีวิตของมนุษย์มีจุดหมายสำคัญ คือ การทำตัวเองให้มีความสุขและปราศจากความทุกข์ การมีความสุขนั้นเน้นความสุขทั้งทางร่างกายและจิตใจ ดังนั้น ทุกชีวิตจึงต้องขวนขวายทุกวิถีทางเพื่อตอบสนองความต้องการของตัวเอง คือ มีสุข ปราศจากความทุกข์ ในกระบวนการตอบสนองความต้องการ บางครั้งก็สำเร็จลุล่วงด้วยดี บางครั้งก็มีอุปสรรคขัดขวางไม่ให้สำเร็จลุล่วงตามความต้องการ เมื่อมีปัญหาอุปสรรคเกิดขึ้น ย่อมก่อให้เกิดความทุกข์ เช่น ความไม่สบายใจ เกิดความเครียด เกิดความกดดันทางอารมณ์ เกิดความคับข้องใจ ซึ่งเป็นเหตุให้มนุษย์ค้นหาวิธีการต่างๆ เพื่อมาจัดการกับปัญหาอุปสรรคที่มีให้หมดไป หรือ หากวิธีที่สามารถจัดการกับปัญหาอุปสรรคได้ โดยในทางจิตวิทยาเรียกวิธีการนี้ว่า “การปรับตัว”

1.1 ความหมายและสาเหตุของการปรับตัว

การปรับตัว หมายถึง ผลของความพยายามของบุคคลที่พยายามปรับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเอง ไม่ว่าจะเป็นด้านบุคลิกภาพ ด้านความต้องการ หรือด้านอารมณ์ ให้เหมาะสมจนสามารถอยู่ได้ในสภาพแวดล้อมนั้น ๆ ได้อย่างมีความสุข

การปรับตัว มาจากคำภาษาอังกฤษว่า Adjustment แปลว่า การทำให้เหมาะ การทำให้เข้ากัน (กันยา สุวรรณแสง 2533 : 57) ความหมายของการปรับตัวนี้ มีผู้รู้หลายท่านทั้งชาวไทยและต่างประเทศได้ให้ความหมายไว้อย่างหลากหลาย ซึ่งขอนำมากล่าวโดยสรุปไว้ดังนี้

กันยา สุวรรณแสง (2533 : 63) กล่าวว่า การปรับตัว คือ การปรับภายในให้อยู่ในสังคมได้ในสภาวะแวดล้อมและสถานการณ์ต่างๆอย่างมีความสุข

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2542:180) กล่าวว่า การปรับตัว หมายถึง กระบวนการที่บุคคลพยายามปรับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเอง ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านอารมณ์ ปัญหาด้านบุคลิกภาพ และปัญหาด้านความต้องการให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม จนเป็นสถานการณ์ที่ตนสามารถทนได้ในสังคมหรือสภาพแวดล้อมนั้นๆ

พนิดา สุจริตกุลธร (2538 : 18) กล่าวว่า การปรับตัว หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่จะจัดการกับปัญหาและการมีพฤติกรรม ที่ตอบสนองต่อความต้องการของตนเอง และสภาพแวดล้อมภายนอกอย่างเป็นกระบวนการ อันนำมาซึ่งความสมดุลระหว่างความต้องการของบุคคลและสิ่งแวดล้อมให้ดำเนินอยู่ได้ เพื่อบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ

โคลแมน และแฮมเมน (Coleman and Hammen 1981, อ้างถึงใน อรพินทร์ ชูหมและ อัจฉรา สุขารมณ์ 2532 : 6) กล่าวว่า การปรับตัวหมายถึง ผลของความพยายามของบุคคลที่พยายามปรับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นแก่ตนเอง ไม่ว่าจะเป็นปัญหานั้นจะเป็นปัญหาด้านบุคลิกภาพ ด้านความต้องการ

หรือด้านอารมณ์ ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมจนเป็นสภาพการณ์ที่บุคคลนั้นสามารถอยู่ในสภาพแวดล้อมนั้น ๆ ได้

ลาซารัส (Lazarus 1969 : 18 , อ้างถึงใน จารุวรรณ รัชสิมันตุชาติ 2544 : 49) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับการปรับตัวว่า มีจุดเริ่มต้นจากการปรับตัวทางชีววิทยา เรียกว่า Adaptation ซึ่งเป็นแนวคิดพื้นฐานทางทฤษฎีวิวัฒนาการของดาร์วินที่เชื่อว่า เผ่าพันธุ์ที่แข็งแรงเท่านั้น จึงจะสามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมต่างๆ และสามารถดำรงเผ่าพันธุ์อยู่ได้นักจิตวิทยา ใช้คำว่า “ Adjustment ” แทนคำว่า “ Adaptation ” นอกจากนี้ ยังกล่าวว่า การปรับตัวของมนุษย์เป็นไปตามแรงผลักดันสองอย่าง คือ

1. แรกผลักดันจากภายนอก เกิดจากการที่มนุษย์ต้องอยู่ท่ามกลางสิ่งแวดล้อม การที่มนุษย์ต้องอยู่ร่วมกันและต้องผูกพันกับผู้อื่น ดังนั้น คนเราต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม และสังคม ซึ่งเริ่มตั้งแต่วัยเด็กจนถึงวัยผู้ใหญ่

2. แรงผลักดันจากภายใน อันได้แก่ความต้องการอาหาร น้ำ และความอบอุ่น เพื่อให้สามารถดำรงชีพอยู่ได้ด้วยความสุขสบาย และอีกส่วนหนึ่งเกิดจากสภาวะทางจิต ซึ่งเป็นของการเรียนรู้ เช่นความต้องการความอบอุ่น ความต้องการเป็นที่ยอมรับของสังคมและความต้องการความสำเร็จ

ลาซารัส (Lazarus 1984 , อ้างถึงใน รัชดา ไชยโยธา 2543 : 27) กล่าวว่า พฤติกรรมของบุคคลในการจัดการกับความเครียด ซึ่งเกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนกับสิ่งแวดล้อมภายในและภายนอก มีกระบวนการเผชิญปัญหาแสดงไว้เป็นขั้นตอนต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. มีสิ่งคุกคามหรือมีสิ่งมากระตุ้น เมื่อใดก็ตามที่มีสิ่งคุกคามหรือกระตุ้นทำให้รู้สึกถึงความหวังหรือความต้องการไม่เป็นไปตามเป้าหมาย มนุษย์จะใช้เวลาพยายามหรือความสามารถในการเอาชนะต่อสถานการณ์ที่มาคุกคามนั้น เพื่อควบคุมจิตใจให้อยู่ในภาวะสมดุล ซึ่งสิ่งที่มาคุกคามหรือกระตุ้นนั้น ได้แก่ ความเจ็บป่วย การสูญเสียคุณค่าในตนเอง การสูญเสียสิ่งที่รัก ภัยอันตรายที่เข้าใกล้ ความรู้สึกสองฝักสองฝ่าย

2. การประเมินสิ่งกระตุ้น การประเมินสิ่งที่มาคุกคามหรือกระตุ้นมีความสำคัญมากซึ่งถือว่าเป็นกระบวนการของการใช้ความรู้และสติปัญญา โดยเหตุการณ์นั้นจะได้รับการประเมินว่ามีความรุนแรง หรือก่อให้เกิดการสูญเสีย การคุกคามและการทำร้ายหรือไม่ เรียกว่า การประเมินระดับต้นหรือปฐมภูมิ และมีการประเมินในระดับทุติยภูมิ เพื่อตัดสินว่าจะใช้แหล่งหรือกลวิธีใดในการเผชิญปัญหาโดยจำแนกการประเมินสถานการณ์ หรือสิ่งเร้าความเครียดเป็น 5 ขั้นตอน คือ

- 1 การประเมินขั้นปฐมภูมิ เมื่อบุคคลเผชิญกับเหตุการณ์ต่าง ๆ บุคคลจะประเมินในขั้นแรกว่าเหตุการณ์นั้นมีผลทางบวก ทางลบ หรือไม่มีผลต่อตนเอง การประเมินดังกล่าว

เป็นการประเมินขั้นแรก ถ้าเหตุการณ์นั้นถูกประเมินว่าเป็นผลดีต่อตนเอง หรือไม่มีผลต่อตนเอง แล้วผลสืบเนื่องจากการประเมินดังกล่าวแสดงออกในทางที่ดีหรือในเชิงบวก ในทางตรงกันข้ามการประเมินเหตุการณ์เกิดขึ้นในเชิงลบต่อตนเอง หรือการประเมินที่ก่อให้เกิดความเครียด ผลการประเมินดังกล่าวสามารถก่อให้เกิดผลสืบเนื่องทางด้านสุขภาพและความเจ็บป่วย ซึ่งลักษณะนี้สามารถประเมินได้ 3 ทาง คือ

1.1 การไม่มีผลได้ผลเสีย คือการที่บุคคลรู้สึกเฉย ๆ กับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น เนื่องจากไม่ก่อให้เกิดผลดี หรือส่งผลเสียอย่างไร

1.2 เกิดผลทางที่ดี หรือได้ประโยชน์ คือผลของเหตุการณ์เสริมให้เกิดความสุข หรือบุคคลได้รับผลประโยชน์จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

1.3 เกิดความเครียด ซึ่งภาวะดังกล่าวทำให้บุคคลเกิดภาวะไม่สมดุลทางจิตใจ คือเกิดความเครียดขึ้น ซึ่งสามารถประเมินได้ 3 ลักษณะ คือ

1.3.1 พลังความสามารถอันเกิดจากความเจ็บป่วย หรือเกิดอุบัติเหตุร่วมไปถึงการสูญเสียบุคคลอันเป็นที่รัก หรือการที่บุคคลอันเป็นที่รักเจ็บป่วย

1.3.2 การถูกคุกคาม เป็นการคาดการณ์ว่าจะเกิดอันตรายหรือการสูญเสียขึ้นหรือถ้าเกิดเหตุการณ์ดังกล่าวจะทำให้เกิดความยุ่งยากลำบากตามมา

1.3.3 การท้าทาย เป็นการคาดการณ์ว่าสามารถควบคุมเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ ซึ่งอาจแสดงออกโดย การกระตือรือร้น การตื่นเต้นยินดี เป็นต้น

2 การประเมินขั้นทุติยภูมิ เป็นการประเมินที่แตกต่างจากแบบแรก เพราะต้องอาศัยความเฉลียวฉลาดในการพิจารณาอย่างถี่ถ้วน มีความซับซ้อนมากกว่าเพื่อหาแนวทางแก้ไขจัดการปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างเหมาะสม กล่าวคือเป็นพฤติกรรมเผชิญปัญหา

3 การประเมินซ้ำ เป็นการเปลี่ยนแปลงการประเมินที่เคยกระทำมาก่อนตามข้อมูลที่ได้ใหม่จากสิ่งแวดล้อม ซึ่งอาจจะสนับสนุน หรือขัดแย้งกับข้อมูลเดิมที่มีอยู่การประเมินซ้ำเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง มีลักษณะเป็นพลวัตร เช่นกัน อาจปรับเปลี่ยนได้ไปพร้อม ๆ กันได้ ซึ่งอาจเกิดจากการทำงานของกลไกป้องกันตน

4 ความรู้สึกคาดการณ์ หรือทำนาย เมื่อได้รับการประเมินแล้วว่า เป็นสิ่งคุกคามบุคคลจะคาดการณ์ หรือทำนายถึงอันตรายที่จะได้รับทำให้มีปฏิกิริยาตอบสนองทั้งด้านร่างกาย อารมณ์และพฤติกรรมและนำไปสู่การปรับตัว หรือออกมาในรูปการสู้ หรือหนี

5 พฤติกรรมการเผชิญปัญหา การเผชิญปัญหาของบุคคลนั้น จะออกมาในรูปพฤติกรรม ซึ่งพฤติกรรมสัมพันธ์กับความรู้สึคนึกคิด จิตใจ และอารมณ์ของแต่ละบุคคล และเมื่อได้รับสิ่งกระตุ้น หรือมีการคุกคามจากสิ่งแวดล้อมภายนอกหรือมีสิ่งกระทบจิตใจ ก็มีผลทำให้

บุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงความรู้สึกกึ่งกิด อารมณ์และแสดงพฤติกรรมต่างๆออกมา เรียกว่า พฤติกรรมการเผชิญภาวะปัญหา

โรเจอร์ส (Roger 1961, อ้างถึงใน เปรมพร มั่นเสมอ 2545 : 12) ได้กล่าวว่า การปรับตัวเป็นการปรับภายในตัวเอง โดยให้เกิดความสอดคล้องระหว่างตนและประสบการณ์ ผู้ที่ปรับตัวได้อย่างเต็มที่ หรือผู้ที่มีสุขภาพจิตดี คือบุคคลที่เปิดตนเองให้ยอมรับประสบการณ์ทั้งหมดอย่างเต็มที่โดยทั่วไปประสบการณ์ทั้งหมดที่บุคคลประสบนั้นไม่อยู่ในการรับรู้อย่างรู้ตัวตลอดเวลาแต่สามารถนำมาสู่การรับรู้อย่างรู้ตัวได้อย่างถูกต้องตามความเป็นจริง ไม่มีการใช้กระบวนการป้องกันตัวใด ไม่มีเงื่อนไขในการให้คุณค่า หรือความหมาย แต่จะมีการยอมรับตนเองอย่างไม่มีเงื่อนไขในการให้คุณค่า หรือความหมาย แต่จะมีการยอมรับตนเองอย่างไม่มีเงื่อนไข มีความนึกคิดเกี่ยวกับตนอย่างสมบูรณ์เต็มที่ตามศักยภาพ (Self-actualization) มีโครงสร้างของคนที่ยืดหยุ่นอยู่ในกระบวนการที่จะรวมประสบการณ์ใหม่เข้ามาผสมผสานในโครงสร้างของตนได้เสมอ และเป็นผู้ที่อยู่ในกระบวนการเปลี่ยนแปลง

ราศี ธรรมนิยม (2525:79) กล่าวว่า การปรับตัว หมายถึง การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของมนุษย์ให้สามารถอยู่ในสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีความสุข การปรับตัวมีความสำคัญอย่างยิ่งในชีวิตประจำวันของเรา ผู้ใดมีความสามารถในการปรับตัวได้ดี จะเป็นผู้ที่มีความสามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้ ตรงข้ามกับผู้ปรับตัวได้ไม่ดี ชีวิตมักจะขาดความสุข มีความคับข้องใจ มีความขัดแย้งในใจถึงเครียดตลอดเวลา

วอร์เชล(Worchel 1989:6,อ้างถึงใน พระสวัสดิ์ เจริญ 2548:38) กล่าวว่า การปรับตัวเป็นการเผชิญปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากตนเอง สิ่งแวดล้อม และบุคคลอื่นๆ ที่เราพบในแต่ละวัน การปรับตัวเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน กล่าวคือต้องประกอบไปด้วย

1. การเรียนรู้และเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง และสิ่งแวดล้อม
2. ใช้ความเข้าใจดังกล่าวเป็นตัวกำหนดเป้าหมายที่แท้จริง
3. ใช้ความสามารถที่จะควบคุมสิ่งแวดล้อมและเป้าหมายของการปรับตัว เพื่อให้

บรรลุถึงจุดหมายที่ตั้งไว้

4. มีความไวต่อการรับรู้ ความต้องการและความไม่สบายใจของผู้อื่น เพื่อให้การช่วยเหลือ หรือสร้างสรรค์ในทางบวกแก่ผู้อื่น

1.2 ทฤษฎีการปรับตัว

การปรับตัวเป็นผลมาจากการที่บุคคลมีวุฒิภาวะเพียงพอ ที่จะเอาชนะอุปสรรคหรือวิกฤติการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงของพัฒนาการ โดยอาศัยประสบการณ์ที่บุคคลได้เรียนรู้จากสภาพแวดล้อมทางสังคมมาแก้ไขอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลง ทางด้านร่างกายและสิ่งแวดล้อม การที่บุคคลสามารถเอาชนะอุปสรรคในช่วงแรกของชีวิต ไม่ได้ส่งผลให้แก่

อุปสรรคในช่วงต่อไปในชีวิตไม่ได้ ดังนั้น การปรับตัวของวัยรุ่นจึงขึ้นอยู่กับปรับตัวขั้นแรก และการปรับตัวได้ดีในวัยรุ่นส่งผลให้บุคคลนั้นสามารถปรับตัวได้ดีในอนาคตด้วย

โรเจอร์ส (Rogers 1972 : 108,อ้างถึงใน อรวรรณ กัปปะ 2549: 40) ผู้นำทฤษฎีว่าด้วยตน และทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบผู้รับคำปรึกษาเป็นศูนย์กลาง เขาพิจารณาการปรับตัวในแง่ของการปรับตัวภายในตนเองโดยเขาเชื่อว่ามนุษย์ทุกคนเป็นศูนย์กลางของประสบการณ์ต่างๆรอบตัว ซึ่งเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ส่วนหนึ่งของประสบการณ์ที่บุคคลได้รับและมีการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นรวมทั้งการประเมินผลจากการมีปฏิสัมพันธ์นั้นก่อให้เกิดเป็น“ตัวเราหรือ”โครงสร้างของตน” ขึ้นมาเป็นการรับรู้เกี่ยวกับตนเองในด้านต่างๆ เช่น บุคลิกลักษณะความสามารถของตน บทบาทต่างๆของตนเองในการเกี่ยวข้องกับผู้อื่นและสิ่งแวดล้อมทัศนคติค่านิยมต่างๆ ของตัวเราประสบการณ์ที่แต่ละคนได้รับจึงมีส่วนสำคัญในการกำหนดบุคลิกภาพให้แตกต่างกัน โดยที่แต่ละคนจะเข้าใจและรู้จักโลกส่วนตัวของเขาได้ดีที่สุด

บุคคลที่ปรับตัวได้ คือ บุคคลที่เป็นตัวของตัวเอง เข้าใจและยอมรับตนเองและผู้อื่น รวมทั้งสามารถรับรู้ประสบการณ์ต่างๆ ตามความเป็นจริง นำประสบการณ์นั้นมาจัดให้สอดคล้องกับโครงสร้างหรือบุคลิกลักษณะของตนเองอย่างไม่ขัดแย้งหรือบิดเบือนจะมีการรับรู้และมีความคิดเกี่ยวกับตนเองทางบวก

ส่วนบุคคลที่ปรับตัวไม่ได้ จะมีความขัดแย้งระหว่างความคิดเกี่ยวกับตน กับประสบการณ์ที่เกิดขึ้นมาใหม่อย่างมาก ทำให้เกิดความตึงเครียด วิตกกังวล สับสน ไม่แน่ใจสูญเสียความเป็นตัวเองและมีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองในทางลบ

ทฤษฎีการปรับตัวของรอย (Roy 1976 : 22 , อ้างถึงใน ภัทธนิ ไพบุญ 2537 : 37 - 41) รอยมีความเห็นว่า “ บุคคลเป็นระบบการปรับตัวระบบหนึ่ง ” ซึ่งมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทั้งภายในตัวเองและภายนอกตลอดเวลา สิ่งแวดล้อมตามความคิดของรอยคือ ทุกสภาพการณ์ หรือเหตุการณ์ที่อยู่รอบตัวบุคคล สิ่งแวดล้อมจัดเป็นตัวป้อนเข้าที่ส่งไปที่ระบบการปรับตัวซึ่งรอยได้จัดแบ่งสิ่งแวดล้อม ซึ่งเปรียบเสมือนสิ่งเร้าที่กระตุ้นให้บุคคลปรับตัวออกเป็น 3 ชนิด คือ

1. สิ่งเร้าตรงหรือสิ่งเร้าเฉพาะ คือ สิ่งเร้าที่บุคคลกำลังเผชิญอยู่โดยตรงและมีความสำคัญมาก เป็นสิ่งเร้าที่ทำให้บุคคลต้องปรับตัว เช่น ความเจ็บปวดที่กำลังเป็นอยู่
2. สิ่งเร้าร่วม หรือ สิ่งเร้าที่เกี่ยวข้อง หมายถึง สิ่งเร้าอื่น ๆ ที่มีอยู่ในสิ่งแวดล้อมนอกเหนือจากสิ่งเร้าเฉพาะหรือสิ่งเร้าตรง เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา เป็นต้น
3. สิ่งเร้าแฝง หรือ สิ่งเร้าเงียบ หมายถึง ลักษณะเฉพาะตัวของบุคคล เช่น ความเชื่อ ทัศนคติ การดำเนินชีวิต เป็นต้น

เมื่อมีการปะทะสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม หรือสิ่งเร้าดังกล่าว บุคคลจำเป็นต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม กลไกในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

1. กลไกควบคุม เป็นกลไกการปรับตัวที่เกิดขึ้นโดยที่บุคคลไม่รู้สึกรู้สิด เป็นการทำงานร่วมกับระบบประสาท ระบบต่อมไร้ท่อ การรับรู้และการตอบสนอง เพื่อที่จะควบคุมการทำงานของร่างกายให้อยู่ในสภาพสมดุล

2. กลไกการรับรู้ เป็นกลไกการปรับตัวที่เกิดจากประสบการณ์และการเรียนรู้ ซึ่งเกี่ยวข้องกับกระบวนการทางจิตสังคมที่บุคคลใช้ในการปรับตัวต่อภาวะเครียด บุคคลจะเรียนรู้การปรับตัวในส่วนนี้จากการเข้าสังคม ประสบการณ์และการศึกษา การปรับตัวในส่วนนี้เป็นการทำงานทางสมองในระดับที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ การจดจำ การตัดสินใจ การแก้ปัญหาและการแสดงอารมณ์ เช่น บุคคลมีการเรียนรู้ว่าเมื่อไรควรแสดงพฤติกรรมอย่างไรจึงจะเป็นที่ยอมรับของสังคม เป็นต้น

กลไกการปรับตัวทั้งสองส่วนนี้ จะเกิดความคู่กันเสมอ โดยมีการรับรู้เป็นสื่อกลาง และทำให้บุคคลมีการแสดงออกในพฤติกรรม 4 ด้าน คือ

1. พฤติกรรมการปรับตัวตามความต้องการทางด้านสรีระ มีพื้นฐานมาจากความต้องการความมั่นคงทางด้านร่างกาย ซึ่งครอบคลุมความต้องการพื้นฐานในเรื่องการออกกำลังกาย และการพักผ่อน ภาวะโภชนาการ การขับถ่าย น้ำและเกลือแร่ ออกซิเจน การไหลเวียนของโลหิต และการควบคุมภาวะสมดุลของร่างกาย

2. พฤติกรรมการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ เป็นพฤติกรรมการปรับตัวเพื่อตอบสนองความต้องการความมั่นคงทางด้านจิตใจ ซึ่งเกิดจากความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง อันมีผลมาจากประสบการณ์และการเรียนรู้ ตลอดจนการปะทะสัมพันธ์กับผู้อื่น ความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองนี้เกี่ยวข้องกับความคิด ความรู้สึก ความเข้าใจ ความสำนึกที่บุคคลมีอยู่ หากบุคคลมีความมั่นคงทางด้านจิตใจ มีความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองตามความเป็นจริง มีความเชื่อมั่น และมองเห็นคุณค่าแห่งตน การปรับตัวต่อภาวะความกดดันต่างๆจะเป็นไปได้ดีกว่าบุคคลที่มีความรู้สึกต่อตนเองในทางลบ น้อยเนื้อต่ำใจ และรู้สึกว่าตนเองไร้ค่า

3. พฤติกรรมการปรับตัวต่อบทบาทหน้าที่ เป็นพฤติกรรมการปรับตัวเพื่อสนองความต้องการ และคงไว้ซึ่งความมั่นคงทางสังคม หรือการยอมรับของบุคคลอื่น ในสถานการณ์ใดก็ตามที่บุคคลไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของตนได้ บุคคลจะต้องมีการปรับตัวเพื่อให้การแสดงบทบาทของตนเป็นไปตามปกติ หากสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัวของบุคคลนั้น ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นในส่วนนี้จะแสดงออกได้ใน 3 ลักษณะ ดังนี้

3.1 การแสดงบทบาทไม่ตรงตามความเป็นจริง หมายถึง การแสดงพฤติกรรมได้เหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ แต่ไม่ตรงกับความรู้สึกที่แท้จริง ทั้งนี้ เพื่อต้องการปกปิดสิ่งที่ตนรู้สึกไม่สบายใจ เช่น ผู้ป่วยที่แสดงกิริยาสดชื่นแจ่มใส เพื่อปกปิดความวิตกกังวลและความกลัวที่ตนมีต่อการเจ็บป่วยและการที่จะต้องผ่าตัด เป็นต้น

3.2 ความขัดแย้งในการแสดงบทบาท หมายถึง ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นเนื่องจากบุคคลไม่สามารถแสดงพฤติกรรมให้เหมาะสมกับบทบาทของตนได้ในบางสถานการณ์ เนื่องจากความขัดแย้งที่เกิดขึ้นมาจากความคาดหวังของตนเอง และความคาดหวังของผู้อื่นที่มีต่อตนไม่ตรงกัน

3.3 ความล้มเหลวในการแสดงบทบาท หมายถึง ภาวะที่บุคคลไม่สามารถแสดงบทบาทของตนเองได้เลย เช่น ผู้ป่วยที่ได้รับการตัดขาทั้งสองข้างไม่สามารถกลับไปทำหน้าที่หัวหน้าครอบครัวได้เช่นเดิม เป็นต้น

3.4 พฤติกรรมการปรับตัวด้านการพึ่งพาซึ่งกันและกัน เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของบุคคลในอันที่จะคงไว้ซึ่งความมั่นคงทางสังคม เนื่องจากคนเราต้องมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องและพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ความพอเหมาะพอสมระหว่างการพึ่งตนเอง การพึ่งผู้อื่น และการให้ผู้อื่นได้พึ่งพามีส่วนช่วยให้เกิดความมั่นคงทางด้านจิตใจและสังคม(กรมสุขภาพจิต , 2547)

1.3 สาเหตุของการปรับตัว

วารินทร์ สายโอบเอื้อ และสุณีย์ ชีรดากร (2522 : 159 - 160) กล่าวถึงสาเหตุของการปรับตัวว่าอาจเกิดจากสิ่งต่อไปนี้

1. เกิดจากมนุษย์ไม่สามารถตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของตนเองได้ ซึ่งอาจเป็นเพราะอุปสรรคที่เนื่องมาจากตัวเองหรือผู้อื่น มีผลทำให้บุคคลเกิดความไม่สบายใจหรือคับข้องใจ สำหรับความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ มาสโลว์ (Maslow) ได้แบ่งไว้เป็น 5 ขั้นตอนดังนี้

1.1 ความต้องการทางด้านร่างกาย ได้แก่ ความหิว ความกระหายน้ำ อากาศ การขับถ่ายของเสีย ความต้องการทางเพศ การพักผ่อน ความต้องการในการป้องกันความร้อนหนาว

1.2 ความต้องการทางด้านความปลอดภัย ได้แก่ ความรู้สึกอบอุ่น มั่นคง การปกป้องคุ้มครองจากผู้อื่น การหลีกเลี่ยงความเจ็บปวดหรือความทุกข์

1.3 ความต้องการความรักความเป็นเจ้าของ ได้แก่ ความต้องการความรัก ความอบอุ่น การมีส่วนร่วมรับผิดชอบในกิจกรรมต่างๆตลอดจนการเข้าร่วมเป็นสมาชิกในหมู่คณะ

1.4 ความต้องการได้รับการยกย่องนับถือ ได้แก่ ความต้องการชื่อเสียงเกียรติยศ ความร่ำรวย ฐานะทางสังคม การรับนับถือ และการยอมรับทางสังคม

1.5 ความต้องการสัจจะแห่งตน ได้แก่ การเข้าใจตนเองอย่างถ่องแท้ เข้าใจความเป็นจริงของชีวิต และสรรพสิ่งทั้งหลาย ต้องการใช้พลังงานความสามารถของตนเองให้เต็มที่เพื่ออุทิศตนให้เป็นประโยชน์ต่อมวลมนุษย์ ซึ่งเป็นความต้องการที่อยู่เหนือความต้องการที่เกี่ยวกับชื่อเสียงเกียรติยศ ความร่ำรวย หรือการกระทำเพื่อตนเอง

2. เกิดความขัดแย้ง ซึ่งความขัดแย้งนี้ หมายถึง ความรู้สึกที่บุคคลไม่สามารถตัดสินใจเลือกกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งตามความต้องการของตนเอง ความขัดแย้งจำแนกเป็น 3 ลักษณะ คือ

2.1 ความขัดแย้งทางบวก เป็นความต้องการที่ต้องเลือกเพียงอย่างเดียวในสิ่งที่ชอบเท่าๆกัน ตั้งแต่ 2-3 อย่างขึ้นไป ยิ่งชอบมากทุกอย่างยิ่งต้องเลือกมากกว่าจะเลือกได้ต้องใช้เวลานาน แม้เลือกแล้วก็ยังเสียดายสิ่งที่ไม่สามารถจะเลือกได้

2.2 ความขัดแย้งทางลบ เป็นความขัดแย้งที่เกิดจากการที่บุคคลต้องเลือกในสิ่งที่ไม่ถูกใจ ตั้งแต่ 2-3 อย่างขึ้นไป จะไม่เลือกก็ไม่ได้ แต่เมื่อเลือกไปแล้วก็ไม่สบายใจ เพราะสิ่งต่างๆ เหล่านั้น บุคคลไม่ชอบไม่ถูกใจเลย แต่ต้องเลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง

2.3 ความขัดแย้งในทางบวกและลบ เป็นความขัดแย้งที่เกิดในกรณีที่สิ่งต่างๆ หรือบุคคลหรือสัตว์ที่ต้องการเลือกนั้นมีทั้งถูกใจและไม่ถูกใจในระดับที่เท่าๆกันทั้งหมด ตั้งแต่ 2 อย่างขึ้นไป แต่ต้องเลือกเพียงอย่างเดียว

สุชาติ โสมประยูร (2527:44) ได้กล่าวถึง สาเหตุที่ทำให้เกิดการปรับตัวและปัญหาที่เกิดขึ้นไว้ว่า ตามปกติบุคคลมีความต้องการเบื้องต้นที่สำคัญ 3 ประการ ได้แก่ ความต้องการทางด้านร่างกาย ความต้องการทางด้านจิตใจ และความต้องการทางด้านสังคม เมื่อใดก็ตามที่บุคคลไม่สามารถตอบสนองความต้องการเหล่านี้ได้ ก็จะเกิดปัญหาชีวิตขึ้น โดยปัญหานั้นอาจจะมาจากภายในร่างกายของตนเอง หรือมาจากเหตุการณ์หรือสิ่งแวดล้อมภายในสังคมก็ได้ เมื่อมีปัญหากระทบกระเทือนอารมณ์เกิดขึ้น เช่นนี้ บุคคลก็จะเริ่มใช้วิธีการปรับตัวเข้ามาแก้ปัญหา โดยอาจจะใช้ทั้งกลไกป้องกันตนเอง และวิธีการปรับตัวอื่นๆ ที่บุคคลได้พิจารณาแล้วว่าเหมาะสมหลังจากนั้นผลแห่งการปรับตัวที่มีต่อจิตใจและอารมณ์ก็จะเกิดขึ้น ถ้าปรับตัวได้ปัญหานั้นจะหมดไป และบุคคลจะมีความสุขสุขภาพจิตดี แต่ตรงกันข้าม ถ้าปรับตัวไม่ได้ ปัญหานั้นจะยังคงมีอยู่ต่อไป และบุคคลจะเริ่มมีสุขภาพจิตไม่ดี ผลทางจิตใจเหล่านี้มักได้แก่ ความขัดแย้ง ความคับข้องใจ และความวิตกกังวล ผลทางจิตใจหรือความเครียดทางจิตใจเหล่านี้เมื่อมีเพิ่มมากขึ้นๆก็อาจจะเป็นโรคจิตโรคประสาทได้ในที่สุด

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2543 :84-85) ได้กล่าวไว้ว่า ปัญหาต่างๆในการปรับตัว อาจมีสาเหตุแตกต่างกันไปเป็นสาเหตุบางประการอาจเนื่องมาจากบุคคลนั้นเองหรือจากสภาพแวดล้อม และเมื่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งเผชิญปัญหา ไม่ว่าจะเป็นปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นจากตัวบุคคลนั้นเองหรือปัญหาที่เขา กำลังเผชิญนั้นเพื่อให้สภาวะของความกดดัน ความเครียดความวุ่นวายใจ และความกังวลใจค่อยๆคลี่คลายลง จนกระทั่งหมดไปไปในที่สุด อย่างไรก็ตามบุคคลบางคนมาสามารถจัดการปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นให้หมดสิ้นไปได้ เมื่อเป็นเช่นนี้ สภาวะความวุ่นวายใจหรือไม่เป็นสุขก็ยังคงมีอยู่ต่อไป และอาจมีผลกระทบให้บุคคลนั้นต้องสูญเสียความสมดุลในตนเอง ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดความแปรปรวนทางความรู้สึก ความคิดและพฤติกรรม

1.4 ลักษณะของการปรับตัว

ฮาร์เบอร์และรูนิออน (Haber and Runyon 1984 : 4-6, อ้างถึงใน ศุภกิจ ศรีทองเกิด 2543 : 20)

ได้กล่าวว่า การปรับตัวมี 2 ลักษณะ คือ การปรับตัวทางร่างกายกับการปรับตัวทางสังคม

1. การปรับตัวทางร่างกาย เมื่อร่างกายเกิดความต้องการก็จะขาดความสมดุล จึงทำให้ต้องแสวงหาอาหารมาบำบัดความต้องการ ซึ่งจะทำให้ร่างกายเกิดความสมดุลอีกต่อไป วิธีการที่แสวงหาอาหารมาสนองความต้องการให้เกิดความสมดุลนั้น ก็คือการปรับตัว

2. การปรับตัวทางสังคม เกิดจากความต้องการการยอมรับ ความรักเกียติ และการเป็นสมาชิกของสังคม เมื่อบุคคลไม่ได้รับการตอบสนองความต้องการ ก็จะเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อค้นหาวิถีทางที่จะทำให้ได้รับการตอบสนองเพื่อให้เกิดความพอใจ วิธีการที่เปลี่ยนพฤติกรรมนั้น ก็คือการปรับตัวเอง

จึงสามารถกล่าวได้ว่า บรรดาการปรับตัวของมนุษย์นั้น สำหรับตัวของมนุษย์เองก็ปรับตัวเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตัวเองเพื่อให้มีความสุขสมดุล ในด้านสังคมก็ปรับตัวเพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

1.1.1 ลักษณะของบุคคลที่มีการปรับตัวที่ดี

ผู้ที่ปรับตัวได้ดี คือ ผู้ที่มีคุณลักษณะเฉพาะ มีความสัมพันธ์กันอย่างเหมาะสม ประสิทธิภาพของการปรับตัว จะขึ้นอยู่กับการผสมกลมกลืนกันอย่างสมดุลระหว่างคุณลักษณะต่าง ๆ ที่คนปรับตัวได้ดีย่อมสามารถประนีประนอม ระหว่างความคิดของเขาที่มีต่อตนเอง กับความคิดของผู้อื่นที่มีต่อตัวเขาได้อย่างมีเหตุผล

กริมเมอร์ (Gilmer 1971 : 15 , อ้างถึงใน สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต 2533 : 640) ได้เสนอว่า คนที่ปรับตัวได้ดีควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. เป็นคนที่ยอมรับความจริง และยอมรับตนเองอยู่ตลอดเวลา
2. เป็นคนที่ตระหนักถึงความต้องการ ความรู้สึก และความคิดของตนเอง
3. เป็นคนที่รู้ถึงคุณค่าของตนเอง
4. เป็นคนที่มีความมั่นคงทั้งทางกายและจิตใจ
5. เป็นคนที่สามารถให้ความรักแก่บุคคลอื่นได้
6. เป็นคนที่สามารถรับความรักจากบุคคลอื่นได้
7. เป็นคนที่มีความสามารถในการสร้างสรรค์
8. เป็นคนที่รู้ถึงระดับความเครียดของตนเอง
9. เป็นคนที่พยายามแก้ไขสภาพการณ์ที่เผชิญอยู่แทนที่จะยอมรับอย่างง่ายดาย
10. เป็นคนที่พยายามที่จะหาทางเปลี่ยนแปลงเมื่อเกิดความไม่สบายใจ
11. เป็นคนที่ยืดหยุ่น
12. เป็นคนที่รู้ว่าเมื่อไรควรหรือไม่ควรวิตกกังวล

การที่บุคคลจะสามารถปรับตัวได้ดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับปัจจัยสนับสนุนอีกหลายประการ อาทิเช่น

1. รับรู้และเข้าใจสถานการณ์หรือปัญหาอย่างถูกต้อง และตรงกับความเป็นจริง ทำให้แก้ไขได้ถูกต้อง
2. มีมนุษยสัมพันธ์ดี ทำให้ได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากครอบครัว ญาติ พี่น้อง เพื่อนฝูง และบุคคลอื่นในสังคม
3. ได้รับการเลี้ยงดูอย่างถูกต้องในวัยเด็ก ทำให้เมื่อโตขึ้น มีความเข้มแข็ง หนักแน่น อดทน กล้าเผชิญกับสถานการณ์หรือปัญหาได้
4. มีประสบการณ์ในการแก้สถานการณ์หรือปัญหามากพอ รู้ว่าเมื่อไรควรแก้ปัญหาด้วยการต่อสู้หรือเผชิญหน้า นั่งเฉย หรือ ถอยหนี
5. มีสติปัญญาเฉลียวฉลาดพอควร
6. สถานการณ์หรือปัญหาไม่รุนแรง ยุ่งยากหรือซับซ้อนมากนัก
7. มีเวลาเพียงพอ เนื่องจากสถานการณ์หรือปัญหาบางอย่างต้องใช้เวลาในการปรับตัวหรือแก้ไข

นิภา นิธยาน (2530:155) ได้กล่าวถึงลักษณะการปรับตัวที่ดีของวัยรุ่นว่ามีลักษณะดังต่อไปนี้

1. มีความเชื่อมั่นและความรู้สึกมั่นคง เป็นผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเองอย่างเต็มที่มีความภาคภูมิใจในตนเอง ไม่มีปมด้อย ไม่เกรงกลัวตำแหน่งความยิ่งใหญ่ หรือการก้าวร้าวระรานของผู้ใดก็ตาม ในขณะที่เดียวกันก็รู้จักยอมรับความสามารถและความสำเร็จของผู้อื่นที่เหนือกว่าตน มีความปรารถนาดีต่อผู้อื่นด้วยความจริงใจ การวิพากษ์วิจารณ์ผู้อื่นเท่าที่มีในบางครั้งก็ทำไปด้วยความยุติธรรมโดยไม่มีเจตนาที่จะทำร้ายผู้อื่นเพื่อยกตนเอง มีความกล้าที่จะเผชิญชีวิต แม้ว่าจะมีเหตุการณ์ร้ายแรงเกิดขึ้นในบางขณะก็ไม่ท้อแท้ใจ กล้าที่จะต่อสู้เต็มกำลังและความสามารถ
2. มีลักษณะอบอุ่นเป็นมิตร รักใคร่ผู้อื่นและได้รับความรักตอบแทน มีลักษณะนิสัยน่ารัก เมตตากรุณาต่อผู้อื่นด้วยน้ำใสใจจริง มีใจเพื่อหวังผลตอบแทน จิตใจไม่โหดร้ายหรือเห็นแก่ตัว แต่รู้จักเกรงใจและคำนึงถึงจิตใจผู้อื่น
3. มีความรู้สึกตระหนักในคุณค่าของภาระหน้าที่ที่ปฏิบัติ รู้จักใช้ความสามารถและสติปัญญาอย่างเต็มที่ในการศึกษาเล่าเรียน และกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน เข้าร่วมชุมนุมต่างๆ ของโรงเรียนด้วยความสนุกและสนใจ ขณะอยู่บ้านก็ช่วยงานบ้านเท่าที่จะทำได้ การดำเนินชีวิตแต่ละวันเป็นไปอย่างมีคุณค่า และไม่น่าเบื่อหน่าย
4. พร้อมที่จะรับประสบการณ์ใหม่ๆ และสนใจในกิจกรรมรอบตัว มีความสุขในสิ่งต่างๆ ตามความถนัดและความสนใจ

5. รู้จักรักษานามัยและสุขภาพร่างกายสม่ำเสมอ

6. มีความกล้าหาญที่จะเผชิญความจริงในชีวิต ไม่พยายามหลีกเลี่ยงปัญหาต่างๆที่จะนำความทุกข์ใจและความผิดหวังมาให้ ตลอดจนกล้าที่จะเผชิญความจริงเกี่ยวกับสภาพของตนเองที่นำความทุกข์ใจและความผิดหวังมาให้ ตลอดจนกล้าที่จะเผชิญความจริงเกี่ยวกับสภาพของตนเองที่จะนำความทุกข์ใจมาให้

7. มีจิตใจหนักแน่นมั่นคง ไม่ท้อถอยและหวาดหวั่น พร้อมทั้งแก้ไข้ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นอย่างเต็มกำลังความสามารถและไม่ว่าจะเผชิญต่อความคับข้องใจมากเพียงไรก็ตามก็ยังสามารถคงไว้ซึ่งบุคลิกภาพที่น่านับถือ

8. มีความสามารถในการปรับตัวได้ดี สามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมทางครอบครัวและสังคมได้ง่าย

9. มีอารมณ์ซึ่งช่วยส่งเสริมแทนที่จะขัดขวางสวัสดิภาพของชีวิตไม่มีอารมณ์กลัวหรือโกรธในบางครั้ง แต่รู้จักที่จะยับยั้งและควบคุมอารมณ์ได้ มีอารมณ์รักใคร่เป็นมิตรกับเพศตรงข้ามได้ดีด้วยดี

10. ปราศจากนิสัยในทางจิตที่กระทบกระเทือนบุคลิกภาพ ไม่ลงโทษตัวเองเมื่อทำผิด แต่จดจำประสบการณ์ไว้เป็นบทเรียนที่มีค่า ไม่หวาดระแวงสงสัยในผู้อื่น ไม่หุยมหิมนในเรื่องเล็กน้อยไร้สาระไม่เคร่งเครียดวิตกกังวลเกินกว่าเหตุ

1.1.2 ลักษณะของบุคคลที่มีการปรับตัวไม่ดี

เคพเพลน (Kaplan 1959: 27, อ้างถึงใน อรรถวณิช กัลปะ 2549:48) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมที่เกิดจากการปรับตัวไม่ดี มี 6 ประเภทด้วยกัน คือ

1. มีอาการทางประสาทไม่ปกติ พฤติกรรมประเภทนี้มักแสดงออกเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อส่วนต่างๆ ของร่างกายจนมักคิดเป็นนิสัยประจำตัว เช่น การกระพริบตาบ่อยๆ กัดหรือเลียริมฝีปาก ดึงผม กัดเล็บ กระดิกขา กระดิกนิ้วมือ หรือปัสสาวะบ่อยๆ พฤติกรรมเหล่านี้เกิดจากการปรับตัวต่อความวิตกกังวล

2. การมีปฏิกิริยาทางอารมณ์รุนแรงและเปลี่ยนแปลงเร็ว พฤติกรรมประเภทนี้แสดงออกโดยพฤติกรรมเสียอกเสียใจมากเกินไป ดิ้นรนเกินขนาด ไม่รับผิดชอบงาน ขาดสมาธิ สนใจเรื่องเล็กน้อยๆ

3. การขาดวุฒิภาวะทางอารมณ์ แสดงออกโดยทำงานคนเดียวไม่ได้ต้องพึ่งพาผู้อื่น จีระแวงสงสัย ขาดเหตุผล ตัดสินใจเองไม่ได้ รู้สึกว่าตนเองขาดความสามารถและมีปมด้อย

4. ขอบโอ้อวดตัว แสดงออกโดยการชอบผลักไโส รังแกผู้อื่น ชอบการประจบประแจง พูดก้าวร้าวผู้อื่น ต่ำหนิติเตียน พูดจาขวานผ่าซาก พูดดัดบท

5. การเป็นปฏิกิริยาต่อต้านสังคม แสดงออกโดยพฤติกรรมที่โหดร้ายทารุณ เช่น พูดจาไม่สุภาพ ชอบขัดขืนคำสั่ง ชอบรังแกและทารุณสัตว์ ลามกอนาจาร เล่านิทานหยาบโลน ขัดขืนระเบียบวินัยของโรงเรียน หนีโรงเรียน

6.ความผิดปกติทางร่างกายที่มีผลมาจากจิตใจ แสดงออกโดยการเจ็บป่วยโดยขาดเหตุผล กินจุแต่หิวเก่ง บางครั้งอาเจียน และอุจจาระไม่เป็นเวลา อาการเหล่านี้มีสาเหตุมาจากจิตใจได้รับความกระทบกระเทือน เครียดวิตกกังวล

การปรับตัวไม่ดี เป็นอาการป่วยทางจิตอย่างหนึ่งซึ่งไม่ค่อยปรากฏให้เห็นในวัยเด็ก พอถึงวัยรุ่นอาการป่วยทางจิตนี้จะค่อยๆชัดเจนมากขึ้น สังเกตได้จากเขาไม่สามารถปรับตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพในทุกๆสถานการณ์ เด็กบางคนมักมีพฤติกรรมเหล่านี้ เช่น ชอบร้องไห้ชอบรังแกคนอื่น ชอบบ้ายเบี่ยงหลบเลี่ยง ชอบฝันกลางวันมากเกินไปแสดงให้เห็นถึงการมีปัญหาในการปรับตัว พฤติกรรมของผู้ที่ปรับตัวไม่ดีอาจแยกออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรก เป็นพวกที่ชอบแสดงออก เช่น ชอบทะเลาะ อารมณ์ไม่คงที่โกรธง่ายต่อต้านสังคม อิจฉาริษยา กลุ่มที่สอง เป็นพวกชอบเก็บตัว เช่น ขี้อาย หนีสังคมชอบเก็บตัวอยู่คนเดียว ขอมจ้านน สงบเสงี่ยมมากเกินไป การปรับตัวไม่ดีในวัยรุ่นอาจเกิดจากสภาพแรงกดดัน จากหลายอย่างที่สะสมมาตั้งแต่ในวัยเด็ก วัยรุ่นส่วนใหญ่มักจะรู้ปัญหาการปรับตัวของเขาและมักจะแก้ไขได้ดีขึ้นก่อนที่จะสายเกินไป ถ้าหากปล่อยปละละเลยจะเป็นปัญหาและเป็นอันตรายต่อบุคลิกภาพของเขาเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งพอสรุปได้จากองค์ประกอบดังนี้

1. สาเหตุแห่งการปรับตัวไม่ดีมี สาเหตุสำคัญ ได้แก่

1.1 ทำให้ขาดการเตรียมตัวอย่างเพียงพอ ก่อนที่จะย่างเข้าสู่วัยรุ่นด้วยเหตุนี้ความต้องการพื้นฐานหลายประการ ที่เกิดขึ้นในระยะวัยรุ่นจึงมักไม่ได้รับการสนองตอบตามที่ต้องการ เช่น เด็กผู้ชายเข้าสังคมกับเพื่อนต่างเพศไม่ได้ทั้งๆที่มีความปรารถนาจะมีส่วนร่วม เพราะเขายังขาดทักษะทางสังคมอย่างเพียงพอ

1.2 สภาพแวดล้อมและบรรยากาศในบ้านเต็มไปด้วยความขัดแย้งแตกร้าง ขาดความรักความอบอุ่นและไม่เข้าใจ เด็กก็ย่อมเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เด็กมีปัญหาในการปรับตัว รองจากบ้านก็คือโรงเรียน ซึ่งถือเป็นสิ่งแวดล้อมที่จะช่วยให้เด็กปรับตัวได้ดี ถ้าหากในโรงเรียนมีครูที่ดี มีเพื่อนที่เข้าใจที่ดีต่อกัน

1.3 การถูกขัดขวางไม่ให้ได้รับสิ่งที่ต้องการ เด็กที่ไม่สมหวังในสิ่งที่เขาต้องการอาจมีความรู้สึกว่าเขาเองมีปมด้อย และรู้สึกไม่เพียงพอ บางครั้งอาจเกิดจากความรู้สึกที่ล้นเหลือ ในการเรียนหรือการกระทำผิดทางเพศ

1.4การถูกกระตุ้นให้มีอารมณ์มากเกินไป ในกรณีที่เด็กอยู่ในสถานการณ์ที่ตึงเครียดมากเกินไปหรืออยู่ในครอบครัวที่ตึงเครียดมากเกินไปติดต่อกันเป็นเวลานาน ๆ นั้นมักจะส่งผลต่อสภาพทางจิตใจของเด็กก่อให้เกิดปัญหาทางอารมณ์ขึ้นจะเป็นผลต่อการปรับตัวของเด็กมาก

1.5 ความบกพร่องของตัวแบบด้านบุคลิกภาพ

1.5.1 ลักษณะแบบเคร่งครัดตายตัวมากเกินไปหรือเอาจริงเอาจังมากเกินไป

1.5.2 ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางมากเกินไป มีความคิดว่าคนอื่นต้องขึ้นอยู่กับการ

ตัวเขาเพียงผู้เดียว

1.5.3 คิดว่าคนมีศีลธรรมหรือจริยธรรมดีกว่าผู้อื่นทำให้เขาารู้สึกว่าคนทำ
อะไรถูกต้องเสมอส่วนคนอื่นทำผิดไปหมด

2. ผลของการปรับตัวไม่ดีมักเกิดสัญญาณอันตรายขึ้นกับเด็กซึ่งจะสังเกตได้จากสิ่งต่อไปนี้

2.1 ขาดความรับผิดชอบ และพึ่งผู้อื่นมากเกินไป

2.2 มีความรู้สึกว่าคุณมีปมด้อยอย่างรุนแรง

2.3 แสดงออกในลักษณะก้าวร้าวและหยาบคาย

2.4 ใช้กลไกป้องกันตัวมากเกินไป เช่น ใช้เหตุผลเข้าข้างตนเอง ชัดโทษผู้อื่น

2.5 มีความวิตกกังวลใจ และรู้สึกไม่อบอุ่นใจเลย

2.6 มีลักษณะต่อต้านอำนาจ หรือเป็นปฏิปักษ์ต่อสังคม กลุ่มวัยรุ่นที่ปรับตัวไม่ดีย่อม
ไม่มีความสุขมักจะพยายามแยกตัวออกจากสังคม ไม่มีความรู้สึกสนุกกับสิ่งที่เป็นอยู่จะคิดอยู่ตลอดเวลา
ว่าตัวเองได้รับประสบการณ์แห่งความทุกข์ ไม่ทราบเป้าหมายของตนเอง มีแต่ความสับสน ถ้าหากไม่ได้รับการ
แนะนำแก้ไขที่ถูกต้อง จะทำให้การปรับตัวของเขาไม่ดีมากขึ้นเรื่อย ๆ เมื่อได้กระทำสิ่งต่างๆ

จากความหมายการปรับตัว สรุปได้ว่า การปรับตัวหมายถึง กระบวนการทางจิตที่บุคคล
ต้องเผชิญ และเปิดรับประสบการณ์เกี่ยวกับความต้องการ ความกดดัน ความท้าทาย และปัญหาที่เกิดขึ้น
กับตนเองและสิ่งแวดล้อมได้ และสามารถนำประสบการณ์ที่เกิดขึ้นมาผสมผสานใน โครงสร้าง
ของตนเองได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งสามารถเปลี่ยนแปลงตนให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมต่างๆ
โดยที่รู้สึกมีความสุขทั้งกายและจิตใจ และสามารถดำเนินชีวิตต่อไปได้อย่างราบรื่น

ผู้วิจัยจึงได้แนวคิดที่จะศึกษาการปรับตัวของเยาวชนชาย ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและ
เยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ตามทฤษฎี
การปรับตัวของรอยที่เปรียบสิ่งแวดล้อมเป็นเสมือนสิ่งเร้าที่กระตุ้นให้บุคคลปรับตัว สิ่งแวดล้อมตาม
ความคิดของรอยคือ ทุกสภาพการณ์ หรือเหตุการณ์ที่อยู่รอบตัวบุคคลที่จะส่งผลให้เกิดการปรับตัว
บุคคลที่ปรับตัวได้คือบุคคลที่เป็นตัวของตัวเองเข้าใจและยอมรับตนเองและผู้อื่น รวมทั้งสามารถรับรู้
ประสบการณ์ต่างๆ ตามความเป็นจริงโดยนำมาจัดให้สอดคล้องกับบุคลิกลักษณะของตนเอง ซึ่งใน
การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการปรับตัวของเด็กและเยาวชนชาย ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและ
เยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดย
ศึกษาการปรับตัว 3 ด้านด้วยกันคือ

1 การปรับตัวภายในตนเอง

2 การปรับตัวทางสังคม

3 การปรับตัวทางสภาพแวดล้อม

1.5 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัว

นิภา นิธยาน (2530 : 106-115 , อ้างถึงใน สุภกิจ ศรีทองเกิด 2543 : 18) ได้กล่าวถึงปัจจัย 3 ประการที่มีอิทธิพลร่วมกันในการกำหนดแนวทางพฤติกรรมการปรับตัวซึ่งเป็นรากฐาน บุคลิกภาพ อิทธิพลของทั้งสามประการ ไม่สามารถแยกออกจากกันได้อย่างเด็ดขาดได้ แต่จะเชื่อมโยงเกี่ยวพันกันตลอดชีวิต ปัจจัยทั้ง 3 ประการนี้ได้แก่

1.อิทธิพลของสภาวะพื้นฐานทางกายในเชิงชีววิทยา อันได้แก่ อิทธิพลของพันธุกรรมมีอันสืบเป็นต้นนำลักษณะต่างๆ ทำให้เกิดโครงสร้างทางกายวิภาค และการทำหน้าที่ทางสรีระภายในตัวของแต่ละบุคคล เช่น การทำงานของระบบประสาท ระบบต่อมต่างๆ รูปร่าง หน้าตา อัตราการเจริญเติบโต และทำให้มีขีดจำกัดของความสามารถด้านต่างๆ เช่น แรงขับ ศักยภาพในการเรียนรู้ อารมณ์ ความแข็งแรง ความเร็วและช้าในการเคลื่อนไหวของบุคคลแตกต่างกันด้วย จึงทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยกำเนิดและมีอิทธิพลในการทำให้บุคคลมีการปรับตัวต่อสภาพปัญหาแตกต่างกัน

2. อิทธิพลของสภาวะแวดล้อม ได้แก่ วัฒนธรรมในสังคมที่อยู่จะเป็นตัววางรากฐานให้แก่บุคลิกภาพ ทั้งในด้านความรู้สึกลึกซึ้ง การกระทำ ความเชื่อต่างๆ จรรยาบรรณ ขี้อหัมระเบียบ กฎเกณฑ์ทั้งหลายที่เป็นที่ยอมรับในสังคมนั้น โดยเริ่มต้นจากครอบครัว ซึ่งมีอิทธิพลต่อการปลูกฝังลักษณะนิสัย และบุคลิกภาพพื้นฐานให้แก่เด็กได้มาก สถาบันทางสังคมอื่นๆ เช่น โรงเรียน ชุมชน วัด ตลอดจนสถาบันชาติ ล้วนเป็นสถาบันซึ่งสมาชิกของสังคมต้องเกี่ยวข้องด้วย โดยมีสิ่งต่อไปนี้ เป็นเครื่องกำกับระเบียบแบบแผน การประพฤติปฏิบัติ ได้แก่ กฎหมาย หลักธรรมคำสอน จรรยาบรรณ และข้อห้าม ตลอดจนระเบียบกฎเกณฑ์ทั้งหลายที่เป็นที่ยอมรับกันในสังคมนั้น

3.อิทธิพลของสภาวะความเป็นคน เป็นอิทธิพลของความรู้สึกลึกซึ้งและเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง ซึ่งได้แก่ แบบแผนของชีวิตซึ่งเป็นแบบเฉพาะตัว ทั้งนี้หมายความว่ารวมถึงความสามารถ ลักษณะนิสัย ความสนใจ ค่านิยม ตลอดจนความรู้สึกลึกซึ้งเข้าใจ หรือความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสภาวะแห่งตน ซึ่งคนแต่ละคนเรียนรู้ที่จะประเมินหรือตัดสินคุณค่าของตนเอง การที่บุคคลจะสามารถประเมินค่าตัวเองทั้งทางร่างกายและจิตใจ ก็เนื่องมาจากเจตคติที่ผู้อื่นมีต่อเขา โดยเฉพาะบุคคลที่มีความหมายและมีความสำคัญต่อชีวิตของเขา เช่น บิดามารดา เพื่อนฝูง และครูอาจารย์

กล่าวได้ว่า ปัจจัยพื้นฐานของมนุษย์ทั้งในทางชีววิทยา สภาพแวดล้อมและตัวบุคคลแต่ละคนนั้นมีอิทธิพลต่อการปรับตัวของมนุษย์อย่างแท้จริง และปัจจัยทั้ง 3 อย่างนี้จะเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน และมีอิทธิพลต่อกันอย่างต่อเนื่องตลอดไป การปรับตัวเป็นกระบวนการหนึ่งที่มนุษย์ใช้เพื่อเป็นกลไกในการสร้างสรรค์ความสุขตอบสนองความต้องการของตนเอง โดยการพยายามทุกอย่างเพื่อให้ตัวเองสามารถอยู่ร่วมในสังคมและสิ่งแวดล้อมต่างๆ ได้อย่างมีความสุข การปรับตัวจะเกิดขึ้นเมื่อมนุษย์เผชิญกับปัญหานั้นคือ สิ่งที่มาขัดขวางทำให้ไม่สามารถบรรลุผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ การปรับตัวจะได้ผลนั้นบุคคลต้องมีความรู้เข้าใจในตัวเอง และรู้เท่าทันเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น มีความเข้มแข็งอดทน มี

สติปัญญา มีความยืดหยุ่นพอเหมาะกับสถานการณ์นั้นๆ ข้อดีของการปรับตัว ก็คือ จะช่วยให้บุคคลสบายใจขึ้น ไม่มีความเครียด ระบายอารมณ์กับข้อใจต่างๆ มีความสุข สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้กับบุคคล สังคมและสิ่งแวดล้อมต่างๆที่อยู่รอบตัว ซึ่งจะตรงกันข้ามกับผู้ที่ไม่สามารถปรับตัวได้ จะเกิดปัญหาขึ้นกับตัวเอง เช่น มีความเครียด เก็บกด ซึ่งจะเป็นสิ่งที่บั่นทอนต่อสุขภาพกายและจิต และจากการเก็บกดนี้ ผู้ที่ไม่สามารถปรับตัวได้อาจแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม อันจะส่งผลให้เกิดปัญหาความเดือดร้อนทั้งต่อตัวผู้กระทำเอง สังคม และสิ่งแวดล้อมรอบๆตัวด้วย

2. แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กและวัยรุ่น

2.1 ความหมายของพัฒนาการเด็กและวัยรุ่น

วัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นหลายด้าน ทำให้ต้องมีการปรับตัวหลายด้านพร้อมๆกัน จึงเป็นวัยที่จะเกิดปัญหาได้มาก การปรับตัวได้สำเร็จจะช่วยให้วัยรุ่นพัฒนาตนเองเกิดบุคลิกภาพที่ดี ซึ่งจะเป็นพื้นฐานสำคัญของการดำเนินชีวิตต่อไป การเรียนรู้พัฒนาการวัยรุ่นจึงมีประโยชน์ทั้งต่อการส่งเสริมให้วัยรุ่นเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีสุขภาพดีทั้งทางร่างกายจิตใจ สังคม และช่วยป้องกันปัญหาต่างๆในวัยรุ่น เช่น ปัญหาทางเพศ หรือปัญหาการใช้สารเสพติด

วัยรุ่น เริ่มต้นเมื่อเด็กย่างอายุประมาณ 12-13 ปี เพศหญิงจะเข้าสู่วัยรุ่นเร็วกว่าเพศชายประมาณ 2 ปี และจะเกิดการพัฒนาไปจนถึงอายุประมาณ 18 ปี ก็จะเข้าสู่ผู้ใหญ่ โดยจะเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมากในพัฒนาการด้านต่างๆ ดังนี้

1. พัฒนาการทางร่างกาย ประกอบด้วย การเปลี่ยนแปลงทางร่างกายทั่วไป และการเปลี่ยนแปลงทางเพศ เนื่องจากวัยนี้ มีการสร้างและหลั่งฮอร์โมนเพศและฮอร์โมนของการเจริญเติบโตอย่างมากและรวดเร็ว

2. พัฒนาการทางจิตใจ วัยนี้สติปัญญาจะพัฒนาสูงขึ้น จนมีความคิดเป็นแบบรูปธรรม มีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ และสังเคราะห์ สิ่งต่างๆได้มากขึ้นตามลำดับจนเมื่อพ้นวัยรุ่นแล้ว จะมีความสามารถทางสติปัญญาได้เหมือนผู้ใหญ่ แต่ในช่วงระหว่างวัยรุ่นนี้ ยังอาจขาดความขี้คิด มีความหุนหันพลันแล่น ขาดการไตร่ตรองให้รอบคอบ

2.1 ความคิดเกี่ยวกับตนเอง วัยนี้จะเริ่มมีความสามารถในการรับรู้ตนเองด้านต่างๆ ดังนี้

2.1.1 เอกลักษณ์ วัยรุ่นจะเริ่มแสดงออกถึงสิ่งตนเองชอบ สิ่งที่ตนเองถนัด ซึ่งจะแสดงถึงความเป็นตัวตนของเขาที่โดดเด่น ได้แก่ วิชาที่เขาชอบเรียน กีฬาที่ชอบเล่น งานอดิเรก การใช้เวลาว่างให้เกิดความเพลิดเพลิน กลุ่มเพื่อนที่ชอบและสนิทสนมด้วย โดยเขาจะเลือกคบคนที่มีส่วนคล้ายคลึงกัน หรือเข้ากันได้ และจะเกิดการเรียนรู้และถ่ายทอดแบบอย่างจากกลุ่มเพื่อนนี้เอง ทั้งแนวคิด ค่านิยม ระบบจริยธรรม การแสดงออกและการแก้ปัญหาในชีวิต จนสิ่งเหล่านี้กลายเป็นเอกลักษณ์ของตน และกลายเป็นบุคลิกภาพนั่นเอง สิ่งที่แสดงถึง

เอกลักษณ์ตนเองยังมีอีกหลายด้าน ได้แก่ เอกลักษณ์ทางเพศ แฟชั่น ดารา นักร้อง การแต่งกาย ทางความเชื่อในศาสนา อาชีพ คติประจำใจ เป้าหมายในการดำเนิน การมองภาพของตนเอง ในด้านต่างๆ ได้แก่ หน้าตา รูปร่าง ความสวยความหล่อ ความพิการ ข้อดีข้อด้อยทางร่างกายของตนเอง วัยรุ่นจะสนใจหรือ ให้ความสนใจกับรูปร่าง ผิวพรรณมากกว่าวัยอื่นๆ ถ้าตัวมีข้อด้อยกว่าคนอื่นก็จะเกิดความอับอาย

2.1.2 การได้รับการยอมรับจากผู้อื่น วัยนี้ต้องการการยอมรับจากกลุ่มเพื่อนอย่างมาก การได้รับการยอมรับจะช่วยให้เกิดความรู้สึกมั่นคง ปลอดภัย เห็นคุณค่าของตนเอง มั่นใจตนเอง วัยนี้จึงมักอยากเด่นอยากดัง อยากให้มีคนรู้จักมากๆ

2.1.3 ความภาคภูมิใจตนเอง เกิดจากการที่ตนเองเป็นที่ยอมรับของเพื่อนและคนอื่นๆได้ รู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า เป็นคนดีและมีประโยชน์แก่ผู้อื่นได้ ทำอะไรได้สำเร็จ

2.1.4 ความเป็นตัวของตัวเอง วัยนี้จะรักอิสระ เสรีภาพ ไม่ค่อยชอบอยู่ในกฎเกณฑ์กติกาใดๆ ชอบคิดเอง ทำเอง พึ่งตัวเอง เชื่อความคิดตนเอง มีปฏิกิริยาตอบโต้ผู้ใหญ่ที่บีบบังคับสูง ความอยากรู้อยากเห็นอยากลองจะมีสูงสุดในวัยนี้ ทำให้อาจเกิดพฤติกรรมเสี่ยงได้ง่ายถ้าวัยรุ่นขาดการยั้งคิดที่ดี การได้ทำอะไรด้วยตนเอง และทำได้สำเร็จจะช่วยให้วัยรุ่นมีความมั่นใจในตนเอง

2.1.5 การควบคุมตนเอง วัยนี้จะเรียนรู้ที่จะควบคุมความคิด การรู้จักยั้งคิด การคิดให้เป็นระบบ เพื่อให้สามารถใช้ความคิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้

2.1.6 อารมณ์ อารมณ์จะปั่นป่วน เปลี่ยนแปลงง่าย หงุดหงิดง่าย เกรี้ยวง่าย โกรธง่าย มีอารมณ์ซึมเศร้า อารมณ์ที่ไม่ดีเหล่านี้ อาจทำให้เกิดพฤติกรรมเกรี้ยว ก้าวร้าวหรือแยกตัวเอง มีผลต่อการเรียนและการดำเนินชีวิต ในวัยรุ่นตอนต้น การควบคุมอารมณ์ยังไม่ค่อยดีนัก บางครั้งยังทำอะไรตามอารมณ์ตัวเองอยู่บ้าง แต่จะค่อยๆดีขึ้นเมื่ออายุมากขึ้น อารมณ์เพศวัยนี้จะมามาก ทำให้มีความสนใจเรื่องทางเพศ หรือมีพฤติกรรมทางเพศ เช่น การสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องปกติในวัยนี้ แต่พฤติกรรมบางอย่างอาจเป็นปัญหา เช่น เบี่ยงเบนทางเพศ กามวิปริต หรือการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น

2.1.7 จริยธรรม วัยนี้จะมีความคิดเชิงอุดมคติสูง เพราะเขาจะแยกแยะความผิดชอบชั่วดีได้แล้ว มีระบบมโนธรรมของตนเอง ต้องการให้เกิดความถูกต้อง ความชอบธรรมในสังคม ชอบช่วยเหลือผู้อื่น ต้องการเป็นคนดี เป็นที่ชื่นชอบของคนอื่น และจะรู้สึกอึดอัดกับข้อใจกับกับความไม่ถูกต้องในสังคม หรือในบ้าน แม้แต่พ่อแม่ของตนเองเขาก็เริ่มรู้สึกว่าการกระทำที่ไม่ถูกต้อง หรือมีการเอาเปรียบ เบียดเบียน ความไม่เสมอภาคกัน ในวัยรุ่น

ตอนต้นการควบคุมตนเองอาจยังไม่ดีนัก แต่เมื่อพ้นวัยรุ่นนี้ไป การควบคุมตนเองจะดีขึ้น จนเป็นระบบจริยธรรมที่สมบูรณ์เหมือนผู้ใหญ่

3.พัฒนาการทางสังคม วัยนี้จะเริ่มห่างจากทางบ้าน การสนิทสนมคลุกคลีกับพ่อแม่พี่น้องลดลง สนใจเพื่อนมากกว่า ใช้เวลากับเพื่อนมากกว่า มีกิจกรรมนอกบ้านมาก ไม่อยากไปไหนกับทางบ้าน เริ่มมีความสนใจเพศตรงข้าม สนใจสังคมสิ่งแวดล้อม ปรับตัวเองให้เข้ากับกฎเกณฑ์กติกาของกลุ่ม ของสังคมได้ดีขึ้น มีความสามารถในการทักษะสังคม การสื่อสารเจรจา การแก้ปัญหา การประนีประนอม การยืดหยุ่นโอนอ่อนผ่อนตามกัน และการทำงานร่วมกับผู้อื่น พัฒนาการทางสังคมที่ดีจะเป็นพื้นฐานมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และบุคลิกภาพที่ดี การเรียนรู้สังคมจะช่วยให้ตนเองหาแนวทางการดำเนินชีวิตที่เหมาะสมกับตนเอง เลือกวิชาชีพที่เหมาะสมกับตน และมีสังคมสิ่งแวดล้อมที่ดีต่อตนเองในอนาคตต่อไป

2.3 ปัญหาของเด็กและวัยรุ่น

ปัญหาที่พบบ่อยในวัยรุ่น เป็นวัยที่เสี่ยงต่อการเกิดปัญหาได้ง่าย เนื่องจากเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม ประกอบกับภาวะของสังคมที่ซับซ้อนขึ้น พร้อมกับความอ่อนแอของสถาบันครอบครัว ทำให้วัยรุ่นมีปัญหาทางจิตใจและปัญหาการปรับตัวเพิ่มมากขึ้น ปัญหาที่พบบ่อยในวัยรุ่นส่วนใหญ่จึงเกี่ยวข้องกับการปรับตัวในด้านต่างๆ เช่น ด้านการเรียน เรื่องเพศ และการปรับตัวกับกลุ่มเพื่อน

1. ปัญหาการเรียน

เป็นปัญหาที่แสดงออกได้หลายรูปแบบ ลักษณะปัญหาเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการเรียน โดยเฉพาะ หรือเป็นอาการที่แสดงออกทางพฤติกรรมลักษณะต่างๆ ดังนี้

- 1.1 ผลการเรียนต่ำ สอบตก บกพร่องในการเรียนรู้บางวิชา
- 1.2 ไม่ตั้งใจเรียน ไม่สนใจเรียน เล่น พุดคุยกันในชั้นเรียน
- 1.3 เบื่อหน่าย นิ่งหลับ ไม่มีสมาธิ ความสนใจสั้น เหม่อลอย
- 1.4 ทำงานช้า ไม่ทำงานที่ไม่ได้รับมอบหมาย

2 ปัญหาพฤติกรรม

1 ปัญหาหลักขโมย การลักขโมย หมายถึง การลอบทำหรือหยิบฉวยนำไปเป็นเจ้าของโดยตนเองไม่มีสิทธิ์หรือไม่ได้รับอนุญาต หรือตั้งใจทำด้วยทุจริตผิดกฎหมายมีสาเหตุหลายประการ เช่น

- 1.1 ความอยากได้ เพราะขาดแคลนหรืออยากจน หิวโหย ไม่มีการวางแผนล่วงหน้าเห็นของล่อตาล่อใจจะหยิบฉวยทันที และเป็นของที่ตนนำมากิน ใช้เพื่อบรรเทาความหิว ความต้องการของตน หรืออยากได้เพราะมีแล้ว แต่จะนำมาสะสมหรืออยากได้เพื่ออวดคนอื่น ๆ เช่น พวกสะสมของเล่น ซึ่งมีอยู่แล้วแต่อยากได้เพิ่มจำนวน ให้มากกว่าคนอื่น และมักจะคิดว่าการขโมยมาได้ นั่น ตนเองเก่ง มีฝีมือ คนอื่นจับไม่ได้

1.2 ลักษณะเพื่อนำมาใช้และเอาใจผู้อื่น เช่น ขโมยเงินนามซื้อของหรือขนมเลี้ยงเพื่อน หรือขโมยของมาให้ผู้ใหญ่เพื่อให้รักตนหรือสนใจตนมากขึ้น มักพบในเด็กที่มีปมด้อย เช่น เรียนไม่ดี หรือรู้สึกว่าตนเองต่ำต้อยกว่ากลุ่ม หรือฐานะไม่ดี อยากจะแสดงว่าตนเองมีเงินมากกว่า บางครั้งเพื่อโอ้อวด หรือความเด่นดังในหมู่เพื่อน

1.3 มีปัญหาด้านอารมณ์เกิดขึ้นก่อน โดยมากพบว่าเป็นอารมณ์โกรธ ก้าวร้าว ว้าวุ่น รู้สึกว่าขาดความมีเจ้าของ ถูกทอดทิ้ง รู้สึกตนเองต่ำต้อย ซึ่งเมื่อขโมยมาแล้ว จะนำมาทำลายหรือเกลี้ยให้ผู้อื่นเดือดร้อนในการตามหา เสียประโยชน์ เสียเวลา ผู้ขโมยจะรู้สึกตื่นเต้นระแวง และรู้สึกตนเองเป็นผู้ชนะ

1.4 ปัญหาด้านสติปัญญา ส่วนมากพบว่ามีระดับสติปัญญาต่ำ ทำให้ชักจูงให้ทำได้ง่าย และไม่สามารถหาทางแก้ไขปัญหาได้ เมื่อรู้สึกว่าตนเองขาดแคลน หรือมีความอยากได้ในสิ่งต่างๆ ที่ล่อตาล่อใจ

1.5 ขาดการฝึกอบรมทางด้านระเบียบวินัย และการควบคุมตนเอง หรือมีผู้ใหญ่เป็นตัวอย่างที่ไม่ดีในเรื่องนี้

3 ปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าว

เด็กก้าวร้าวรุนแรงเป็นเด็กอารมณ์สับสน แปรปรวนประเภทพฤติกรรมแสดงออก ความก้าวร้าวนี้ต้องหมายถึงความก้าวร้าวที่เกิดขึ้นบ่อยๆ และรุนแรง ทั้งก้าวร้าวต่อตนเองและผู้อื่น แบบตัวต่อตัว และแบบกลุ่มหนึ่งต่ออีกกลุ่มหนึ่ง ความก้าวร้าวระดับปกติเป็นเรื่องธรรมดาที่เกิดขึ้นกับใครก็ได้โดยเฉพาะในวัยรุ่นซึ่งมีธรรมชาติของอารมณ์รุนแรง สาเหตุที่ทำให้วัยรุ่นแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว มีมากมายหลายประการ อาจเกิดจากสาเหตุเดียวหรือร่วมกันหลายสาเหตุ

4 ปัญหาการใช้สารเสพติด

การใช้สารเสพติดในวัยรุ่น ประกอบจากหลายปัจจัย ที่มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน มุมมองใหม่หรือบริบทของการใช้สารเสพติดเกิดจากโรคสมองคิดยาฤทธิ์ของสารเสพติดมีอิทธิพลต่อสมองที่เกี่ยวกับการจัดการจนเกิดพฤติกรรมเสพติด การใช้สารเสพติดในวัยรุ่นมีความแตกต่างและซับซ้อนมากกว่าในผู้ใหญ่ ตั้งแต่ลักษณะการใช้สารที่เกิดการเสพติดได้ง่ายกว่า สิ่งที่สำคัญคือวัยรุ่นเป็นวัยที่กำลังพัฒนาในทุกด้าน การใช้สารเสพติด จะไปขัดขวางพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ ความคิด บุคลิกภาพ เอกลักษณ์ ความเชื่อมั่น มโนธรรม ค่านิยม ความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม ศูนย์เพื่อนใจวัยรุ่น อธิบายถึงสาเหตุของการใช้สารเสพติดของวัยรุ่นไว้ดังต่อไปนี้

1 ต้องการทดลอง ถูกชักจูง ลอกเลียนแบบ ทำตามกลุ่ม ถูกหลอกจากผู้ต้องการผลประโยชน์ อยู่ในแหล่งที่มีวามมียาเสพติด

2 บุคลิกภาพอ่อนแอ หวั่นไหวง่าย ขาดความเชื่อมั่นตนเอง รู้สึกไม่มีคุณค่า ไม่มีเป้าหมายในชีวิต ไม่กล้าเข้าสังคม เมื่อพบปัญหาไม่สามารถปรับตัวได้ ต้องการที่พึ่ง

3 มีความเครียด ความกดดันจากปัญหาส่วนตัว ปัญหาครอบครัวแล้วไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ ใช้สารเสพติดเพื่อเป็นการผ่อนคลายหนีจากปัญหา

4 ครอบครัวแตกแยก ขาดความรัก ความอบอุ่น ถูกทอดทิ้ง หมดหวัง ท้อแท้ขาดที่พึ่งที่ปรึกษา

5 การเจ็บป่วยทางร่างกายมีโรคประจำตัวหรือโรคเรื้อรังแล้วใช้ยาแก้ปวดที่มีสารเสพติดเป็นประจำ

5 ปัญหาทางเพศ

ปัญหาทางเพศในวัยรุ่นนับวันจะมีมากขึ้น เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของสังคมทำให้เกิดปัญหาในการเลี้ยงดู ตลอดจนทัศนคติและค่านิยมทางเพศที่เปลี่ยนแปลงไป ปัญหาบางอย่างที่ถูกมองว่าเป็นความผิดปกติทางเพศในอดีต กลายเป็นเรื่องที่ยอมรับและเปิดเผยได้มากขึ้น เด็กบางคนมีปัญหาเบี่ยงเบนทางเพศมาตั้งแต่วัยเด็ก และมีมากขึ้นจนเห็นได้ชัดเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น ความเข้าใจเรื่องเพศของวัยรุ่นจึงเป็นเรื่องสำคัญที่จะทำให้สามารถหาทางป้องกัน และช่วยเหลือวัยรุ่นที่มีปัญหาทางเพศได้

6 ปัญหาพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม

6.1 การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร

6.2 ปัญหาสำส่อนทางเพศ

6.3 ปัญหาพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ

มีสาเหตุหลายประการ ดังนี้

1. ไม่ได้รับความรัก ความอบอุ่นจากครอบครัว แสวงหาความรัก ความอบอุ่นจากเพื่อนต่างเพศเป็นการทดแทน

2. บุคลิกภาพอ่อนแอ ต้องการพึ่งพิงทางร่างกาย จิตใจ จากเพศตรงข้าม

3. มีความสุขที่มีคนรัก ได้รับการตอบสนองความต้องการทางร่างกาย จิตใจ

4. ปัญหาทางอารมณ์จิตใจ บุคลิกภาพอ่อนแอ ขาดความรัก เรือรื่องความสนใจ ความรัก จากเพศตรงข้าม

5. มีความโกรธ เกลียดจากประสบการณ์ในอดีตที่ไม่ดีต่อเพศตรงข้าม ใช้การแสดงออกทางเพศเป็นการเอาชนะ มีอำนาจเหนือเพศตรงข้าม

6. มีปัญหาครอบครัว บิดามารดาหย่าร้าง บทบาททางเพศของบิดามารดาไม่เหมาะสม บิดา เจ้าชู้มีภรรยาหลายคน

7. การอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวที่ไม่เหมาะสม ขาดรูปแบบของบิดามารดาหรือแบบอย่างของความเป็นชาย เป็นหญิงที่แท้จริง

8. เมื่อเด็กมีพฤติกรรม ลักษณะท่าทาง การพูด การแสดงออกเบี่ยงเบนทางเพศของตน ได้รับความสนใจจากผู้อื่น ทำให้พฤติกรรมนั้นคงอยู่เป็นลักษณะบุคลิกนิสัย

9.สื่อสิ่งพิมพ์ ภาพยนตร์ โทรทัศน์ และแบบอย่างบุคคลในสังคม เช่นดารา ผู้มีชื่อเสียงบางคนมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน (คู่มืออาสาศัมกร แคนนำเยาวชน ศูนย์เพื่อนใจวัยรุ่น 2547 :55)

2.3 ปัญหาการปรับตัวในเด็กและวัยรุ่น

ความขัดแย้งในจิตใจของวัยรุ่น ที่ต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ มีผลกระทบต่อการเรียน การงานหรือด้านสังคม ในกรณีที่ปัญหารุนแรงส่งผลกระทบต่อด้านต่างๆ นั้น จึงจะจัดว่ามีปัญหาในการปรับตัว โดยเฉพาะปฏิกิริยาต่อการรับบทบาทหน้าที่ของความเป็นผู้ใหญ่ รู้สึกว่าการดูแลรับผิดชอบตัวเองเป็นภาระที่หนักหน่วงยากที่จะรับเอาไว้ได้เกิดความเครียด บางรายมีอาการวิตกกังวล กลุ่มใจ ท้อแท้ ทานอาหารไม่ได้ นอนไม่หลับ คิดพ่อแม่ ครู หรือเพื่อนเหมือนเด็กเล็ก หรือมีอาการแสดงออกมาทางร่างกาย เช่น ปวดหัว ปวดท้อง หรือมีอาการฉุนเฉียว วู่วาม ก้าวร้าว ต่อต้าน ซึ่งอาการเหล่านี้จะมีอยู่ไม่นาน ในที่สุดจะสามารถพัฒนาต่อไปได้ในที่สุด ชีวิตนี้แท้จริงมีปัญหาที่ทำให้เราต้องปรับตัว และแก้ไขความขัดแย้งประจำวันอยู่ตลอดเวลาแต่ในระย่วัยรุ่นซึ่งมีลักษณะพิเศษเพราะเกิดผลต่อเนื่องลูกกลมได้ง่าย ทั้งนี้เนื่องจากวัยรุ่นมีอารมณ์อ่อนไหวง่าย อยากเป็นอิสระ อยากเป็นผู้ใหญ่ ไม่อยากฟังเหตุผลของใคร เจ้าทิฐิ อวดดี ถือดี แต่ในขณะเดียวกันก็ยังขาดความเชี่ยวชาญในการแก้ไขปัญหา ในการพูด การทำงาน จึงทำให้เปลืองพลังได้ง่าย วัยรุ่นผู้เข้าใจปัญหาประจำวัยของตน และสามารถปรับตัวดำเนินชีวิตอย่างเหมาะสม คือวัยรุ่นที่มีความสุข มีความสามารถที่จะประสบความสำเร็จในอนาคต

วัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม จึงทำให้วัยรุ่นเป็นวัยที่ต้องเผชิญกับความเครียดอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและพัฒนาก่อร่างเหล่านี้อย่างมากตามไปด้วย นอกจากนี้การเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน ตั้งแต่ระดับครอบครัว โรงเรียน ชุมชน ประเทศจนถึงระดับโลก ทั้งในด้านเศรษฐกิจการเมือง ค่านิยม และวัฒนธรรม ล้วนมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของวัยรุ่นอย่างมาก รวมไปถึงการที่พ่อแม่และสังคมมีความคาดหวังต่อวัยรุ่นสูง โดยเฉพาะในด้านการเรียน ปัจจัยเหล่านี้รวมกันเป็นสาเหตุสำคัญ ที่ทำให้วัยรุ่นในปัจจุบันต้องเผชิญกับความเครียดในชีวิตประจำวันมากกว่าวัยรุ่นในอดีต

ความเครียดมีผลกระทบต่อวัยรุ่นและทุกวัย ทั้งทางด้านบวกและด้านลบ ความเครียดในระดับพอดีจะมีผลทางบวก ได้แก่ ความเครียดเรื่องผลการเรียนทำให้วัยรุ่นตั้งใจเรียน เป็นต้น ผลการวิจัยยังพบว่าความเครียดในระดับพอเหมาะทำให้ความสามารถในการเรียนรู้และความจำดีขึ้น แต่ความเครียดในระดับที่มากเกินไปกลับทำให้ความสามารถในการเรียนรู้และความจำแย่ลง ความเครียดในระดับรุนแรงเป็นเวลานานและไม่สามารถจัดการได้ ยังมีผลกระทบทางลบต่อทั้งสุขภาพจิตและปัญหาสุขภาพร่างกายอย่างมาก ผลทางสุขภาพจิต ได้แก่ ความวิตกกังวล อารมณ์ซึมเศร้า การฆ่าตัวตาย การมีพฤติกรรมเสี่ยงในด้านต่าง ๆ รวมทั้งการสูบบุหรี่ ดื่มสุรา พฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม พฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรง และปัญหาการเรียน เป็นต้น และผลต่อสุขภาพร่างกาย

ได้แก่ นอนไม่หลับ เบื่ออาหาร อ่อนเพลีย ปวดศีรษะ ปวดท้อง คลื่นไส้ อาเจียน ใจสั่น หายใจไม่เต็ม อิ่ม เป็นลม เป็นต้น ความเครียดมีผลต่อการทำงานของระบบต่าง ๆ ของร่างกายทุกระบบ เช่น ระบบภูมิคุ้มกัน ความเครียดทำให้ภูมิคุ้มกันบกพร่อง เกิดการติดเชื้อได้ง่าย หรืออาจทำให้เกิดความผิดปกติมากขึ้นในผู้ที่เป็ นโรครภูมิคุ้มกันไวเกิน ระบบต่อมไร้ท่อที่เกี่ยวข้องกับฮอร์โมนต่าง ๆ และระบบประสาทที่สัมพันธ์กับการเกิดโรคจิตกังวลหรือโรคซึมเศร้า และระบบหัวใจและหลอดเลือด ทำให้เสี่ยงต่อการเกิดโรคความดันโลหิตสูง เส้นเลือดหัวใจตีบตัน เป็นต้น ผลการวิจัยในประเทศไทยพบว่าวัยรุ่นถึงร้อยละ 35 มีอารมณ์อ่อนไหวง่ายและวิตกกังวลสูงเมื่อมีปัญหาสะท้อนอารมณ์

อารมณ์หรือความรู้สึกที่เกิดจากบุคคลประเมินความสัมพันธ์ระหว่างตนเองและสภาพแวดล้อม ว่าอาจจะมีผลกระทบทางลบต่อสุขภาวะของตนเอง หรือความขัดแย้งภายในจิตใจที่ทำให้เกิดการเสียสมดุลของจิตใจ และมีการแสดงออกทั้งด้านความคิด ความรู้สึก และอาการทางกายที่เกิดจากการตื่นตัวของระบบประสาทอัตโนมัติ เช่น ใจสั่น หายใจเร็วกว่าปกติ เป็นต้น ดังนั้นต้นเหตุของความเครียดอาจเป็นผลจากการประเมินสถานการณ์หรือเหตุการณ์ภายนอก หรือเกิดมาจากภายในจิตใจของตนเอง เช่น การคาดการณ์ล่วงหน้าในทางลบ ความขัดแย้งภายในจิตใจ รวมถึงความขัดแย้งในระดับจิตใต้สำนึก เป็นต้น ระดับความเครียดเกี่ยวข้องกับปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยสภาพแวดล้อม และความสามารถในการจัดการกับความเครียด ปัจจัยส่วนบุคคลมีความสำคัญต่อการเกิด ความเครียดในด้านการให้ความสำคัญต่อปัญหา และ ความเครียดหรือมุมมองต่อปัญหาต่าง ๆ แต่ละบุคคลให้ความสำคัญกับปัญหาต่าง ๆ แตกต่างกัน และมีมุมมองต่อปัญหาแต่ละเรื่องแตกต่างกัน เช่น บางคนมีมุมมองต่อปัญหาว่าเป็นการทำนาย และสามารถจัดการได้ แต่บางคนมีมุมมองว่าเป็นอุปสรรคและคิดว่าไม่สามารถจัดการได้ เป็นต้น ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่สัมพันธ์กับระดับความเครียด ได้แก่ การเป็นเรื่องใหม่ที่บุคคลไม่มีประสบการณ์มาก่อน ปัญหาที่มีความรุนแรงหรือมีอันตรายสูงระยะเวลาและช่วงเวลาที่เกิดปัญหา มีความไม่ชัดเจนหรือความไม่แน่นอนสูง เป็นต้น สาเหตุความเครียดของวัยรุ่น ได้แก่

1. ปัญหาความสัมพันธ์และความขัดแย้งกับผู้อื่น เช่น พ่อแม่ ญาติพี่น้อง เพื่อน เพื่อนต่างเพศ ครูอาจารย์ เป็นต้น

2. ปัญหาภายในครอบครัว เช่น ความรุนแรงในครอบครัว การทะเลาะเบาะแว้งและการทำร้ายร่างกายของพ่อแม่ การหย่าร้างของพ่อแม่ การเจ็บป่วยหรือการเสียชีวิตของพ่อแม่และญาติพี่น้อง การถูกพ่อแม่ลงโทษด้วยความรุนแรง การถูกพ่อแม่ตำหนิหรือดว่าด้วยถ้อยคำรุนแรง การถูกล่วงละเมิดทางเพศ รวมถึงปัญหาเศรษฐกิจในครอบครัว

3. ปัญหาการเรียนและปัญหาอื่นในโรงเรียน พ่อแม่ในปัจจุบันมักคาดหวังกับลูกวัยรุ่นสูงในเรื่องการเรียน วัยรุ่นที่เรียนไม่เก่ง หรือเรียนได้ไม่ดีเท่าที่ควรจากสาเหตุต่าง ๆ เช่น โรคสมาธิสั้น โรคทักษะด้านการอ่านบกพร่อง ขาดกำลังใจ เป็นต้น

4. ปัญหาสภาพแวดล้อมไม่ปลอดภัยต่อชีวิตและสุขภาพ

5. ปัญหาจากตัววัยรุ่นเอง เช่น รูปร่าง หน้าตาและความเปลี่ยนแปลงของร่างกายในช่วงวัยรุ่น ความคิดความรู้สึกต่อตนเองในทางลบ รับผิดชอบกิจกรรมหลายอย่าง การมีความคาดหวังว่าต้องทำทุกอย่างสมบูรณ์แบบ การรับความคาดหวังจากพ่อแม่และผู้อื่นมาเป็นของตนเอง และป่วยเป็นโรคทางกายเรื้อรัง เป็นต้น วัยรุ่นแปลความหมายของปัญหาที่ทำให้เกิดความตึงเครียดแตกต่างกันไปตามประสบการณ์ของแต่ละบุคคล และปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น เพศ อายุ ระดับพัฒนาการด้านความคิด อารมณ์ และสังคม รวมไปถึงอิทธิพลจากครอบครัว สังคม และวัฒนธรรม ปัจจัยเหล่านี้ยังมีส่วนกำหนดว่าวัยรุ่นจะจัดการกับความเครียดอย่างไร วัยรุ่นหญิงมักตึงเครียดจากสาเหตุความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลมากกว่าวัยรุ่นชาย ในเรื่องปัญหาการเรียนและปัญหาในโรงเรียน พบว่าวัยรุ่นตอนต้นมักเครียดจากปัญหาการปรับตัวในโรงเรียน ส่วนวัยรุ่นตอนกลางและตอนปลายเครียดจากปัญหาการเรียนและการเลือกอาชีพมากกว่า (กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข)

การเผชิญปัญหาความเครียดของบุคคลนั้น ได้แบ่งวิธีการไว้ดังนี้

คาร์เวอร์, ไชย์ และ ไวน์ทรอป (Carver , Scheier , and Weintraub 1989, อ้างถึงใน รัชดา ไชโยธา 2543 : 31 - 32) ได้ศึกษาและรวบรวมรูปแบบของวิธีการเผชิญปัญหาโดยใช้ทฤษฎีพื้นฐานของลาซารัส และ โฟล์กแมน (Lazarus and Folkman 1984) ทั้งหมด 13 รูปแบบ ได้แก่

1. การลงมือกระทำเมื่อเผชิญปัญหา เป็นกระบวนการในการลงมือแก้ไขปัญหามาเพื่อจัดสิ่งทีก่อให้เกิดความเครียด รวมถึงการลงมือปฏิบัติโดยตรง มีความพยายามในการเผชิญปัญหามากขึ้น การรวบรวมกำลังความสามารถ ที่ตนเองมีอยู่ปรับปรุงตนเอง และพยายามดำเนินการเผชิญปัญหาตามขั้นตอน

2. การวางแผน เป็นการคิดหาวิธีในการเผชิญปัญหากับสิ่งที่ทำให้เกิดปัญหารวมถึงการหาทวิวิธีในการเผชิญปัญหา การหาข้อมูลเพิ่มเติม การคิดพิจารณาใคร่ครวญถึงขั้นตอนในการแก้ไขปัญห และหาวิธีการที่จะจัดการกับปัญหาให้ได้ดีที่สุด

3. การระงับกิจกรรมอื่นที่ไม่เกี่ยวข้อง บุคคลจำเป็นต้องระงับสิ่งทีมาเกี่ยวข้องหรือวิถีทางที่มารบกวนความใส่ใจในการเผชิญปัญหา จึงเป็นการระงับความสนใจอื่นที่เข้ามาเกี่ยวข้อง ทำให้ใส่ใจที่จะเผชิญปัญหาอย่างเต็มที่

4. การชะลอการเผชิญปัญหา บางครั้งเป็นวิธีการที่จำเป็นในการตอบสนองต่อปัญหาเป็นการรอโอกาสที่เหมาะสม ที่สามารถใช้วิธีการเผชิญปัญหากับสิ่งที่ทำให้เกิดความเครียดได้

ไม่ลงมือทำเมื่อยังไม่ถึงเวลา โดยการพิจารณาแน่ใจว่าไม่ส่งผลร้ายในสถานการณ์นั้น พยายามควบคุมตนเองไม่ให้ทำบางสิ่งบางอย่างเร็วเกินไป

5. การค้นหาการสนับสนุนทางสังคม เพื่อขอความช่วยเหลือ เป็นความต้องการการช่วยเหลือ ต้องการขอมูลรายละเอียดเกี่ยวกับปัญหา หรือสถานการณ์นั้น ต้องการคำแนะนำจากบุคคลอื่น

6. การค้นหาการสนับสนุนทางสังคมเพื่อได้กำลังใจ สำหรับบุคคลที่รู้สึกว่าตนเองไม่ปลอดภัยจากสถานการณ์ที่เป็นปัญหา มีความต้องการกำลังใจ ความเห็นอกเห็นใจ และความเข้าใจจากบุคคลอื่น ในแง่ทฤษฎีจัดการเผชิญปัญหาที่มุ่งเน้นทางด้านอารมณ์ แต่ในทางปฏิบัติและสิ่งที่เกิดขึ้นจริง มักเกิดขึ้นควบคู่กันกับการค้นหาการสนับสนุนทางอารมณ์เพื่อการหาความช่วยเหลือ ซึ่งจัดเป็นการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นทางด้านอารมณ์ นำไปสู่การแก้ไขปัญหาที่เหมาะสม แต่ถ้าบุคคลใช้วิธีนี้เพียงเพื่อระบายความรู้สึก ไม่พยายามแก้ปัญหา วิธีดังกล่าวไม่สามารถช่วยแก้ปัญหาได้

7. การตีความหมายใหม่ในทางบวกและสร้างสรรค์ เป็นการจัดการกับความกดดันทางอารมณ์มากกว่าเป็นการเผชิญปัญหากับสถานการณ์ที่ทำให้เกิดปัญหา โดยการมองสถานการณ์ที่ทำให้เกิดปัญหาในทางที่ดี ด้วยการทำให้สถานการณ์นั้นดีที่สุด วิธีการนี้ไม่เพียงลดความทุกข์แต่ยังนำบุคคลให้มุ่งสู่การลงมือแก้ปัญหาโดยตรง

8. การพึ่งศาสนา ศาสนาเป็นแหล่งช่วยเหลือทางด้านอารมณ์ ในขณะที่เผชิญกับสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดปัญหา การใช้วิธีการทางศาสนา เช่นการสวดมนต์ การนั่งสมาธิ เมื่อมีปัญหาบุคคลจะหันไปพึ่งศาสนาด้วยเหตุผลต่าง ๆ กัน บางคนอาจใช้เป็นที่พักทางใจ บางคนอาจใช้เป็นแนวทางนำไปสู่การตีความหมายใหม่ในทางบวก หรือใช้เป็นกลวิธีในการลงมือกระทำ

9. การยอมรับ เป็นการยอมรับความเป็นจริงตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งการยอมรับความจริงที่เกิดขึ้นเป็นสิ่งที่บอกให้ทราบว่า บุคคลนั้นพร้อมที่จะเผชิญกับสถานการณ์นั้น

10. การปฏิเสธ เป็นการปฏิเสธต่อสถานการณ์ที่ทำให้เกิดความเครียด ปฏิเสธความจริงที่เกิดขึ้น และไม่สนใจต่อเหตุการณ์ที่ทำให้เกิดความเครียด

11. การระบายออกทางอารมณ์ เป็นการเน้นที่ความเครียดและการระบายออกทางอารมณ์ ด้วยการเพิ่มความตระหนักต่อความกดดันทางอารมณ์ และการระบายความรู้สึกเหล่านั้นออกไป ถ้าใช้อย่างต่อเนื่องยาวนาน บุคคลจะหมกมุ่นกับความซึมเศร้า ไม่ก้าวหน้าไปสู่การหาทางแก้ปัญหาโดยตรง ถ้าการระบายออกทางอารมณ์ เป็นช่วงที่ทำใจกับการสูญเสีย แล้วหันมาพิจารณาแก้ปัญหา ก็ช่วยในการเผชิญปัญหาได้

12. การไม่แสดงออกทางพฤติกรรม เป็นการลดความพยายามของบุคคลในการเผชิญปัญหากับสิ่งที่ทำให้เกิดความเครียด รวมถึงการระงับความพยายามที่จะดำเนินไปสู่เป้าหมาย เป็นพฤติกรรมที่แสดงถึงการช่วยตนเองไม่ได้ มักเกิดกับบุคคลที่คาดหวังว่าตนเองสูญเสียไม่มีทางชนะอุปสรรคได้

13. การไม่เกี่ยวข้องกับความคิด เป็นวิธีการที่ลดความกดดันทางอารมณ์ โดยการไม่คิดถึงวิธีการที่จะเผชิญกับสิ่งที่ทำให้เกิดความเครียด ไม่คิดถึงเป้าหมายที่มีอุปสรรคขัดขวางการหนีจากปัญหาวิธีการอื่น ใช้กิจกรรมอื่นเพื่อที่จะไม่คิดถึงปัญหา รวมถึงการฝึกกลางวัน การนอน การหมกมุ่นอยู่กับการชมโทรทัศน์ เป็นต้น การใช้กิจกรรมเหล่านี้ส่วนใหญ่ช่วยลดขวางการแก้ปัญหา

จะเห็นได้ว่าในชีวิตประจำวันบุคคลนำเอารูปแบบของพฤติกรรมการเผชิญปัญหาทั้งสองรูปแบบมาใช้ร่วมกันเสมอ หรืออาจใช้สลับกันได้ แต่ถ้าบุคคลมุ่งแก้ไขในการปรับอารมณ์และใช้กลไกป้องกันทางจิตบ่อยๆ มุ่งจัดการกับอารมณ์ และความรู้สึกที่ตึงเครียดเพียงอย่างเดียวโดยมิได้มุ่งแก้ไขปัญหาก็จะทำให้ปรับตัวได้ยากกว่าบุคคลที่ใช้รูปแบบการเผชิญปัญหาที่มุ่งแก้ไขปัญหานั้น ดังนั้นการเผชิญปัญหาที่มุ่งแก้ไขปัญหาก็ควรคำนึงควบคู่กันไปอย่างเหมาะสม

จากแนวคิดและทฤษฎีพัฒนาการช่วงวัย สรุปได้ว่าระยะวัยรุ่น เป็นระยะที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วมาก และเห็นได้ชัดเจน ช่วงระยะวัยรุ่นโดยทั่วไป เป็นช่วงระยะเวลาคาบเกี่ยวระหว่างความเป็นเด็กต่อเนื่องกับความเป็นผู้ใหญ่ นับเป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต ถ้าเด็กวัยรุ่นผู้ใดได้ดำเนินชีวิตในช่วงเวลานี้ผ่านพ้นไปอย่างราบรื่น มีปัญหาซับซ้อนไม่มากนัก เด็กวัยรุ่นนั้นย่อมเข้าสู่ความเป็นผู้ใหญ่ด้วยดี และมักจัดการกับชีวิตในวัยผู้ใหญ่ได้อย่างราบรื่น แต่ถ้าเป็นไปในทางตรงกันข้าม วัยรุ่นเป็นระยะเวลาที่มนุษย์มีความสับสนทางจิตใจที่สุดยิ่งกว่าวัยอื่นๆ

3. แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพกับเพื่อน

เมื่อบุคคลต่างต้องเกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพกับผู้อื่นอยู่เสมอ สัมพันธภาพจึงเป็นเรื่องสำคัญต่อการดำเนินชีวิตที่ช่วยให้มนุษย์อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข การเกี่ยวข้องกับต่าง ๆ นั้นเกิดได้หลายระดับ ขึ้นอยู่กับความประสงค์ของแต่ละบุคคล การสร้างสัมพันธภาพนั้น มีมโนทัศน์พื้นฐานในเรื่องความรัก ความเอาใจใส่ ความมีน้ำใจ ความเห็นอกเห็นใจ ความเชื่อถือและการให้เกียรติซึ่งกันและกัน การที่เด็กและเยาวชนสามารถเข้าถึงสภาพจิตใจของผู้อื่นได้เริ่มจากการติดต่อสื่อสาร และการมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันซึ่งจะทำให้เกิดการตอบสนองเมื่อเด็กและเยาวชนมีสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่นจะทำให้เกิดความมั่นคง สามารถเผชิญปัญหาและความจริงที่เกิดขึ้น และเรียนรู้ที่จะไว้วางใจผู้อื่น

3.1 ความหมายสัมพันธภาพ

จากความหมายของสัมพันธภาพ หมายถึง ความผูกพันความเกี่ยวข้อง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2525) เป็นการติดต่อกันระหว่างบุคคลทั้งสองฝ่ายและก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีเกิดขึ้นตามมา ความสัมพันธ์นี้จะเป็นช่วงระยะเวลาหนึ่ง หรือช่วงระยะเวลาอันยาวนานเป็นแรมปีหรือตลอดไป ขึ้นอยู่กับชนิดของสัมพันธภาพนั้นๆ ชนิดของสัมพันธภาพ คือ สัมพันธภาพเพื่อการสังคม เป็นการติดต่อกับบุคคลทั่วไปที่มีความสนใจร่วมกัน อาจเป็นลักษณะสัมพันธภาพของบุคคลในครอบครัวหรือเพื่อนฝูง คนรู้จักหรือคนกลุ่มเคยหรือบุคคลทั่วไปที่บังเอิญหรือตั้งใจจะมาติดต่อกัน เป็นสัมพันธภาพที่ต่างต้องการความพึงพอใจ หรือมี

ผลประโยชน์ต่อกันสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคลเป็นเรื่องสำคัญในการให้ความช่วยเหลือบุคคล สัมพันธภาพเป็นพฤติกรรมหนึ่งที่บุคคลกระทำต่อกัน ถ้าทั้งสองฝ่ายยังไม่มีปฏิสัมพันธ์กันสัมพันธภาพจะยังไม่เกิดขึ้น ซึ่งความสัมพันธ์นั้นอาจเกิดขึ้นในด้านบวกหรือในด้านลบหรือเปิดความไปในด้านบวกมากกว่า

ดูบริน (Dubrin 1981 , อ้างถึงใน สมพร สุทัศนีย์ 2537 : 215) ได้ให้ความหมายสัมพันธภาพ หมายถึง ศิลปะและการปฏิบัติในการนำความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์มาใช้ในการติดต่อเกี่ยวข้องกันเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ส่วนตัวและส่วนรวม

ชิกเกอร์ริง (Chickering 1969 , อ้างถึงใน วรณา อาภาอศุล 2545 : 8) ได้ให้ความหมายว่า การที่บุคคลมีความอดทนที่จะอยู่ร่วมกัน การมีน้ำใจ การให้การช่วยเหลือสนับสนุน การให้และการรับจากบุคคลอื่นและการเปลี่ยนแปลงจากการพึ่งพาตนเองไปสู่การพึ่งพาซึ่งกันและกัน ซึ่งการอดทนที่จะอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น ได้แก่ความสามารถที่ยอมรับความแตกต่างของบุคคลอื่นได้และการมีน้ำใจ การให้ความช่วยเหลือสนับสนุน การให้และการรับ

ชูสส์ (Schutz 1998 , อ้างถึงใน วิจิตร พูลเพิ่ม 2545 : 30) ให้ความหมายว่า สัมพันธภาพระหว่างบุคคลว่าเป็นการแสดงออกด้านจิตใจของบุคคลทั้งสองฝ่าย โดยมีสถานการณ์ระหว่างบุคคลเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของแต่ละบุคคลและส่งผลให้บุคคลมีการแสดงพฤติกรรม ที่แตกต่างกันออกไปตามสถานการณ์นั้น

สุรพล พยอมแย้ม (2548 :21) ให้ความหมายว่า สัมพันธภาพเป็นพฤติกรรมหนึ่งที่บุคคลกระทำต่อกัน ถ้าทั้งสองฝ่ายยังไม่มีปฏิสัมพันธ์ต่อกันสัมพันธภาพจะยังไม่เกิดขึ้น การที่บุคคลเข้าไปเกี่ยวข้องกันเป็นจุดเริ่มต้นของการมีสัมพันธภาพ ซึ่งความสัมพันธ์นั้นจะเกิดขึ้นในด้านบวกหรือด้านลบก็ได้

ชาติชาย แผลงหล้า (2545 :25) ได้อธิบายว่า สัมพันธภาพเป็นกระบวนการที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปติดต่อสื่อสารทำความรู้จักคุ้นเคยสนิทสนมกัน ซึ่งบุคคลดังกล่าวจะได้รับผลกระทบซึ่งกันและกันและเกิดได้กับบุคคลทุกประเภท

วิจิตร อาวะกุล (2528 , อ้างถึงใน สมพร สุทัศนีย์ 2537 : 215) ได้ให้ความหมายสัมพันธภาพ หมายถึง การติดต่อเกี่ยวข้องกันเพื่อเป็นสะพานทอดไปสู่ความเป็นมิตร รวมทั้งการที่พัฒนาตนเองให้เป็นที่รักใคร่ชอบพอ และได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากผู้อื่น

สรุปได้ว่าสัมพันธภาพ หมายถึง กระบวนการที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปติดต่อสื่อสารทำความรู้จักคุ้นเคยสนิทสนมกัน ซึ่งบุคคลดังกล่าวจะได้รับผลกระทบซึ่งกันและกัน สัมพันธภาพเกิดขึ้นได้กับบุคคลทุกประเภท และสัมพันธภาพแบ่งได้ 2 ลักษณะ คือ

- 1.สัมพันธภาพเชิงสังคม เป็นสัมพันธภาพที่เกิดขึ้นตามวิถีการดำเนินชีวิต ของคนในสังคมมีวัตถุประสงค์เพื่อตอบสนองความต้องการในการอยู่ร่วมกัน ไม่จำเป็นต้องอาศัยความรู้หรือทักษะพิเศษในการสร้างสัมพันธภาพ สัมพันธภาพเชิงสังคมนี้เมื่อเกิดขึ้นแล้ว จะดำเนินไปเรื่อยๆไม่มีเป้าหมายและเวลาชัดเจน

2.สัมพันธภาพเชิงสหวิชาชีพ เป็นสัมพันธภาพระหว่าง ผู้ประกอบวิชาชีพกับผู้ให้บริการ ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาของผู้ใช้บริการ มีระยะเวลามีกำหนดเป้าหมาย ชัดเจน (อรพรรณ ถีบุญรัชชัย 2537 :38)

เบเยอร์และมาแชล (Beye and Marshall 1981 , อ้างถึงใน มณี ศีประสิทธิ์ 2541 :63) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบของสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนมี 8 องค์ประกอบ คือ

- 1.ด้านความมั่นใจและความไว้วางใจ
- 2.ด้านการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
- 3.ด้านการสนับสนุนซึ่งกันและกัน
- 4.ด้านความเป็นมิตรและความสุขใจ
- 5.ด้านการทำงานเป็นกลุ่มที่มุ่งสำเร็จตามจุดมุ่งหมายร่วมกัน
- 6.ด้านการริเริ่มสร้างสรรค์
- 7.ด้านการติดต่อสื่อสารแบบเปิด
- 8.ด้านการเป็นอิสระจากการคุกคาม

เมื่อเริ่มต้นสัมพันธภาพได้แล้ว ความต้องการที่ตามมาคือการมีสัมพันธภาพที่ดีก้าวหน้ายิ่งขึ้น ขั้นตอนแรกที่พึงกระทำก็คือ การทำให้เกิดความคุ้นเคยระหว่างกัน การที่บุคคลจะคุ้นเคยสนิทสนมกันได้นั้นมักดำเนินไปอย่างเป็นลำดับ โดยทั่วไปจะจัดแบ่งออกเป็น 3 ลำดับ ได้แก่

1.ความคุ้นเคยด้านความคิด เมื่อมีปฏิสัมพันธ์กัน การสื่อสารที่เกิดขึ้นจะแสดงให้เห็นถึงความคิดความเข้าใจของแต่ละฝ่ายที่มีต่อสิ่งต่างๆที่เกี่ยวข้องหรือนำมาพูดคุยกัน ในเบื้องต้นอาจเป็นการแสดงความคิดเห็นในเรื่องกว้างๆ เช่น การพักผ่อน การท่องเที่ยว ความเป็นไปในสังคม เป็นต้น เมื่อมีทัศนคติตรงกัน หรือคล้ายคลึงกันก็จะเริ่มพูดคุยกันในเรื่องเฉพาะจุดและลงลึกมากขึ้น หากยังคงสอดคล้องกันอีก ระดับของความคุ้นเคยใกล้ชิดก็จะเพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับ

2. ความคุ้นเคยด้านร่างกาย ขั้นตอนนี้เป็นการพัฒนาต่อเนื่อง จากความคุ้นเคยด้านความคิด เมื่อคู่สัมพันธภาพมีทัศนคติต่อสิ่งต่างๆสอดคล้องกัน และเป็นที่พอใจระหว่างกัน การสัมผัสทางร่างกายมักเกิดขึ้นตามมา เพราะเป็นเครื่องช่วยหรือแสดงให้เห็นถึงการยอมรับระหว่างกันมากขึ้น การจับมือถือนั่น การถูกเนื้อต้องตัวเป็นการเพิ่มความคุ้นเคย หรือบอกถึงระดับของการมีสัมพันธภาพที่พัฒนาจากเดิม อย่างไรก็ตามสัมผัสร่างกายยังมีข้อจำกัดที่ต้องเข้าใจและปฏิบัติให้เหมาะสมอยู่หลายประการ โดยเฉพาะประเด็นวัฒนธรรม ที่เน้นถึงความแตกต่างระหว่างเพศและความเหมาะสม

3. ความคุ้นเคยด้านความรู้สึกและอารมณ์ ความสัมพันธ์ระหว่างกันในด้านนี้ถือว่าได้พัฒนามาถึงขั้นสูงสุดเป็นการแสดงว่าความคุ้นเคยกันอย่างแท้จริง เพราะแต่ละฝ่ายจะล่วงรู้ถึงความรู้สึกหรืออารมณ์ของกันและกัน มีการเปิดเผยให้อีกฝ่ายรู้ และเข้าใจความคิดความรู้สึกความต้องการที่มีอยู่ ไม่เสแสร้งหรือปิดบัง หรือปกป้องตัวเอง และมักต้องการการสนับสนุนต่างๆจากอีกฝ่ายหนึ่ง มีการ

แลกเปลี่ยนความคิดและการกระทำให้กันและกัน การเข้าใจและการยอมรับอารมณ์ของอีกฝ่ายพร้อมๆ กับการปรับอารมณ์ที่เหมาะสมกับกาลเทศะ เป็นสิ่งจำเป็นที่ต่อเนื่องกับความคุ้นเคยระหว่างกัน

ความคุ้นเคยทั้ง 3 ระดับ คู่สัมพันธภาพแต่ละคู่ต้องการพัฒนาไปถึงระดับใดนั้นขึ้นอยู่กับระหว่างวัย นอกจากนั้นความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ ให้สัมผัสตัวของแต่ละคนก็มีความสำคัญอยู่มากทีเดียวถ้าทั้งคู่ต้องการสนิทสนมกันให้มากที่สุดย่อมต้องพัฒนาไปถึงขั้นที่ 3 แต่หากความต้องการไม่ตรงกันสัมพันธภาพอาจอยู่เพียงระดับแรกเท่านั้น อย่างไรก็ตาม แม้ว่าบุคคลจะมีความต้องการตรงกัน การพัฒนาสัมพันธภาพไปถึงขั้นสูงสุดนั้น ยังต้องอาศัยตัวช่วยที่จะทำให้บรรลุผลตามเป้าหมายด้วย ปัจจัยสำคัญที่จะทำให้เกิดความคุ้นเคยสนิทสนมกันมีดังต่อไปนี้

1. ความไว้วางใจ ความไว้วางใจซึ่งกันและกันเป็นตัวช่วยสำคัญ ในการพัฒนาความคุ้นเคยสนิทสนม แนวทางในการสร้างความไว้วางใจมีหลายแนวทาง แต่ละแนวทางจะมีหลักสำคัญอยู่ที่การรักษาคำพูดหรือการปฏิบัติตามข้อสัญญาระหว่างกัน โดยอาจหมายถึงความซื่อสัตย์ความตั้งใจจริงไว้ด้วย

2. ความชอบความพอใจ ความพอใจระหว่างกันจะเป็นทุนสำหรับพัฒนาสัมพันธภาพที่สำคัญถ้าเริ่มต้นด้วยความพอใจ หรือเกิดความประทับใจต่อกันแล้ว การสานต่อสัมพันธภาพจะเกิดได้ง่ายขึ้น ดังนั้นการมีอยู่หรือทำให้อีกฝ่ายพอใจในตัวเรามากขึ้นเท่าใด โอกาสของการพัฒนาความสัมพันธ์ไปถึงขั้นสูงสุดย่อมมีมากขึ้น

3. พลังอำนาจต่างๆ พลังอำนาจในที่นี้ หมายถึง การมีอิทธิพลต่อความรู้สึกและการกระทำของอีกฝ่าย คู่สัมพันธภาพบางรายอาจมีอิทธิพลที่เป็นรูปธรรม เช่น อำนาจให้คุณให้โทษโดยตรง หรืออาจเป็นอำนาจแฝงที่ทำให้อีกฝ่ายหนึ่งยอมรับ หรือกระทำตามที่ต้องการได้มากขึ้น ก็อาจมีผู้ที่พอใจกับศักยภาพหรืออำนาจเช่นนั้น อย่างไรก็ตามพลังอำนาจอาจส่งผลกระทบต่อสัมพันธภาพก็ได้ คือ แท้ที่จะช่วยให้พัฒนาสัมพันธภาพได้อย่างรวดเร็วขึ้น อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างกัน

3.2 แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างสัมพันธภาพ

การสร้างสัมพันธภาพสามารถอธิบายได้จาก 3 แนวคิด ดังนี้

1. แนวคิดในเรื่องธรรมชาติของมนุษย์ ได้แก่

1.1 ความแตกต่างระหว่างบุคคล นอกจากบุคคลจะมีความคล้ายคลึงกันแล้ว บุคคลยังมีความแตกต่างกันมากมายหลายประการ เช่น รูปร่างหน้าตา การแสดงออก อารมณ์ ความรู้สึก ความคิด สิ่งต่างๆ เหล่านี้เป็นผลมาจากพันธุกรรมส่วนหนึ่งและประสบการณ์อีกส่วนหนึ่ง ดังนั้นการเข้าใจตนเองและผู้อื่น ทำให้เราสามารถปฏิบัติต่อผู้อื่นได้ถูกต้องเหมาะสมยิ่งขึ้น และก่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน

1.2 การคำนึงถึงบุคคลในลักษณะรวม ไม่อาจศึกษาบุคคลโดยการแยกศึกษาเป็นส่วนย่อยๆ แต่ละส่วน แต่ต้องศึกษาทั้งกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ตลอดจนถึงสถานการณ์ที่บุคคลนั้นอาศัยอยู่อีกด้วย ดังนั้นการมอบหมายงานให้บุคคลใดนั้น มิใช่จะมอบหมายให้ตามความรู้ความสามารถแต่เพียงอย่างเดียว แต่ควรคำนึงถึงความพอใจที่บุคคลนั้นจะทำงานด้วย

1.3 พฤติกรรมเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดขึ้นได้และจงใจได้ ในทางจิตวิทยาเชื่อว่า พฤติกรรมเกิดจากความต้องการซึ่งถือว่าความต้องการ เป็นแรงขับหรือแรงจูงใจภายในที่ทำให้เกิดพฤติกรรม นอกจากพฤติกรรมจะเกิดจากแรงจูงใจภายในแล้ว เรายังสามารถทำให้มนุษย์แสดงพฤติกรรมโดยใช้สิ่งจูงใจภายนอกได้ เช่น ให้รางวัล คำชมเชย ให้ความรักความสนใจ ให้บริการที่ดี และอื่น ๆ

1.4 มนุษย์ทุกคนมีศักดิ์ศรีของความเป็นคนเท่าเทียมกัน ฉะนั้นการปฏิบัติต่อบุคคลอื่นควรเป็นไปในลักษณะของการยกย่องให้เกียรติ สุภาพ อ่อนน้อม ไม่วางอำนาจ หรือขู่บังคับ

1.5 มนุษย์มีความซับซ้อนและมีความผันแปรเป็นอย่างมาก ความต้องการหรือแรงจูงใจที่มีอยู่นอกจากพฤติกรรมของมนุษย์จะผันแปรไปตามแรงจูงใจ ทั้งภายในและภายนอกแล้ว พฤติกรรมยังผันแปรไปตามเวลาและสถานการณ์ต่าง ๆ อีกด้วย

2. แนวคิดในเรื่องลักษณะของสังคมไทย ลักษณะสังคมไทยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพมีหลายประการ เช่น เป็นสังคมที่เน้นตัวบุคคลมากกว่าปัญหาหรือแนวคิด เป็นสังคมอำนาจนิยมคือให้ความสำคัญของระบบอาวุโส และยกย่องให้เกียรติผู้มีตำแหน่งสูงและเป็นอิสระนิยมคือคนไทยรักอิสรภาพ ชอบทำสิ่งต่าง ๆ ตามสบาย ไม่ชอบมีกฎเกณฑ์มาบังคับ

3. แนวคิดในเรื่องธรรมชาติขององค์กร ที่ว่าองค์กรเป็นระบบสังคม กิจกรรมทางสังคมภายในองค์กรจึงอยู่ภายใต้กฎของสังคม การแสดงบทบาทและสถานภาพของบุคคล จึงต้องเป็นไปตามสังคม พฤติกรรมบางอย่างได้รับอิทธิพลจากกลุ่ม กลุ่มสังคมจึงมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลเป็นอย่างยิ่ง(สมพร สุทัศนีย์ 2537:219)

จากแนวคิดดังกล่าวการสร้างสัมพันธภาพนั้นมีมีโนทัศน์พื้นฐานในเรื่องความรัก ความเอาใจใส่ ความมีน้ำใจ ความเห็นอกเห็นใจ ความเชื่อถือและการให้เกียรติซึ่งกันและกัน การที่เด็กและเยาวชนสามารถเข้าถึงสภาพจิตใจของผู้อื่นได้เริ่มมีการติดต่อสื่อสารและการมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน ซึ่งทำให้เกิดการตอบสนอง เมื่อเด็กและเยาวชนมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นจะทำให้เกิดความรู้สึกมั่นคง สามารถเผชิญปัญหาและความจริงที่เกิดขึ้น และเรียนรู้ที่จะไว้วางใจผู้อื่น สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

3.3 ขั้นตอนการสร้างสัมพันธภาพ

มนุษย์ทุกคนจะต้องมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นตลอดเวลา ซึ่งความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่นนั้นมิใช่เป็นสิ่งที่ติดตัวมาโดยธรรมชาติ แต่เป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ทั้งนี้ เพราะการที่จะเสริมสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นจะต้องมีทั้งศาสตร์และศิลป์ กล่าวคือ ต้องนำหลักวิชาการมาใช้ให้เหมาะสมกับบุคคลและสภาพการณ์ที่แตกต่างกัน เพื่อให้ได้มาซึ่งความร่วมมือและยอมรับนับถือ โดยขั้นตอนการสร้างสัมพันธภาพ มีรายละเอียดดังนี้ (สมพร สุทัศนีย์ 2537 :221)

1. การศึกษาตนเองและผู้อื่น การศึกษาตนเองทำให้บุคคลรู้จักตนเอง เข้าใจตนเองยอมรับตนเองทั้งส่วนดีและส่วนบกพร่องของตนเอง การรู้จักตนเองเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด เพราะการสร้างสัมพันธภาพนั้นต้องเริ่มที่ตนเองก่อน ถ้าบุคคลไม่รู้จักตนเองก็ยากที่จะสร้างสัมพันธภาพให้ดีได้ โดย

การศึกษาตนเองนั้นจะต้องทำด้วยความตั้งใจตรงและตั้งใจกว้างยอมรับความจริง ส่วนการศึกษาผู้อื่นนั้นก็ใช้วิธีการเดียวกัน คือ การสังเกต ใช้แบบสอบถามแล้วเปรียบเทียบกับทฤษฎีทางจิตวิทยา ก็จะทำให้รู้จักและเข้าใจผู้อื่นดีขึ้น

2. การแก้ไขปรับปรุงตนเอง จากผลการศึกษาตนเองทำให้ทราบในส่วนดีและส่วนบกพร่องขึ้นต่อไปคือการแก้ไขปรับปรุงตนเอง โดยการวางแผนปรับปรุงตนเองอย่างมีระบบและอดทน เป็นการปรับปรุงบุคลิกภาพโดยรวม ทั้งการปรับปรุงบุคลิกภาพภายนอก ได้แก่ รูปร่างหน้าตา การแต่งกายกิริยาท่าทาง การแสดงสีหน้าและแววตา การพูดจา และการปรับปรุงบุคลิกภาพภายใน ได้แก่ ความคิด อารมณ์ ความรู้สึก และนิสัยใจคอที่สังเกตเห็นได้ยาก การแก้ไขปรับปรุงจึงต้องทำทีละขั้นตอน ทีละเรื่อง การปรับปรุงพฤติกรรมภายในนั้น จะต้องปรับปรุงพฤติกรรมภายนอกที่อนุমানพฤติกรรมภายในได้ เช่น ฝึกความอดทน อดกลั้น และเข้าใจผู้อื่น จัดการกับความโกรธ และความเกลียดชังการคิดอย่างมีเหตุผล ฯลฯ

3. ศึกษาสภาพวัฒนธรรม ประเพณีและสังคม หมายถึง สภาพธรรมชาติย่อมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลเป็นอย่างยิ่ง ตัวอย่างเช่น คนที่อยู่ใกล้ทะเลส่วนใหญ่พูดเสียงดัง ถ้าบุคคลผู้นี้มาพูดกับเราดูเหมือนว่าเขาเป็นคนก้าวร้าว ไม่มีมารยาท แต่ถ้าเรารู้ว่าเขาอยู่ใกล้ทะเล ก็จะทำให้เราเข้าใจและอภัยเขาได้ ดังนั้นจึงต้องศึกษาสภาพวัฒนธรรม ประเพณีและสังคมให้เข้าใจและนำไปเป็นองค์ประกอบในการสื่อสารและการสร้างสัมพันธภาพ

4. ศึกษาหลักการและวิธีการสร้างสัมพันธภาพ การสร้างสัมพันธภาพจำเป็นจะต้องยึดหลักวิชาการและหลักการทั่วไป เพื่อเป็นแนวทางแล้วผสมผสานวิธีการต่างๆ เข้ากับความสามารถส่วนตัว สร้างสัมพันธภาพให้สอดคล้องกับธรรมชาติของมนุษย์และสอดคล้องกับวัฒนธรรมประเพณี ตลอดจนสังคมที่บุคคลนั้นอาศัยอยู่

5. นำหลักและวิธีการสร้างสัมพันธภาพไปใช้ในชีวิต หลังจากการแก้ไขปรับปรุงตนเอง เข้าใจผู้อื่น เข้าใจวัฒนธรรมประเพณี และรู้หลักวิธีการสื่อสารและการสร้างสัมพันธภาพแล้ว จึงฝึกพัฒนาทักษะการสื่อสารและการสร้างสัมพันธภาพกับบุคคลอื่นในชีวิตจริงต่อไป

สุรพล พยอมเยี่ยม (2545 : 68) กล่าวว่า สัมพันธภาพเกิดขึ้นจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน และเมื่อมีปฏิสัมพันธ์แล้ว แต่ละฝ่ายก็มีอิทธิพลอันเกิดจากคุณสมบัติประจำของแต่ละคน ที่ส่งผลไปยังอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งการรับผลจากอิทธิพลฝ่ายหนึ่งนั้น จะเป็นไปใน 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่แรก เป็นการรับรู้หรือผลรับจากอิทธิพลที่เป็นผลกระทบมาทั้งหมด ขั้นตอนที่สอง เป็นแปลความหมายหรือมีท่าทีความรู้สึกจากการรับรู้เหล่านั้นในลักษณะของการตอบกลับไป ซึ่งท่าทีหรือความคิดในการได้ตอบกลับไปในนี้อาจจะมีระดับความรุนแรงและมีการกระทำในหลายๆรูปแบบหรือหลายๆเรื่อง แต่ยังไม่ได้แสดงออกไป ขั้นตอนที่สาม เป็นขั้นตอนที่ผ่านกระบวนการคิดและตอบกลับอีกฝ่ายในพฤติกรรมที่คิดว่าเหมาะสมที่สุด

3.4 สัมพันธภาพกับเพื่อนวัยรุ่น

ในระยะวัยรุ่นตอนต้น เด็กจะยังคบเพื่อนสนิทสนม อยู่ในกลุ่มเพศเดียวกัน การมีเพื่อนสนิทหรือเพื่อนคู่หู ในวัยนี้ เป็นลักษณะสำคัญและจำเป็น ทำให้วัยรุ่นเรียนรู้บทบาทและกฎเกณฑ์ของสังคมอันเป็นรากฐานของมนุษยสัมพันธ์ที่จะรู้จักผูกพันใกล้ชิดกับเพื่อนต่อไปได้ และทำให้สร้างสัมพันธ์คบกันอย่างต่อเนื่องเมื่อผู้ใหญ่ แต่ถึงกระนั้น วัยรุ่นช่วงนี้ยังมีลักษณะของเด็กอยู่ คือ ยังเอาแต่ใจตนเองบ้าง ยึดความคิดและเอาตนเองเป็นศูนย์กลาง แต่จะค่อยๆ ปรับเป็นการรู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเราได้เพิ่มขึ้น ลดการเอาแต่ใจของตนเองลง มีความรู้สึกเห็นใจช่วยเหลือผู้อื่นมากขึ้นและทำให้รู้สึกว่าคุณค่าเป็นลักษณะที่จะนำไปสู่การบรรลุภาวะทางอารมณ์ได้ ชายหรือหญิงต่างก็สามารถมีเพื่อนเพศเดียวกันไว้คอยปรับทุกข์ กลุ่มชายอายุน้อยที่คบเพื่อนสูงอายุน่าจะได้ความรู้มาก เช่น สังคมกับเพื่อนที่อายุมากกว่า ทำให้เขารู้สึกว่าตัวเขามีประสบการณ์ จากการแนะนำและชี้ช่องทางหลายอย่างที่เห็นประโยชน์ จากเพื่อนรุ่นพี่ รุ่นอา รุ่นพ่อก็มีหญิงก็เช่นกัน บางคนชอบเสวนากับวัยเดียวกัน บางคนจะชอบเสวนากับเพื่อนหญิงรุ่นพี่ เพราะชอบเรียนรู้ประสบการณ์ที่มากกว่า เพื่อนรักต่างวัยนี้จะมีความสัมพันธ์อันแน่นแฟ้นแม้จะต่างวัย ก็เป็นเพื่อนที่ระบายความทุกข์ให้กันและกันอย่างสนิทใจ ในช่วงเวลาที่ต่างฝ่ายต่างต้องการตอบสนอง ความรู้สึก สามารถช่วยให้คำปรึกษา และสนับสนุนด้วยอย่างจริงใจ หรือต่างฝ่ายจะให้ความสนใจกับงานของกันและกัน ด้วยการปรึกษาหารือแก้ปัญหาต่างๆ ร่วมกัน ทดกามีไว้คิดทั้งสองฝ่ายจะไม่ก้าวท้าวเรื่องส่วนตัวของกันและกัน ไม่มองคนอื่นในแง่ลบ จะไม่หวังอะไรจากเพื่อน คือมีน้ำใจคิดจะให้อีกฝ่ายอยู่เสมอไม่ใช่ให้แลกกับรับแต่มีมิตรภาพและความเข้าใจแบบเพื่อนรักกัน ทำให้ทั้งสองฝ่ายมีความรักให้แก่กันมากขึ้น

วัยรุ่นเป็นวัยของความเปลี่ยนแปลงทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งในการเปลี่ยนแปลงนี้ย่อมต้องมีความต้องการใหม่ๆ และความสนใจใหม่ๆ เกิดขึ้น บิดามารดาหรือผู้ปกครองไม่เข้าใจสิ่งที่เกิดขึ้นกับเด็กดังกล่าวนี้เท่าที่ควร บิดามารดาเด็กมีความเห็นไม่ตรงกัน ในบางคราวจะพบว่าวัยรุ่นต้องพบกับหัวข้อขัดแย้งต่างๆ ระหว่างตัวเด็กกับบิดามารดาของตนอย่างรุนแรง จนไม่อาจปรองดองกันได้ก็มี และข้อขัดแย้งที่เกิดในใจของเด็กอย่างรุนแรง บางครั้งบิดามารดาก็ไม่มีโอกาสทราบ สิ่งที่สำคัญที่สุด คือ ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาและวัยรุ่นในปกครอง ถ้าบิดามารดาและบุตรมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน เข้าใจกัน ปัญหาต่างๆ ก็ยากที่จะเกิดขึ้น

การให้วัยรุ่นมีทัศนคติที่ดีต่อบ้าน มีความรักบ้านและมีความสัมพันธ์อันดีกับบิดามารดาแล้ว บิดามารดาหรือผู้ปกครองของวัยรุ่นควรคำนึงว่าวัยรุ่นไม่ชอบในสิ่งต่อไปนี้วัยรุ่นไม่ชอบให้ผู้ใหญ่ปฏิบัติต่อเขาอย่างเด็กๆ วัยรุ่นไม่ต้องการเปิดเผยเรื่องราวของตนให้บิดามารดารู้โดยสิ้นเชิง ไม่ชอบให้ผู้ใหญ่หรือบิดามารดาตัดสินใจเรื่องต่างๆ ไปหมดทุกเรื่อง ไม่ชอบให้ผู้ใหญ่ที่คิดว่าตัวเองถูกเสมอไป ไม่ชอบบิดามารดาทะเลาะกันต่อหน้าเวลามีเพื่อนมาหาที่บ้าน วัยรุ่นไม่ชอบให้ใครมาว่านินยด้วย วัยรุ่นไม่ชอบสภาพของการมีพ่อเลี้ยงหรือแม่เลี้ยง วัยรุ่นไม่ชอบให้บิดามารดามีข้อขัดแย้งกันในเรื่องของตนทั้งหมดที่กล่าวมานี้ จะพบว่าทั้งวัยรุ่นชายและหญิงต่างต้องการที่จะรู้ถึงสิทธิ และหน้าที่ของตนเองและ

การปรับปรุงตนเองในการที่จะเป็นผู้ใหญ่ต่อไป ถ้าหากบิดามารดาได้ละเว้นในสิ่งที่เขาไม่ชอบ หรือพยายามคอยสังเกตอยู่เพียงห่างๆ อาจจะช่วยให้วัยรุ่นมีความสัมพันธ์อันดีกับบิดามารดา

3.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพกับเพื่อน

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพกับเพื่อน พบว่า งานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีดังนี้

หว่าง(Wong 1998, อ้างถึงใน กัตัญชลี ฌรงค์ราช 2543 : 35) ได้ทำการศึกษาลักษณะการคบกลุ่มเพื่อน และการกระทำผิดกฎหมายของเด็กเชื้อสายจีนในแคนาดา พบว่า กลุ่มวัยรุ่นที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับกลุ่มเพื่อนที่ทำผิดกฎหมาย จะส่งผลให้กลุ่มวัยรุ่นมีส่วนกระทำความผิดสูง ขณะที่กลุ่มวัยรุ่น ที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับกลุ่มวัยรุ่นปกติ จะมีส่วนกระทำความผิดต่ำกว่า เนื่องจากกลุ่มเพื่อนที่เป็นวัยรุ่นปกติ จะเป็นตัวสกัดกั้นและป้องกันการกระทำผิดกฎหมาย

ภูมิพงษ์ ขุนมนจำ (2546 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรที่มีผลต่อการกระทำความผิดทางอาญาของเด็กและเยาวชน ในสถานพินิจ และคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 256 คน ผลการศึกษา พบว่า การคบเพื่อนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม มีอิทธิพลทางด้านบวกต่อการกระทำความผิดทางอาญา

จากแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการสร้างสัมพันธภาพข้างต้น สรุปได้ว่าการสร้างสัมพันธภาพเป็นทักษะที่สำคัญในการดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข การสร้างสัมพันธภาพที่ดีจะสามารถถ่ายทอดข้อมูล อารมณ์ ความรู้สึก ความคิดและความต้องการเพื่อให้อีกฝ่ายเกิดความเข้าใจ เกิดความรู้สึกพึงพอใจ เชื่อถือ ศรัทธาซึ่งนำไปสู่ความร่วมมือในการทำกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมาย

4. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางด้านสังคม

4.1 ความหมายของการสนับสนุนทางสังคม

แนวคิดและการศึกษาเกี่ยวกับการสนับสนุนทางสังคม เป็นเรื่องที่นักวิชาการสนใจกันอย่างกว้างขวาง ทำให้เกิดรูปแบบแนวคิด ซึ่งมีทั้งส่วนที่คล้ายคลึงกันและแตกต่างกัน ดังนี้

ภัทรพงศ์ ประกอบผล (2528 : 30 - 31, อ้างถึงใน ยุวดี โชติวัฒนพงษ์ 2537 : 34) ได้ให้ความหมายของการสนับสนุนทางสังคม หมายถึงการที่บุคคลได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลอื่นในเครือข่ายทางสังคม ทั้งการสนับสนุนทางด้านวัตถุสิ่งของ บริการ ข้อมูลข่าวสาร การยอมรับ การยกย่อง และการเห็นคุณค่า และรวมทั้งการสนับสนุนทางด้านอารมณ์ ซึ่งการสนับสนุนเหล่านั้น มีผลทำให้บุคคลสามารถช่วยให้ตนเองบรรลุเป้าหมายตามที่เขาค้นคว้าได้ และเป็นขุมพลังที่จะช่วยเหลือให้บุคคลตอบสนองต่อความต้องการของตนในสถานการณ์หนึ่งๆ ได้อย่างเหมาะสมนั่นเอง

กิตติพัฒน์ นนทปัทมเดช (2534 : 170, อ้างถึงใน ยุวดี โชติวัฒนพงษ์ 2537 : 34) ให้ความหมายว่าการสนับสนุนทางสังคม หมายถึง การที่บุคคลได้รับความรัก ความเอาใจใส่

การเห็นคุณค่า ได้รับการยกย่อง มีความผูกพันซึ่งกันและกัน มีความรู้สึกเป็นส่วนร่วมในสังคมเดียวกัน มีการให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ เช่น การให้คำแนะนำ การให้สิ่งของ การประเมินเพื่อปรับปรุงให้ดีขึ้น การให้ความช่วยเหลือโดยมาเป็นแรงงาน ใช้เวลา ให้ความสำคัญ เห็นให้ข่าวสารข้อมูล การสนับสนุนทางสังคมมีผลต่อภาวะจิตใจอารมณ์ มีขอบเขตครอบคลุมทั้งการให้และการรับจากบุคคลในครอบครัว เพื่อน ครูอาจารย์ คนในชุมชน และบุคลากรวิชาชีพต่างๆที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและเอกชน เป็นต้น

บุญเยี่ยม ตระกูลวงษ์ (2528 : 171, อ้างถึงใน กฤติกาพร ไยโนนตาด 2542 : 52) ได้ให้ความหมายของการสนับสนุนทางสังคมว่ามีความหมาย 2 ด้านด้วยกัน คือ

1. ความหมายเชิงแคบ หมายถึง สิ่งที่ได้รับจากการสนับสนุนได้รับจากผู้ให้การสนับสนุน ได้แก่ ข้อมูล ข่าวสาร วัสดุสิ่งของและ/หรือการสนับสนุนทางด้านจิตใจ ข้อมูลข่าวสารทำให้ผู้ได้รับการสนับสนุนได้มีพฤติกรรมไปในทิศทางที่ผู้รับต้องการ

2. ความหมายเชิงกว้าง หมายถึง เครือข่ายของการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของบุคคล ซึ่งครอบคลุมถึงความเกี่ยวเนื่องกันของเครือข่าย ปริมาณความถี่ของการมีปฏิสัมพันธ์กัน และรวมถึงหน้าที่ของเครือข่ายสังคมนั้น ๆ ว่ามีหน้าที่ช่วยเหลือสนับสนุนทางด้านจิตใจ ความหวังใจ ความรัก การให้วัสดุสิ่งของและการแลกเปลี่ยนข่าวสาร

วรัญญา บุญรินทร์ (2541 : 37) ได้กล่าวว่าการสนับสนุนทางสังคม เป็นการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับบุคคล และบุคคลกับเครือข่ายสังคม ในรูปของการสนับสนุนช่วยเหลือในด้าน ข้อมูล คำแนะนำ วัตถุ สิ่งของ เงินทอง หรือแรงงาน ทำให้บุคคลรับรู้และพึงพอใจว่า มีคนรัก เอาใจใส่ ยอมรับ และเห็นคุณค่า รู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ซึ่งการสนับสนุนนี้จะช่วยให้บุคคลสามารถเผชิญต่อความเครียดและปรับตัวได้อย่างเหมาะสม

ดวงเดือน มูลประดับ (2541 : 42) ได้กล่าวว่า การสนับสนุนทางสังคมเป็นความช่วยเหลือระดับประคองจากบุคคลอื่นทั้งด้านจิตใจ อารมณ์ สังคม วัสดุสิ่งของ การเงิน ข้อมูลจากการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นซึ่งมีผลต่อการลดระดับความเครียดและวิกฤตการณ์ในชีวิตได้ ทำให้บุคคลเกิดความมั่นคงทางอารมณ์และสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นปกติสุข

กฤติกาพร ไยโนนตาด (2542 : 52) ได้กล่าวว่าการที่บุคคลได้รับการช่วยเหลือจากการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสังคม ทั้งด้านอารมณ์ ด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านการเงิน แรงงาน หรือวัสดุสิ่งของต่าง ๆ ซึ่งบุคคลอื่นในสังคมนั้น คือ สมาชิกในครอบครัวญาติพี่น้อง เพื่อนหรือบุคลากรทางการแพทย์ ทำให้ผู้ได้รับการสนับสนุนเกิดความรู้สึกผูกพัน เชื่อว่ามีคนรักและสนใจ มีคนยกย่อง และมองเห็นคุณค่าและรู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคม สามารถเผชิญและตอบสนองต่อความเครียดและความเจ็บป่วยได้ ส่งผลให้บุคคลนั้นมีพฤติกรรมที่เหมาะสมในการรักษาสุขภาพอนามัยและมีสุขภาพที่ดี

ขวัญใจ พิมพ์พิมล (2542 : 70) ได้กล่าวว่า แรงสนับสนุนทางสังคม เป็นสิ่งที่บุคคลได้รับจากบุคคลหรือกลุ่มคน แล้วมีผลทำให้ผู้รับการสนับสนุนปฏิบัติไปในทางที่ผู้รับต้องการ

เฮาส์ (House 1981, อ้างถึงใน วรรณบุญนินทร์ 2541 : 35) ได้กล่าวว่า การสนับสนุนทางสังคมเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลประกอบด้วย การสนับสนุนด้านอารมณ์ ซึ่งเกิดจากความใกล้ชิด ผูกพัน ความรักห่วงใย ความไว้วางใจ การสนับสนุนด้านความคิด การตัดสินใจซึ่งเกิดจากการยอมรับนับถือ เห็นถึงควมมีคุณค่าและการให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ ได้แก่ คำแนะนำ ข้อมูล วัสดุสิ่งของ หรือบริการต่างๆ ตลอดจนการให้ข้อมูลป้อนกลับ และข้อมูลเพื่อการเรียนรู้และการประเมินตนเอง

ไวส์ (Weiss 1974, อ้างถึงใน กฤติยากร ไยโนตาล 2542 : 51) ได้กล่าวว่า การสนับสนุนทางสังคม เป็นความรู้สึกรักใคร่ หรือพึงพอใจต่อความต้องการซึ่งเกิดจากความสัมพันธ์ทางของบุคคล ในสังคมที่ประกอบด้วย ความผูกพันใกล้ชิดสนิทสนม การเข้าร่วมในสังคม การได้มีโอกาสเลี้ยงดูผู้สูงอายุอ่อนแอกว่า การส่งเสริมรู้สึกถึงคุณค่าแห่งตน การพึ่งพากันและกัน และการให้คำแนะนำ

พิลิสุก (Pilisuk 1982 : 20 , อ้างถึงใน ขวัญใจ พิมพ์พิมล 2543 : 65) กล่าวว่า การสนับสนุนทางสังคม หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างคน ไม่เฉพาะแต่ความช่วยเหลือทางด้านวัตถุ และความมั่นคงทางอารมณ์ แต่ยังรวมไปถึงการที่บุคคลรู้สึกว่าเขาได้รับการยอมรับว่าเป็นส่วนหนึ่งของผู้อื่นด้วย

ในที่นี้ขอสรุปความหมายของ การสนับสนุนทางสังคม หมายถึง การที่บุคคลมีความพึงพอใจจากการได้รับความช่วยเหลือ เกื้อกูล ในด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสิ่งของ และด้านข้อมูลข่าวสาร ความรู้ ที่มีความจำเป็นต่อตนเอง ผลของการสนับสนุนทำให้บุคคลสามารถตอบสนองต่อสิ่งเร้าต่างๆ ได้ตามต้องการ ส่งผลให้บุคคลสามารถเผชิญกับปัญหาและดำเนินชีวิตได้เป็นปกติสุข

4.2 ความสำคัญของการสนับสนุนทางสังคม

ไลเบอร์แมน (Lieberman 1986 : 461-465) ได้กล่าวว่า การสนับสนุนทางสังคมมีผลต่อการลดอุบัติเหตุ การเกิดเหตุการณ์เครียดในชีวิต ทำให้สามารถปรับและเปลี่ยนแปลงการรับรู้ของบุคคลต่อภาวะเครียด และสามารถลดระดับความรุนแรงของภาวะเครียด สามารถเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรุนแรงของภาวะเครียด กับระดับการเปลี่ยนแปลงบทบาทหน้าที่ของบุคคลสามารถส่งเสริมการเผชิญภาวะเครียดของบุคคล และในทำนองเดียวกัน ก็สามารถลดความรุนแรงจากผลกระทบของภาวะเครียด หรือสามารถลดระดับผลกระทบที่เกิดจากภาวะเครียด สามารถเปลี่ยนแปลงความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง และความสามารถในการควบคุมสิ่งแวดล้อมและสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งถูกทำลายลงจากเหตุการณ์เครียดที่เกิดขึ้นและการสนับสนุนทางสังคมนี้มีผลโดยตรงต่อการปรับตัวของบุคคล

บาร์ริรา และอินลีย์ (Barrera and Ainley 1983 : 133-143) ได้กล่าวว่า การสนับสนุนทางสังคม จะให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลในด้านเงิน วัสดุอื่น ๆ ที่อยู่อาศัย และการให้ปัจจัยที่จำเป็นในการดำรงชีวิต ได้แก่

1. ให้ความช่วยเหลือด้านการประกอบอาชีพ ให้การประทับประคองและสนับสนุนด้านจิตใจ ทำให้เกิดความรู้สึกใกล้ชิดสนิทสนม มีความอบอุ่น รู้สึกมีคนอื่นห่วงใยและเอาใจใส่
2. ให้คำแนะนำข้อมูล และข่าวสารต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์
3. ให้ข้อมูลย้อนกลับในสิ่งที่ได้กระทำ เพื่อให้บุคคลได้ปรับปรุงแก้ไข หรือได้รับความสนใจในสิ่งที่ได้ทำแล้วและเสริมสร้างโอกาสให้บุคคลมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ

เพนเดอร์ (Pender 1987 : 396) ได้กล่าวว่า การสนับสนุนทางสังคมจะส่งเสริมการเจริญเติบโต และการทำงานของระบบต่าง ๆ ในร่างกาย เป็นการเพิ่มคุณค่าของตนเอง ทำให้มีอารมณ์มั่นคง และมีความสุขในชีวิต ลดความเครียดที่เกิดขึ้นในชีวิต เป็นการดำรงไว้ซึ่งสุขภาพ มีการป้องกัน ยืนยัน รับรอง หรือทำให้เกิดความมั่นใจและคาดการณ์การกระทำของบุคคลนั้นว่าเป็นที่ต้องการของสังคม และการสนับสนุนทางสังคมเป็นกันชน หรือ เบาะรองรับเหตุการณ์ที่เป็นภาวะวิกฤตในชีวิต

4.3 ประเภทของการสนับสนุนทางสังคม

นักวิจัยได้ศึกษาประเภทของการสนับสนุนทางสังคมไว้มีความแตกต่างกัน ดังนี้

สมจิต หนูเจริญกุล (2536 :13) ได้แบ่งชนิดของการสนับสนุนทางสังคมออกเป็น 3 ชนิด คือ

1. การช่วยเหลือโดยการให้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้เกี่ยวกับโรค และการรักษา ให้คำแนะนำในการแก้ปัญหา และให้ข้อมูลป้องกันเกี่ยวกับความประพฤติดของบุคคล
2. การให้ความช่วยเหลือด้านอารมณ์ ได้แก่ การให้ความสำคัญ การให้ความมั่นใจ ความรู้สึกที่สามารถพึ่งพา และไว้วางใจผู้อื่นซึ่งทำให้เขารู้สึกว่า ได้รับความเอาใจใส่หรือได้รับความรัก
3. การให้ความช่วยเหลือที่เป็นรูปธรรม คือ การให้ความช่วยเหลือโดยตรงหรือการให้สิ่งของหรือการให้บริการ

เชฟเฟอร์ และคณะ (Schaefer et al. 1985 : 201 - 202) ได้แบ่งการสนับสนุนทางสังคมเป็น 3 ชนิด ได้แก่

1. การสนับสนุนด้านอารมณ์ หมายถึง ความรู้สึกเห็นอกเห็นใจ การดูแลเอาใจใส่ การให้กำลังใจ การแสดงความรักผูกพันต่อกัน การยอมรับนับถือและเห็นคุณค่าระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน
2. การสนับสนุนด้านสิ่งของและบริการ หมายถึง พฤติกรรมช่วยเหลือโดยตรงในรูปวัตถุหรือสิ่งของ เวลา เงิน หรือการให้บริการ

3. การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร หมายถึง การให้ข้อมูลข่าวสาร การคัดเตือน การให้คำแนะนำปรึกษาที่สามารถนำไปใช้ได้แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น หรือการให้ข้อมูลป้อนกลับ เกี่ยวกับพฤติกรรมและการกระทำของบุคคล

ทิลเดน (Tilden 1985 : 201-211) ได้แบ่งการสนับสนุนทางสังคมออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. การสนับสนุนด้านอารมณ์ เป็นความรู้สึกใกล้ชิด ผูกพันรักใคร่ และมีความรู้สึกเป็นเจ้าของ ตลอดจนรู้สึกไว้นับถือเชื่อใจและไว้วางใจ

2. การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร เป็นการให้คำปรึกษาด้านข้อมูลข่าวสารในการแก้ปัญหา ให้ข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับพฤติกรรม หรือการกระทำของบุคคล

3. การสนับสนุนด้านสิ่งของ เป็นการช่วยเหลือด้วยการให้สิ่งของ เงินทอง หรือบริการ

เพนเดอร์ (Pender 1987 : 257) แบ่งชนิดของการสนับสนุนทางด้านสังคมออกเป็น 4 ชนิด คือ

1. การสนับสนุนด้านอารมณ์ เป็นการให้ความช่วยเหลือสนับสนุนการมีส่วนร่วม ซึ่งอาจเป็นการช่วยในสถานะซึมเศร้า

2. การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร เป็นการช่วยเหลือบุคคลให้เกิดความเข้าใจว่าควรทำอย่างไรถึงจะมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์ต่อตนเอง

3. การช่วยเหลือด้านทรัพยากร เป็นการให้ความช่วยเหลือในเรื่องงาน เช่น ช่วยเตรียมอาหาร หรือช่วยดูแลลูก เพื่อให้มารดาได้มีเวลาในการทำกิจกรรมในการพักผ่อนหย่อนใจ

4. การยอมรับ เป็นการช่วยให้บุคคลแต่ละคนเข้าใจภาวะและศักยภาพที่เป็นจริงของตนเอง

เฮาส์ (1981, อ้างถึงใน จริยวัตร คมพยัคฆ์ 254 : 100) ได้แบ่งประเภทของการสนับสนุนทางสังคมไว้ 4 ประเภทด้วยกัน คือ

1. การสนับสนุนทางด้านอารมณ์ หมายถึง การสนับสนุนด้านการยกย่อง การให้ความรัก ความผูกพัน ความจริงใจ ความเอาใจใส่ และความรู้สึกเห็นอกเห็นใจ

2. การสนับสนุนด้านการประเมิน หมายถึง การเห็นพ้อง รับรองและการให้ข้อมูลป้อนกลับ เพื่อนำไปใช้ในการประเมินตนเอง และเปรียบเทียบกับผู้ที่อยู่ร่วมในสังคม

3. การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร หมายถึง การให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ ทิศทางและการให้ข้อมูลข่าวสาร ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาที่เผชิญอยู่ได้

4. การสนับสนุนด้านเครื่องมือ สิ่งของ การเงิน และแรงงาน หมายถึง การช่วยเหลือโดยตรงต่อความจำเป็นของบุคคลในเรื่องเงิน แรงงาน เวลา และการปรับสภาพแวดล้อม

จากแนวคิดที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าการสนับสนุนทางสังคมที่เด็กและเยาวชนได้รับจากศูนย์ฝึกและอบรม มีผลต่อการเผชิญปัญหา และทำให้เด็กและเยาวชนสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้ ซึ่งการสนับสนุนทางสังคมจากศูนย์ฝึกและอบรมในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้

แนวคิดของเชฟเฟอร์ และคณะ (Schaefer and others 1981 : 381 - 401) ได้แบ่งการสนับสนุนทางสังคมเป็น 3 ชนิด ได้แก่

1. การสนับสนุนด้านอารมณ์
2. การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร
3. การสนับสนุนด้านสิ่งของ

5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน

5.1 ความหมายของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด

การกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนนั้น ตรงกับคำว่า “Juvenile Delinquency” ซึ่งในทางวิชาอาชญวิทยาและทัณฑวิทยา ไม่ถือว่าการกระทำเช่นนั้นเป็นอาชญากรรม แต่จะเรียกการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนว่า “การกระทำผิด” และไม่เรียกเด็กและเยาวชนผู้กระทำความผิดว่าเป็นอาชญากร แม้ในกฎหมายไทย จะมีได้นิยามศัพท์ที่ว่า “การกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน” หมายความว่าอย่างไร แต่เมื่อพิจารณาตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 มาตรา 11 ซึ่งบัญญัติไว้ว่า

ศาลเยาวชนและครอบครัวมีอำนาจพิพากษาคดีหรือมีคำสั่งในคดีต่อไปนี้

1. คดีอาญาที่มีข้อหาว่าเด็กหรือเยาวชนกระทำความผิด
2. คดีอาญาที่ศาลซึ่งมีอำนาจพิจารณาคดีธรรมดาได้โอนมาตามมาตรา 61 วรรคแรก ฯลฯ
3. คดีที่ศาลจะต้องพิพากษาหรือสั่งเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนตามบทบัญญัติของ

กฎหมาย ซึ่งบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของศาลครอบครัว”

จากบทมาตราดังกล่าว จึงพอสรุปได้ว่า การกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนนั้นหมายถึงการกระทำความผิดทางอาญา ตามประมวลกฎหมายอาญาและกฎหมายอื่นที่มีโทษทางอาญา และการกระทำความผิดต่อกฎหมายอื่น ๆ ซึ่งบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของศาลเยาวชนและครอบครัวจะพิพากษาหรือมีคำสั่งนอกจากนี้ มาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ยังได้นิยามของคำว่า “เด็ก” และ “เยาวชน” ไว้ว่า

เด็ก หมายความว่า บุคคลที่มีอายุเกินเจ็ดปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่เกินสิบสี่ปีบริบูรณ์

เยาวชน หมายความว่า บุคคลที่มีอายุเกินสิบสี่ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึงสิบแปดปีบริบูรณ์

เกณฑ์ที่ใช้ในการแยกเด็ก หรือ เยาวชน ก็คืออายุของบุคคลนั้น โดยจะพิจารณาว่า ในวันที่การกระทำความผิดได้เกิดขึ้นเป็นวันแรกนั้น ผู้กระทำความผิดมีอายุเท่าไร หากผู้กระทำความผิดมีอายุอยู่ในช่วงตั้งแต่ 7 ปีเต็มแต่ยังไม่ถึง 14 ปีเต็ม ถือว่าบุคคลนั้นเป็น “เด็ก” แต่หากบุคคลนั้นมีอายุตั้งแต่ 14 ปีเต็มแต่ยังไม่ถึง 18 ปีเต็ม ถือว่าบุคคลนั้นเป็น “เยาวชน” ไม่ว่าบุคคลนั้นจะบรรลุนิติภาวะโดยการสมรสก่อนอายุครบ 18 ปี (ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 20) หรือไม่ก็ตาม

การที่เด็กและเยาวชนกระทำความผิดนั้น สังคมถือว่าเป็นการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนเท่านั้น ไม่ถือว่าเป็นอาชญากร ทั้งนี้เพราะอาจกระทำไปโดยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ความกึกคะนอง ประมาท หรือถูกชักจูง ซึ่งบุคคลต่างๆ ยินดีที่จะให้ความช่วยเหลือเพื่อกลับตัวเป็นพลเมืองที่ดีต่อไป (ปรารณา ช้อนแก้ว, 2542 : 50) สำหรับความหมายของการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนนั้น มีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่าน ดังนี้

วรชาติ แสนคำ (2543 : 6) ได้ให้ความหมายของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดไว้ว่า หมายถึงเด็กและเยาวชนที่ถูกตำรวจจับกุมในข้อหาต่างๆ ซึ่งเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา และพระราชบัญญัติที่มีโทษทางอาญา เช่น ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน เกี่ยวกับชีวิตร่างกาย เพศ ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด อาวุธ ปืนและวัตถุระเบิด

ชัยพร วิชชาวุธ (2523 : 433) กล่าวถึงการกระทำความผิดว่าเป็นบุคลิกที่ฝ่าฝืนสังคม คือการกระทำที่ขัดกับศีลธรรมจรรยาของสังคมตลอดจนกฎหมายบ้านเมือง โดยปราศจากความรู้สึกว่าได้กระทำความผิด หรือเกรงกลัวต่อผลทางลบที่จะเกิดตามมา ไม่มีความรับผิดชอบ ไม่สามารถควบคุมความอยากของตน ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ไม่อาทรในความรู้สึกอารมณ์ไม่มั่นคง ไม่เรียนรู้จากประสบการณ์หรือจากการลงโทษ ไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเหล่านั้น

ประธาน วัฒนาวาณิช (2530 : 8) กล่าวว่า การกระทำความผิด โดยพื้นฐานมีลักษณะคล้ายคลึงกับการประกอบอาชญากรรม เพียงแต่การกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน ใช้เกณฑ์อายุเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาลงโทษ เนื่องจากเด็กและเยาวชนยังไม่มีความรู้สึกรับผิดชอบเหมือนผู้ใหญ่ ไม่รู้จักแยกแยะระหว่างความดีกับความชั่ว ความถูกกับความผิดเช่นผู้ใหญ่ จึงมีวิธีการปฏิบัติตามกฎหมายที่แตกต่างกัน เริ่มตั้งแต่การสืบสวนการพิจารณาคดีและการลงโทษผู้กระทำความผิด โดยเด็กและเยาวชนผู้กระทำความผิดจะถูกส่งตัวไปยังศูนย์ฝึกและอบรม แต่ผู้ใหญ่อาจต้องโทษจำคุก

บาร์ทอล (Bartol 1991 :126-127) กล่าวว่า นักจิตวิทยาส่วนใหญ่เชื่อว่า การกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน เป็นปัญหาการปรับตัวทางจิตใจและทางอารมณ์ของวัยรุ่น ที่ต้องการการบำบัดแก้ไข การกระทำความผิดเป็นพฤติกรรมการเรียนรู้พฤติกรรมหนึ่ง เหมือนพฤติกรรมอื่นๆ ที่เกิดจากการเรียนรู้เช่นกัน ดังนั้นพฤติกรรมจึงเป็นปฏิสัมพันธ์กัน ระหว่างสิ่งแวดล้อมกับสภาพบุคคลและในระยะ 2 ทศวรรษที่ผ่านมา การศึกษาของนักจิตวิทยาเกี่ยวกับการกระทำความผิดก็เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ที่มุ่งศึกษาปัจจัยทางบุคลิกภาพของผู้กระทำความผิด ก็เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ที่มุ่งศึกษาปัจจัยทางบุคลิกภาพของผู้กระทำความผิด ว่ามีผลต่อพฤติกรรมการกระทำความผิดอย่างไร มาเป็นการศึกษามุ่งพัฒนาการทางจิตใจ และพัฒนาการทางจริยธรรมของผู้กระทำความผิด

สุชา จันทน์เอม (2542 : 3) ได้ให้ความหมายของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดว่า หมายถึงเด็ก เด็กที่กระทำความผิดอาญา รวมทั้งเด็กที่กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดสำหรับเด็ก แต่ถ้าเด็กที่อายุต่ำกว่า 7 ปี กระทำความผิดอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด เด็กไม่

ต้องรับโทษ (ประมวลกฎหมายอาญาพุทธศักราช 2499 มาตรา 73) ทั้งนี้ด้วยเหตุผลที่ว่าเด็กที่มีอายุไม่เกิน 7 ปีนั้น ยังไม่มีวุฒิภาวะเพียงพอที่จะแยกแยะว่าอะไรผิดและอะไรถูก

สุพจิ เหล่าพานิช(2541:12) การกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนสาเหตุมาจากเพื่อนและสิ่งแวดล้อม ได้แก่การคบเพื่อน การมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นถือว่ามีความสำคัญต่อเด็กและเยาวชนเป็นอย่างมาก การรวมกลุ่มกันเป็นแก๊งเป็นพวก ย่อมทำให้เด็กและเยาวชนในกลุ่มเดียวกันมีค่านิยมเหมือนกัน มีทัศนคติที่คล้ายคลึงกัน มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน จะสามารถถ่ายทอดเทคนิคในการกระทำความผิดหรือคอยช่วยเหลือส่งเสริมให้กระทำความผิดหนักขึ้นกว่าเดิม สนับสนุนกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความตื่นเต้นและให้ประโยชน์ร่วมกัน จะมีผลทำให้เด็กและเยาวชนได้รับการถ่ายทอดค่านิยม เทคนิค และทัศนคติในการกระทำความผิด

วารุณี ฐิริสินสิทธิ์ (2531:21,อ้างถึงใน เสรีน ปุณณะหิตานนท์ ม.ป.ป) กล่าวว่า การกระทำความผิดของเยาวชน เป็นพฤติกรรมบางรูปแบบที่ขัดแย้งหรือต่อต้านสังคมทำให้เกิดการเสียระเบียบทางสังคม และตัวบุคคล และมีนัยครอบคลุมไปถึงผลการใช้ค่านิยมวินัยของความประพฤติว่าเป็นสิ่งที่พึงปรารถนา ภายในกรอบบรรทัดฐานและกฎระเบียบของสังคม

5.2 แนวโน้มเกี่ยวกับการกระทำความผิดของเยาวชนไทย

โครงการ Child Watch โดยการสนับสนุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ได้ดำเนินการสำรวจพฤติกรรมเด็กและเยาวชนไทย โดยมีการเก็บข้อมูลทั้งที่เป็นตัวบ่งชี้สุขภาพอนามัยเด็ก ด้านการศึกษา และด้านภาวะสังคม รวมทั้งมีการสำรวจการใช้ชีวิตของเด็กและเยาวชนในช่วงวัยต่างๆ ด้วยกลุ่มตัวอย่างทั่วประเทศกว่า 140,000 คน ครอบคลุมทั้ง 5 ช่วงวัย คือ ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา โดยในรอบปี 2550-2551 ได้มีสถานการณ์ที่สำคัญ อาทิ ปัญหาแม่วัยรุ่นนั้นมีมากมาย ทั้งความไม่พร้อมที่จะเลี้ยงลูก ปัญหาเศรษฐกิจเนื่องจากยังไม่มีงานทำ รวมไปถึงความเสี่ยงที่จะใช้เหล้าบุหรี่เพื่อลดความเครียด

เด็กและเยาวชนต้องคดีต่างๆ จนต้องเข้าสถานพินิจเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่ปี 2547 ถึงปัจจุบัน โดยตัวเลขประมาณการในปี 2551 มีเด็กและเยาวชนที่ต้องคดีต่างๆ และถูกส่งตัวเข้าสถานพินิจจำนวน 42,102 คน เพิ่มขึ้นจากในปี 2550 ที่มีจำนวน 40,653 คน โดยคดีที่เด็กและเยาวชนกระทำความผิดเป็นอันดับต้นๆ มีอาทิ คดีลักทรัพย์ คดียาเสพติด และคดีประทุษร้ายต่อชีวิตและร่างกายเป็นต้น

ผลการสำรวจในปี 2551 ของโครงการ Child Watch เด็กและเยาวชน โดยมีแนวโน้มภาวะเครียดสูงขึ้นตามระดับการศึกษา จากเด็กประถมศึกษาซึ่งมีภาวะเครียดร้อยละ 23 ถึงนิสิตนักศึกษา ระดับอุดมศึกษาซึ่งตกอยู่ในภาวะเครียดถึงร้อยละ 40 โดยเฉพาะในปัจจุบันที่มีปัญหารุมเร้าเด็กมากขึ้น ตั้งแต่ปัญหาการเรียนและการแข่งขัน ไปจนถึงปัญหาการมีงานทำภายใต้ภาวะเศรษฐกิจที่ถดถอย ในปีนี้พบว่า มีเด็กไทยโดยเฉลี่ยเพียงร้อยละ 27 ที่อ่านหนังสือเป็นงานอดิเรก นอกจากนี้ อัตราส่วนเด็กที่ตอบว่า

ตนเองชอบไปโรงเรียนในระดับมาก ลดลงจากปีที่แล้วจากเฉลี่ยร้อยละ 43 เหลือเพียงร้อยละ 38 โดยเด็กวัยประถมศึกษายังชอบไปโรงเรียนสูงที่สุด และลดลงทันทีเมื่อขึ้นชั้นมัธยมศึกษา โดยเด็กระดับอาชีวศึกษามีอัตราการชอบไปสถานศึกษาของตนน้อยที่สุด คือเพียงร้อยละ 31

ในปีพ.ศ.2552 แนวโน้มเด็กที่ต้องอาศัยสภาพติดและถูกส่งเข้าสถานพินิจมีแนวโน้มสูงขึ้น จากจำนวน 10,279 คน ในปี 2550 ประเมินการว่าจะมีจำนวนถึง 11,297 คน ในปี 2551 ขณะเดียวกัน จากผลการสำรวจของโครงการ Child Watch ในปีนี้รายงานว่า การเสพยาเสพติดในสถานศึกษาจะมีแนวโน้มลดลงโดยรวม แต่ก็ยังมีเด็กถึงร้อยละ 13 ที่ยังพบเห็นการเสพยาเสพติดในสถานศึกษา เด็กใช้เวลากับสื่อประเภทต่างๆ สูงมากถึงวันละ 6-7 ชั่วโมง โดยหมดไปกับโทรทัศน์ราว 3 ชั่วโมง อินเทอร์เน็ตกว่า 2 ชั่วโมง และโทรศัพท์อีก 1 ชั่วโมงครึ่ง

5.3 สาเหตุการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

ในเรื่องของสาเหตุการกระทำผิดนั้น มีนักวิชาการแต่ละสาขาวิชา ต่างก็มุ่งมองตามแนวทางที่ตนศึกษา จิตแพทย์หรือนักจิตวิทยามักมุ่งมองว่า สาเหตุแห่งการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนมาจากความบกพร่องทางร่างกายและจิตใจ ซึ่งสาเหตุอันเกิดจากภายในตัวเด็กและเยาวชน ส่วนนักอาชญวิทยาทางสังคมวิทยา มักจะมองหาสาเหตุการกระทำผิดว่ามาจากสิ่งแวดล้อมภายนอกของเด็กและเยาวชน เช่น ฐานะครอบครัว การศึกษา สิ่งแวดล้อม มีนักอาชญวิทยาที่เห็นว่า สาเหตุการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนมาจากสาเหตุปัจจัยหลายปัจจัยผสมกัน ได้แก่

1. สาเหตุจากตัวผู้กระทำผิด

1.1 พันธุกรรม หรือสิ่งที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิด ได้รับถ่ายทอดมาจากพ่อแม่ เช่น โรคปัญญาอ่อน ความบกพร่องทางบุคลิกภาพ เช่น ตาบอดสี และโรคเกี่ยวกับเลือดบางชนิดที่ทำให้เด็กรู้สึกตัวว่าบกพร่อง ทำให้เกิดความแปรปรวนทางจิต และอาจจะประกอบอาชญากรรมได้

1.2 ความพิการและโรคภัยไข้เจ็บ โรคบางอย่างอาจก่อให้เกิดความพิการทั้งทางร่างกายและจิตใจได้ เช่น พวกระบบประสาทพิการ มาเลเรียขึ้นสมอง หรือไทฟอยด์ เป็นต้น ทำให้เด็กหรือเยาวชนเกิดความรู้สึกไม่สมประกอบ มีปมด้อย และอาจแสดงพฤติกรรมบางอย่างเป็นการขดเขย หรือหาทางออกโดยการกระทำผิดกฎหมายต่างๆ

1.3 ภาวะแห่งจิตใจ ของเด็กและเยาวชนนั้นอาจมีภาวะจิตใจแตกต่างออกไปจากผู้ใหญ่ เพราะเด็กและเยาวชนมีภาวะแห่งจิตใจ ยังไม่ถึงวุฒิภาวะ โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนยังอยู่ในวัยรุ่นที่มีอารมณ์รุนแรง ภูมิลักษณ์อง กำลังอยู่ในสภาพของการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและฮอร์โมนที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านจิตใจ อาจเป็นคนโมโหง่าย หรือมีความกังวล ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ทางด้านสังคมได้ เช่น ไม่ยอมเข้าสังคม หรือแสดงพฤติกรรมแบบก้าวร้าวในสังคม

1.4 ประสบการณ์อันเจ็บปวดทางจิตใจ เช่น การถูกล่วงละเมิดทางเพศและการกระทำทารุณกรรม มีหลายรายงานพบว่า เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดจำนวนหนึ่งมีประสบการณ์การถูกระทำทารุณกรรมและการถูกทอดทิ้งในวัยเด็ก

1.5 สัญชาตญาณ คือ พฤติกรรมที่เกิดขึ้นเอง โดยไม่มีใครสั่งสอนหรืออบรมให้ เช่น ความอยากรู้อยากเห็น ความอยากรู้อยากเห็น หรือสัญชาตญาณทางอารมณ์และสัญชาตญาณเหล่านี้ก่อให้เกิดการกระทำผิดได้

1.6 สถิติปัญหา ตามหลักความจริงบุคคลแต่ละคนย่อมมีสติปัญญาแตกต่างกันออกไป อาจตกเป็นเหยื่อของความชั่วร้าย โดยถูกชักจูงจากบุคคลที่ฉลาดกว่า ให้ทำผิดกฎหมายได้ นอกจากนี้ยังพบว่า สถิติปัญหาที่ต่ำกว่ามีความสัมพันธ์พฤติกรรมอาชญากรรมบางลักษณะ ที่มีความจำเพาะโดยเฉพาะการกระทำผิดทางเพศ

1.7 การศึกษาจากสถิติทั่วไปของผู้กระทำความผิดปรากฏว่าส่วนใหญ่เป็นเด็กและเยาวชนที่มีการศึกษาต่ำ

2.สาเหตุทางครอบครัว

ครอบครัวไม่มีอิทธิพลต่อการสร้างบุคลิกภาพ และอุปนิสัยให้กับเด็กและเยาวชน ครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมขั้นต้น หรือขั้นพื้นฐาน บิดา มารดา ย่อมทำทุกสิ่งทุกอย่างให้กับบุตร เป็นพ่อ แม่ ผู้ให้กำเนิด เป็นครูคนแรกที่จะสอนให้ลูกเรียนรู้ทางสังคม เป็นเพื่อนคนแรกที่เด็กได้พบ เป็นสิ่งแวดล้อมสิ่งแรกที่เด็กได้พบได้เห็นตั้งแต่เกิด ถ้าบิดามารดาเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งทางด้านพฤติกรรมในครอบครัว ถึงการรักใคร่ปรองดองระหว่างพ่อแม่ และความมีเหตุผล มีความคิดสร้างสรรค์ ก็จะเป็นสิ่งที่ประทับใจให้ลูกเอาอย่างได้ สาเหตุจากครอบครัวทำให้เด็กและเยาวชนกระทำผิดก็มีอยู่มากมาย

2.1 ความไม่ปรองดองกันในครอบครัว ระหว่างพ่อแม่มีการทะเลาะวิวาทกันบ่อยๆ ทำให้เด็กเกิดความเบื่อหน่ายหรือพัฒนานิสัยที่ก้าวร้าวขึ้นมา พุดจาหยาบคาย ชอบทะเลาะวิวาท เป็นต้น

2.2 ครอบครัวที่พ่อหรือแม่ หรือทั้งสองคน เป็นโรคประสาท ใจจู้จี้จิกจิบ จับจ้องลูกจนไม่ได้ ทำให้เด็กขาดความมั่นคงทางอารมณ์ หรือออกจากบ้านเที่ยวเตร่ และประกอบอาชญากรรมได้

2.3 ครอบครัวที่พ่อหรือแม่ หรือทั้งสองคน ดุดการพนัน หรือติดยาเสพติด ไม่มีเวลาเอาใจใส่ลูกๆ นอกจากจะทำให้ลูกขาดความอบอุ่นแล้ว ก็ยังเป็นแบบอย่างที่ไม่ดีให้แก่เด็ก

2.4 ครอบครัวแตกแยก หรือหย่าร้าง ทำให้เด็กขาดคนหนึ่งคนใดไป หรือบางครั้งก็ขาดทั้งสองคน คือเด็กต้องไปอาศัยอยู่กับคนอื่น ทำให้เด็กขาดความอบอุ่น และพยายามหาสิ่งชดเชยและอาจแสดงพฤติกรรมออกมาประกอบอาชญากรรมต่างๆได้

2.5 ครอบครัวที่บิดามารดา หรือทั้งสองคนถึงแก่กรรม ทำให้เด็กเป็นกำพร้าอาศัยผู้อื่นอยู่ ถ้าหากว่าญาติหรือผู้ปกครองมิได้ให้ความรัก ความอบอุ่นเท่าที่ควร ก็จะทำให้

เกิดปัญหาต่างๆ ที่เด็กพยายามแสวงหา เพื่อตอบสนองความต้องการทางความรักและความอบอุ่นอาจไปมั่วสุมกับเพื่อนฝูง เป็นช่องโหว่ก็ได้

2.6 ครอบครัวที่เข้มงวดเกินไป ผู้ใหญ่ซึ่งได้แก่พ่อแม่มักจะคาดหวังให้เด็กเป็นเช่นนั้น อย่างนี้ และเมื่อไม่ได้อย่างที่ตนคาดหวังก็มักจะใช้วิธีลงโทษ กลายเป็นแรงผลักดันทำให้เด็กเกลียดบ้าน และหนีออกไปเผชิญชีวิตข้างนอก

2.7 ครอบครัวที่ขาดระเบียบวินัย หรือครอบครัวที่ตามใจจนเกินไป ไม่ว่าเด็กต้องการอะไรก็ยอมได้ ครอบครัวประเภทนี้ ก็จะส่งเสริมให้เด็กกระทำการพฤติกรรมที่ผิดแผกจากมาตรฐานของสังคมได้ เช่น ชอบมีอาวุธปืน หรือชอบเที่ยวที่สถานเริงรมย์ต่างๆ เพราะมีเงิน และพ่อแม่มีได้ใส่ใจว่าเงินที่ให้ไปนั้นจะทำอะไรบ้าง

2.8 ครอบครัวที่มีลูกมากเกินไป และยากจน เช่นมีลูก 5 – 10 คน ขณะที่พ่อแม่ประกอบอาชีพรับจ้าง หรือหากินรายวัน ไม่มีเวลาเอาใจใส่ลูกได้ทั่วถึง เด็กได้รับความเดือดร้อนทั้งด้านสภาพการกินอยู่และสุขภาพจิต

3 สาเหตุทางเศรษฐกิจ

สภาพทางเศรษฐกิจก็เป็นสาเหตุหนึ่ง ที่เป็นแรงผลักดันให้เด็กและเยาวชนกระทำความผิด ภาวะทางเศรษฐกิจอาจแบ่งออกได้ดังนี้

3.1 ภาวะเศรษฐกิจของชุมชนในประเทศที่พัฒนาแล้ว ภาวะเศรษฐกิจของชุมชนนั้นเจริญรุ่งเรือง ประชาชนได้รับสวัสดิการจากรัฐทั้งในรูปแบบของการศึกษาการรักษาพยาบาลและอื่นๆ ที่จำเป็น ประชาชนก็จะอยู่อย่างปกติสุข ไม่จำเป็นต้องประกอบอาชญากรรม ลักเล็กขโมยน้อย แต่ในภาวะเศรษฐกิจของชุมชนที่ยากจน เช่น ประเทศด้อยพัฒนา และประเทศที่กำลังพัฒนาทั้งหลาย จะเห็นได้ว่าประชาชนที่มีรายได้น้อย ไม่พอแก่การครองชีพ รัฐไม่สามารถจัดสวัสดิการให้ได้ทำให้เกิดความอดอยากอดตาย เด็กและเยาวชนต้องดิ้นรนช่วยพ่อแม่ประกอบอาชีพหารายได้เลี้ยงครอบครัว หรือเลี้ยงตัวเอง นอกจากนี้แล้ว ภาวะเศรษฐกิจในชุมชนมีความเหลื่อมล้ำกันอย่างมากระหว่างคนจนกับคนรวย ทำให้เยาวชนมองเห็นความไม่เป็นธรรมในสังคมและก่อให้เกิดทัศนคติไม่ดีซึ่งอาจชักนำไปสู่การประกอบอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินได้

3.2 ภาวะเศรษฐกิจของผู้กระทำผิด ขณะที่ท้องหิวโหย และไม่มีอะไรจะกินไม่มีที่จะซุกหัวนอน ไม่มีเสื้อผ้าจะนุ่งห่ม เพื่อป้องกันความแปรปรวนทางอากาศ ก็ย่อมจะเป็นสาเหตุผลักดันให้บุคคลผู้ขาดแคลนเหล่านี้ ไม่ว่าจะเป็นเด็กและเยาวชนหรือผู้ใหญ่ ก็ย่อมจะหาทางที่จะอยู่รอดด้วยการประทุษร้ายต่อทรัพย์สินของผู้อื่นได้ ในครอบครัวที่ยากจนนั้น ความต้องการขั้นพื้นฐานไม่เคยได้รับการตอบสนอง ทุกคนมีแต่ความหิวโหย ขาดแคลน พ่อแม่ไม่มีเวลาอบรมสั่งสอนลูก เด็กหรือเยาวชนก็ต้องช่วยตัวเองด้วยการลักขโมย หรือด้วยวิธีการต่างๆ ที่จะให้มีชีวิตอยู่รอด เมื่อกระทำบ่อยๆ เข้าก็จะกลายเป็นนิสัย

4. สาเหตุจากปัญหาสังคมและสิ่งแวดล้อม

สังคมและสิ่งแวดล้อม เป็นคำที่มีขอบเขตกว้างขวางมากคือรวมถึงประเทศชาติ ศาสนา โรงเรียน และสภาพสิ่งแวดล้อมทางกายภาพอื่นๆ ซึ่งนำไปสู่การกระทำผิดของเด็กและเยาวชนมีดังนี้

4.1 การเพิ่มของจำนวนประชากรของประเทศ เมื่อประชากรเพิ่มขึ้น ปัญหาต่างๆก็ตามมาได้แก่ ปัญหาการหางานทำ ที่อยู่อาศัย การศึกษา สาธารณสุข และอื่นๆรัฐบาลไม่สามารถจะจัดดูแลได้ทั่วถึงทำให้ประชาชนส่วนหนึ่งไร้การศึกษา ไร้ที่อยู่อาศัย ไม่มีงานทำ จึงก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมและศีลธรรม

4.2 การศึกษาอบรม โรงเรียน และสถานที่ศึกษาเป็นที่คาดหวังอย่างมากมาของประชากรที่จะให้เป็นที่พักผ่อนของเด็กและเยาวชน แต่ถ้าทางโรงเรียนขาดความรับผิดชอบปล่อยให้เรื่องระเบียบวินัย หรือบางโรงเรียนก็เข้มงวดกดขี่เกินไป ไม่มีความพอดีก่อให้เกิดปัญหาขึ้นได้และอีกประการหนึ่ง โรงเรียนบางโรงเรียนเป็นโรงเรียนราษฎร์ที่จัดโดยเอกชน ซึ่งต้องคำนึงถึงการลงทุนและผลกำไรที่จะได้คืนมา ดังนั้น เรื่องระเบียบวินัยของเด็กก็อาจหย่อนยานไป และสถานศึกษาบางแห่งก็ขาดแคลนครูบาอาจารย์ ดังนั้น ผลที่ตามมาทำให้เด็กและเยาวชนส่วนหนึ่งเบื่อหน่ายโรงเรียน ออกไปเผชิญหน้ากับสังคมในฐานะเด็กเร่ร่อนจรจัด และประกอบอาชญากรรมเพื่อความอยู่รอด

4. 3 สภาพถิ่นที่อยู่ ครอบครัวที่ตั้งอยู่ในชุมชนแออัด ไม่ถูกสุขลักษณะอนามัย และยังเป็นแหล่งมั่วสุมทางด้านมิจาชีพต่างๆ ที่เด็กและเยาวชนได้พบเห็นอยู่ทุกวัน และได้เฝ้าอย่างการกระทำที่ไม่ดีเหล่านี้ซึ่งเป็นการกระทำผิด

4.4 สถานเริงรมย์และแหล่งอบายมุขต่างๆ เช่น บ่อนการพนัน ช่องโสเภณี สถานอบอบ นวด โรงน้ำชา ในดัลลัส โรงแรม สถานโบว์ลิ่ง และอื่นๆ ถึงแม้ว่าผู้ดำเนินการเหล่านี้จะอ้างว่า เด็กและเยาวชนกำลังอยู่ในวัยอยากรู้อยากเห็น ดังนั้น เยาวชนส่วนหนึ่งจะหาทางเข้าไปเที่ยวและเกิดความสนุกสนานก็อาจชักชวนคนอื่นๆต่อไป และเมื่อไม่มีเงินก็อาจประกอบอาชญากรรม ประทุษร้ายต่อทรัพย์สินคนอื่นเพื่อให้ได้เงินมาใช้ในสถานที่เหล่านี้(กนกวรรณ ศรีทุมมา 2546 : 19,20, 22)

4.5 ผู้ใหญ่ทำตัวอย่างไม่ดีในขณะที่ผู้ใหญ่พยายามสอนเด็กและเยาวชนให้ปฏิบัติถูกต้องตามระเบียบ วินัย และศีลธรรม เช่น เด็กบอกว่าดื่มเหล้า เสพยาเสพติด เที่ยวสถานเริงรมย์ไม่ดี แต่ผู้ใหญ่ยังคงปฏิบัติอยู่เด็กและเยาวชนซึ่งยังอ่อนเยาว์และอ่อนด้วยเหตุผลก็อาจเฝ้าอย่างได้

4.6 การคบเพื่อน เพื่อนถือเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของชีวิตของเด็กวัยรุ่นหรือเยาวชนชอบรวมกลุ่มกับเพื่อนรุ่นราวคราวเดียวกัน ไม่ว่าจะอยู่ในโรงเรียนหรือนอกโรงเรียน เพราะเป็นวัยที่บุคคลเหล่านี้ต้องการแสวงหาเอกลักษณ์ของตนเอง ถ้าหากว่าเขาได้เพื่อนที่ไม่ดี ก็จะมีโอกาสชักจูงให้กระทำความผิดได้ง่าย โดยเฉพาะกระทำตามกัน หรือเฝ้าอย่างกัน

4.7 สื่อมวลชน สื่อมวลชนที่สำคัญ ได้แก่ ภาพยนตร์ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์หรือหนังสืออ่านเล่นทั่วไป การเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับอาชญากรรมต่างๆ หนังสืออ่านเล่นที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรม รายการภาพยนตร์ หรือโทรทัศน์ที่เป็นหนังสืออาชญากรรมรุนแรง โศคร้ายเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยให้เด็กและเยาวชนเอาอย่างได้ โดยเฉพาะอาชญากรรมของวัยรุ่นในต่างประเทศที่ทำขึ้นเป็นภาพยนตร์นั้น ยิ่งเป็นอันตรายต่อเด็กวัยรุ่นมาก เพราะเด็กและเยาวชนเหล่านี้ยังอ่อนด้วยสติปัญญาและเหตุผล และเห็นว่าในต่างประเทศที่เจริญแล้วก็ยังกระทำได้อีกเลยทำตาม

สรุป การที่เด็กและเยาวชนกระทำผิดอาจเป็นเพราะความอ่อนแอแห่งจิต ความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ในแง่เจตนาและการกระทำ เด็กและเยาวชนย่อมมีความยังคิมน้อยกว่าผู้ใหญ่ การที่จะใช้วิธีการลงโทษเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดเท่าเทียมกับผู้ใหญ่ที่กระทำผิดก็ย่อมไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง และการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดด้วยวิธีการที่รุนแรงก็ดี ตั้งข้อรังเกียจแก่เด็กก็ดี การผลักดันให้เด็กที่กระทำผิดออกจากสังคมที่ดีก็ดีแล้วแต่เป็นการผลักดันให้เด็กและเยาวชนเหล่านั้นไปสู่การเป็นอาชญากร ตรงกันข้าม ถ้าเราให้โอกาสแก่เด็กและเยาวชนที่กระทำผิด ไม่ทอดทิ้งเขา เข้าใจเขา ช่วยแก้ไขสาเหตุที่ทำให้เขาไปสู่การกระทำผิด ให้ความช่วยเหลือชี้แจงแนะนำเขาเหล่านั้น ให้ไปสู่ทางที่ถูกต้อง ปกป้องมิให้กลับไปสู่ทางเดิมอีก เด็กและเยาวชนเหล่านั้นก็จะกลับตัวเป็นคนดีได้ เป็นพลเมืองดีและเป็นประโยชน์ต่อสังคม

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวเด็กและเยาวชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ

6.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปร อายุ ระดับการศึกษา ประเภทของคดี ระยะเวลาที่อยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมฯ ระยะเวลาที่ถูกตัดสิน รายได้ของครอบครัว ลักษณะการพักอาศัยกับการปรับตัวระดับการศึกษากับการปรับตัว

รัตนกรรณ์ อ่อนแก้ว (2539) ศึกษาการปรับตัวของผู้ต้องขังในเรือนจำ อำเภอธัญญบุรี จังหวัดปทุมธานี พบว่า ผู้ต้องขังที่มีพื้นฐานการศึกษาแตกต่างกัน มีการปรับตัวได้ดีแตกต่างกัน คือ ผู้ต้องขังสำเร็จการศึกษาสูงปรับตัวเข้ากับเพื่อนได้ดีกว่า ผู้ต้องขังที่มีการศึกษาค่ำกว่าระดับประถมศึกษา แต่ผู้ต้องขังที่มีการศึกษาค่ำกว่าระดับประถมศึกษาจะปรับตัวเข้ากับเจ้าหน้าที่ กิจกรรมและระเบียบข้อบังคับของเรือนจำได้ดีกว่าผู้ต้องขังที่มีการศึกษาระดับอื่น

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ระดับการศึกษาที่ต่างกัน จะมีการปรับตัวที่แตกต่างกัน แต่บางงานวิจัยก็พบว่าระดับการศึกษาที่ต่างกันจะมีการปรับตัวที่ไม่แตกต่างกัน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้ว่า เด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการปรับตัวแตกต่างกัน

ประเภทของคดีกับการปรับตัว

จารุวรรณ รังสิมันตุชาติ (2544) ศึกษาการปรับตัวของผู้ต้องขังเข้าใหม่ในเรือนจำพิเศษ กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยด้านลักษณะความผิดมีอิทธิพลต่อการปรับตัวทางสังคม โดยผู้ต้องขังเข้าใหม่ที่ทำความผิดเกี่ยวกับเพศปรับตัวทางสังคมได้ดีที่สุด แต่เมื่อพิจารณาการปรับตัวทางสภาพแวดล้อมภายในเรือนจำพบว่า ลักษณะความผิดไม่มีอิทธิพลต่อการปรับตัวทางสภาพแวดล้อมภายในเรือนจำ นั่นคือไม่ว่าผู้ต้องขังจะทำความผิดลักษณะใด มีการปรับตัวทางสภาพแวดล้อมในเรือนจำได้ไม่แตกต่างกัน ส่วนใหญ่จะปรับตัวได้ในระดับปานกลาง

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า ลักษณะความผิดหรือประเภทคดีที่ต่างกัน จะมีการปรับตัวทางสังคมแตกต่างกัน และมีการปรับตัวทางสภาพแวดล้อมไม่แตกต่างกัน สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานในการวิจัยว่า เด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและเด็กและเยาวชนสังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ที่มีประเภทของคดีที่ต่างกัน มีการปรับตัวแตกต่างกัน

ระยะเวลาที่ศาลตัดสินอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมกับการปรับตัว

สุปริชา วงศ์พุทธา และคณะ (2543:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสุขภาพจิต แรงจูงใจ และบุคลิกภาพของผู้ต้องขังเรือนจำกลางนครปฐมที่กระทำผิดฐานฆ่าผู้อื่น ผลการศึกษาพบว่าผู้ต้องขังที่ถูกควบคุมขังอยู่ในเรือนจำมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 เดือน จะเกิดความรู้สึกล้นเคยกับสภาพความเป็นอยู่สามารถปรับตัวได้ ปัญหาทุกข์ใจจึงคลี่คลายไปได้บ้าง

จารุวรรณ รังสิมันตุชาติ (2544) ศึกษาการปรับตัวของผู้ต้องขังเข้าใหม่ในเรือนจำพิเศษ กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่าผู้ต้องขังเข้าใหม่ที่อยู่ในเรือนจำระยะเวลาต่างกัน มีการปรับตัวทางสังคมและปรับตัวทางสภาพแวดล้อมภายในเรือนจำแตกต่างกัน

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า ระยะเวลาที่อยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมต่างกัน มีการปรับตัวที่ต่างกัน ดังนั้นผู้วิจัยตั้งสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้ว่า เด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ที่มีระยะเวลาที่อยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมต่างกัน มีการปรับตัวแตกต่างกัน

รายได้ของครอบครัวกับการปรับตัว

อรพินท์ ชูชม และอัจฉรา สุขารมณ์ (2532 : 55) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่สัมพันธ์กับการปรับตัวของนักเรียนวัยรุ่น ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนวัยรุ่นที่ครอบครัวมีฐานะเศรษฐกิจต่างกัน มีความสามารถในการปรับตัวแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักเรียนที่ครอบครัวมีฐานะเศรษฐกิจสูง จะมีความสามารถในการปรับตัวดีกว่านักเรียนที่ครอบครัวมีฐานะเศรษฐกิจต่ำ

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรายได้ส่วนตัวดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้ว่า เด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน

สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ที่มีรายได้ของครอบครัวต่างกัน มีการปรับตัวแตกต่างกัน

ลักษณะการพักอาศัยกับการปรับตัว

อรพินท์ ชูชม และอัจฉรา สุขารมณ (2532 : 55) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่สัมพันธ์กับการปรับตัวของนักเรียนวัยรุ่น ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนวัยรุ่นที่อาศัยอยู่ในครอบครัวที่มีสมาชิกภายในครอบครัวต่างกัน มีความสามารถในการปรับตัวแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่นักเรียนวัยรุ่นที่อยู่ร่วมกับบิดา มารดา ญาติพี่น้อง มีความสามารถในการปรับตัวดีกว่าวัยรุ่นที่อาศัยอยู่กับบิดา มารดาโดยเฉพาะ นอกจากนี้ยังพบว่า ความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง และสภาพแวดล้อมทางบ้านต่างมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการปรับตัวของนักเรียนวัยรุ่น

สมศรี บุญอรุณรักษา (2539) ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนคาทอลิก กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1,2 และ 3 ของโรงเรียนเครือคาทอลิก จำนวน 1,808 คน พบว่า ภูมิหลังครอบครัวต่างกัน การปรับตัวแตกต่างกัน โดยนักเรียนที่บิดามารดาอยู่ด้วยกัน ปรับตัวดีกว่าเด็กที่บิดามารดาแยกกันอยู่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนที่บิดาหรือมารดาเสียชีวิต การปรับตัวดีกว่านักเรียนที่บิดามารดาแยกอยู่

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่อาศัยอยู่ด้วยดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้ว่า เด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ที่มีลักษณะการพักอาศัยต่างกัน มีการปรับตัวแตกต่างกัน

6.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปร สัมพันธภาพกับเพื่อน การสนับสนุนทางสังคมด้านการสื่อสาร ด้านอารมณ์ ด้านสิ่งของการปรับตัว

การสนับสนุนทางสังคมกับการปรับตัว

ภัทรานิ ไพบูลย์ (2537) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมกับการปรับตัวของหญิงตั้งครรภ์ที่มีภาวะความดันโลหิตสูง เนื่องจากการตั้งครรภ์ ศึกษาเฉพาะกรณีโรงพยาบาลในสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 100 ราย ผลการศึกษาพบว่า การสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวของหญิงตั้งครรภ์ที่มีภาวะความดันโลหิตสูง เนื่องจากการตั้งครรภ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เดวิด และคณะ (David et al. 1992, อ้างถึงใน รักชนก ชขไกร 2541 : 39) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเครียดและการปรับตัวของวัยรุ่นตอนต้น กลุ่มตัวอย่างได้แก่ วัยรุ่นตอนต้น จำนวน 166 คนที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศสหรัฐอเมริกา โดยใช้แบบตรวจสอบเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันของจอห์นสันและแมคซีออน (Johnson and Mc

Cutcheon) และแบบสอบถามปัญหาในชีวิตประจำวัน (Daily Hassels) ของโรลลิสัน และเฟลเนอร์ (Rowlison and Felner) และแบบวัดการปรับตัวของวัยรุ่น โดยใช้แบบวัดความซึมเศร้าของโคแวก (Kovac) แบบวัดการประเมินตนเองของนาริกาวาและฟริทซ์ (Narigava and Frith) แบบวัดความวิตกกังวลในเด็กของเรย์โนลด์และริชบอนด์ (Reynolds and Richmond) ผลการศึกษาพบว่า การสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์ในทางบวกต่อการปรับตัวของวัยรุ่นตอนต้น

ดวงเดือน มูลประดับ (2541) ศึกษาการสนับสนุนทางสังคมกับการปรับตัวของวัยรุ่นตอนต้น กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีอายุระหว่าง 13-16 ปี จำนวน 381 คน พบว่า วัยรุ่นที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมสูง มีการปรับตัวได้ดีกว่าวัยรุ่นที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคม ปานกลางและต่ำ

อรอนงค์ ทรงสกุล (2544) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบรัก สนับสนุน มโนภาพแห่งตน และการสนับสนุนทางสังคมกับการปรับตัวของวัยรุ่นตอนต้น จำนวน 300 คน พบว่า การสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวของวัยรุ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า การสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์กับการปรับตัว ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้ว่า การสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสาร จากศูนย์ฝึกอบรม การสนับสนุนทางด้านอารมณ์จากศูนย์ฝึกและอบรม และการสนับสนุนทางด้านสิ่งของจากศูนย์ฝึกและอบรมเป็นตัวแปร ที่ส่งผลต่อการปรับตัวของเยาวชนชาย ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

7. ศาลเยาวชนและครอบครัว

เหตุผลสำคัญในการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวคือ เพื่อให้คดีครอบครัวซึ่งได้แก่คดีแพ่งที่ฟ้องร้องต่อศาลหรือกระทำใดๆในทางศาลที่เกี่ยวกับผู้เยาว์หรือครอบครัวได้รับการพิจารณาพิพากษาโดยศาลเยาวชนและครอบครัว คดีครอบครัวเป็นคดีที่บังคับตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 1 บางมาตราที่บัญญัติถึงการคุ้มครองสิทธิประโยชน์และส่วนได้ส่วนเสียของผู้เยาว์ และเพื่อส่งเสริมค่านิยมทางจริยธรรมและความรับผิดชอบของเด็กและเยาวชนต่อสังคม และลดปัญหาการแตกแยกของครอบครัวที่ไม่ปกติสุข(บุญเพราะ แสงเทียน 2546:27) ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2434 ได้ให้นิยามของศาลเยาวชนและครอบครัวไว้ว่า ศาลเยาวชนและครอบครัว หมายความว่า ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัด และแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวในศาลจังหวัด ซึ่งจัดตั้งตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ศาลเยาวชนและครอบครัวนั้นยังจัดว่าเป็นศาลชั้นต้นตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรมด้วย

ศาลเยาวชนและครอบครัวในปัจจุบัน ก็คือ ศาลคดีเด็กและเยาวชนตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนพ.ศ. 2494 โดยเมื่อมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวฯ พ.ศ. 2534 จึงได้มีการยกเลิกศาลคดีเด็กและเยาวชนไปและเปลี่ยนเป็นศาลเยาวชนและครอบครัวแทน โดยให้บรรดาคดีที่อยู่ในศาลคดีเด็กและเยาวชน นั้น ให้โอนมาพิจารณาคดีในศาลเยาวชนและครอบครัวแทน

7.1 อำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัว

ในส่วนที่เกี่ยวกับการที่เด็กและเยาวชนกระทำความผิดต่อกฎหมายที่มีโทษทางอาญานั้น ศาลเยาวชนและครอบครัวมีอำนาจดังต่อไปนี้ (คดีเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน(เพ่ง-อาญา) : 2549)

อำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาที่มีข้อหาว่าเด็กหรือเยาวชนกระทำความผิด หมายความว่ารวมถึงคดีอาญาทุกประเภททั้งตามประมวลกฎหมายอาญาและตามกฎหมายอื่นที่มีโทษทางอาญา

คดีอาญาซึ่งศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีธรรมดา ได้โอนมาตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวฯ พ.ศ. 2534 คือ คดีอาญาที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลธรรมดา ที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นบุคคลที่มีอายุ ไม่เกิน 20 ปี ซึ่งศาลเห็นว่าบุคคลนั้นมีสภาพทางด้านร่างกาย จิตใจ ความรู้สึกนึกคิด สุขภาพเช่นเดียวกับเด็กหรือเยาวชน ก็มีอำนาจที่จะโอนคดีนั้น ไปยังศาลเยาวชนและครอบครัวและถือว่าบุคคลนั้นเป็นเด็กหรือเยาวชน

เขตอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัว จะพิจารณาจากท้องที่ ที่เด็กหรือเยาวชนมีถิ่นที่อยู่ประจำเป็นปกติ ซึ่งอาจจะเป็นคนละท้องที่ที่เด็กหรือเยาวชนนั้นมีสำมะโนครัว ในระหว่างที่ได้กระทำความผิดนั้น ถ้าในท้องที่นั้นมีศาลเยาวชนและครอบครัว ก็ต้องนำคดีเสนอต่อศาลเยาวชนและครอบครัวนั้น แต่ในกรณีที่ไม่มีศาลเยาวชนและครอบครัวในท้องที่ที่เด็กหรือเยาวชนมีถิ่นที่อยู่เป็นปกติ ก็ให้พิจารณาว่าในท้องที่ที่การกระทำความผิดนั้น มีศาลเยาวชนและครอบครัวหรือไม่ ถ้ามีก็ต้องนำคดีเสนอต่อศาลเยาวชนและครอบครัวในท้องที่ที่การกระทำความผิดเกิดขึ้น แต่ถ้ายังไม่มีศาลเยาวชนและครอบครัวในท้องที่ที่เด็กหรือเยาวชนมีถิ่นที่อยู่ปกติ และในท้องที่ที่การกระทำความผิดได้เกิดขึ้นคดีจะอยู่ในเขตอำนาจของศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีนั้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ถ้าในท้องที่ที่เด็กหรือเยาวชนมีถิ่นที่อยู่ปกติ และในท้องที่ที่การกระทำความผิดได้เกิดขึ้นต่างก็มีศาลเยาวชนและครอบครัว โดยหลักก็จะต้องนำคดีเสนอต่อศาลเยาวชนและครอบครัวในท้องที่ที่เด็กหรือเยาวชนมีถิ่นที่อยู่ปกติ แต่ถ้าพิจารณาแล้วเห็นว่าศาลเยาวชนและครอบครัว ในท้องที่ที่การกระทำความผิดเกิด จะทำให้เด็กหรือเยาวชนได้รับความสะดวกมากกว่า ก็อาจจะนำคดีเสนอต่อศาลเยาวชนและครอบครัว ในท้องที่ที่กระทำความผิดเกิดได้

เมื่อคดีอยู่ในเขตอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัวแล้ว แม้ต่อมาจำเลยจะมีอายุครบ หรือเกินกว่า 18 ปี คดีก็ยังอยู่ในเขตอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัวต่อไป แม้จะมีการอุทธรณ์หรือฎีกา

คดีก็จะไปสู่ศาลอุทธรณ์ แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว หรือศาลฎีกาแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวต่อไป ซึ่งศาลอุทธรณ์และศาลฎีกาเองก็ยังคงมีอำนาจใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชนได้

ศาลเยาวชนและครอบครัวก็มีอำนาจตามที่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 ในการที่จะโอนคดีที่เด็กหรือเยาวชนต้องหาว่ากระทำความผิด ไปยังศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีธรรมดาได้ ถ้าพิจารณาแล้วเห็นว่าในขณะที่กระทำความผิดหรือในระหว่างที่พิจารณาคดี เด็กหรือเยาวชนนั้น มีสภาพร่างกาย จิตใจ หรือมีพฤติกรรมเช่นเดียวกับบุคคลที่มีอายุครบ 18 ปีขึ้นไป

องค์คณะในการพิจารณาคดีที่เด็กหรือเยาวชนต้องหาว่ากระทำความผิด จะต้องเป็นผู้พิพากษาอย่างน้อย 2 นาย และผู้พิพากษาสมทบอีก 2 นาย ซึ่งหนึ่งในสองของผู้พิพากษาสมทบจะต้องเป็นหญิงอย่างน้อย 1 นาย จึงจะรวมเป็นองค์คณะมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีดังกล่าวได้

7.2 กระบวนการยุติธรรมในกรณีที่เด็กและเยาวชนต้องหาว่ากระทำความผิด

เด็กและเยาวชนในสายตาของประชาชนทั่วไป จัดได้ว่าเป็นกลุ่มบุคคลที่อ่อนด้อยประสบการณ์ ความรู้สึกผิดชอบชั่วดีต่าง ๆ และขาดความรู้เท่าทันในด้านต่าง ๆ การเรียนรู้ และการอบรมจากผู้ใหญ่รอบข้างจึงนับเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้เด็กและเยาวชนเติบโตขึ้นทั้งทางด้านร่างกาย ด้านสติปัญญา และความประพฤติเป็นผู้ใหญ่ที่ดี เพื่อช่วยพัฒนาและนำพาสังคม ประเทศชาติไปสู่ความรุ่งเรืองต่อไป สอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่า “เด็กคืออนาคตของชาติ” เมื่อเด็กและเยาวชนกระทำความผิดมักจะได้รับการอภัยโดยเหตุที่ว่า ยังไร้เดียงสา ไม่รู้สิ่งใดถูกสิ่งใดผิด ประกอบกับความคิดที่ว่า การที่เด็กและเยาวชนมีความประพฤติที่ไม่ดี เนื่องจากผู้ใหญ่รอบข้างบกพร่องในเรื่องการอบรม ความผิดจึงอยู่ที่ผู้ใหญ่เหล่านั้น ซึ่งมีหน้าที่ที่จะต้องอบรมสั่งสอนเด็กและเยาวชนที่อยู่ในความปกครอง

การกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน มิได้อยู่ในขอบเขตของการกระทำความผิดทางศีลธรรมเล็กๆ น้อยๆ เท่านั้น แต่ก้าวล่วงถึงขั้นการกระทำความผิดกฎหมายบ้านเมือง โดยจะเห็นได้จากข่าวสารต่าง ๆ ผ่านทางสื่อมวลชนหลากหลายแขนง มักปรากฏข่าวคราวเกี่ยวกับความประพฤติของเด็กและเยาวชนในทางที่เสียหาย ไม่สมควรและผิดกฎหมายเสมอ เช่น การเสพและค้า หรือลักลอบขนยาเสพติด การยกพวกตีกันของกลุ่มนักเรียนระหว่างสถาบัน การก่อคดีข่มขืน เรื่อยไปจนถึงกระทั่งการก่อคดีฆาตกรรม หลายต่อหลายครั้งที่การกระทำของเด็กและเยาวชนเหล่านี้ มักเป็นที่วิจารณ์ทั่วไปในหมู่ของประชาชนถึงพฤติกรรมผิดวิสัยของเด็กและเยาวชน แต่ในขณะที่เดียวกันเด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิด ก็กระทำไปโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ถึงผลที่จะตามมา แต่ในบางครั้งก็เกิดจากการบังคับ ชูเชิญ ชักจูง หลอกให้กระทำจากบุคคลอื่น

โดยภาพรวมแล้ว ผู้ใหญ่ที่กระทำความผิด แม้ในลักษณะเดียวกับเด็กและเยาวชน แต่ความคิดรู้ผิดชอบชั่วดี ประสบการณ์ การควบคุมยับยั้งตนมิให้กระทำความผิดย่อมมีมากกว่าเด็กและเยาวชน เด็กและเยาวชนเป็นกลุ่มบุคคลที่ควรจะได้รับ การปฏิบัติที่นุ่มนวลกว่าผู้ใหญ่ แม้จะมีความประพฤติที่เสียหายจนถึงการกระทำความผิดกฎหมายบ้านเมืองก็ตาม การใช้มาตรการทางกระบวนการ

ยุติธรรมเฉกเช่นเดียวกับผู้ใหญ่ที่กระทำผิด ถือว่าเป็นการไม่สมควร ไม่ยุติธรรม และอาจจะก่อให้เกิดผลเสียแก่ตัวเด็กและเยาวชนเหล่านั้นมากกว่าผลดี ประเทศบางประเทศเช่น สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น รวมทั้งประเทศไทย จึงได้กำหนดกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนที่ทำความผิดกฎหมาย แตกต่างจากที่ปฏิบัติกับผู้ใหญ่ในบางเรื่องตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

กระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดในทางกฎหมายอาญา โดยจะเน้นที่ขั้นตอนต่าง ๆ นับจากเด็กและเยาวชนถูกจับกุม เรื่อยไปจนถึงกระบวนการพิจารณาคดีในชั้นศาลตามที่กำหนดเอาไว้เป็นพิเศษ แตกต่างจากที่ปฏิบัติกับผู้ใหญ่ โดยจะกล่าวแต่เฉพาะของประเทศไทยเท่านั้น เพราะแม้กระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนนี้จะมีมานานในระบบกฎหมายไทย แต่ประชาชนส่วนใหญ่ รวมถึงผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้อง ก็ยังขาดความรู้ความเข้าใจ และการปฏิบัติที่ถูกต้องเมื่อเกิดกรณี que เด็กและเยาวชนถูกกล่าวหาว่าทำความผิด ทำให้สิทธิและเสรีภาพของเด็กและเยาวชนดังกล่าวถูกละเมิดด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ หรือโดยความไม่ตั้งใจ

การจำแนกประเภทเด็กและเยาวชน เป็นการศึกษาหาข้อมูลทางสังคม สิ่งแวดล้อม จิตวิทยา และทางการแพทย์ของเด็กและเยาวชนแต่ละรายโดยอาศัยความรู้ และเทคนิควิธีการทางด้านวิทยาศาสตร์ สังคมวิทยา จิตวิทยาและทางการแพทย์และด้านอื่นๆที่เกี่ยวข้อง เพื่อการจำแนกเด็กและเยาวชนออกเป็นประเภทต่างๆ เพื่อประโยชน์ของศาลฯ ในการพิจารณาหามาตรการแก้ไขที่เหมาะสมกับสภาพปัญหา สาเหตุ ความจำเป็นและความต้องการในการแก้ไข เด็กและเยาวชนแต่ละราย รายงานการศึกษาและจำแนกประเภทนี้จะมีการเสนอแนะประเภทและวิธีการแก้ไข เช่น ควรจะคุมประพฤติหรือจะปล่อยปละละเลย เป็นต้น

การจำแนกประเภทเด็กและเยาวชนซึ่งกระทำผิดโดยปกติแล้ว จะใช้หลักการจำแนกที่เรียกว่า การจำแนกพื้นฐาน ซึ่งจะเป็นการจำแนกโดยใช้ เพศ อายุ สภาพร่างกาย ระดับสติปัญญา ลักษณะการกระทำผิด ความถี่ในการกระทำผิด ความรุนแรงของคดีในการกระทำผิด ระดับการศึกษาวิชาชีพที่ต้องการฝึกอบรม ประวัติโดยรวมของเด็กและเยาวชน ความเป็นไปได้ในการปรับตัวให้เข้ากับสังคม ทักษะคดีของเด็กและเยาวชนภายหลังได้รับการปลดปล่อย และความจำเป็นที่สภาพเด็กและเยาวชนจะต้องได้รับการบำบัดแก้ไขและฟื้นฟูสมรรถภาพเป็นหลักในการจำแนก โดยการจำแนกออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. การจำแนกประเภทเด็กและเยาวชนระหว่างถูกควบคุมตัวไว้ ณ สถานที่จำแนกประเภทหรือสถานแรกรับ

2. การจำแนกประเภทเด็กและเยาวชนที่ได้รับการฝึกและอบรม

การจำแนกเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดเป็นวิธีการในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน การบำบัดแก้ไขและการวางแผนการบริหารงานด้านการบำบัด การแก้ไขเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด ซึ่งจะช่วยให้การปรับตัวของเด็กและเยาวชน เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี วิธีการจำแนกประเภทเด็กและเยาวชนจะไม่มีที่สิ้นสุด แต่จะเป็นกระบวนการที่มี

ความต่อเนื่องอยู่ตลอดเวลา ตั้งแต่เด็กและเยาวชนเข้ามาจนกระทั่งได้รับการปลดปล่อย ในกรณีที่ศาลพิพากษาว่าเด็กหรือเยาวชนซึ่งเป็นจำเลยไม่มีความผิดและปล่อยเด็กหรือเยาวชนไป ถ้าศาลเห็นว่ามีความสมควรจะ กำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับความประพฤติของเด็กหรือเยาวชนนั้นด้วย ก็ให้ศาลมีอำนาจกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุมความประพฤติข้อเดียวหรือหลายข้อไว้ใน คำพิพากษาในงานวิจัยนี้จะขอกล่าวถึงกฎหมายตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2434 เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน 3 มาตรา คือ

มาตรา 100 ห้ามมิให้เด็กหรือเยาวชนเข้าไปในสถานที่หรือท้องที่ใดอันจะจงใจ ให้เด็กหรือเยาวชนประพฤติชั่ว

(1) ห้ามมิให้เด็กหรือเยาวชนออกนอกสถานที่อยู่อาศัยในเวลากลางคืน เว้นแต่จะมีเหตุจำเป็นหรือได้รับอนุญาตจากบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคล ที่เด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ด้วย

(2) ห้ามมิให้เด็กหรือเยาวชนคบหาสมาคมกับบุคคลหรือประเภทบุคคลที่ ศาลเห็น ไม่สมควร

(3) ห้ามมิให้เด็กหรือเยาวชนกระทำการใด อันจะจงใจ ให้เด็กหรือ เยาวชนนั้นประพฤติชั่ว

(4) ให้เด็กหรือเยาวชนไปรายงานตัวต่อศาลหรือพนักงานคุมประพฤติ หรือพนักงานสังคมสงเคราะห์ที่ผู้อำนวยการสถานพินิจมอบหมายเป็นครั้งคราว

(5) ให้เด็กหรือเยาวชนไปศึกษาเข้ารับการฝึกอบรม หรือประกอบ อาชีพเป็นกิจจะลักษณะ

ในการกำหนดเงื่อนไขตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลกำหนดระยะเวลาที่จะให้ เด็กหรือเยาวชนปฏิบัติตามเงื่อนไขนั้นด้วย แต่ต้องไม่เกินกว่าเด็กหรือ เยาวชนนั้นมีอายุครบยี่สิบสี่ปีบริบูรณ์เงื่อนไขตามที่ศาลได้กำหนดตามวรรคหนึ่ง

มาตรา 101 ในกรณีที่เด็กหรือเยาวชนไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไข ที่ศาลกำหนด ศาลมีอำนาจออกหมายเรียกหรือจับเด็กหรือเยาวชนนั้นมาตักเตือน หรือส่งตัวเด็กหรือเยาวชนนั้นไปกักและอบรมหรือฝึกและอบรม ในสถานพินิจหรือศูนย์ฝึกและอบรมที่ได้รับอนุญาตตามมาตรา 20(2) แห่งหนึ่งแห่งใดเป็นเวลาไม่เกินหนึ่งปีก็ได้ แต่ต้องไม่เกินกว่าเด็กหรือเยาวชนนั้นมีอายุครบยี่สิบสี่ปีบริบูรณ์

มาตรา 105 การส่งตัวเด็กหรือเยาวชนไปกักและอบรมหรือฝึกและ อบรมในสถานพินิจหรือส่งตัวไปยังสถานศึกษา หรือสถานฝึกและอบรมที่ได้รับ ใบอนุญาตตาม มาตรา 20 (2) ถ้าศาลได้กำหนดระยะเวลาขั้นต่ำและขั้นสูงไว้ ศาลจะปล่อยตัวเด็กหรือเยาวชนไปในช่วงระหว่างระยะเวลาขั้นต่ำ และขั้นสูงนั้น ก็ได้ ในกรณีดังกล่าว ศาลจะกำหนดเงื่อนไขตาม มาตรา 100 ด้วยหรือไม่ก็ได้ ถ้าได้กำหนดเงื่อนไขไว้ ให้นำ มาตรา 100 วรรคสองและวรรคสามและ มาตรา 101 มาใช้บังคับโดยอนุโลม และระยะเวลาที่จะกักและอบรมหรือฝึก และอบรมนั้นจะเกินหนึ่งปีก็ได้ แต่ต้องไม่เกินกำหนดระยะเวลาที่เหลืออยู่ (บุญเพราะ แสงเทียน 2546 :253 , 267)

7.3 วิธีการแก้ไขความประพฤติของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด

วิธีการแก้ไขความประพฤติของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด เมื่อศาลเยาวชนและครอบครัวพิจารณาคดีที่เด็กหรือเยาวชนต้องหาว่ากระทำความผิดแล้ว ศาลมีอำนาจพิจารณาหรือสั่งให้ดำเนินการเพื่อแก้ไขความประพฤติของเด็กและเยาวชนนั้นได้เป็น 2 วิธี คือ

7.3.1 ใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชน แบ่งออกเป็น 2 วิธีใหญ่ๆ คือ

วิธีการที่ยังไม่ตัดอิสรภาพ ได้แก่

- 1 ว่ากล่าวตักเตือนเด็กหรือเยาวชนนั้นแล้วปล่อยตัว (ประมวลกฎหมายอาญามาตร 74(1))
- 2 มอบตัวเด็กหรือเยาวชนนั้นให้แก่บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง โดยวางข้อกำหนดให้ บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง ระวังมิให้เด็กและเยาวชนนั้นก่อเหตุร้ายตลอดเวลาที่ศาลกำหนด ซึ่งต้องไม่เกิน 3 ปี (ประมวลกฎหมายอาญามาตร 74(2))
- 3 มอบตัวเด็กหรือเยาวชนนั้นให้แก่บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง โดยศาลกำหนดเงื่อนไขคุมประพฤติเด็กหรือเยาวชนนั้น (ประมวลกฎหมายอาญามาตร 74(3))
- 4 มอบตัวเด็กหรือเยาวชนนั้นให้แก่บุคคลหรือองค์กรที่ศาลเห็นสมควร เพื่อให้ดูแลอบรม สั่งสอน (ประมวลกฎหมายอาญามาตร 74(4))

วิธีตัดอิสรภาพ ได้แก่

- 1 ส่งตัวเด็กหรือเยาวชนนั้นไปยังโรงเรียน หรือศูนย์ฝึกและอบรม หรือสถานที่ซึ่งจัดตั้งเพื่อฝึกและอบรมเด็กหรือเยาวชนตามระยะเวลาที่ศาลกำหนด แต่จะสั่งให้รับการฝึกและอบรมเกินกว่าที่เด็กและเยาวชนนั้นมีอายุครบ 18 ปีบริบูรณ์ (ประมวลกฎหมายอาญามาตร 74(5))
- 2 ส่งตัวเด็กและเยาวชนนั้นไปฝึกและอบรมยังศูนย์กักกันและอบรมหรือศูนย์ฝึกและอบรมของสถานพินิจ หรือสถานแนะนำทางจิตตามเวลาที่ศาลกำหนด แต่ต้องไม่เกินกว่าที่เด็กและเยาวชนนั้นจะมีอายุครบ 24 ปีบริบูรณ์ (พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2534 มาตรา 104 (1))

7.3.2 การเปลี่ยนโทษทางอาญาเป็นวิธีการสำหรับเด็กและเยาวชน โดยปกติศาลเยาวชนและครอบครัวจะไม่พิพากษาให้ลงโทษทางคดีอาญา ซึ่งได้แก่โทษจำคุกหรือโทษปรับแก่เด็กและเยาวชนผู้กระทำความผิด เพราะวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวก็เพื่อมุ่งที่จะแก้ไขเยี่ยวยาให้เด็กและเยาวชนผู้กระทำความผิดกลับตัวเป็นคนดีมากกว่าที่จะมุ่งลงโทษ ดังนั้นศาลเยาวชนและครอบครัวจึงเปลี่ยนโทษจำคุกหรือโทษปรับเป็นการใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชน ทั้งนี้ ตามอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัวที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2534 มาตรา 104 ดังนี้

1 เปลี่ยนโทษจำคุกหรือวิธีการเพื่อความปลอดภัย ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 36(1) เป็นส่งตัวไปรับการฝึกและอบรมยังศูนย์กักและอบรมของสถานพินิจ แต่ต้องไม่เกินกว่าที่เด็กและเยาวชนนั้นมีอายุครบ 24 ปี

2 เปลี่ยนโทษจำคุกเป็นการส่งตัวไปควบคุมเพื่อฝึกและอบรมยังศูนย์ฝึกและอบรมหรือสถานแนะนำทางจิต

3 เปลี่ยนโทษปรับเป็นการคุมประพฤติ

7.4 แนวทางการคำนวณวันครบกำหนดปล่อยตัวเด็กและเยาวชน

วิธีการคำนวณ

1. กรณีที่ศาลมีคำสั่งให้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นเดือน ให้นับ 30 วัน เป็น 1 เดือน เช่น ศาลสั่งฝึกอบรม 3 เดือน ให้นับ 90 วัน , 6 เดือน ให้นับ 180 วัน , 9 เดือน ให้นับ 270 วัน , 12 เดือน ให้นับ 360 วัน เป็นต้น

2. ศาลมีคำพิพากษาให้เข้ารับการฝึกอบรมแบบปกติ ตัวอย่าง

ศาลมีคำพิพากษาให้ฝึกอบรม 1 ปี นับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2550 เด็กและเยาวชนจะครบกำหนดฝึกอบรมวันที่ 31 ธันวาคม 2550 ครบปล่อยวันที่ 1 มกราคม 2551

ศาลมีคำพิพากษาให้ฝึกอบรม 3 ปี นับตั้งแต่วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2549 เด็กและเยาวชนจะครบกำหนดฝึกอบรมวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2552 ครบกำหนดปล่อยวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2552

3. ศาลมีคำพิพากษาให้เข้ารับการฝึกอบรมแบบมีขั้นต่ำ ขั้นสูง ตัวอย่าง

ศาลมีคำพิพากษาให้ฝึกอบรมขั้นต่ำ 2 ปี ขั้นสูง 3 ปี นับตั้งแต่วันที่ 5 พฤษภาคม 2548 ครบกำหนดฝึกอบรมขั้นต่ำ วันที่ 4 พฤษภาคม 2550 ครบกำหนดฝึกอบรมขั้นสูงวันที่ 4 พฤษภาคม 2551 ครบกำหนดปล่อยขั้นสูงวันที่ 5 พฤษภาคม 2551

4. ศาลมีคำพิพากษาให้เข้ารับการฝึกอบรมมีหลายคดีแบบนับต่อ

4.1 กรณีหลายคดีโดยคดีที่อยู่ระหว่างการฝึกอบรมศาลมีคำสั่งให้ฝึกอบรมแบบมีกำหนดขั้นต่ำขั้นสูง จะนับคดีต่อไปได้เมื่อศาลมีคำสั่งให้ปล่อยตัวในคดีที่อยู่ระหว่างการฝึกอบรมแล้ว ศาลมีคำพิพากษาให้ฝึกอบรมขั้นต่ำ 2 ปี ขั้นสูง 3 ปี นับตั้งแต่วันที่ 5 พฤษภาคม 2548 ครบกำหนดฝึกอบรมขั้นต่ำวันที่ 4 พฤษภาคม 2550 ครบกำหนดฝึกอบรมขั้นสูงวันที่ 4 พฤษภาคม 2551 ครบกำหนดปล่อยขั้นสูงวันที่ 5 พฤษภาคม 2551 ศูนย์ฝึกและอบรมฯ จัดทำรายงานเสนอศาลเพื่อขอปล่อยตัวเมื่อครบกำหนดขั้นต่ำ และศาลมีคำสั่งให้ปล่อยตัววันที่ 6 มิถุนายน 2550

4.2 กรณีหลายคดีแบบนับต่อซึ่งคดีที่ 1 ศาลมีคำพิพากษาให้เข้ารับการฝึกอบรมปกติ (มีวันปล่อยตัวชัดเจน) การคำนวณให้สามารถคำนวณวันปล่อยในคดีที่ 2 , 3 , 4 , ... ได้เลย และสามารถทำเสนอขอลดวันฝึกอบรมได้ทุกคดีเมื่อคดีถึงที่สุด

5. ศาสตราจารย์ให้ยู่รับการฝึกอบรมจนเรียนจบหลักสูตร ฝึกวิชาชีพใดวิชาชีพหนึ่งจน 2550 คติที่ 2 ให้นับต่อจากคติที่ 1 มีกำหนด 1 ปี จบหลักสูตร หรือเรียนจบระดับการศึกษาสายสามัญระดับชั้นใดชั้นหนึ่ง เมื่อเด็กเรียนจนจบหลักสูตรที่ศาลมีคำสั่งแล้วจากนั้น ให้ทำรายงานเสนอให้ศาลทราบเพื่อที่ศาลจะได้มีคำสั่งให้ปล่อยตัวต่อไป

6. ศาลสั่งให้ยู่รับการฝึกอบรมจนกระทั่งอายุครบ 24 ปีบริบูรณ์ และส่งตัวไปจำคุกต่อยังเรือนจำ ในทางปฏิบัติเยาวชนจะได้รับการลดระยะเวลาและจะครบฝึกอบรมก่อนที่เยาวชนจะอายุครบ 24 ปีบริบูรณ์ ให้ศูนย์ฝึกและอบรมฯจัดทำรายงานเสนอศาลเพื่อขอเปลี่ยนแปลงคำพิพากษาให้ฝึกอบรมต่อในศูนย์ฝึกและอบรมฯหรือให้ศาลปล่อยตัว

7. กรณีศาลตัดสินแล้วให้ฝึกอบรมเพิ่มเติมค่าปรับ ให้นับวันควบคุมตัวแทนค่าปรับตามจำนวนวันที่ศาลระบุเพิ่มจากวันที่ครบฝึกอบรม โดยให้ถือว่าวันที่ถูกควบคุมตัวแทนค่าปรับเป็นวันฝึกอบรม (ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2534 ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2548 มาตรา 107)

8. การขอลดระยะเวลาการฝึกอบรม ให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การลดระยะเวลาการฝึกอบรมตามที่ศาลเยาวชนและครอบครัวและกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกำหนด

9. ศาลมีคำสั่งให้ฝึกอบรมตามอายุ โดยกำหนดอายุที่แน่นอนและมีวันเกิดที่เป็นเอกสารหลักฐานชัดเจน

ศาลสั่งให้ฝึกอบรมจนกว่าอายุครบ 18 ปีบริบูรณ์ เยาวชนเกิดวันที่ 9 มีนาคม 2539 วิธีการคำนวณ คือ เด็กจะครบกำหนดฝึกอบรมวันที่ 8 มีนาคม 2547 ปล่อยตัววันที่ 9 มีนาคม 2547

ศาลสั่งให้ฝึกอบรมจนกว่าอายุครบ 18 ปีบริบูรณ์ ไม่มีหลักฐานอายุที่ชัดเจน วิธีการคำนวณให้ใช้หลักฐานทางการแพทย์ เพื่อคิดอายุ โดยให้นับวันเกิดคือวันที่ 1 มกราคมของปีเกิดที่แพทย์ระบุเมื่ออายุครบ 18 ปี

กรณีมีหลักฐานการเกิดที่ระบุเพียงเดือนและปี โดยไม่มีวันที่เกิด ให้ถือว่าวันที่ 1 ของเดือนที่เกิดเป็นวันเกิด

8. ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

8.1ความเป็นมาของศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน หรือสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เป็นหน่วยงานของรัฐที่ดั่งขึ้นจากการที่รัฐบาลได้เล็งเห็นความสำคัญ ของเด็กที่กระทำผิดกฎหมายและเห็นว่าบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องยังบกพร่องอยู่มาก และต้องการให้มีวิธีการปฏิบัติต่อเด็กที่เหมาะสม จึงได้ตราพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน วิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ.2494 ขึ้น กระทรวงยุติธรรมจึงได้จัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง กับสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก

และเยาวชนกลางขึ้นเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ 28 มกราคม พ.ศ.2495 นับเป็นการเริ่มต้นแห่งระบบการแก้ไข
 ยีวยาเด็กและเยาวชนที่ถูกต้องเหมาะสม โดยแยกปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดออกจาก
 กระบวนการยุติธรรมสำหรับผู้ใหญ่ ทั้งกฎหมายได้บัญญัติให้มีการสืบเสาะ และพินิจข้อเท็จจริงเกี่ยวกับ
 บุคลิกภาพ ภาวะแห่งจิต และสิ่งแวดล้อมทั้งปวงให้ศาลได้ทราบถึงสาเหตุแห่งการกระทำผิดก่อน แล้วจึง
 ใช้มาตรการแก้ไขเด็กและเยาวชน ด้วยวิธีการที่เหมาะสมเป็นรายบุคคล

รัฐบาลได้เล็งเห็นความสำคัญของสถาบันครอบครัวซึ่งมีความสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาดังกล่าว
 และเยาวชนตลอดถึงเพื่อการคุ้มครองสวัสดิภาพทั้งแก่ครอบครัวและเด็กและเยาวชน จึงได้ตรา
 พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีการพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2534 ขึ้น
 โดยมีผลบังคับใช้วันที่ 22 มกราคม พ.ศ.2535 และได้มีการเปลี่ยนชื่อศาลคดีเด็กและเยาวชนกับสถานพินิจ
 และคุ้มครองเด็กและเยาวชน เป็น ศาลเยาวชนและครอบครัว กับ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

ต่อมาเมื่อมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ซึ่งตามมาตรา
 275 บัญญัติให้ศาลยุติธรรมมีหน่วยธุรการของศาลยุติธรรมที่เป็นอิสระ จึงได้มีการตราพระราชบัญญัติ
 ระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม พ.ศ.2543 ขึ้น ซึ่งมีผลให้สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนซึ่งเดิมอยู่
 ภายใต้การบังคับบัญชาของศาลเยาวชนและครอบครัว มาอยู่ภายใต้สังกัดของกระทรวงยุติธรรม ตามมาตรา 36
 ภายหลังจากสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนมาสังกัดอยู่ภายใต้สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม ในช่วง
 ปี พ.ศ.2545 รัฐบาลได้มีการปฏิรูประบบราชการใหม่ โดยได้มีการตราพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง
 กรม ขึ้น มีผลทำให้สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนได้รับการยกฐานะเป็น กรมพินิจและคุ้มครองเด็ก
 และเยาวชน โดยให้มีอำนาจหน้าที่และการแบ่งส่วนราชการตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมพินิจและ
 คุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม พ.ศ.2545 ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2545

ตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดี
 เยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2534 ได้กำหนดไว้ว่า เด็ก หมายความว่า บุคคลอายุเกิน 7 ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่
 เกิน 14 ปีบริบูรณ์ ส่วนเยาวชน หมายความว่า บุคคลอายุเกิน 14 ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์
 กล่าวได้ว่า ถ้าเด็กและเยาวชนกระทำความผิดตามกฎหมายอาญาหรือพระราชบัญญัติอื่นๆที่กำหนดว่า
 การกระทำนั้นเป็นความผิด เช่น พระราชบัญญัติการพนัน ก็ต้องได้รับการลงโทษ อย่างไรก็ดีตาม
 รัฐบาลก็ยังถือบุคคลที่มีอายุดังกล่าวยังเป็นผู้เยาว์ ดังนั้น จึงปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำ
 ความผิดแตกต่างจากผู้กระทำความผิดที่เป็นผู้ใหญ่ โดยให้เด็กและเยาวชนเหล่านี้ขึ้นศาลเยาวชน
 และครอบครัวแทนการขึ้นศาลผู้ใหญ่ แต่ก็ได้มีการเปลี่ยนแปลงเป็นข้อยกเว้นไว้บ้าง เช่น ตาม
 ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 163 ออกประกาศเมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2515 ได้มีการยก ความผิด
 6 ประเภท ที่ถ้าเยาวชนอายุเกินกว่า 16 ปีบริบูรณ์กระทำก็ให้ขึ้นศาลผู้ใหญ่ ซึ่งความผิดดังกล่าว
 ได้แก่ คดีข่มขืนกระทำชำเราและโทรมหญิง เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำได้รับอันตรายสาหัสหรือ

ถึงแก่ความตาย กระทำอนาจารเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำ ได้รับอันตรายสาหัส หรือถึงแก่ความตาย คดีฆ่าคนตายโดยเจตนา คดีจับคนไปเรียกค่าไถ่, คดีชิงทรัพย์, คดีปล้นทรัพย์

ต่อมาได้มีการยกเลิกประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 163 เมื่อมีการแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2543 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534บุคคลที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดทางอาญาซึ่งต้องดำเนินคดีในศาลเยาวชนและครอบครัว จะต้องเป็นเด็กหรือเยาวชนที่มีอายุเกิน 7 บริบูรณ์ แต่ไม่เกิน 18 ปีบริบูรณ์ เมื่อมีการกระทำความผิด และถูกจับกุมดำเนินคดีจะต้องนำตัวส่งผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนโดยมิชักช้า

พนักงานสอบสวนจะต้องถามปากคำเด็กและเยาวชนให้แล้วเสร็จภายในเวลา 24 ชั่วโมง การถามปากคำเด็กหรือเยาวชนจะต้องมี นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่เด็กร้องขอ ทุนายความและพนักงานอัยการเข้าร่วมในการถามปากค่านั้นด้วย หลังจากนั้นจะต้องนำตัวมายังสถานพินิจ ซึ่งผู้อำนวยการจะทำหน้าที่ดูแลเด็กและเยาวชนนั้น หรือ ดำเนินการปล่อยตัวชั่วคราวโดยมอบตัวให้มารดาบิดาหรือผู้ปกครองโดยตรง หรือให้ประกันตัวโดยมีหลักประกัน หรือประกันตัวโดยไม่มีหลักประกัน หรือประกันด้วยบุคคลก็ได้

พนักงานสอบสวนจะดำเนินการรวบรวมพยานหลักฐานส่งให้พนักงานอัยการฟ้องร้องต่อศาลต่อไปภายในเวลา 30 วัน ในช่วงเวลาดังกล่าวผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จะสั่งให้พนักงานคุมประพฤติสืบเสาะข้อเท็จจริงและเป็นผู้จัดทำรายงานแสดงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับอายุ ความประพฤติ สถิติปัญหา สุขภาพกาย สุขภาพจิต และสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวกับตัวเด็กและเยาวชนเพื่อเสนอต่อศาล พนักงานอัยการหรือผู้เสียหายมีอำนาจฟ้องคดีต่อศาล แต่ในกรณีผู้เสียหายฟ้องคดีเองนั้นต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้อำนวยการสถานพินิจก่อน เมื่อได้รับอนุญาตและมีการฟ้องคดีอาญาต่อเด็กและเยาวชนแล้วสามารถยื่นคำร้องการขอปล่อยตัวเด็กและเยาวชนชั่วคราวได้ หากไม่มีการปล่อยตัวชั่วคราว เด็กและเยาวชนจะถูกควบคุมตัวอยู่ในสถานแรกรับเด็กและเยาวชนสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในระหว่างการดำเนินคดี

เมื่อศาลประทับฟ้องไว้พิจารณาแล้ว ศาลจะแจ้งให้ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน บิดามารดา ผู้ปกครองหรือบุคคลที่เด็กและเยาวชนอาศัยอยู่ด้วยทราบถึงวันนัดพิจารณา โดยไม่ชักช้า การพิจารณาจะไม่กระทำในห้อง ซึ่งพิจารณาคดีอาญาอย่างศาลผู้ใหญ่และต้องไม่เปิดเผยต่อสาธารณชน นอกจากนี้ยังสามารถมีที่ปรึกษากฎหมายซึ่งทำหน้าที่เช่นเดียวกับทนายความได้อีกด้วย ส่วนองค์คณะผู้พิพากษานั้นประกอบด้วยผู้พิพากษาอาชีพ 2 คน และผู้พิพากษาสมทบซึ่งแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งคณะกรรมการตุลาการตามกฎหมาย ว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการคัดเลือกและได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าแล้วจำนวน 2 คน โดยอย่างน้อยต้องเป็นสตรี 1 คน

ศาลเยาวชนและครอบครัวจะพิพากษาคดีหลังจากที่ได้รับรายงานข้อเท็จจริงและความเห็นจากสถานพินิจเรียบร้อยแล้ว ในกรณีที่พบว่าเด็กและเยาวชนกระทำความผิด ศาลอาจพิพากษาดังต่อไปนี้

ก. พิกษาปรับ

ข. พิกษาปล่อย โดยมีเงื่อนไขดังนี้ ว่ากล่าวตักเตือน ทำทัณฑ์บน รอกการกำหนดโทษ รอกการลงโทษ วางข้อกำหนดมารดาบิดา

ค. พิกษาปล่อย โดยวางเงื่อนไขคุมประพฤติ อาทิ ห้ามเข้าไปในสถานที่หรือห้องที่ใด ๆ อันจะจงใจให้ประพฤติชั่ว ห้ามออกจากสถานที่อยู่อาศัยในเวลาค่าคืน ห้ามคบบุคคลหรือประเภทบุคคลที่ศาลเห็นว่าไม่สมควร ห้ามกระทำการใด ๆ อันจะจงใจให้ประพฤติชั่ว ให้ไปรายงานตัวต่อพนักงานคุมประพฤติเป็นครั้งคราว ให้ไปศึกษาเล่าเรียน หรือประกอบอาชีพอันเป็นกิจลักษณะ ทั้งนี้ พนักงานคุมประพฤติจะติดตามและประเมินผลเพื่อเสนอให้เด็กและเยาวชนพ้นการคุมประพฤติในการยุติการคุมประพฤติหรือยกเลิกการคุมประพฤติ

ง. พิกษาเอาตัวไว้ฝึกและอบรมในศูนย์ฝึกและอบรมที่มีเขตอำนาจ

จ. พิกษาจำคุก โดยส่งตัวไปเรือนจำ

กรมพินิจคุ้มครองเด็กและเยาวชนมีภารกิจเกี่ยวกับการดูแล บำบัด แก้ไข พื้นฟูเด็กและเยาวชนซึ่งกระทำผิดให้สามารถกลับคืนสู่ครอบครัวและเป็นที่ยอมรับของสังคม เพื่อให้การดำเนินงานตามภารกิจดังกล่าวเป็นไปโดยเรียบร้อยถูกต้องตามกฎหมาย และดำเนินการโดยคำนึงถึงสิทธิเด็ก อธิปไตยพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจึงให้วางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้ เรียกว่า “ระเบียบกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน” ว่าด้วยการดำเนินงานแรกรับและศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2547

ข้อ 2 ระเบียบนี้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ประกาศ

ข้อ 3 ให้เลิก “ระเบียบว่าด้วยการดำเนินงานของสถานฝึกและอบรม สถานกักกันและอบรม พ.ศ. 2535” “ระเบียบสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลางว่าด้วยการเยี่ยมเด็กและเยาวชนในสถานแรกรับ สถานฝึกและอบรม กับสถานกักและอบรม พ.ศ. 2523” และ “ระเบียบศาลและเยาวชนและครอบครัวกลาง ว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่เวรยามรักษาราชการ พ.ศ. 2540 ระเบียบ ข้อบังคับ หลักการปฏิบัติราชการ และคำสั่งอื่นใด ที่ขัดแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทนข้อ 4 ในระเบียบนี้

“สถานพินิจ” หมายความว่า สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร และ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัด สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนของแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวในศาลจังหวัด

“สถานแรกรับ” หมายความว่า สถานแรกรับของสถานพินิจ

“ศูนย์ฝึกและอบรม” หมายความว่า ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

“สถานที่ควบคุม” หมายความว่า สถานที่จัดสำหรับควบคุมตัวเด็กหรือเยาวชนสำหรับสถานแรกรับ หรือศูนย์ฝึกและอบรม

“ผู้อำนวยการสถานพินิจ” หมายความว่ารวมถึงบุคคลที่ได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการสถานพินิจให้ปฏิบัติราชการแทน และผู้รักษาราชการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานพินิจ

“ผู้อำนวยการศูนย์ฝึกและอบรม” หมายความว่ารวมถึงบุคคลที่ได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการศูนย์ฝึกและอบรมให้ปฏิบัติราชการแทนผู้รักษาราชการในตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์ฝึกและอบรม และผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่เช่นเดียวกับผู้อำนวยการศูนย์ฝึกและอบรม

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

“ครบชั้นต่ำ” หมายความว่า ครบกำหนดระยะเวลาขั้นต่ำที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ฝึกและอบรม

“ครบชั้นสูง” หมายความว่า ครบกำหนดระยะเวลาชั้นสูงที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ฝึกและอบรม

8.2 ความหมายของศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน

ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เป็นหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนเดิม คือ สถานฝึกและอบรมในสังกัดสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ปัจจุบันหลังจามีการปฏิรูประบบราชการ และปรับปรุงโครงสร้างกระทรวงยุติธรรมได้มีการจัดตั้งกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจึงได้ยกฐานะสถานฝึกและอบรมขึ้นเป็นศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เป็นหน่วยงานราชการบริหารส่วนกลางในสังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ผู้วิจัยจะขอลำถึง ความหมายที่สำคัญๆ ดังนี้ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน (2546) อ้างแนวคิดของ สุดจิต เชน นพกาญจน์ ว่าศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน หมายถึง สถานที่ดำเนินการฝึกและอบรมชนิดธรรมดา โดยปกติจะรับเด็กและเยาวชนที่ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษาแล้วว่าการที่เด็กและเยาวชนได้รับการอบรมจากภายนอกแล้วยังไม่สามารถเปลี่ยนแปลงแก้ไขความประพฤติให้กับตนเองเป็นพลเมืองที่ดีได้ อย่างไรก็ตามยังไม่มีบุคลิกภาพที่ส่อไปในทางร้ายมากนัก และอีกนัยหนึ่งยังหมายถึง สถาบันที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนซึ่งจะรับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด ที่ศาลเยาวชนและครอบครัวพิพากษาให้ส่งตัวไปรับการฝึกอบรม ซึ่งมาตรการในการพิทักษ์คุ้มครองเด็กและเยาวชนแทนการลงโทษทางอาญา

ส่วนความหมายการฝึกและอบรมนั้น หมายถึง มาตรการในการบำบัด แก้ไขเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด โดยนำมาใช้ในกรณี que เห็นว่าสมควรต้องดัดนิสัยสภาพเด็กและเยาวชน และแยกตัวเด็กและเยาวชนออกไปจากสังคมเป็นการชั่วคราวเพื่อความปลอดภัยของสังคม และเพื่อบำบัด แก้ไข โดยมีศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนทำหน้าที่ในการให้การศึกษาและพัฒนาเด็กและเยาวชน ผู้ซึ่งจำเป็นจะต้องได้รับการเยียวยา โดยผ่านกระบวนการ เปลี่ยนแปลงทัศนคติและค่านิยมตลอดจนการเพิ่มพูนทักษะ การเรียนรู้ การพัฒนาบุคลิกภาพ การปฏิบัติตนให้อยู่ในระเบียบวินัย ตลอดจนการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแก้ไขนิสัย และความประพฤติให้ดีขึ้นปัจจุบันในประเทศไทย

8.3 การฝึกอบรมเด็กและเยาวชนในประเทศไทย

การฝึกอบรมเด็กและเยาวชนในประเทศไทยได้มีมานานแล้ว กล่าวคือ สถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 แห่งแรกที่ได้มีการจัดตั้งคือ โรงเรียนดัดสันดาน ซึ่งตั้งอยู่ที่เกาะสีชัง อำเภอสีราชมุข จังหวัดชลบุรี โดยอยู่ในความควบคุมของกรมตำรวจ เริ่มดำเนินงานตั้งแต่ปี พ.ศ. 2450 ซึ่งจะจัดการส่งเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดไปรับการฝึกและอบรมในโรงเรียนแห่งนี้ ความมุ่งหมายการตั้งโรงเรียนดัดสันดานก็เพื่อเปลี่ยนแปลงอุปนิสัยส่วนที่เสียหาย และปลูกฝังนิสัยที่ดี โดยกำหนดอายุเด็กและเยาวชนที่เข้าโรงเรียนดัดสันดานไว้ในช่วง 10-16 ปี

ต่อมาได้โอนกิจการของโรงเรียนนี้ไปให้กรมราชทัณฑ์ดำเนินการและให้คงอยู่ที่เกาะสีชังตามเดิม ใน พ.ศ. 2479 ได้มีการตราพระราชบัญญัติจัดการฝึกอบรมเด็กบางจำพวก พ.ศ. 2479 ขึ้น และให้กรมราชทัณฑ์ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ และยังมีพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2478 ระบุว่าให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ส่งเด็กที่มีอายุอยู่ในเกณฑ์บังคับ คือ มีอายุยังไม่ครบ 15 ปี ที่ไม่ได้เรียนอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษา โดยปราศจากเหตุผลอันสมควร ไปยังไปยังโรงเรียนฝึกอาชีพได้ กรมราชทัณฑ์ได้เปลี่ยนชื่อจากโรงเรียนดัดสันดานเป็นโรงเรียนฝึกอาชีพ และย้ายมาอยู่ที่ตำบลเกาะใหญ่ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจัดให้มีการสอนและอบรมศิลปกรรม จรรยา ตลอดจนวิชาชีพสามัญเท่าที่ทำได้ วิชาที่ฝึกนี้ได้แก่ การก่อสร้าง ช่างยนต์ ช่างไม้ ตัดเย็บเสื้อผ้า และการทำสวนครัว ต่อได้โอนไปให้กรมประชาสัมพันธ์ดำเนินการ โดยรับเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดเหล่านี้ เข้ารับการฝึกอบรมในสถานเยาวชนห้วยโป่ง จังหวัดระยอง

ปัจจุบันการฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดได้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 โดยถือว่าเป็นวิธีการหนึ่งที่ศาลฯ มีอำนาจสั่งแก้ไขเด็ก โดยส่งตัวไปยังสถานฝึกและอบรม ซึ่งศาลเยาวชนและครอบครัวมีสถานพินิจคุ้มครองเด็กและเยาวชนเป็นหน่วยงานรองรับภารกิจของศาล เป็นองค์กรในการค้นหาสาเหตุการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ซึ่งแตกต่างไปจากศาลทั่วไปหรือศาลผู้ใหญ่ ทั้งในระยะก่อนมีคำพิพากษาและภายหลังมีคำพิพากษา

สถานพินิจคุ้มครองเด็กและเยาวชนมีหน้าที่ในการควบคุมเด็กและเยาวชน ดูแลการกินอยู่หลับนอน เสริมสร้างพลานามัย จัดอบรมให้ได้รับความรู้ทั้งวิชาสามัญและวิชาชีพ อบรมนิสัยกล่อมเกล่าจิตใจให้ผู้หลงผิดกลับตัวเป็นพลเมืองดี ให้การรักษาพยาบาลยามเจ็บป่วย การจัดนันทนาการเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ชีวิต ตลอดจนการดำเนินการสงเคราะห์ภายหลังการปลดปล่อย ส่วนหน้าที่ของสถานฝึกและอบรม นั้นเมื่อรับเด็กและเยาวชนจากศาลซึ่งพิพากษาส่งตัวไปฝึกอบรมแล้ว ก็มีหน้าที่แก้ไขพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนเป็นรายบุคคล โดยให้รับการศึกษาวิชาสามัญ พลศึกษา จริยศึกษา รวมทั้งฝึกวิชาชีพตามความเหมาะสมภายใต้การสงเคราะห์และเลี้ยงดูอย่างใกล้ชิด และควบคุมตัวไว้ตาม

ระยะเวลาที่ศาลกำหนดเพื่อให้เด็กและเยาวชนมีความสำนึกตัว พัฒนาพฤติกรรมใหม่ เพื่อให้สามารถที่จะออกไปประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองได้และกลับตนเป็นพลเมืองดีเมื่อได้รับการปล่อยตัว สถานฝึกและอบรมทั่วประเทศมีทั้งหมด 17 แห่งคือ

1. ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านกรุณา
2. ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านมุทิตา
3. ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านอุเบกขา
4. ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิงบ้านปรานี
5. ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านกาญจนาภิเษก
6. ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายลiria
7. ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนบ้านบึง
8. ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนพระนครศรีอยุธยา
9. ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 1 จังหวัดระยอง
10. ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี
11. ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 3 จังหวัดนครราชสีมา
12. ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 4 จังหวัดขอนแก่น
13. ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 5 จังหวัดอุบลราชธานี
14. ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 6 จังหวัดนครสวรรค์
15. ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 7 จังหวัดเชียงใหม่
16. ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 8 จังหวัดสุราษฎร์ธานี
17. ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 9 จังหวัดสงขลา

8.4 หน้าที่ความรับผิดชอบของศูนย์ฝึกและอบรม

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน(2546 : เอกสารอัดสำเนา) มีนโยบายให้ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนมีหน้าที่รับผิดชอบฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนที่ศาลมีคำพิพากษา หรือคำสั่งให้รับตัวไว้ฝึกอบรมภายใต้การควบคุม อภิบาลดูแล ซึ่งอยู่ในเขตอำนาจตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดด้วยการจัดการศึกษาและยกระดับพัฒนาวิชาสามัญ วิชาชีพ เสริมสร้างจริยธรรม ศีลธรรม วัฒนธรรมของชาติและท้องถิ่น รักษาพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพอนามัย บำบัด แก้ไข และฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กและเยาวชนกระทำความผิดและที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ให้การสงเคราะห์และติดตาม ตลอดจนดำเนินการด้านกิจกรรมชุมชนและประสานความร่วมมือหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานเพื่อพิทักษ์และคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชน โดยใช้กระบวนการศึกษาวิเคราะห์ จำแนก และวางแผนการบำบัดให้เหมาะสมกับสภาพความจำเป็น และความสามารถของเด็กและเยาวชนเป็นรายบุคคลเพื่อเตรียมการกลับสู่สังคม

ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน แบ่งงานภายใน ดังนี้

1. ฝ่ายบริหารงานทั่วไป มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังนี้

การบริหารงานทั่วไป ได้แก่ งานสารบรรณ งานธุรการ รับตัวและจัดทำสมุดประวัติทะเบียนเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน ตรวจสอบและอัยคดีและรายงานยอดเด็กและเยาวชน งานการเงิน การบัญชี จัดซื้อจัดจ้าง จัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปี งานพัสดุ ครุภัณฑ์ อาคารสถานที่ ยานพาหนะ งานการประชุม งานประชาสัมพันธ์ งานอำนวยความสะดวกแก่ผู้มาติดต่อราชการและเยี่ยมชมกิจการบริหารงานบุคคลเบื้องต้น การรวบรวมและรายงานสถิติข้อมูลต่างๆ ประสานงานทั่วไป และจัดเก็บรักษาส่งคืนเอกสารหรือทรัพย์สินและเงินฝากของเด็กและเยาวชนที่ได้รับการปล่อยตัว ดำเนินการเกี่ยวกับคณะกรรมการต่างๆที่เกี่ยวข้อง และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

2. กลุ่มประสานกิจกรรมชุมชน มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังนี้

2.1 ร่วมจัดทำโครงการและแผนงาน ประสานงานตามโครงการข้อตกลงความร่วมมือในงานการพิทักษ์และคุ้มครองสิทธิ

2.2 ประสานชุมชน ขยายและแสวงหาเครือข่าย ความร่วมมือด้านทรัพยากร และความรู้ทางวิชาการในการบำบัด แก่ใจ และฟื้นฟูเด็กและเยาวชน สนับสนุนให้คำปรึกษาแนะนำด้านเด็กและเยาวชน ครอบครัว รวมทั้งเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาชนทั่วไปหน่วยงานความร่วมมือ และองค์กรอื่นๆทั้งภาครัฐและเอกชน

2.3 ปฏิบัติงานเชิงสหวิชาชีพ ด้านกิจกรรมชุมชน และประสานงานเครือข่ายเพื่อการบำบัด แก่ใจ และฟื้นฟูและสงเคราะห์เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดที่มีปัญหารุนแรง และที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ตลอดจนประเมิน ติดตามและรายงานผล

2.4 ประสานความร่วมมือกับชุมชน เพื่อสร้างความพร้อมในการรองรับเด็กและเยาวชนที่กลับสู่สังคม

2.5 ร่วมสร้างชุมชนเข้มแข็งกับชุมชนเพื่อส่งเสริมป้องกันและพัฒนาเด็กและเยาวชนมิให้กระทำความผิด

2.6 ปฏิบัติงานอื่นๆตามที่ได้รับมอบหมาย

3. กลุ่มพัฒนาพฤตินิสัย มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังนี้

3.1 อภิบาลและให้คำปรึกษาแนะนำในการดำเนินชีวิตประจำวันของเด็กและเยาวชน

3.2 ศึกษาวิเคราะห์พฤติกรรมเด็กและเยาวชน เพื่อประกอบการจำแนก และติดตามผลการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งจัดทำรายงานผล

3.3 ปฏิบัติงานเชิงสหวิชาชีพในการกำหนดแผนการบำบัด แก่ใจ และฟื้นฟูฯ เป็นรายบุคคล และดำเนินการตามแผน

3.4 ควบคุมดูแลและพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กและเยาวชน

3.5 ส่งเสริมและปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนประพฤติปฏิบัติอยู่ในระเบียบวินัย

3.6 ปลูกฝังศีลธรรม จริยธรรม วัฒนธรรมอันดีงาม รวมทั้งการรักษา หวงแหนธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม เคารพยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และระบบประชาธิปไตย

3.7 จัดการศึกษาด้านวิชาสามัญ และวิชาชีพ และจัดทำแผนการสอนพัฒนาการเรียนการสอน และนวัตกรรมการศึกษา รวมทั้งการวัดและประเมินผล

3.8 จัดทำโครงการ กิจกรรมเสริมหลักสูตรและร่วมกิจกรรมนันทนาการ

3.9 จัดทำแผนการรักษาความปลอดภัยและเฝ้าระวังศึกษาวิเคราะห์พฤติกรรมเด็ก และเยาวชน เพื่อพัฒนาชักจูงแผนการรักษาความปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง

3.10 ติดตามประสานงานเกี่ยวกับการศึกษาเกี่ยวกับงานภายในและภายนอกที่เกี่ยวข้อง

3.11 ปฏิบัติงานอื่นๆตามที่ได้รับมอบหมาย

4. กลุ่มบำบัด แก้ไข และฟื้นฟู มีหน้าที่รับผิดชอบ ดังนี้

4.1 ปฏิบัติงานเชิงสหวิชาชีพในการจำแนก การกำหนดแผนการบำบัด แก้ไขและฟื้นฟู ติดตามประเมินและสรุปรายงานผล เพื่อปรับแผนให้เหมาะสมกับเด็กและเยาวชน

4.2 บำบัด แก้ไข และฟื้นฟูเด็กและเยาวชน ตลอดจนครอบครัว เพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติ พฤติกรรมและพัฒนาทักษะชีวิต

4.3 ให้การรักษาพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพ โภชนาการ การดูแลอนามัยและสิ่งแวดล้อมในสถานควบคุม

4.4 ดำเนินเกี่ยวกับสวัสดิการ และให้การสงเคราะห์แก่เด็กและเยาวชน

4.5 ดำเนินการเกี่ยวกับ การขอลปล่อยตัวเด็กและเยาวชน ได้แก่ ขอลปล่อยตัวก่อนกำหนด ขอลปล่อยขึ้นตัว ขอลปล่อยปกติ กรณีพิเศษ ลดและขยายระยะเวลาฝึกและอบรม การขออนุญาตออกนอกสถานที่ควบคุม การลาเยี่ยมบ้าน ขอย้ายสถานที่ควบคุมและอื่นๆ

4.6 ดำเนินการเตรียมความพร้อม ก่อนกลับสู่สังคม

4.7 ประสานงานเกี่ยวกับหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกองค์กร ในการดำเนินการตามแผนบำบัด และป้องกัน การกระทำความผิดซ้ำ

4.8 ปฏิบัติงานอื่นๆตามที่ได้รับมอบหมาย

8.4.1 กิจกรรมที่ใช้ในการฝึกและอบรมฝึกและอบรม

โดยที่บุคลิกลักษณะและสาเหตุ แห่งการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน มีความแตกต่างกันอยู่หลายประการ สถานฝึกและอบรมบางแห่งมุ่งหนัก ไปที่การฝึกอบรมวิชาสามัญและวิชาชีพหนักไปที่การฝึกอบรมวิชาสามัญและวิชาชีพ บางแห่งมุ่งหนักไปที่การอบรมความประพฤติ และบางแห่งมุ่งในด้านการฝึกฝนระเบียบวินัยอย่างเข้มงวด อย่างไรก็ตามการจำแนกประเภทของสถานฝึกและอบรมมักจะยึดหลักการดังต่อไปนี้ (สุธีณี รัตนวราห 2531 : 208)

1. ยึดถือหลักวัตถุประสงค์ของการนำเด็กและเยาวชนมาควบคุมไว้ มี 3 แบบ

1.1 แบบมุ่งทำโทษ คือ การควบคุมเด็กและเยาวชนเพื่อทำโทษในการที่ละเมิดกฎหมาย ให้เด็กและเยาวชนรู้สึกว่าการถูกลงโทษเป็นการลงโทษ ไม่เพียงแต่แก้ไขลักษณะเฉพาะตัวของเด็กแต่ละคน

1.2 แบบมุ่งควบคุมไว้เพื่อความปลอดภัยของสังคม คือการเอาเด็กและเยาวชนมาควบคุมไว้ให้มีความเป็นอยู่ดีพอสมควร แต่ไม่มีการแก้ไขบุคลิกภาพเป็นรายบุคคล คำนึงถึงเฉพาะเพื่อกีดกันเด็กออกจากสังคมภายนอก เพื่อมิให้มีโอกาสกระทำอันตรายต่อสังคม

1.3 แบบมุ่งแก้ไข คือการเอาตัวเด็กและเยาวชนมาควบคุมไว้เพื่อได้รับการแก้ไข ยืนยันให้มีความประพฤติและบุคลิกภาพที่ดี ซึ่งเป็นที่นิยมใช้ในปัจจุบัน

2. ถือหลักอายุโดยแบ่งเป็นสถานฝึกและอบรมเด็ก รุนเล็ก รุนกลาง และรุนใหญ่

3. ถือหลักความมั่นคงของสถานที่ควบคุม แบ่งเป็นสถานฝึกอบรมแบบธรรมดา แบบปิดแบบเปิด

4. ถือหลักตามปัญหาของเด็ก แบ่งเป็นสถานฝึกและอบรมเด็กทั่วไป เด็กปัญญาอ่อน และเด็กที่มีปัญหาทางด้านอารมณ์เรื้อรัง

อย่างไรก็ตามในการจำแนกสถานฝึกและอบรมนี้มักไม่ใช้แบบใดแบบหนึ่งเพียงอย่างเดียว แต่อาจจะจัดหลายๆแบบ และมีลักษณะที่ผสมผสานกัน เช่น อาจจัดในแบบมุ่งแก้ไขและนำมาแบ่งแยกตามระดับอายุของเด็กและเยาวชน หรือแบ่งตามลักษณะความมั่นคงของสถานที่

จุดมุ่งหมายของการบำบัดแก้ไขในสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนคือการเป็น การแก้ไขพฤติกรรม การต่อต้านสังคมหรือไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ อีกทั้งยังเป็นการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการเจริญเติบโตของเด็กและเยาวชนไปในทางที่ดี เพื่อให้เด็กและเยาวชนสามารถดำเนินชีวิตไปในทางที่ถูกต้อง และเคารพกฎหมายภายหลังได้รับการปลดปล่อย จากวัตถุประสงค์ดังกล่าวนี้ เด็กและเยาวชนทุกคนจะได้รับการบำบัดแก้ไขมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ จากมาตรการให้ความคุ้มครอง ที่ได้กำหนดให้เด็กและเยาวชนทุกคนได้มีสิ่งแวดล้อมเป็นไปอย่างปกติธรรมดา เพราะว่าลักษณะและขั้นตอนการพัฒนาเด็กและเยาวชนมีความแตกต่างกันมาก อีกทั้งความจำเป็นในการแก้ไขฟื้นฟู ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีหลักสูตรการฝึกอบรมที่แตกต่างกันถึง 5 หลักสูตร ภายใต้แผนการบำบัดแก้ไขระยะยาว และ 3 หลักสูตรภายใต้แผนการบำบัดแก้ไขระยะสั้น ซึ่งได้จัดเตรียมไว้สำหรับเด็กและเยาวชนที่มีความแตกต่างกันตามแต่ละประเภท โดยที่การจัดหลักสูตรต่างๆ เหล่านี้ได้จัดไว้สำหรับเด็กและเยาวชนที่รับการบำบัดแก้ไขในระยะยาว ขณะเดียวกันระยะยาว ขณะเดียวกันระยะเวลาของแต่ละหลักสูตรจะไม่ได้กำหนดแน่นอนตายตัวแต่จะเปลี่ยนแปลงไปตามความจำเป็นและสภาพปัญหาของเด็กและเยาวชนแต่ละบุคคล โดยมีหลักสูตรการบำบัดแก้ไขในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

8.4.2 ลักษณะของการฝึกเยาวชนที่กระทำผิด

แผนการฝึกอบรมด้านต่างๆ ที่จัดเตรียมสำหรับเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดจะคำนึงถึงความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางสังคม และความสามารถของเยาวชนเป็นหลัก ซึ่งแผนการฝึกอบรมต่างๆ ดังกล่าวได้แก่

1. การฝึกอบรมด้านวิชาสามัญ จะจัดเตรียมโดยผู้ทรงคุณวุฒิ มีการทดสอบความรู้ ความสามารถของเด็กและเยาวชน ทั้งนี้จะจัดหลักสูตรให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาของโรงเรียนโดยทั่วไป อาทิ การสอนภาษา คณิตศาสตร์ การเรียนรู้ทางสังคม ศิลธรรม เป็นต้น สำหรับการจัดชั้นเรียนนั้นจะขึ้นอยู่กับอายุของผู้เรียน มาตรฐานและความสามารถของเด็กและเยาวชนเป็นหลัก

2. การฝึกอบรมทางด้านวิชาชีพ เป็นการเตรียมฝึกหัดอาชีพต่างๆ ให้แก่เด็กและเยาวชนหลักสูตรจะครอบคลุมทั้งทางด้านศิลปะหรือเทคโนโลยี ทั้งนี้จะขึ้นอยู่กับความสามารถและความสนใจของเด็กและเยาวชน

3. กิจกรรมเสริมหลักสูตร เป็นหลักสูตรการฝึกอบรมที่จัดเสริม พิเศษให้แก่เด็กและเยาวชน เพื่อช่วยพัฒนาความสามารถ เพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ตลอดจนการพัฒนาทางด้านสุขภาพอนามัย ส่วนใหญ่จะเป็นวิธีการเสริมงานอดิเรก เช่น เด็กชายอาจจะได้รับการคัดเลือกให้เข้าร่วมในวงดนตรี ในกรณีที่มีความสามารถทางดนตรี เป็นต้น

4. การดูแลภายหลังพ้นการฝึกอบรม เป็นบริการที่สำคัญและจำเป็น โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดด้านยาเสพติด การติดตามดูแลจะช่วยลดภาวะการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน และทำให้เยาวชนมีความเชื่อมั่น สามารถพิจารณาตนเองให้อยู่ในสังคมได้ การให้บริการจะเป็นการให้คำแนะนำปรึกษาและช่วยเหลือเมื่อเด็กและเยาวชนมีปัญหาการติดต่อประสานงานกับครอบครัวของเด็กและเยาวชน

5. การฝึกอบรมพิเศษสำหรับเด็กและเยาวชนที่มีเชาวน์ปัญญาดี การฝึกอบรมพิเศษสำหรับเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด ที่มีความเฉลียวฉลาด มีไหวพริบและสติปัญญาดีกว่าคนอื่นๆ ทั้งนี้เพื่อมิให้ความสามารถ ความเฉลียวฉลาดถูกนำไปใช้ในทางที่ผิด ซึ่งแผนการฝึกอบรมที่รัฐจัดให้สำหรับเด็กและเยาวชน เหล่านี้มี 2 แบบคือ

5.1 การพัฒนาความรู้ทางวิชาสามัญในชั้นเรียน

5.2 การพัฒนาการอบรมทางด้านสหวิชาชีพ

6. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการปรับตัวทางสังคม รัฐจะจัดแผนการฝึกอบรมเพื่อให้เด็กและเยาวชนปรับตัวให้เข้ากับสังคม โดยใช้วิธีการทางจิตวิทยา การให้คำแนะนำปรึกษา การให้ความรู้ในบางเรื่องที่เป็น เช่น ความรู้ในเรื่องเพศศึกษา เป็นต้น

นอกจากนี้ แผนการฝึกอบรมอีกลักษณะหนึ่งที่ได้มีการนำมาใช้คือ การบำบัดฟื้นฟู เด็กและเยาวชน ที่กระทำผิดในชุมชน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เด็กและเยาวชนที่ได้รับการฝึกอบรม สามารถกลับตนเป็นคนดีสามารถดำรงตนเองอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข อันเป็นการป้องกันไม่ให้เด็กและเยาวชนหวนกลับไปกระทำผิดซ้ำอีก

8.4.3 หลักสูตรการแนะแนวเกี่ยวกับการดำเนินชีวิต

หลักสูตรการแนะแนวเกี่ยวกับการดำเนินชีวิต จัดเป็นการฝึกและอบรมเกี่ยวกับมาตรฐานทางสังคมเพื่อให้มีระเบียบวินัยในการดำเนินชีวิตในสังคมสำหรับเด็กและเยาวชนผู้ซึ่งมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนหรือผู้ที่ยังไม่มีวุฒิภาวะ การแนะแนวเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตจะช่วยให้ เด็กและเยาวชนได้รู้จักปรับปรุงความคิดเห็น ทักษะคิด เกี่ยวกับวิถีชีวิตในสังคมโดยวิธีการของกลุ่มกิจกรรมการให้คำแนะนำปรึกษา การบรรยาย และจิตบำบัดเพราะว่าเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดส่วนใหญ่ที่ถูกส่งตัวเข้ารับการฝึกอบรม อยู่ในสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนจะถูกกำหนดให้เข้ารับการฝึกอบรมในหลักสูตรนี้โดยแบ่งออกเป็น 3 หลักสูตรย่อย ดังนี้

หลักสูตรวิชาชีพ หลักสูตรนี้จัดเป็นแผนการอบรมด้านวิชาชีพขั้นสูง ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย การฝึกวิชาชีพ กฎหมายผู้ชำนาญการในงานไฟฟ้า และกฎหมายอื่นๆ เด็กและเยาวชนจะได้รับการฝึกอบรมเพื่อให้เรียนรู้ทักษะทางด้านวิชาชีพเป็นอย่างดี

หลักสูตรการศึกษาวิชาสามัญ หลักสูตรนี้จัดเป็นการจัดหลักสูตรการศึกษาวิชาสามัญในโรงเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนต้น สำหรับเด็กและ เยาวชนผู้ซึ่งยังไม่จบหลักสูตรภาคบังคับ สำหรับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือสูงกว่านั้นซึ่งสามารถจัดการศึกษาวิชาสามัญในสถานฝึกและอบรมสำหรับเด็กและเยาวชนผู้ประสงค์จะศึกษาในระดับสูงขึ้นเมื่อได้รับการปลดปล่อย หลักสูตรการศึกษาวิชาสามัญแบ่งออกเป็น 2 หลักสูตรย่อย ได้แก่

หลักสูตร สำหรับเด็กและเยาวชนผู้ซึ่งจำเป็นต้องเรียนวิชาพื้นฐานทางการศึกษา หลักสูตร สำหรับเด็กและเยาวชนผู้ซึ่งจำเป็นต้องเรียนหรือปรารถนาที่จะเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนกลาง

หลักสูตรการศึกษาวิชาสามัญ หลักสูตรนี้ได้จัดเนื้อหาของหลักสูตร เช่นเดียวกับหลักสูตรการศึกษาวิชาสามัญ สำหรับเด็กและเยาวชนในแผนการบำบัดแก้ไขระยะสั้นโดยทั่วไป

หลักสูตรการแนะนำทางด้านวิชาชีพ หลักสูตรนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะกระตุ้นให้มีการปรับปรุง ความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการจ้างงานภายหลังการปล่อยพร้อมทั้งได้เตรียมการแนะนำทางด้านอาชีพ ซึ่งจะประสานกับกิจกรรมต่างๆ ในการฝึกอบรม เช่น การแนะแนวการดำเนินชีวิต และกิจกรรมเสริมพิเศษต่างๆ

หลักสูตรการแนะนำเกี่ยวกับอาชีพ หลักสูตรนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะช่วยเหลือเกี่ยวกับการวางแผนการทำงานภายหลังปล่อยสำหรับเด็กและเยาวชนที่ได้รับการปลดปล่อย โดยการจัดให้มีการแนะนำซึ่งจะประสานกับกิจกรรมการฝึกอบรมด้านอื่นๆ เช่น การแนะแนวการดำเนิน

ชีวิต และกิจกรรมเสริมพิเศษต่างๆอย่างน้อยเดือนละครั้ง เด็กและเยาวชนที่อยู่ในชั้นที่ 1 อาจจะได้รับอนุญาตให้มีสิทธิปกครองดูแลตนเองได้ อีกทั้งมีสิทธิที่จะเข้าร่วมกิจกรรมสันตนาการและกิจกรรมต่างๆของสถานฝึกและอบรม

แนะนำเกี่ยวกับระบบชั้นหรือขั้นตอนที่นำไปสู่กระบวนการในการบำบัดแก้ไขเจ้าหน้าที่จะส่งเสริมเยาวชนเป็นขั้นๆ ไป เพื่อให้ไปสู่ขั้นที่สูงขึ้นตามลำดับของความก้าวหน้าและการปรับปรุงตัวของเด็กและเยาวชน เด็กและเยาวชนจะได้รับอนุญาตให้ได้ทราบผลการเลื่อนชั้นเมื่อเยาวชนได้รับการเลื่อนชั้นที่สูงขึ้น ดังนั้นจึงเป็นการกระตุ้นให้เด็กและเยาวชนได้รับความสำเร็จตามเป้าหมายของแต่ละคนในระหว่างที่ดำรงชีวิตอยู่ในสถานฝึกและอบรม

8.5 การเลื่อนชั้นเด็กและเยาวชน

ในการดำเนินการเลื่อนชั้นเด็กและเยาวชน จะประกอบด้วยขั้นตอนในการพิจารณาและคณะกรรมการในการพิจารณาการเลื่อนชั้นเด็กและเยาวชน ประเภทประกอบด้วย

- 1 ผู้อำนวยการศูนย์ฝึกและอบรมฯ (เป็นประธาน)
- 2 นักจิตวิทยากลุ่มงานบำบัดฯ (เป็นกรรมการ)
- 3 หัวหน้ากลุ่มงานการศึกษาและฝึกวิชาชีพ (เป็นกรรมการ)
- 4 หัวหน้ากลุ่มงานอภิบาล (เป็นกรรมการ)
- 5.นักสังคมสงเคราะห์กลุ่มงานบำบัดฯ (เป็นกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการ)

โดยคณะกรรมการการเลื่อนชั้นเด็กและเยาวชนมีขั้นตอนในการปฏิบัติดังนี้ คือ

1 คณะกรรมการฯร่วมประชุมปรึกษาหารือพิจารณาเลื่อนชั้นเด็กและเยาวชนตามตารางกำหนดระยะเวลาการพิจารณาเลื่อนชั้นที่ได้กำหนดไว้โดยจะทำการประชุมในช่วงระยะเวลาที่ เยาวชนแต่ละวิชาชีพเข้าร่วมกิจกรรมพิเศษนอกหลักสูตร

2 คณะกรรมการแต่ละคนรายงานการเลื่อนชั้นของเด็กและเยาวชนต่อที่ประชุม ตามแบบฟอร์มที่ได้จัดไว้ในแต่ละวิชาชีพ พร้อมแจ้งคะแนนที่เด็กและเยาวชนแต่ละคนได้รับการพิจารณาเลื่อนชั้น

3 นักสังคมสงเคราะห์ในฐานะเลขานุการคณะกรรมการพิจารณาเลื่อนชั้น บันทึกผลรายงานการเลื่อนชั้นพร้อมคะแนนของคณะกรรมการแต่ละคนลงในแบบฟอร์ม พร้อมทั้งรวบรวมประเมินผลคะแนนที่ได้แจ้งให้ที่ประชุมรับทราบพร้อมสรุปรายงานความคิดเห็น โดยที่ถือว่าเกณฑ์คะแนนที่เด็กและเยาวชนได้รับการเลื่อนชั้นในชั้นที่ 4 ถึงชั้นที่ 2 จะต้องได้รับคะแนนเกินกว่า 50 % ถึงจะได้รับการพิจารณาเลื่อนชั้นในแต่ละชั้น ส่วนการเลื่อนชั้นจากชั้นที่ 2 ไปอยู่ในชั้นที่ 1 เด็กและเยาวชนจะต้องได้รับคะแนนตั้งแต่ 80 % ขึ้นไป และเด็กและเยาวชนในชั้นที่ 1 มีคะแนนสูงสุด 20 คนแรก จะได้รับการคัดเลือกให้เป็นเด็กดี หรือเด็กตัวอย่าง

4 นักสังคมสงเคราะห์เสนอรายงานตามแบบฟอร์มสรุปผลการเลื่อนชั้นพร้อมกับแนบรายงานผลของคณะกรรมการแต่ละคนไปด้วย เสนอให้ผู้ผู้อำนวยการศูนย์ฝึกและอบรมฯ ลงนาม

5 นักสังคมสงเคราะห์และพ่อบ้านจะเป็นผู้แจ้งผลการเลื่อนชั้นของเด็กและเยาวชน ให้เด็กและเยาวชนทราบต่อไป โดยศูนย์ฝึกและอบรม จะต้องจัดทำป้ายประกาศแสดง รายละเอียดการแบ่งชั้นเด็กและเยาวชนและสิทธิพิเศษที่จะได้รับกับแสดงขั้นตอนการพิจารณาเลื่อนชั้นเด็กและเยาวชนพร้อมจัดปฐมนิเทศให้เด็กและเยาวชนรับทราบด้วย

6 ฝ่ายทะเบียนเก็บรวบรวมรายงานการเลื่อนชั้น (ป.07) ไว้ในสมุดประจำตัวเด็กและเยาวชน

วิธีการลดชั้นเด็กและเยาวชน จะการลดชั้นตามกำหนดระยะเวลาเช่นเดียวกันกับการเลื่อนชั้น ซึ่งจะดำเนินการโดยคณะกรรมการพิจารณาเลื่อนชั้นชุดเดียวกัน การลดชั้นจะมีวิธีการพิจารณาเช่นเดียวกันกับการเลื่อนชั้น โดยคณะกรรมการแต่ละคนจะต้องรายงานผลต่อที่ประชุมพร้อมระบุคะแนนตลอดจนข้อสังเกตเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในกรณีที่จะต้องถูกเลื่อนชั้น นักสังคมสงเคราะห์ดำเนินการบันทึกรายงานผลของคณะกรรมการ พร้อมคะแนนที่เยาวชนแต่ละคนได้รับ ลงในแบบฟอร์ม และดำเนินการสรุป และรวบรวมคะแนนที่เยาวชนแต่ละคนได้รับจากคณะกรรมการพิจารณาเลื่อนชั้น และแจ้งให้ที่ประชุมได้รับทราบ โดยที่การพิจารณาลดชั้นเด็กและเยาวชนให้อยู่ในชั้นที่ต่ำกว่าเดิมนั้น โดยดูได้จากผลคะแนนที่ได้รับต่ำกว่า 50 % ลงไปเด็กและเยาวชนก็จะได้รับการลดชั้นให้อยู่ในชั้นที่ต่ำกว่าทันที

ส่วนเยาวชนที่มีผลความประพฤติเสียหายร้ายแรง การอบรมและฝึกวิชาชีพไม่ก้าวหน้า เด็กและเยาวชนจะได้รับการพิจารณาให้อยู่ในชั้นที่ 4 และจะได้รับการลงโทษตามระเบียบของศูนย์ฝึกและอบรม รวมทั้งจะต้องเข้ารับการบำบัด แก้ไข ฟื้นฟู ในส่วนความประพฤติที่บกพร่องเสียหาย หากเด็กและเยาวชนได้รับการบำบัดแก้ไขแล้ว ผลการบำบัดแก้ไขไม่ปรากฏผลความก้าวหน้า เด็กและเยาวชนไม่ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตนเองให้ดีขึ้น เด็กและเยาวชนจะได้รับการลงโทษในด้านอื่น ๆ ที่ได้ระบุไว้ในกฎระเบียบของศูนย์ฝึกและอบรม รวมทั้งการส่งตัวไปอยู่สถาบันอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไป

การลงโทษ กรณีที่มีผู้ฝ่าฝืนกฎหรือระเบียบของสถานฝึกและอบรมหรือก่อเหตุร้ายขึ้น ก็ย่อมจะพิจารณาไปตามระเบียบเป็นขั้นๆ ไปตามแต่รูปการหรือเหตุการณ์ และตามความเหมาะสม โทษที่วางไว้มีดังต่อไปนี้

1. ว่ากล่าวตักเตือน ปราบการกระทำด้วยวาจาจากก่อน
2. ลงโทษสถานเบา หรืออื่นๆตามสมควร
3. เขียน (ไม่ใช่ตามกฎหมายแต่บันทึกครุกับศิษย์)
4. ทำงานหนัก
5. ส่งตัวไปฝากกักขังเรือนจำ

สถานฝึกและอบรมทุกแห่งได้จัดวางระเบียบของเด็กและเยาวชนไว้ ในเรื่องต่างๆการจัดหน้าในการทำงาน เช่น การรักษาความสะอาดทั่วไป การรักษาความสะอาดเสื้อผ้า ซึ่งเป็นการฝึกและอบรมที่ให้แก่

และเยาวชนได้เรียนรู้ถึงหน้าที่ มีความรับผิดชอบ รักษาระเบียบวินัย ขณะเดียวกันก็ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้เกิดความตั้งใจที่จะกลับตนเป็นคนดีด้วยการยกย่อง ให้สิทธิพิเศษต่างๆคือ

1. ชมเชยเฉพาะตัว
2. แต่งตั้งให้มีหน้าที่พิเศษ เป็นหัวหน้า ยกย่องชมเชยในชั้น ในที่ประชุม
3. รางวัลเป็นสิ่งของ
4. มอบความไว้วางใจเป็นเรื่องราวไป หรือทดลองให้ควบคุมตนเองและจิตใจ การออกไปทำงานภายนอกที่ควบคุม การให้ดูการแข่งขันกีฬา การออกไปแสดงดนตรีนอกสถานฝึกและอบรม
5. ปันผลการทำงานที่มีรายได้ ในอัตราส่วนแบ่งที่สูงขึ้น
6. ให้สิทธิพิเศษในทางหย่อนใจอันจะไม่เกิดความเสียหาย
7. อนุญาตให้ลาไปเยี่ยมบ้าน
8. ให้ออกไปเรียนภายนอกสถานฝึกและอบรม โดยเข้าไป – เย็นกลับ
9. รายงานศาลของปล่อยตัวเมื่อครบกำหนดฝึกและอบรมขั้นต่ำ หรือขอปล่อยตัวก่อนกำหนด

เมื่อเด็กและเยาวชนเลื่อนชั้นอยู่ชั้นสูงสุด และการพิจารณาว่าเด็กและเยาวชนมีความเหมาะสมจะได้รับการปลดปล่อยโดยการคุมประพฤติภายหลังการปล่อย หัวหน้าสถานฝึกและอบรมภายหลังจากได้มีการปรึกษาหารืออย่างรอบคอบ กับคณะกรรมการบำบัดแก้ไขที่ได้จัดตั้งขึ้น ในสถานฝึกและอบรมและได้จัดทำรายงานเกี่ยวกับการคุมประพฤติภายหลังปล่อยอย่างรอบคอบ และเสนอไปยังคณะกรรมการคุมประพฤติภายหลังการปล่อยส่วนภูมิภาค หากหัวหน้าสถานฝึกและอบรมพิจารณาแล้วเห็นว่า เด็กและเยาวชนบรรลุเป้าหมายในการบำบัดแก้ไขแล้ว คณะกรรมการคุมประพฤติภายหลังปล่อยส่วนภูมิภาคเมื่อได้รับรายงานเกี่ยวกับเยาวชน

คณะกรรมการจะจัดส่งสมาชิกคนใดคนหนึ่ง ไปสัมภาษณ์เด็กและเยาวชนในสถานฝึกและอบรมและพิจารณาตัดสินทั้งนี้จะขึ้นอยู่กับพิจารณาตัดสิน ของคณะกรรมการประกอบด้วยผลของการปรับสภาพแวดล้อม ว่าสมควรจะอนุมัติให้เยาวชน ได้รับการปลดปล่อยโดยการคุมประพฤติหรือไม่ ถ้าเด็กและเยาวชนมีอายุ 20 ปี จะได้รับการปลดปล่อย ถ้ามีแนวโน้มที่จะต่อต้านสังคม และยังไม่เปลี่ยนแปลงตนเองไปในทางที่ดีขึ้น ถ้าการฝึกและอบรมไม่ก้าวหน้า และประพฤติไปในทางเสื่อมเสียร้ายแรงบ่อยครั้ง ก็เสนอขอให้ศาลขยายระยะเวลาการฝึกและอบรม และในทำนองเดียวกันหากเด็กหรือเยาวชนผู้ใดทำดี มีความตั้งใจ คิดกลับตัว ก็จะได้รับส่งเสริมด้วยการให้สิทธิพิเศษต่างๆ ให้ความไว้วางใจทดลองเป็นขั้นๆไป และขอให้ศาลพิจารณาปล่อยตัวก่อน ในขณะนั้นการควบคุมตัวไว้ในสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน อาจจะต้องขยายระยะเวลาออกไปอีกซึ่งจะพิจารณาตัดสินโดยศาลครอบครัว ซึ่งการขยายระยะเวลาดังกล่าวออกไปได้สูงสุดจนถึงอายุ 23 แต่ต้องไม่เกินอายุ 24ปี

9 ศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน

9.1 ศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านลิรินธร

ตั้งอยู่ ณ.เลขที่ 103 หมู่ที่ 2 ตำบลคลองโยง อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม เป็นหน่วยงานราชการสังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม

9.2. ศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนบ้านชายบ้านอุเบกขา

ตั้งอยู่ ณ.เลขที่ 512 ถนนสรรพาวุธ เขตบางนา กรุงเทพฯ เป็นหน่วยงานราชการสังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม

9.3. ศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนบ้านชายบ้านมุทิตา

ตั้งอยู่ ณ.เลขที่ 512 ถนนสรรพาวุธ เขตบางนา กรุงเทพฯ เป็นหน่วยงานราชการสังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม

9.4.ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน(ชาย)บ้านกาญจนาภิเษก (ประเภทองค์กร)

หน่วยงานราชการ เปิดทำการอย่างเป็นทางการโดยสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา เมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม 2547 ตั้งอยู่ ณ.เลขที่103หมู่ที่ 2ต.คลองโยง อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม 73170

10 กิจกรรมการฝึกอบรมเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรม

กิจกรรมการฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมมีเป้าหมายหลักเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพ และแก้ไขพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมนี้บรรลุวัตถุประสงค์ ได้มีแนวทางในการจัดกิจกรรมดังนี้

10.1 กิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟู มีลักษณะดังนี้

1 ปฏิบัติงานเชิงสหวิชาชีพในการจำแนก การกำหนดแผนการบำบัด แก้ไข ฟื้นฟู ติดตามประเมินและสรุปรายงานผลเพื่อปรับแผน ให้เหมาะสมกับเด็กและเยาวชนแต่ละราย

2 บำบัด แก้ไข ฟื้นฟูเด็กและเยาวชน ตลอดจนครอบครัวเพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติ พฤติกรรม และพัฒนาทักษะชีวิต

3 ให้การรักษาพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพ โภชนาการ การดูแลอนามัยและสิ่งแวดล้อมในสถานควบคุม

4 ดำเนินการเกี่ยวกับสวัสดิการ และให้การสงเคราะห์แก่เด็กและเยาวชน

5 ดำเนินการเกี่ยวกับการขอลปล่อยตัวเด็กและเยาวชนได้แก่ ขอลปล่อยตัวก่อนกำหนด ขอลปล่อยขั้นต่ำ ขอลปล่อยปกติ กรณีพิเศษ ลดและขยายระยะเวลาฝึกอบรม การขออนุญาตออกนอกสถานควบคุมการลาเยี่ยมบ้าน การย้ายสถานควบคุมและอื่นๆ

6 ดำเนินการเตรียมความพร้อม ก่อนกลับสู่สังคม

7 ประสานงานกับหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกองค์กร ในการดำเนินการตามแผนบำบัดและการป้องกัน การกระทำผิดซ้ำ

8 ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

10.2 กิจกรรมฝึกอาชีพ

หน่วยวิชาชีพเกษตรและการจัดสวน เป็นหน่วยวิชาชีพที่เน้นการฝึกให้เด็กและเยาวชนดูแลรักษาดินไม้ รวมทั้งสามารถจัดตกแต่งให้เกิดความสวยงามแก่พื้นที่ โดยเฉพาะปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนดูแลเรื่องความสะอาดและการจัดแต่งพื้นที่ภายในศูนย์ฝึกฯ ให้มีความสวยงาม

หน่วยวิชาชีพช่างตัดผม เปิดทำการสอนวิชาการตัดผมให้กับเยาวชน เพื่อให้เด็กและเยาวชนสามารถนำไปประกอบอาชีพด้วยตนเอง โดยจะฝึกให้เด็กและเยาวชนตัดผมทรงนักเรียนให้กับเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกฯ ทั้งหมดเพื่อเป็นการพัฒนาทักษะในการตัดผม ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

หน่วยวิชาชีพช่างหัตถกรรม สอนเกี่ยวกับงานศิลปะทั่วไป และงานฝีมือต่างๆ เพื่อนำไปใช้ได้เหมาะสม รวมทั้งจัดโครงการเกี่ยวกับงานอาชีพทางด้านศิลปะอื่นๆ ตามสมัยนิยมที่สามารถให้เยาวชนนำไปใช้ประโยชน์ได้ในอนาคต

หน่วยวิชาชีพช่างเชื่อมโลหะ สอนทั้งภาคทฤษฎี เช่นการใช้เครื่องมือการอ่านและการเขียนแบบและภาคปฏิบัติ เช่นการเลือกใช้ลวดเชื่อมการเชื่อมในท่าต่างๆ รวมทั้งให้ความรู้ในด้านความปลอดภัยในการทำงานและการปฏิบัติให้เกิดชิ้นงาน เช่นการทำเหล็กคัต โต๊ะสนามเพื่อใช้ในกิจการของศูนย์ฝึกและอบรมหน่วยวิชาชีพช่างไม้และก่อสร้างเปิดทำการสอนเกี่ยวกับงานไม้ การประกอบเครื่องเรือนและการก่อสร้าง โดยเน้นให้เด็กและเยาวชนสามารถปฏิบัติงานได้จริง เช่นการซ่อมแซมอาคารและบ้านพักเจ้าหน้าที่ การประกอบเครื่องเรือนเพื่อใช้ในกิจการของศูนย์ฝึกและอบรม รวมทั้งการให้ความรู้ในด้านทฤษฎีต่างๆ เช่นการวัดและการใช้เครื่องมือ

หน่วยวิชาชีพช่างตัดผม เปิดทำการสอนวิชาการตัดผมให้กับเยาวชน เพื่อให้เยาวชนสามารถนำไปประกอบอาชีพด้วยตนเอง โดยจะฝึกให้เด็กและเยาวชนตัดผมทรงนักเรียนให้กับเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกฯ ทั้งหมดเพื่อเป็นการพัฒนาทักษะในการตัดผม ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

หน่วยวิชาชีพช่างพิมพ์ เปิดทำการสอนแก่เด็กและเยาวชนด้วยการพิมพ์ออฟเซ็ทเบื้องต้น โดยรับงานพิมพ์ซึ่งเป็นงานพิมพ์ของราชการ เช่น แบบพิมพ์ของศาลต่างๆ แบบพิมพ์ของสถานพินิจ และแบบพิมพ์ที่ใช้ในศูนย์ฝึกอบรมต่างๆ ทั่วประเทศ โดยนำระบบเงินหมุนเวียนมาใช้ ซึ่งก่อให้เกิดผลดีกับเด็กและเยาวชนในหน่วยงาน เช่นเยาวชนจะมีเงินปันผลตามหลักเกณฑ์ของกระทรวงการคลัง

หน่วยวิชาสามัญ จัดการเรียนการสอนให้กับเด็กและเยาวชน ที่ยังไม่จบการศึกษาชั้นพื้นฐาน(ป6) รวมทั้งดูแลและประสานงานกับศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตพระโขนงให้กับเยาวชนที่มีความประสงค์จะศึกษาต่อในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย และหากเยาวชนมีความต้องการที่จะศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาก็สามารถต่อ ในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชได้

10.3 กิจกรรมพิเศษ นอกจากการฝึกอบรมวิชาชีพต่างๆแล้ว ยังมีกิจกรรมพิเศษอย่างอื่นที่น่าสนใจอีก เช่น กิจกรรมการเรียนการสอนวิชาลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ กลุ่มบำบัดต่างๆ

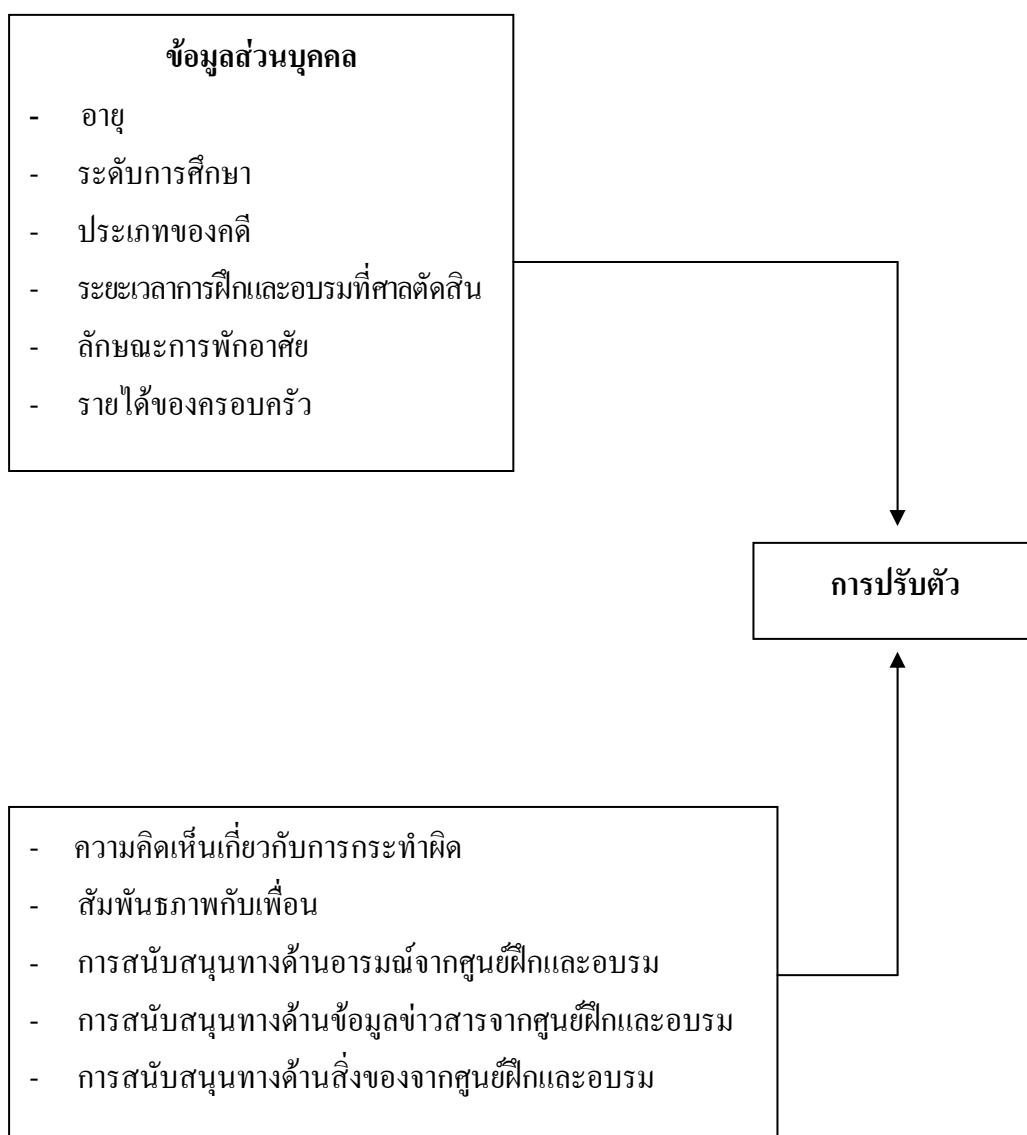
กิจกรรมชมรม โครงการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน โครงการเนื่องในวันสำคัญต่างๆ โครงการเยาวชนประพฤติดี โครงการเยาวชนแกนนำ To Be Number One ฯลฯ (ข้อมูลจากเอกสารประชาสัมพันธ์)

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการปรับตัวของเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งจะเห็นได้ว่า มีปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องหลายประการ ได้แก่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิดสัมพันธ์ภาพกับเพื่อน การสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฝึกและอบรม การสนับสนุนทางด้านอารมณ์จากศูนย์ฝึกและอบรม การสนับสนุนทางด้านสิ่งของจากศูนย์ฝึกและอบรม จากการทบทวนแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังกล่าวมาทั้งหมดข้างต้น ผู้วิจัยจึงกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยไว้ดังนี้

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม



บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) เพื่อศึกษา การปรับตัวของเด็กและเยาวชนชาย ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. ตัวแปรที่ศึกษา
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่เด็กและเยาวชนชาย ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ปี พ.ศ. 2552 ซึ่งประกอบด้วยศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านมุทิตา 122 คน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านอุเบกขา 197 คน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านสิรินธร 190 คน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านกาญจนาภิเษก 190 คน โดยมีเด็กและเยาวชนชายรวมทั้งสิ้นจำนวน 699 คน (ข้อมูลจากบัญชีรายชื่อเด็กและเยาวชนของศูนย์ฝึกและอบรมที่ใช้ในการวิจัย ณ วันที่ 1 เมษายน 2552)

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ เด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลปี พ.ศ. 2552 ประกอบด้วยศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านมุทิตา ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านอุเบกขา ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านสิรินธร ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านกาญจนาภิเษก รวมทั้งสิ้นจำนวน 320 คน ซึ่งได้มา

จากการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของยามานะ (Yamane , อ้างถึงใน ประคอง
กรรมสูตร 2542 :10 -11) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 สำหรับความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5

สำหรับสูตรคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างของยามานะ (Yamane , อ้างถึงใน
ประคอง กรรมสูตร 2542 :10 -11) มีรายละเอียดดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

โดยที่ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ของกลุ่มตัวอย่างมีเท่ากับ .05

แทนค่าในสูตร $n = \frac{699}{1 + 699 (.05)^2}$

$$n = 320 \text{ คน}$$

ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 320 คน

ตารางที่2 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ของเด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรม
เด็กและเยาวชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและ เยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและ เยาวชน ในเขตกรุงเทพมหานครและ ปริมณฑล	กลุ่มประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
บ้านมุกดา	122	56
บ้านอุเบกขา	197	90
บ้านสิรินธร	190	87
บ้านกาญจนาภิเษก	190	87
รวม	699	320

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีดังต่อไปนี้

1 ตัวแปรอิสระ

1.1 ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่

1.1.1 อายุ แบ่งเป็น 3 กลุ่ม

อายุต่ำกว่า 18 ปี

อายุ 18-19 ปี

อายุมากกว่า 19 ปี - ไม่เกิน 24 ปีบริบูรณ์

1.1.2. ระดับการศึกษา แบ่งเป็น 4 กลุ่ม

ไม่ได้รับการศึกษา

ประถมศึกษา (ป.1-ป.6)

มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า (ม.1-ม.3)

มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า (ม.4-ม.6 , ปวช1 - ปวช3)

1.1.3.ประเภทของคดี แบ่งเป็น 2 กลุ่ม

อุกฉกรรจ์

ไม่อุกฉกรรจ์

1.1.4. ระยะเวลาการฝึกและอบรมที่ศาลตัดสินแบ่งเป็น 3

ระยะเวลา 1ปี - 2 ปี

ระยะเวลามากกว่า 2ปี - 3 ปี

ระยะเวลามากกว่า 3 ปีขึ้นไป

1.1.5. ลักษณะการพักอาศัย แบ่งเป็น 4 กลุ่ม

อยู่กับบิดามารดา

อยู่กับบิดาหรือมารดา

อยู่กับญาติ หรือบุคคลอื่น

อยู่โดยลำพัง

1.1.6.รายได้ของครอบครัว แบ่งเป็น 2 กลุ่ม

รายได้ไม่เพียงพอใช้จ่าย

รายได้เพียงพอใช้จ่าย

1.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิด

1.3 สัมพันธภาพกับเพื่อน

- 1.4 การสนับสนุนทางด้านอารมณ์จากศูนย์ฝึกและอบรม
- 1.5 การสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฝึกและอบรม
- 1.6 การสนับสนุนทางด้านสิ่งของจากศูนย์ฝึกและอบรม

2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การปรับตัว

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาเครื่องมือจากการทบทวนวรรณกรรม จำนวน 1 ชุด ที่ให้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ให้ข้อมูล โดยแบ่งเป็น 7 ส่วน ดังมีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของเด็กและเยาวชนชาย ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ประเภทของคดี ระยะเวลาการฝึกและอบรมที่ศาลตัดสิน ลักษณะการพักอาศัย รายได้ของครอบครัว ลักษณะแบบสอบถาม เป็นแบบ เติมคำและให้เลือกตอบ จำนวน 6 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการปรับตัว มีข้อคำถามจำนวน 18 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) มี 5 ระดับ ดังนี้

ปฏิบัติเป็นประจำ หมายถึง ผู้ตอบปฏิบัติตามข้อความนั้นเป็นประจำ
สม่ำเสมอหรือปฏิบัติทุกครั้ง

ปฏิบัติบ่อยครั้ง หมายถึง ผู้ตอบปฏิบัติตามข้อความนั้นบ่อยครั้งหรือ
ปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่

ปฏิบัติบางครั้ง หมายถึง ผู้ตอบปฏิบัติตามข้อความนั้นเป็นบางครั้ง

ปฏิบัตินาน ๆ ครั้ง หมายถึง ผู้ตอบปฏิบัติตามข้อความนั้นนาน ๆ ครั้ง

ไม่เคยปฏิบัติ หมายถึง ผู้ตอบไม่เคยปฏิบัติตามข้อความนั้นเลย

เกณฑ์การให้คะแนน ลักษณะคำตอบของข้อความที่แสดงถึงการปรับตัวที่ดี หากตอบปฏิบัติเป็นประจำจนถึงไม่เคยปฏิบัติ จะให้คะแนน 5,4,3,2 และ 1 ตามลำดับตามลำดับ ส่วนข้อความที่ตรงกันข้ามจะให้คะแนนกลับกัน (ข้อที่ 2,9) ผู้ตอบที่ได้คะแนนมากจะเป็นผู้ที่มีการปรับตัวดีกว่าผู้ที่ตอบได้คะแนนน้อย

การแปลความหมายคะแนนการปรับตัว ใช้เกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลตามเกณฑ์ของเบสท์ (Best 1981 : 179-182) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง เด็กและเยาวชนชายมีการปรับตัวอยู่ในระดับยังไม่สามารถปรับตัวได้

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง เด็กและเยาวชนชายมีการปรับตัวอยู่ในระดับไม่ดี

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง เด็กและเยาวชนชายมีการปรับตัวได้ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง เด็กและเยาวชนชายมีการปรับตัวได้ในระดับดี

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง เด็กและเยาวชนชายมีการปรับตัวได้ในระดับดีมาก

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิด มีข้อคำถามจำนวน 11 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) มี 5 ระดับ ดังนี้

มากที่สุด หมายถึง ผู้ตอบมีความเห็นเกี่ยวกับสาเหตุการกระทำผิดของตนเอง ตรงกับข้อความนั้นมากที่สุด

มาก หมายถึง ผู้ตอบมีความเห็นเกี่ยวกับสาเหตุการกระทำผิดของตนเอง ตรงกับข้อความนั้นมาก

ปานกลาง หมายถึง ผู้ตอบมีความเห็นเกี่ยวกับสาเหตุการกระทำผิดของตนเอง ตรงกับข้อความนั้นปานกลาง

น้อย หมายถึง ผู้ตอบมีความเห็นเกี่ยวกับสาเหตุการกระทำผิดของตนเอง ตรงกับข้อความนั้นน้อย

น้อยที่สุด หมายถึง ผู้ตอบมีความเห็นเกี่ยวกับสาเหตุการกระทำผิดของตนเอง ตรงกับข้อความน้อยที่สุด

เกณฑ์การให้คะแนน ลักษณะคำตอบของข้อความที่แสดงถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิดว่ามีสาเหตุมาจากตนเอง หากตอบตรงตามข้อความนั้นมากจนถึงน้อย จะให้คะแนน 5, 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ ส่วนข้อความที่ตรงกันข้ามจะให้คะแนนกลับกัน (ข้อที่ 6, 7, 8, 9, 10) ผู้ตอบที่ได้คะแนนมากจะเป็นผู้ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิดว่ามีสาเหตุมาจากตนเอง มากกว่าผู้ที่ตอบได้คะแนนน้อย

การแปลความหมายคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิด ใช้เกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลตามเกณฑ์ของเบสท์ (Best 1981 : 179-182) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง เด็กและเยาวชนชายมีความเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิดว่ามีสาเหตุมาจากตนเองระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง เด็กและเยาวชนชายมีความเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิดว่ามีสาเหตุมาจากตนเองระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง เด็กและเยาวชนชายมีความเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิดว่ามีสาเหตุมาจากตนเองระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง เด็กและเยาวชนชายมีความเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิดว่ามีสาเหตุมาจากตนเองระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง เด็กและเยาวชนชายมีความเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิดว่ามีสาเหตุมาจากตนเองระดับมากที่สุด

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามสัมพันธภาพกับเพื่อน จำนวน 12 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) มี 5 ระดับ ดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของผู้ตอบมากที่สุด
มาก	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของผู้ตอบมาก
ปานกลาง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของผู้ตอบปานกลาง
น้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของผู้ตอบน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของผู้ตอบน้อยที่สุด

เกณฑ์การให้คะแนน ลักษณะคำตอบของข้อความที่แสดงถึงการมีสัมพันธภาพกับเพื่อน หากตรงกับความเป็นจริงมากจนถึงน้อย จะให้คะแนน 5, 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ ส่วนข้อความที่ตรงกันข้ามจะให้คะแนนกลับกัน (ข้อที่ 9,10) ผู้ตอบที่ได้คะแนนมากจะเป็นผู้ที่การมีสัมพันธภาพกับเพื่อน มากกว่าผู้ที่ตอบได้คะแนนน้อย

การแปลความหมายคะแนนสัมพันธภาพกับเพื่อน ใช้เกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลตามเกณฑ์ของเบสท์ (Best 1981 : 179-182) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49	หมายถึง	เด็กและเยาวชนชายไม่มีสัมพันธภาพกับเพื่อน
ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49	หมายถึง	เด็กและเยาวชนชายมีสัมพันธภาพกับเพื่อนอยู่ในระดับไม่ดี
ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49	หมายถึง	เด็กและเยาวชนชายมีสัมพันธภาพกับเพื่อนอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49	หมายถึง	เด็กและเยาวชนชายมีสัมพันธภาพกับเพื่อนอยู่ในระดับดี
ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00	หมายถึง	เด็กและเยาวชนชายมีสัมพันธภาพกับเพื่อนอยู่ในระดับดีมาก

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับ การสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฝึกและอบรม เป็นแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างตามนิยามศัพท์และพัฒนาแนวความคิดของเชฟเฟอร์ (Schaefer¹, 1981) ซึ่งมีข้อคำถามทั้งหมด จำนวน 11 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) มี 5 ระดับ ดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	ผู้ตอบแบบสอบถามได้รับการสนับสนุนตรงกับข้อความนั้นมากที่สุด
มาก	หมายถึง	ผู้ตอบแบบสอบถามได้รับการสนับสนุนตรงกับข้อความนั้นมาก
ปานกลาง	หมายถึง	ผู้ตอบแบบสอบถามได้รับการสนับสนุนตรงกับข้อความนั้นปานกลาง
น้อย	หมายถึง	ผู้ตอบแบบสอบถามได้รับการสนับสนุนตรงกับข้อความนั้นน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	ผู้ตอบแบบสอบถามได้รับการสนับสนุนตรงกับข้อความนั้นน้อยที่สุด

เกณฑ์การให้คะแนน ลักษณะคำตอบของข้อความที่แสดงถึงการ ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากศูนย์ฝึกและอบรม หากตอบเห็นด้วยมากที่สุดจนถึงเห็นด้วยน้อยที่สุด จะให้คะแนน 5, 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ ผู้ตอบที่ได้คะแนนมากจะเป็นผู้ที่ ได้รับแรงสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสารมากกว่าผู้ที่ตอบได้คะแนนน้อย

การแปลความหมายคะแนนการสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฝึกและอบรม ใช้เกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลตามเกณฑ์ของเบสท์ (Best 1981 : 179-182) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง เด็กและเยาวชนชายได้รับการสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฝึกและอบรมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง เด็กและเยาวชนชายได้รับการสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฝึกและอบรมอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง เด็กและเยาวชนชายได้รับการสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฝึกและอบรมอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง เด็กและเยาวชนชายได้รับการสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฝึกและอบรมอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง เด็กและเยาวชนชายได้รับการสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฝึกและอบรมอยู่ในระดับมากที่สุด

ส่วนที่ 6 แบบสอบถามเกี่ยวกับการสนับสนุนทางด้านอารมณ์จากศูนย์ฝึกและอบรมเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างตามนิยามศัพท์และพัฒนาแนวความคิดของชฟเฟอร์ (Schaefer, 1981) ซึ่งมีข้อคำถามทั้งหมดจำนวน 10 ข้อลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) มี 5 ระดับดังนี้

มากที่สุด หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามได้รับการสนับสนุนตรงกับข้อความนั้นมากที่สุด

มาก หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามได้รับการสนับสนุนตรงกับข้อความนั้นมาก

ปานกลาง หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามได้รับการสนับสนุนตรงกับข้อความนั้นปานกลาง

น้อย หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามได้รับการสนับสนุนตรงกับข้อความนั้นน้อย

น้อยที่สุด หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามได้รับการสนับสนุนตรงกับข้อความนั้นน้อยที่สุด

เกณฑ์การให้คะแนน ลักษณะคำตอบของข้อความที่แสดงถึงการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากศูนย์ฝึกและอบรม หากตอบเห็นด้วยมากที่สุดจนถึงเห็นด้วยน้อยที่สุด จะให้คะแนน 5, 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ ส่วนข้อความที่ตรงกันข้ามจะให้คะแนนกลับกัน (ข้อที่ 4) ผู้ตอบที่ได้คะแนนมากจะเป็นผู้ที่ได้รับแรงสนับสนุนทางด้านอารมณ์จากศูนย์ฝึกและอบรม มากกว่าผู้ที่ตอบได้คะแนนน้อย

การแปลความหมายคะแนนการสนับสนุนทางด้านอารมณ์จากศูนย์ฝึกและอบรม ใช้เกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลตามเกณฑ์ของเบสท์ (Best 1981 : 179-182) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง เด็กและเยาวชนชายได้รับการสนับสนุนทางด้านอารมณ์จากศูนย์ฝึกและอบรมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง เด็กและเยาวชนชายได้รับการสนับสนุนทางด้านอารมณ์จากศูนย์ฝึก และอบรมอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง เด็กและเยาวชนชายได้รับการสนับสนุนทางด้านอารมณ์จากศูนย์ฝึกและอบรมอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง เด็กและเยาวชนชายได้รับการสนับสนุนทางด้าน
อารมณ์จากศูนย์ฝึกและอบรมอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง เด็กและเยาวชนชายได้รับการสนับสนุนทางด้าน
อารมณ์จากศูนย์ฝึกและอบรมอยู่ในระดับมากที่สุด

ส่วนที่ 7 แบบสอบถามเกี่ยวกับการสนับสนุนทางด้านสิ่งของจากศูนย์ฝึกและอบรมฯ เป็น
แบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างตามนิยามศัพท์และพัฒนาแนวความคิดของเซฟเฟอร์ (Schaefer¹, 1981) ซึ่งมีข้อ
คำถามทั้งหมดจำนวน 10 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) มี 5 ระดับ ดังนี้
มากที่สุด หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามได้รับการสนับสนุนตรงกับข้อความนั้นมากที่สุด
มาก หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามได้รับการสนับสนุนตรงกับข้อความนั้นมาก
ปานกลาง หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามได้รับการสนับสนุนตรงกับข้อความนั้นปานกลาง
น้อย หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามได้รับการสนับสนุนตรงกับข้อความนั้นน้อย
น้อยที่สุด หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามได้รับการสนับสนุนตรงกับข้อความนั้นน้อยที่สุด
เกณฑ์การให้คะแนน ลักษณะคำตอบของข้อความที่แสดงถึงการได้รับการสนับสนุนทางด้าน
สิ่งของจากศูนย์ฝึกและอบรม หากตอบเห็นด้วยมากที่สุดจนถึงเห็นด้วยน้อยที่สุด จะให้คะแนน 5, 4, 3, 2 และ 1
ตามลำดับ ตามลำดับ ผู้ตอบที่ได้คะแนนมากจะเป็นผู้ที่ได้รับแรงสนับสนุนทางสิ่งของจากศูนย์ฝึกและอบรม
มากกว่าผู้ที่ตอบได้คะแนนน้อย

การแปลความหมายคะแนนการสนับสนุนทางด้านสิ่งของจากศูนย์ฝึกและอบรม ใช้เกณฑ์
ในการวิเคราะห์ข้อมูลตามเกณฑ์ของเบสท์ (Best 1981 : 179-182) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง เด็กและเยาวชนชายได้รับการสนับสนุนทางด้าน
สิ่งของจากศูนย์ฝึกและอบรมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง เด็กและเยาวชนชายได้รับการสนับสนุนทางด้านสิ่งของ
จากศูนย์ฝึกและอบรมอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง เด็กและเยาวชนชายได้รับการสนับสนุนทางด้าน
สิ่งของจากศูนย์ฝึกและอบรมอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง เด็กและเยาวชนชายได้รับการสนับสนุนทางด้าน
สิ่งของจากศูนย์ฝึกและอบรมอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง เด็กและเยาวชนชายได้รับการสนับสนุนทางด้าน
สิ่งของจากศูนย์ฝึกและอบรมอยู่ในระดับมากที่สุด

4. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามโดยมีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และนำผลจากการศึกษามาสร้างเป็นเครื่องมือ ภายใต้อำนาจของอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

2. ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถามโดยนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนรวม 4 ท่าน เพื่อพิจารณาปรับแก้ตามรายละเอียดของตัวแปรที่นิยามไว้ในบทที่ 1 แล้วพิจารณาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นและได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เขตในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 30 คน

4. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาจากการทดลองใช้มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือที่ใช้ดังนี้

4.1. การปรับตัว มีคำถามจำนวน 18 ข้อ วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นได้ .8301

4.2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิด มีคำถามจำนวน 11 ข้อ วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นได้ .7955

4.3. สัมพันธภาพกับเพื่อน มีคำถามจำนวน 12 ข้อ วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นได้ .8477

4.4. การสนับสนุนทางคำข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฝึกและอบรม มีคำถามจำนวน 11 ข้อ วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นได้ .8639

4.5. การสนับสนุนทางด้านอารมณ์จากศูนย์ฝึกและอบรม มีคำถามจำนวน 10 ข้อ วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นได้ .9186

4.6. การสนับสนุนทางด้านการเงินจากศูนย์ฝึกและอบรม มีคำถามจำนวน 10 ข้อ วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นได้ .8918

5. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงและแก้ไข เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และโครงสร้างให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น จึงนำกลับไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงต่อไป

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อให้ทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามด้วยตนเองกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 320 คน ได้รับแบบสอบถามคืนมาจำนวน 320 คน คิดเป็นร้อยละ 100

3. ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามพบว่ามีความสมบูรณ์ทุกชุดคิดเป็นร้อยละ 100

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล และนำข้อมูลที่ได้นำมาดำเนินการ ดังนี้

1. ตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
2. นำข้อมูลมาจัดระเบียบเพื่อนำไปสร้างคู่มือลงรหัส
3. ตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนตามที่วางไว้
4. ลงรหัสตามคู่มือลงรหัส
5. วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางวิทยาศาสตร์

7. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล ของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ประเภทของคดี ระยะเวลาที่ศาลกำหนดให้อยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม รายได้ของครอบครัว ลักษณะการพักอาศัย โดยใช้การแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ (%)

2. การวิเคราะห์การปรับตัว ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิด สัมพันธภาพกับเพื่อน และการสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฝึกและอบรม การสนับสนุนทางด้านอารมณ์จากศูนย์ฝึกและอบรม และการสนับสนุนทางด้านสิ่งของจากศูนย์ฝึกและอบรม โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการจัดระดับ

3. การวิเคราะห์การเปรียบเทียบความแตกต่างของการปรับตัว ที่มีอายุ รายได้ของครอบครัว ประเภทของคดี ใช้การทดสอบค่าที (t-test) ส่วนด้านระดับการศึกษา ระยะเวลาที่ศาลตัดสินให้อยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม ลักษณะการพักอาศัย ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และหากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของ Scheffe¹

4. วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัว จากตัวแปร ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิด สัมพันธภาพกับเพื่อน การสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฝึกและอบรม การสนับสนุนทางด้านอารมณ์จากศูนย์ฝึกและอบรม และการสนับสนุนทางด้านสิ่งของจากศูนย์ฝึกและอบรม ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณตามลำดับขั้นตอนของการเข้าสมการ (Stepwise Multiple Regression Analysis)



บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การปรับตัวของเด็กและเยาวชนชาย ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล” ครั้งนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการแจกแบบสอบถาม ให้กับเด็กและเยาวชนชาย ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 320 ฉบับ มาวิเคราะห์และนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์มาแจกแจง โดยใช้ตารางประกอบคำบรรยาย จำแนกเป็น 4 ตอน ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์การปรับตัว สัมพันธภาพกับเพื่อน ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิด การสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฝึกและอบรม การสนับสนุนทางด้านอารมณ์จากศูนย์ฝึกและอบรม และการสนับสนุนทางด้านสิ่งของจากศูนย์ฝึกและอบรม โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการจัดระดับ

ตอนที่ 3 การศึกษาเปรียบเทียบการปรับตัวของเด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา ประเภทของคดี ระยะเวลาการฝึกและอบรมที่ศาลตัดสิน ลักษณะการพักอาศัยรายได้ของครอบครัว

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ตัวแปร สัมพันธภาพกับเพื่อน ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิด การสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฝึกและอบรม การสนับสนุนทางด้านอารมณ์จากศูนย์ฝึกและอบรม และการสนับสนุนทางด้านสิ่งของจากศูนย์ฝึกและอบรม ที่สามารถทำนายการปรับตัวของเด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายของการวิเคราะห์ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ แทนตัวแปรในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

Y	หมายถึง	การปรับตัว
X ₁	หมายถึง	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิด
X ₂	หมายถึง	สัมพันธภาพกับเพื่อน

X_3	หมายถึง	การสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฝึกและอบรม
X_4	หมายถึง	การสนับสนุนทางด้านอารมณ์จากศูนย์ฝึกและอบรม
X_5	หมายถึง	การสนับสนุนทางด้านสิ่งของจากศูนย์ฝึกและอบรม
$\bar{X}$	หมายถึง	ค่าเฉลี่ย (Mean)
n	หมายถึง	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
S.D.	หมายถึง	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน(Standard Deviation)
F	หมายถึง	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F-distribution
t	หมายถึง	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
df	หมายถึง	องศาอิสระ (Degree of Freedom)
SS	หมายถึง	ผลรวมของค่ากำลังสองของค่าเบี่ยงเบน(Sum of Square)
MS	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยความเบี่ยงเบนกำลังสอง (Mean Square)
R	หมายถึง	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ(Multiple R)
R^2	หมายถึง	ประสิทธิภาพในการทำนาย (R Square)
Adj R^2	หมายถึง	ประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้ว(Adjusted R Square)
S.E.	หมายถึง	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย (Standard Error of the Estimate)
R^2 change	หมายถึง	ค่าประสิทธิภาพในการทำนายที่เพิ่มขึ้น เพื่อเพิ่มตัวแปรอิสระ ในสมการถดถอย
b	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอย(Regression Coefficients)
Beta	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยของตัวทำนายในรูปคะแนนมาตรฐาน (Standardized Regression Coefficients)
Constant (a)	หมายถึง	ค่าคงที่

ตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นเด็กและเยาวชนชาย ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนสังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 320 คน โดยจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา ประเภทของคดี ระยะเวลาการฝึกและอบรมที่ศาลตัดสิน ลักษณะการพักอาศัย รายได้ของครอบครัว โดยแจกแจงความถี่(Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ดังรายละเอียดในตารางที่ 2 - 3

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา ประเภทของคดี ระยะเวลาการฝึกและอบรมที่ศาลตัดสิน ลักษณะการพักอาศัย รายได้ของครอบครัว

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
อายุ		
อายุต่ำกว่า 18 ปี	156	48.7
อายุ 18-19 ปี	78	24.4
อายุมากกว่า 19 ปี-ไม่เกิน 24 ปีบริบูรณ์	86	26.9
รวม	320	100
ระดับการศึกษา		
ไม่ได้รับการศึกษา	3	0.9
ประถมศึกษา	162	50.6
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า	127	39.7
มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	28	8.8
รวม	320	100
ประเภทของคดี		
คดีอุกฉกรรจ์	181	56.6
คดีไม่อุกฉกรรจ์	139	43.4
รวม	320	100

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ระยะเวลาการฝึกและอบรมที่ศาลตัดสิน		
ระยะเวลา 1ปี - 2 ปี	92	28.7
ระยะเวลามากกว่า 2ปี - 3 ปี	199	62.2
ระยะเวลามากกว่า 3 ปีขึ้นไป	29	9.1
รวม	320	100
ลักษณะการพักอาศัย		
อยู่กับบิดามารดา	162	50.6
อยู่กับบิดาหรือมารดา	82	25.6
อยู่กับญาติหรือบุคคลอื่น	60	18.8
อยู่โดยลำพัง	16	5.0
รวม	320	100
รายได้ของครอบครัว		
รายได้ไม่เพียงพอใช้จ่าย	50	15.6
รายได้เพียงพอใช้จ่าย	270	84.4
รวม	320	100

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนมากมีอายุต่ำกว่า 18 ปี จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 48.8 มีการศึกษาประถมศึกษา จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 50.6 มีคดีอุกฉกรรจ์จำนวน 181คน คิดเป็นร้อยละ 56.6 มีระยะเวลาการฝึกและอบรมที่ศาลตัดสินระยะเวลามากกว่า 2 ปี - 3 ปี จำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 62.2 มีลักษณะการพักอาศัยอยู่กับบิดามารดา จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 50.6 มีรายได้ของครอบครัวเพียงพอใช้จ่าย จำนวน 270 คนคิดเป็นร้อยละ 84.4

เนื่องจากข้อมูลระดับการศึกษาของเด็กและเยาวชนชายที่ไม่ได้รับการศึกษาที่ตอบแบบสอบถามมีจำนวน 3 คน ทำให้กลุ่มตัวอย่างแตกต่างกันมาก ผู้วิจัยจึงจัดกลุ่มใหม่ดังรายละเอียด ตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา หรือต่ำกว่า	165	51.6
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า	127	39.6
มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	28	8.8
รวม	320	100

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนมากมีการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า จำนวน 165คน คิดเป็นร้อยละ 51.6

ตอนที่2. การวิเคราะห์การปรับตัว ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิด สัมพันธภาพกับเพื่อน การสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฝึกและอบรม การสนับสนุนทางด้านอารมณ์จากศูนย์ฝึกและอบรม และการสนับสนุนทางด้านสิ่งของจากศูนย์ฝึกและอบรม โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการจัดระดับ

2. 1 การวิเคราะห์การปรับตัว สัมพันธภาพกับเพื่อน ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิด การสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฝึกและอบรม การสนับสนุนทางด้านอารมณ์จากศูนย์ฝึกและอบรม และการสนับสนุนทางด้านสิ่งของจากศูนย์ฝึกและอบรม เด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ตั้งกัศกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)และการจัดระดับ ดังตัวอย่างใน ตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการปรับตัว สัมพันธภาพกับเพื่อน ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิด การสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฝึกและอบรม การสนับสนุนทางด้านอารมณ์จากศูนย์ฝึกและอบรม การสนับสนุนทางด้านสิ่งของจากศูนย์ฝึกและอบรม ของกลุ่มตัวอย่างเด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนสังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
การปรับตัว	3.9266	.44938	ดี
ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิด	1.9566	.23195	น้อย
สัมพันธภาพกับเพื่อน	3.4685	.49160	ปานกลาง
การสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฝึกและอบรม	3.8198	.65833	มาก
การสนับสนุนทางด้านอารมณ์จากศูนย์ฝึกและอบรม	3.5781	.74973	มาก
การสนับสนุนทางด้านสิ่งของจากศูนย์ฝึกและอบรม	3.7094	.75540	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีการสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฝึกและอบรม การสนับสนุนทางด้านสิ่งของจากศูนย์ฝึกและอบรม และการสนับสนุนทางด้านอารมณ์จากศูนย์ฝึกและอบรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.8196$, $\bar{X} = 3.7094$, $\bar{X} = 3.5781$ ตามลำดับ) การปรับตัว อยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.9266$) สัมพันธภาพกับเพื่อน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.4685$) และความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิด อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.9566$)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่าง การปรับตัวของเด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในเขตกรุงเทพมหานครและ ปริมณฑลจำแนกตาม ประเภทของคดี รายได้ของครอบครัว

3.1 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างการปรับตัว ของกลุ่มตัวอย่างเด็กและเยาวชนชาย ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลจำแนกตาม ประเภทของคดี รายได้ของครอบครัว ใช้การทดสอบค่าที (t-test) ดังตารางที่ 5 - 8

ตารางที่ 5 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และค่าระดับ การปรับตัวของกลุ่มตัวอย่างเด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำแนกตาม ประเภทของคดี

ประเภทของคดี	n	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
คดีอุกฉกรรจ์	181	3.9662	.42146	ดี
คดีไม่อุกฉกรรจ์	136	3.8749	.47997	ดี

จากตารางที่ 5 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ที่มีประเภทของคดีคดีอุกฉกรรจ์ คดีไม่อุกฉกรรจ์ มีการปรับตัวอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.9662, \bar{X} = 3.8749$ ตามลำดับ)

ตารางที่ 6 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่าง การปรับตัว ของเด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลจำแนกตาม ประเภทของคดี

ประเภทของคดี	n	$\bar{X}$	S.D.	t
คดีอุกฉกรรจ์	181	3.9662	.42146	1.809
คดีไม่อุกฉกรรจ์	136	3.8749	.47997	

จากตารางที่ 6 พบว่า เด็กและเยาวชนชาย ที่มีประเภทของคดีต่างกัน มีการปรับตัวไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 7 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าระดับ การปรับตัว ของกลุ่มตัวอย่างเด็กและเยาวชน ชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำแนกตาม ประเภทรายได้ของครอบครัว

รายได้ของครอบครัว	n	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
รายได้ไม่เพียงพอใช้จ่าย	50	3.7978	.43799	ดี
รายได้เพียงพอใช้จ่าย	270	3.9504	.44820	ดี

จากตารางที่ 7 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ที่มีรายได้ของครอบครัวเพียงพอใช้จ่าย และไม่เพียงพอใช้จ่าย มีการปรับตัวอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.9504$, $\bar{X} = 3.7978$ ตามลำดับ)

ตารางที่ 8 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างการปรับตัว ของเด็กและเยาวชนชาย ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำแนกตาม รายได้ของครอบครัว

รายได้ของครอบครัว	n	$\bar{X}$	S.D.	t
รายได้ไม่เพียงพอใช้จ่าย	50	3.7978	.43799	-2.229
รายได้เพียงพอใช้จ่าย	270	3.9504	.44820	

จากตารางที่ 8 พบว่า เด็กและเยาวชนชาย ที่มีรายได้ของครอบครัวต่างกัน มีการปรับตัวไม่แตกต่างกัน

3.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างการปรับตัว ของเด็กและเยาวชนชายใน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในเขต กรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาการฝึกและอบรมที่ สิ้นสุดคดี ลักษณะการพักอาศัย ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และหากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการตรวจสอบความแตกต่าง เป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของ Scheffe ดังตารางที่ 9-18

ตารางที่ 9 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และค่าระดับ การปรับตัวของกลุ่มตัวอย่างเด็กและเยาวชนชาย ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำแนกตาม อายุ

อายุ	n	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
อายุต่ำกว่า 18 ปี	159	2.8152	.44922	ปานกลาง
อายุ 18-19 ปี	78	2.9295	.43851	ปานกลาง
อายุมากกว่า 19 ปี-ไม่เกิน 24 ปีบริบูรณ์	86	3.1208	.39736	ปานกลาง

จากตารางที่ 9 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุแตกต่างกัน แต่ละกลุ่มมีการปรับตัวอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ เด็กและเยาวชนชาย ที่มีอายุมากกว่า 19 ปี-ไม่เกิน 24 ปีบริบูรณ์ อายุ 18-19 ปี และอายุต่ำกว่า 18 ปี ($\bar{X} = 3.1208$, $\bar{X} = 2.9295$, $\bar{X} = 2.8152$ ตามลำดับ)

ตารางที่ 10 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวน การปรับตัวของเด็กและเยาวชนชาย ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำแนกตาม อายุ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	5.180	2.590	13.798*
ภายในกลุ่ม	317	59.506	.188	
รวม	319	64.687		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากตารางที่ 10 พบว่า เด็กและเยาวชนชาย ที่มีอายุต่างกัน มีการปรับตัวแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 จึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe') ดังรายละเอียด ในตารางที่ 11

ตารางที่ 11 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่การปรับตัวของเด็กและเยาวชนชายใน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนสังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในเขต กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ที่มีอายุแตกต่างกัน ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe')

อายุ	อายุมากกว่า 19ปี-ไม่เกิน 24ปีบริบูรณ์ ($\bar{X}=3.1208$)	อายุ 18-19 ปี ($\bar{X}=2.9295$)	อายุต่ำกว่า 18 ปี ($\bar{X}=2.8152$)
อายุมากกว่า 19 ปี-ไม่เกิน 24ปีบริบูรณ์ ($\bar{X}=3.1208$)	-	.1913*	.3056*
อายุ 18-19 ปี ($\bar{X}=2.9295$)		-	.1143
อายุต่ำกว่า 18 ปี ($\bar{X}=2.8152$)			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากตารางที่ 11 พบว่า เด็กและเยาวชนชายที่มีอายุมากกว่า 19 ปี-ไม่เกิน 24ปีบริบูรณ์ มีการปรับตัวแตกต่างกัน กับเด็กและเยาวชนชายที่มีอายุ 18- 19 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยที่เด็กและเยาวชนชาย ที่มีอายุมากกว่า 19 ปี-ไม่เกิน 24ปีบริบูรณ์ มีการปรับตัวดีกว่า เด็กและเยาวชนชายที่มีอายุ 18- 19 ปี ($\bar{X}=3.1208$ และ $\bar{X}=2.9295$ ตามลำดับ) และเด็กและเยาวชนชายที่มีอายุมากกว่า 19ปี-ไม่เกิน 24ปีบริบูรณ์ มีการปรับตัวแตกต่างกัน กับเด็กและเยาวชนชายที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยที่เด็กและเยาวชนชาย ที่มีอายุมากกว่า 19ปี-ไม่เกิน 24ปีบริบูรณ์ มีการปรับตัวดีกว่าเด็กและเยาวชนชายที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ($\bar{X}=3.1208$ และ $\bar{X}=2.8152$ ตามลำดับ) ส่วนคู่อื่นไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ 12 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าระดับการปรับตัวของเด็กและเยาวชนชาย ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำแนกตามระยะเวลาการฝึกและอบรมที่ศาลตัดสิน

ระยะเวลาการฝึกและอบรมที่ศาลตัดสิน	n	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ระยะเวลา 1 ปี - 2 ปี	92	2.9463	.50291	ปานกลาง
ระยะเวลามากกว่า 2 ปี - 3 ปี	199	2.9190	.40942	ปานกลาง
ระยะเวลามากกว่า 3 ปีขึ้นไป	29	2.9004	.54824	ปานกลาง

จากตารางที่ 12 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ที่มีระยะเวลาการฝึกและอบรมที่ศาลตัดสิน ระยะเวลาฝึกและอบรม 1 ปี - 2 ปี , ระยะเวลาฝึกและอบรมมากกว่า 2 ปี - 3 ปี , ระยะเวลาฝึกและอบรมมากกว่า 3 ปีขึ้นไป มีการปรับตัวอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.9463 , $\bar{X}$ = 2.9190 และ $\bar{X}$ = 2.9004 ตามลำดับ)

ตารางที่ 13 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการปรับตัวของเด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำแนกตาม ระยะเวลาการฝึกและอบรมที่ศาลตัดสิน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	.066	.033	.850
ภายในกลุ่ม	317	64.621	.203	
รวม	319	64.687		

จากตารางที่ 13 พบว่า เด็กและเยาวชนชาย ที่มีระยะเวลาการฝึกและอบรมที่ศาลตัดสิน ต่างกัน มีการปรับตัวไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 14 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าระดับการปรับตัวของเด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจ และคุ้มครองเด็กและเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลจำแนกตาม ระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	165	3.8465	.46626	ดี
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า	127	3.9825	.42831	ดี
มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	28	4.1429	.32655	ดี

จากตารางที่ 14 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่างกัน แต่ละกลุ่มมีการปรับตัวอยู่ในระดับดี โดยเด็กและเยาวชนชาย ที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า มีการปรับตัวสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.1429$) รองลงมา ได้แก่ เด็กและเยาวชนชาย ที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า ($\bar{X} = 3.9825$) และเด็กและเยาวชนชาย ที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาหรือต่ำกว่า ($\bar{X} = 3.8465$) ตามลำดับ

ตารางที่ 15 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการปรับตัวของเด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลจำแนกตาม จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	2.772	1.386	7.127*
ภายในกลุ่ม	317	61.647	.194	
รวม	319	64.419		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากตารางที่ 15 พบว่า เด็กและเยาวชนชาย ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการปรับตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe') ดังรายละเอียด ในตารางที่ 16

ตารางที่ 16 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการปรับตัวของเด็กและเยาวชนชายใน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนสังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในเขต กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล เป็นรายคู่ ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe¹)

ระดับการศึกษา	มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ($\bar{X}=4.1429$)	มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า ($\bar{X}=3.9825$)	ประถมศึกษา หรือต่ำกว่า ($\bar{X}=3.8465$)
มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ($\bar{X}=4.1429$)	-	.1599	.2964*
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า ($\bar{X}=3.9825$)		-	.1365*
ประถมศึกษา หรือต่ำกว่า ($\bar{X}=3.8465$)			-

จากตารางที่ 16 พบว่า เด็กและเยาวชนชาย ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า มีการปรับตัวแตกต่างกัน กับเด็กและเยาวชนชายที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาหรือต่ำกว่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยเด็กและเยาวชนชายที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า มีการปรับตัวดีกว่า เด็กและเยาวชนชาย ที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาหรือต่ำกว่า ($\bar{X}=4.1429$ และ $\bar{X}=3.8465$ ตามลำดับ) และเด็กและเยาวชนชายที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า มีการปรับตัวแตกต่างกัน กับเด็กและเยาวชนชาย ที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาหรือต่ำกว่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยเด็กและเยาวชนชายที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า มีการปรับตัวดีกว่าเด็กและเยาวชนชายที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาหรือต่ำกว่า ($\bar{X}=3.9825$ และ $\bar{X}=3.8465$ ตามลำดับ) ส่วนคู่อื่นไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ 17 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การปรับตัวของเด็กและเยาวชนชายใน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลจำแนกตาม ลักษณะการพักอาศัย

ลักษณะการพักอาศัย	n	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
อยู่กับบิดามารดา	162	3.9808	.43733	ดี
อยู่กับบิดาหรือมารดา	82	3.9106	.42317	ดี
อยู่กับญาติหรือบุคคลอื่น	60	3.8208	.50644	ดี
อยู่โดยลำพัง	16	3.9236	.41419	ดี

จากตารางที่ 17 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ที่มีลักษณะการพักอาศัยแตกต่างกัน แต่ละกลุ่ม มีการปรับตัว อยู่ในระดับดี โดยเด็กและเยาวชนชายที่พักอาศัยอยู่กับบิดามารดา มีการปรับตัวดีที่สุด ($\bar{X} = 3.9808$) รองลงมา ได้แก่ เด็กและเยาวชนชายที่พักอาศัยอยู่โดยลำพัง เด็กและเยาวชนชายที่พักอาศัยอยู่กับบิดาหรือมารดา และเด็กและเยาวชนชายที่พักอาศัยอยู่กับญาติหรือบุคคลอื่น ($\bar{X} = 3.9236$, $\bar{X} = 3.9106$ และ $\bar{X} = 3.8208$ ตามลำดับ)

ตารางที่ 18 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการปรับตัว ของเด็กและเยาวชนชาย ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในเขต กรุงเทพมหานครและปริมณฑลจำแนกตามลักษณะการพักอาศัย

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	1.417	.472	2.369
ภายในกลุ่ม	316	63.002	.199	
รวม	319	64.419		

จากตารางที่ 18 พบว่า เด็กและเยาวชนชาย ที่มีลักษณะการพักอาศัยต่างกัน มีการปรับตัวไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4. การวิเคราะห์ตัวแปร ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิด สัมพันธภาพกับเพื่อน การสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฝึกและอบรม การสนับสนุนทางด้านอารมณ์จากศูนย์ฝึกและอบรม และการสนับสนุนทางด้านสิ่งของจากศูนย์ฝึกและอบรม ที่ส่งผลต่อการปรับตัวของเด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนสังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ผลการวิเคราะห์ตัวแปร ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิด สัมพันธภาพกับเพื่อน การสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฝึกและอบรม การสนับสนุนทางด้านอารมณ์จากศูนย์ฝึกและอบรม และการสนับสนุนทางด้านสิ่งของจากศูนย์ฝึกและอบรม ที่ส่งผลต่อการปรับตัวของเด็กและเยาวชนชาย ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณตามลำดับขั้นตอนของการเข้าสมการ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

4.1 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง ตัวแปร ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิด การสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฝึกและอบรม การสนับสนุนทางด้านอารมณ์จากศูนย์ฝึกและอบรม และการสนับสนุนทางด้านสิ่งของจากศูนย์ฝึกและอบรม ที่ส่งผลต่อการปรับตัวของเด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรม พินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ดังตารางที่ 19

ตารางที่ 19 แสดงการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิด(X_1)

สัมพันธภาพกับเพื่อน(X_2) การสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฝึกและอบรม(X_3)
การสนับสนุนทางด้านอารมณ์จากศูนย์ฝึกและอบรม (X_4) และการสนับสนุนทางด้านสิ่งของ
จากศูนย์ฝึกและอบรม(X_5) และการปรับตัว(Y) ของเด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกอบรมเด็ก
และเยาวชนสังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	(Y)	(X_1)	(X_2)	(X_3)	(X_4)	(X_5)
การปรับตัว(Y)	1.000					
ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิด(X_1)	-.004	1.000				
สัมพันธภาพกับเพื่อน(X_2)	.427**	.069	1.000			
การสนับสนุนทางด้านข้อมูล ข่าวสารจากศูนย์ฝึกและอบรม(X_3)	.524**	.137*	.531**	1.000		
การสนับสนุนทางด้านอารมณ์ จากศูนย์ฝึกและอบรม(X_4)	.550**	.097	.459**	.774**	1.000	
การสนับสนุนทางด้านสิ่งของ จากศูนย์ฝึกและอบรม(X_5)	.421**	.003	.392**	.713**	.727**	1.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 19 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ กับตัวแปรตาม พบว่า การสนับสนุนทางด้านอารมณ์จากศูนย์ฝึกและอบรม (X_4) การสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฝึกและอบรม (X_3) สัมพันธภาพกับเพื่อน (X_2) การสนับสนุนทางด้านสิ่งของจากศูนย์ฝึกและอบรม (X_5) มีความสัมพันธ์กันทางบวกกับการปรับตัว (Y) ของเด็กและเยาวชนชาย ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .550$, $.524$, $.427$ และ $.421$ ตามลำดับ) โดยที่การสนับสนุนทางด้านอารมณ์จากศูนย์ฝึกและอบรม (X_4) กับ การปรับตัว (Y) ของเด็กและเยาวชนชาย ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน มีความสัมพันธ์กันทางบวกมากที่สุด ($r = .550$) และความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิด (X_1) กับ การปรับตัว (Y) ของเด็กและเยาวชนชาย ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุด ($r = -.004$)

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยตัวเอง พบว่า สัมพันธภาพกับเพื่อน (X_2) การสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฝึกและอบรม (X_3) การสนับสนุนทางด้านอารมณ์จากศูนย์ฝึกและอบรม (X_4) การสนับสนุนทางด้านสิ่งของจากศูนย์ฝึกและอบรม (X_5) และการปรับตัวของเด็ก

และเยาวชนชาย ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ($r = .531$, $r = .459$ และ $r = .392$ ตามลำดับ) ส่วนการสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฝึกและอบรม (X_3) กับ การสนับสนุนทางด้านอารมณ์จากศูนย์ฝึกและอบรม (X_4) และการสนับสนุนทางด้านสิ่งของจากศูนย์ฝึกและอบรม (X_5) มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ($r = .774$ และ $r = .713$ ตามลำดับ) การสนับสนุนทางด้านอารมณ์จากศูนย์ฝึกและอบรม (X_4) และการสนับสนุนทางด้านสิ่งของจากศูนย์ฝึกและอบรม (X_5) มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ($r = .727$) โดยความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำความผิด (X_1) กับ การสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฝึกและอบรม (X_3) มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ($r = .137$)

4.2 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัว ของเด็กและเยาวชนชาย ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ได้แก่ สัมพันธภาพกับเพื่อน ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำความผิด การสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฝึกและอบรม การสนับสนุนทางด้านอารมณ์จากศูนย์ฝึกและอบรม และการสนับสนุนทางด้านสิ่งของจากศูนย์ฝึกและอบรม โดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณตามลำดับความสำคัญของตัวแปรที่นำเข้าสู่สมการ (Stepwise Multiple Regression Analysis) ดังตารางที่ 20

เด็กและเยาวชนได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.5 โดยสัมพันธ์ภาพกับเพื่อน การสนับสนุนทางด้านข้อมูล ข่าวสารจากศูนย์ฝึกและอบรม การสนับสนุนทางด้านอารมณ์จากศูนย์ฝึกและอบรม สามารถร่วมกันทำนุภาพการปรับตัวของเด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ได้ร้อยละ 35.1 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ที่ปรับแล้ว (Adjusted R^2) เท่ากับ .180, .301 และ .345 ตามลำดับมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย (Standard Error of the Estimate) เท่ากับ .153

สมการที่ได้จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณตามความสำคัญของตัวแปรที่นำเข้าสู่สมการ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมการการถดถอยพหุคูณในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

สมการในรูปคะแนนดิบ

$$Y = 2.188 + .390 (X_2) + .202 (X_3) + .283 (X_4)$$

สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z = .427 (X_2) + .448 (X_3) + .165 (X_4)$$



บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การปรับตัวของเด็กและเยาวชนชาย ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล” มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการปรับตัว สัมพันธภาพกับเพื่อน ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิด การสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฝึกและอบรม การสนับสนุนทางด้านอารมณ์จากศูนย์ฝึกและอบรม และการสนับสนุนทางด้านสิ่งของจากศูนย์ฝึกและอบรม 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการปรับตัวของเด็กและเยาวชนชาย ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชาย สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ประเภทของคดี ระยะเวลาการฝึกและอบรมที่ศาลตัดสิน ลักษณะการพักอาศัย รายได้ของครอบครัว 3) เพื่อศึกษา สัมพันธภาพกับเพื่อน ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิด การสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฝึกและอบรม การสนับสนุนทางด้านอารมณ์จากศูนย์ฝึกและอบรม และการสนับสนุนทางด้านสิ่งของจากศูนย์ฝึกและอบรม เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของเด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ได้แก่เด็กและเยาวชนชาย ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ประกอบด้วย ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านมุขิตา ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านอุเบกขา ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านสิรินธร ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านกาญจนาภิเษก ในปี พ.ศ. 2552 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 320 คน ได้มาจากการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของยามาเน (Yamane , อ้างถึงใน ประคอง กรรณสูตร 2542 :10 -11) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 สำหรับความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 และใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนประชากรจำแนกตามศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาเครื่องมือจากการทบทวนวรรณกรรม จำนวน 1 ชุด ที่ให้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ให้

ข้อมูลโดยแบ่งเป็น 7 ส่วน ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของเด็กและเยาวชนชาย แบบสอบถามเกี่ยวกับการปรับตัว แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิด แบบสอบถามสัมพันธภาพกับเพื่อน แบบสอบถามการสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฝึกและอบรม แบบสอบถามการสนับสนุนทางด้านอารมณ์จากศูนย์ฝึกและอบรม แบบสอบถามการสนับสนุนทางด้านสิ่งของจากศูนย์ฝึกและอบรม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้การแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ (%) วิเคราะห์ค่าระดับของตัวแปรอิสระและตัวแปรตามใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการจัดระดับ วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างกลุ่มใช้การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) วิเคราะห์ตัวแปรอิสระที่สามารถทำนายตัวแปรตามโดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณตามลำดับความสำคัญของตัวแปรที่นำเข้ามาสมการ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล ของกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม ทั้งสิ้น 320 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีอายุต่ำกว่า 18 ปี จำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 48.7 มีระดับการศึกษาประถมศึกษาหรือต่ำกว่า จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 51.5 มีคดีอุกฉกรรจ์ จำนวน 181 คน คิดเป็นร้อยละ 56.6 มีระยะเวลาการฝึกและอบรมที่ศาลตัดสินมากกว่า 2 ปี -3 ปี จำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 62.2 มีลักษณะการพักอาศัยอยู่กับบิดามารดา จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 50.6 มีรายได้เพียงพอใช้จ่าย จำนวน 270 คน คิดเป็นร้อยละ 84.4

2. ผลการวิเคราะห์ระดับการปรับตัว สัมพันธภาพกับเพื่อน ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิด การสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฝึกและอบรม การสนับสนุนทางด้านอารมณ์จากศูนย์ฝึกและอบรม และการสนับสนุนทางด้านสิ่งของจากศูนย์ฝึกและอบรม พบว่า การปรับตัว อยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.9266$) การสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฝึกและอบรม การสนับสนุนทางด้านสิ่งของจากศูนย์ฝึกและอบรม และการสนับสนุนทางด้านอารมณ์จากศูนย์ฝึกและอบรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.8198$, $\bar{X} = 3.7094$ และ $\bar{X} = 3.5781$ ตามลำดับ) สัมพันธภาพกับเพื่อน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.4685$) และความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิด อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.9566$)

3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบการปรับตัว ของเด็กและเยาวชนชาย ในศูนย์ฝึกและอบรม เด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา ประเภทของคดี ระยะเวลาการฝึกและอบรมที่ศาลตัดสิน ลักษณะการพักอาศัย รายได้ของครอบครัว พบว่า

3.1 เด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ที่มีระดับอายุต่างกัน มีการปรับตัวแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 เด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ที่มีระดับอายุต่างกัน มีการปรับตัวแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยที่เด็กและเยาวชนชาย ที่มีอายุมากกว่า 19ปี-ไม่เกิน24ปีบริบูรณ์ มีการปรับตัวดีกว่า เด็กและเยาวชนชายที่มีอายุ 18- 19 ปี ($\bar{X} = 3.1208$ และ $\bar{X} = 2.9295$ ตามลำดับ) และเด็กและเยาวชนชายที่มีอายุมากกว่า 19ปี-ไม่เกิน24ปีบริบูรณ์ มีการปรับตัวแตกต่างกัน กับเด็กและเยาวชนชายที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยที่เด็กและเยาวชนชาย ที่มีอายุมากกว่า 19ปี-ไม่เกิน24ปีบริบูรณ์ มีการปรับตัวดีกว่าเด็กและเยาวชนชายที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ($\bar{X} = 3.1208$ และ $\bar{X} = 2.8152$ ตามลำดับ) ส่วนคู่อื่นไม่พบความแตกต่าง

3.3 เด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการปรับตัวแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.4 เด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการปรับตัวแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยเด็กและเยาวชนชาย ที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า มีการปรับตัวดีกว่า เด็กและเยาวชนชาย ที่มีระดับการศึกษาระถมศึกษาหรือต่ำกว่า ($\bar{X} = 4.1429$ และ $\bar{X} = 3.8465$ ตามลำดับ) และเด็กและเยาวชนชายที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่ามีการปรับตัวแตกต่างกัน กับเด็กและเยาวชนชาย ที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาหรือต่ำกว่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยเด็กและเยาวชนชายที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า มีการปรับตัวดีกว่าเด็กและเยาวชนชายที่มีระดับการศึกษาระถมศึกษาหรือต่ำกว่า ($\bar{X} = 3.9825$ และ $\bar{X} = 3.8465$ ตามลำดับ) ส่วนคู่อื่นไม่พบความแตกต่าง

3.5 เด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ที่มีประเภทของคดีต่างกัน มีการปรับตัวไม่แตกต่างกัน

3.6 เด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ที่มีระยะเวลาการฝึกและอบรมที่ศาลตัดสินต่างกัน มีการปรับตัวไม่แตกต่างกัน

3.7 เด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ที่มีลักษณะการพักอาศัยต่างกัน มีการปรับตัวไม่แตกต่างกัน

3.8 เด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ที่มีรายได้ของครอบครัวต่างกัน มีการปรับตัวไม่แตกต่างกัน

4. การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณตามลำดับความสำคัญของตัวแปรที่นำเข้าสมการ (Stepwise Multiple Regression Analysis) ของสัมพันธภาพกับเพื่อน ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิด การสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฝึกและอบรม การสนับสนุนทางด้านอารมณ์จากศูนย์ฝึกและอบรม และการสนับสนุนทางด้านสิ่งของจากศูนย์ฝึกและอบรม ที่สามารถทำนายการปรับตัวของเด็กและเยาวชนชาย ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยการสนับสนุนทางด้านอารมณ์จากศูนย์ฝึกและอบรม การสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฝึกและอบรม สัมพันธภาพกับเพื่อน สามารถทำนายการปรับตัว ได้ร้อยละ 35.1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

อภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัย สามารถนำมาอภิปรายตามวัตถุประสงค์และสมมุติฐานของการวิจัยได้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์ สัมพันธภาพกับเพื่อน ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิด การสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฝึกและอบรม การสนับสนุนทางด้านอารมณ์จากศูนย์ฝึกและอบรม การสนับสนุนทางด้านสิ่งของจากศูนย์ฝึกและอบรม และการปรับตัวของเด็กและเยาวชนชาย ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล สามารถอภิปรายตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1.1 ระดับการปรับตัวของเด็กและเยาวชนชาย พบว่า อยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.9266$) อธิบายได้ว่า เด็กและเยาวชนชายที่เข้ามาอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเนื่องจากการกระทำ ความผิดต้องปรับตัวเข้ากับสิ่งต่างๆ ที่ตนเองไม่เคย ไม่ว่าจะเป็นสภาพแวดล้อมใหม่ การต้องถูก จำกัดบริเวณ การอยู่ในกฎระเบียบ ขาดอิสรภาพ แต่เด็กและเยาวชนชายสามารถปรับตัวอยู่ในศูนย์ ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนได้ สามารถปรับตัวให้เข้ากับเจ้าหน้าที่ เพื่อน ความสามารถในการ ดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่น เนื่องมาจากเด็กและเยาวชนชายส่วนมากอยู่ในช่วงของวัยรุ่นตอนกลาง จึงมี ความเข้าใจและความเป็นตัวของตัวเอง สามารถรับรู้เหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นตามความเป็นจริงได้ มากขึ้น และการรู้จักตนเอง การรับรู้และการยอมรับผลการกระทำของตนเอง ยอมรับความผิดที่ได้

กระทำไว้ และไม่ปฏิบัติตัวให้มีปัญหาหรือสร้างปัญหาใหม่ เมื่อเข้ามาอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม เด็กและเยาวชน สามารถเผชิญปัญหา ความขัดแย้ง ความเครียด ความวิตกกังวล และความคับข้องใจต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเอง มีความรู้สึกว่าคุณเป็นที่ยอมรับของเพื่อน และเจ้าหน้าที่ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน การได้รับคำชี้แจงเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับ หน้าที่ความรับผิดชอบ ทักษะการอยู่ร่วมกับผู้อื่น การอบรมสั่งสอน เพื่อให้เด็กและเยาวชนชายสามารถดำเนินชีวิตภายใต้กฎระเบียบ ขณะอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ซึ่งจากการที่เด็กและเยาวชนชายได้รับการตอบสนองตามที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้เด็กและเยาวชนชาย สามารถปรับตัวและดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข ด้วยเหตุผลนี้จึงทำให้ระดับคะแนนการปรับตัวของเด็กและเยาวชนชาย อยู่ในระดับดีและเมื่อพิจารณาจากแบบสอบถามมีข้อความที่มีระดับคะแนนที่มากกว่า 4.00 ได้แก่ “ข้าพเจ้าพอใจแต่งกายตามที่ทางศูนย์ฝึกและอบรมจัดเตรียมไว้ให้” “ข้าพเจ้าเต็มใจปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของศูนย์ฝึกและอบรม” “ข้าพเจ้าพยายามปรับปรุงตัวเองให้ดีขึ้นโดยไม่ทำความผิดซ้ำอีกครั้ง” ($\bar{X}=4.24, \bar{X}=4.15$ และ $\bar{X}=4.15$ ตามลำดับ) สอดคล้องกับผลการศึกษาของ พนิดา สุจริตกุลธร (2538 : 18) กล่าวว่า การปรับตัว หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่จะจัดการกับปัญหาและการมีพฤติกรรม ที่ตอบสนองต่อความต้องการของตนเอง และสภาพแวดล้อมภายนอกอย่างเป็นกระบวนการ อันนำมาซึ่งความสมดุลระหว่างความต้องการของบุคคลและสิ่งแวดล้อมให้ดำเนินอยู่ได้ เพื่อบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ

1.3 ระดับสัมพันธภาพกับเพื่อน พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.4685$) อธิบายได้ว่าเด็กและเยาวชนชาย ในศูนย์ฝึกและอบรมจะมีอายุที่แตกต่างกัน คือ ช่วงอายุต่ำกว่า 18 ปีมากที่สุดซึ่งอยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนกลาง เป็นระยะหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิตเป็นวัยวิกฤต หรือวัยพายุบุแคม เนื่องจากการปรับเปลี่ยนการดำเนินชีวิตอย่างมาก มีปัญหาและมีความยากลำบากในการสร้างสัมพันธภาพกับเพื่อนที่อยู่ในวัยต่างกัน โดยธรรมชาติของวัยนี้จะมีพฤติกรรมก่อนไปในทางเป็นเด็กอยู่มาก จะให้ความสำคัญกับเพื่อนร่วมวัยเดียวกัน ทำให้มีความผูกพันใกล้ชิดกับเพื่อนและต้องการการยอมรับจากเพื่อน มักถือความยุติธรรมให้ความจริงจังกับความถูกต้อง มีความผูกพันกับเพื่อนในกลุ่มอย่างแน่นแฟ้น การที่วัยนี้ให้ความสำคัญกับการคบเพื่อน แต่เมื่ออยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม ต้องอยู่ร่วมกันกับช่วงวัยที่แตกต่างกันคือวัยรุ่นตอนปลาย ซึ่งวัยนี้จะมีความคิดและพฤติกรรมที่ก้าวไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ ชอบแก้ไขปัญหาด้วยตนเองมากกว่าการพึ่งผู้ใหญ่ จะมีความเป็นตัวของตัวเองทำให้ไม่ได้รับการยอมรับทั้งทางด้านความคิด และพฤติกรรมที่แสดงออกต้อง จึงแสวงหาเพื่อนที่ให้การยอมรับและยกย่องตนเอง เนื่องจากกลุ่มเพื่อนสามารถตอบสนองความต้องการของเขาได้ ทำให้ระดับสัมพันธภาพอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลการศึกษาของ วิจิตร อวระกุล (2528 , อ้างถึงใน สมพร สุทัศน์ย์ 2537 : 215) ได้ให้ความหมาย

สัมพันธภาพ หมายถึง การติดต่อเกี่ยวข้องกันเพื่อเป็นสะพานทอดไปสู่ความเป็นมิตร รวมทั้งการที่พัฒนาตนเองให้เป็นที่รักใคร่ชอบพอ และได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากผู้อื่น

1.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิด พบว่า อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=1.9566$) ทั้งนี้ อธิบายได้ว่า โดยภาพรวมแล้วเด็กและเยาวชนชายมองว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับกระทำผิดมีสาเหตุมาจากตนเองอยู่ในระดับน้อย แต่เกิดจากผู้อื่นหรือจากสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวเด็กและเยาวชนมากกว่า จากการพิจารณาข้อคำถามที่มีค่าคะแนนมากคือข้อคำถามเกี่ยวกับการกระทำของตนเอง ได้แก่ “การกระทำผิดครั้งนี้เป็นผลมาจากการไม่สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้” “การกระทำผิดครั้งนี้เกิดขึ้นเนื่องจากท่านอยากรู้/อยากรลอง” และ “ถ้าข้าพเจ้าต้องการอยากได้อะไรข้าพเจ้าต้องพยายามหาสิ่งที่ต้องการให้ได้ไม่ว่าจะด้วยวิธีใด” ($\bar{X}=4.04, \bar{X}=4.16$ ตามลำดับ) แสดงว่าเด็กและเยาวชนชายมองว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับกระทำผิดว่าสาเหตุที่มาจากตนเอง และจากดังข้อคำถามที่ว่า “ท่านคิดว่า การกระทำผิดเกิดขึ้นจากการกระทำตามอย่างเพื่อนๆ” “การกระทำสิ่งที่ผิดกฎหมายสำเร็จทำให้ท่านได้รับคำชมจากเพื่อนๆในกลุ่ม” ($\bar{X}=2.63, \bar{X}=2.77$ ตามลำดับ) แสดงว่าเด็กและเยาวชนชายกระทำเพื่อเอาใจผู้อื่น เช่น ขโมยเงินมาซื้อของหรือขนมเลี้ยงเพื่อน เพื่อให้เพื่อนรักตนหรือสนใจตนมากขึ้น บางครั้งทำเพื่อโอ้อวด ต้องการการยอมรับหรือต้องการความเด่นดังในหมู่เพื่อนฝูง สอดคล้องกับผลการศึกษา สุพจี เหล่าพานิช(2541:12) กล่าวว่า การกระทำผิดของเด็และเยาวชนสาเหตุมาจากเพื่อนและสิ่งแวดล้อม ได้แก่การคบเพื่อน การมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นถือว่ามีความสำคัญต่อเด็กและเยาวชนเป็นอย่างมาก การรวมกลุ่มกันเป็นแก๊งเป็นพวก ย่อมทำให้เด็กและเยาวชนในกลุ่มเดียวกันมีค่านิยมเหมือนกัน มีทัศนคติที่คล้ายคลึงกัน มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน จะสามารถถ่ายทอดเทคนิคในการกระทำผิดหรือคอยช่วยเหลือส่งเสริมให้กระทำผิดหนักขึ้นกว่าเดิม สนับสนุนกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความตื่นเต้นและให้ประโยชน์ร่วมกัน จะมีผลทำให้เด็กและเยาวชนได้รับการถ่ายทอดค่านิยม เทคนิค และทัศนคติในการกระทำผิด

1.4 ผลการวิเคราะห์ระดับการสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน พบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.8198$) อธิบายได้ว่า เด็กและเยาวชนชาย เมื่อเข้ามาอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมจะได้รับข้อมูลต่างๆจากเจ้าหน้าที่ศูนย์ฝึกและอบรม รับทราบข้อชี้แจงเกี่ยวกับระเบียบ ข้อบังคับ การให้ข้อมูลข่าวสาร ไม่ว่าจะเป็นจากป้ายประกาศ จากการเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางศูนย์ฝึกและอบรมจัดขึ้น การตักเตือน คำแนะนำปรึกษาที่สามารถนำไปใช้แก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้น หรือการป้อนข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับพฤติกรรมและการกระทำของตนเอง การอบรมสั่งสอนด้านจริยธรรม เพื่อให้เด็กและเยาวชนชายประพฤติตนเป็นคนดี อีกทั้งยังเป็นรางวัลสิทธิต่าง ๆ ที่เด็กและเยาวชนสมควรจะได้รับ เช่น การไปเยี่ยมบ้าน การออกไปฝึกงานนอกศูนย์ฝึกและอบรม การขอลดหย่อนก่อนกำหนด การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้กับเด็กและเยาวชนซึ่งจะเป็นแรงจูงใจและส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตนเองไปในทางที่ดี

หากเด็กและเยาวชนชาย มีปัญหาหรือข้อสงสัย เจ้าหน้าที่ศูนย์ฝึกและอบรมจะรับฟังปัญหาและรับฟังความคิดเห็นเพื่อร่วมหาแนวทางแก้ไข ทำให้เด็กและเยาวชนชายรับรู้ สามารถดำรงชีวิตภายใต้กฎระเบียบของศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนได้ เมื่อพิจารณาจากข้อคำถาม “ข้าพเจ้าได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการมีวินัยในตนเองจากเจ้าหน้าที่” “ข้าพเจ้าได้รับรู้ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ จากเจ้าหน้าที่ หรือจากป้ายประกาศของศูนย์ฝึกและอบรม” “ข้าพเจ้าได้รับคำแนะนำในการดำเนินชีวิตในอนาคตจากเจ้าหน้าที่” ($\bar{X} = 3.89$, $\bar{X} = 3.88$ และ $\bar{X} = 3.87$ ตามลำดับ) สอดคล้องกับผลการศึกษาของภัทรพงศ์ ประกอบผล (2528 : 30 - 31, อ้างถึงใน ยุวดี โชติวัฒนพงษ์ 2537 : 34) ได้ให้ความหมายของการสนับสนุนทางสังคม หมายถึงการที่บุคคลได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลอื่นในเครือข่ายทางสังคม ทั้งการสนับสนุนทางด้านวัตถุสิ่งของ บริการ ข้อมูลข่าวสาร การยอมรับ การยกย่อง และการเห็นคุณค่า และรวมทั้งการสนับสนุนทางด้านอารมณ์ ซึ่งการสนับสนุนเหล่านั้น มีผลทำให้บุคคลสามารถช่วยให้ตนเองบรรลุเป้าหมายตามที่เขาต้องการได้ และเป็นพลังที่จะช่วยเหลือให้บุคคลตอบสนองต่อความต้องการของตนในสถานการณ์หนึ่งๆ ได้อย่างเหมาะสมนั่นเอง

1.5 ระดับการสนับสนุนทางด้านอารมณ์จากศูนย์ฝึกและอบรม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.5781$) ทั้งนี้อธิบายได้ว่า เมื่อเข้ามาอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เด็กและเยาวชนชายต้องพบกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในชีวิตไม่ว่าจะเป็นความเครียด ความวิตกกังวล ความรู้สึกไม่ปลอดภัยที่จะต้องอยู่ร่วมกับคนแปลกหน้า แต่เมื่อเด็กและเยาวชนชายได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ศูนย์ฝึกและอบรมเพื่อคลายความวิตกกังวล ได้รับการดูแลเอาใจใส่ และคอยช่วยเหลือให้กำลังใจตลอดมา ทำให้เกิดจากความใกล้ชิดผูกพัน ความไว้วางใจ การได้รับการยอมรับ ทำให้เด็กและเยาวชนชายมีความรู้สึกปลอดภัย ทำให้พวกเขารู้สึกว่ามีคุณค่า เมื่อพิจารณาจากข้อคำถามส่วนใหญ่จะอยู่ในระดับมาก เช่น “เมื่อข้าพเจ้าปฏิบัติตามกฎระเบียบเจ้าหน้าที่ศูนย์ฝึกและอบรม จะพูดชมและสนับสนุนให้ทำความคิดต่อไป” “ข้าพเจ้าได้รับคำชมจากเจ้าหน้าที่ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เมื่อทำงานที่ได้รับมอบหมายสำเร็จ” “เมื่อข้าพเจ้ารู้สึกท้อแท้ใจเจ้าหน้าที่จะคอยให้กำลังใจ” ($\bar{X} = 3.65$, $\bar{X} = 3.35$ และ $\bar{X} = 3.51$ ตามลำดับ) ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของเฮาส์ (House 1981 , อ้างถึงใน เสาวภา วิจิตวาที 2534 : 96) พบว่า การสนับสนุนทางด้านอารมณ์จากบุคคลรอบข้าง ทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกว่ามีคนรักและห่วงใย มีคนคอยดูแลเอาใจใส่ ให้ความเห็นอกเห็นใจ ได้รับการยอมรับ

1.6 การสนับสนุนทางด้านการเงินจากศูนย์ฝึกและอบรม พบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.7094$) ทั้งนี้อธิบายได้ว่า เมื่อเข้ามาอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชาย จะได้รับการสนับสนุนจากบุคคลในครอบครัวคอยจัดหาสิ่งที่เป็นให้ตามความสามารถที่จะจัดหาได้ แล้ว เจ้าหน้าที่ศูนย์ฝึกและอบรมจะมีหน้าที่จัดหาสิ่งของที่เป็นเพื่ออำนวยความสะดวกแก่เด็ก

และเยาวชนชายตามความเหมาะสม ไม่ว่าจะเป็นการจัดหาอาหารที่เป็นประโยชน์และจัดหาน้ำดื่มที่สะอาดมาให้ จัดหาเครื่องนุ่งห่ม เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน ยารักษาโรคเมื่อเกิดความเจ็บป่วย และจัดหาที่นอนที่เป็นระเบียบ มีอากาศถ่ายเทสะดวก จัดให้มีการออกกำลังกาย และจัดสถานที่เล่นกีฬา มุมอ่านหนังสือ ตลอดจนยามว่างจัดให้เด็กและเยาวชนชายได้มีโอกาสเล่นกีฬา เช่น ฟุตบอล บาสเกตบอล และจัดให้มีโทรทัศน์ เครื่องเสียงไว้ให้เด็กและเยาวชนเพื่อความบันเทิง และการพักผ่อน เมื่อพิจารณาข้อคำถาม “ข้าพเจ้าได้รับสิ่งของและอุปกรณ์ที่จำเป็น เช่น เครื่องนอน เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน” “ข้าพเจ้าได้รับความเพลิดเพลินจากการดูทีวีหรือฟังวิทยุ” “เมื่อข้าพเจ้ามีอาการเจ็บป่วย ข้าพเจ้าได้รับการดูแลและจัดหาที่จำเป็นมาให้” “ข้าพเจ้าได้รับความรู้ และผ่อนคลายความเครียด จากหนังสือประเภทต่างๆ” ($\bar{X} = 3.96, \bar{X} = 3.78, \bar{X} = 3.76$ และ $\bar{X} = 3.71$ ตามลำดับ) ซึ่งอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการศึกษาของ กฤติกาพร ไยโนนตาด (2542 : 52) ได้กล่าวว่า การที่บุคคลได้รับการช่วยเหลือจากการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสังคม ทั้งด้านอารมณ์ ด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านการเงิน แรงงาน หรือวัตถุสิ่งของต่างๆ ซึ่งบุคคลอื่นในสังคมนั้น คือ สมาชิกในครอบครัวญาติพี่น้อง เพื่อนหรือบุคลากรทางการแพทย์ ทำให้ผู้ได้รับการสนับสนุนเกิดความรู้สึกผูกพัน เชื่อว่ามีคนรักและสนใจ มีคนยกย่อง และมองเห็นคุณค่าและรู้สึกรักว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคม สามารถเผชิญและตอบสนองต่อความเครียดและความเจ็บป่วยได้ ส่งผลให้บุคคลนั้นมีพฤติกรรมที่เหมาะสมในการรักษาสุขภาพอนามัยและมีสุขภาพที่ดี

2. ผลการวิเคราะห์ตามสมมุติฐาน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

สมมุติฐานข้อที่ 1 เด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชาย สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ที่มีอายุต่างกัน มีการปรับตัวแตกต่างกัน

จากการศึกษาเด็กและเยาวชนชาย ที่มีอายุต่างกัน มีการปรับตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการศึกษาสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ 1 โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุมากกว่า 19 ปี-ไม่เกิน 24 ปีบริบูรณ์ มีการปรับตัวดีกว่ากลุ่มตัวอย่าง ที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี และอายุ 18- 19 ปี สามารถอธิบายได้ว่า เด็กและเยาวชนชายที่มีอายุมากกว่า 19 ปี-ไม่เกิน 24 ปีบริบูรณ์ เป็นวัยที่ทั้งร่างกายและจิตใจมีพัฒนาการจนถึงขั้นสูงสุด การพัฒนาทางกายจะเริ่มคงที่ ในขณะที่พัฒนาการทางด้านสติปัญญาจะดำเนินต่อไป โดยเฉพาะทางด้านการคิด วัยนี้จะเป็นตัวสร้างความเป็นตัวของตัวเอง จะใช้ชีวิตส่วนใหญ่นอกบ้าน จะให้ความเป็นเพื่อนกับผู้อื่นสร้างมิตรภาพกับกลุ่ม เริ่มเรียนรู้ค่านิยมทางสังคมจากกลุ่มเพื่อนและบุคคลรอบข้าง สามารถพัฒนาความคิดเชิงวิเคราะห์สังเคราะห์ได้ นอกจากนี้ยังพัฒนาการรู้จักตนเองเริ่มมองเห็นตนเองตามความเป็นจริง ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล พยายามแก้ปัญหาชีวิตของตนเอง และไม่คอยขอความช่วยเหลือไปยุ่งเกี่ยวมากนัก ดังนั้นผู้ใหญ่จึงควรทำหน้าที่เป็นเพียงที่ปรึกษามากกว่าการเป็นผู้คอยชี้แนะ

สมมุติฐานข้อที่ 2 เด็กและเยาวชนชาย ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการปรับตัวแตกต่างกัน

จากการศึกษาพบว่า เด็กและเยาวชนชาย ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการปรับตัวแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการศึกษาสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ 2 โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า และชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า มีการปรับตัวดีกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาชั้นประถมศึกษา หรือต่ำกว่า ทั้งนี้อธิบายได้ว่า พื้นฐานการศึกษาของเด็กและเยาวชนชาย มีส่วนสำคัญในการปรับตัว เนื่องจากการศึกษาที่สูงขึ้นทำให้เด็กและเยาวชน ได้เรียนรู้และมีประสบการณ์ทั้งดีและไม่ดี และมีวุฒิภาวะในการแยกแยะระหว่างสิ่งผิดสิ่งถูกได้ โดยอาศัยประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้จากทางสังคมมาแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลง การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นนี้เกิดจากการเรียนการสอนในโรงเรียน วัฒนธรรมในโรงเรียนจะเป็นรากฐานให้แก่เด็กและเยาวชนชาย ในด้านความรู้สึกรู้จักคิด การกระทำจรรยาบรรณ ข้อห้าม ระเบียบ กฎเกณฑ์ทั้งหลายที่เป็นที่ยอมรับในสังคม และเริ่มเรียนรู้ค่านิยมทางสังคมจากกลุ่มเพื่อน เพราะถ้าคบเพื่อนดีก็จะพากันไปในแนวทางที่ดี ปัญหาในการปรับตัวจึงไม่ค่อยมีรัตนกรณ์ อ่อนแก้ว (2539) ศึกษาการปรับตัวของผู้ต้องขังในเรือนจำอำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี พบว่า ผู้ต้องขังที่มีพื้นฐานการศึกษาแตกต่างกัน มีการปรับตัวได้ดีแตกต่างกัน คือ ผู้ต้องขังสำเร็จการศึกษาสูงปรับตัวเข้ากับเพื่อนได้ดีกว่าผู้ต้องขังที่มีการศึกษาดำกว่าระดับประถมศึกษา แต่ผู้ต้องขังที่มีการศึกษาดำกว่าระดับประถมศึกษาจะปรับตัวเข้ากับเจ้าหน้าที่ กิจกรรมและระเบียบข้อบังคับของเรือนจำได้ดีกว่าผู้ต้องขังที่มีการศึกษาระดับอื่น

สมมุติฐานข้อที่ 3 เด็กและเยาวชนชายศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชาย สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ที่มีประเภทของคดีต่างกัน มีการปรับตัวแตกต่างกัน

จากการศึกษาพบว่า เด็กและเยาวชนชาย ที่มีประเภทของคดีต่างกัน มีการปรับตัวไม่แตกต่างกัน ผลการศึกษาจึงไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ 3 ทั้งนี้อธิบายได้ว่า เด็กและเยาวชนชายเมื่อเข้ามาอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ต้องอยู่ในกฎระเบียบเหมือนกัน มีการทำกิจกรรมร่วมกันถึงแม้เด็กและเยาวชนชายแต่ละคนจะมีประเภทคดีที่แตกต่างกัน แต่ต้องมาอยู่ร่วมกันในสถานที่เดียวกัน บรรยากาศและสภาพแวดล้อมเดียวกันทำให้มีการปรับตัวไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ จารูวรรณ รังสิมันตุชาติ (2544 : 154) ศึกษาการปรับตัวทางสภาพแวดล้อมในเรือนจำ ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะความผิดไม่มีอิทธิพลต่อการปรับตัวทางสภาพแวดล้อมในเรือนจำนั้น นั่นคือไม่ว่าผู้ต้องขังจะทำความผิดลักษณะใด มีการปรับตัวทางสภาพแวดล้อมในเรือนจำได้ไม่แตกต่างกัน

สมมุติฐานข้อที่ 4 เด็กและเยาวชนชายศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ที่มีระยะเวลาการฝึกและอบรมที่ศาลตัดสินต่างกัน มีการปรับตัวแตกต่างกัน

จากการศึกษาพบว่า เด็กและเยาวชนชาย ที่มีระยะเวลาการฝึกและอบรมที่ศาลตัดสินต่างกัน มีการปรับตัวไม่แตกต่างกัน ผลการศึกษาจึงไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ 4 ทั้งนี้อธิบายได้ว่า เด็กและเยาวชนชายเมื่อเข้ามาอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนชายโดยหลีกเลี่ยงไม่ได้ ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงที่อยู่หลับนอน การแต่งกายอาหารการกิน สังคมเพื่อน และแม้แต่เวลาที่เป็นส่วนตัว ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นชีวิตประจำวันที่แตกต่างกันจากชีวิตภายนอก ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนทุกประการ แต่เนื่องจากปัจจุบันภายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ให้คำแนะนำเมื่อเกิดปัญหา ทำให้ปัญหาในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ไม่เป็นปัญหาเพื่อให้ตนเองสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ โดยเด็กและเยาวชนชายที่เข้ามาอยู่ใหม่จะเริ่มมีการปรับตัวนับตั้งแต่เวลาที่แรกที่เข้ามาอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ซึ่งผู้ที่เข้ามาอยู่ใหม่จะพบปัญหาในการปรับตัว ในช่วงระยะแรกเนื่องจาก จะต้องพบกับสภาพแวดล้อม กฎระเบียบ กิจวัตรประจำวัน ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนฯ แต่ในที่สุดผู้ที่เข้ามาอยู่ใหม่เริ่มเรียนรู้ที่ละน้อย และเกิดการปรับตัวได้ ในที่สุดจะกลืนเข้าเป็นส่วนหนึ่งของศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของจากรุวรรณ รังสิมันตุชาติ (2544:116) ศึกษาการปรับตัวของผู้ต้องขังเข้าใหม่ในเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ผู้ต้องขังเข้าใหม่ที่อยู่ในเรือนจำระยะเวลาต่างกัน มีการปรับตัวทางสังคมและปรับตัวทางสภาพแวดล้อมภายในเรือนจำแตกต่างกัน

สมมุติฐานข้อที่ 5 เด็กและเยาวชนชายศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ที่มีลักษณะการพักอาศัยต่างกัน มีการปรับตัวไม่แตกต่างกัน

จากการศึกษาพบว่า เด็กและเยาวชนชาย ที่มีลักษณะการพักอาศัยต่างกัน มีการปรับตัวไม่แตกต่างกัน ผลการศึกษาจึงไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ 5 ทั้งนี้อธิบายได้ว่า ก่อนที่เด็กและเยาวชนชายจะเข้ามาอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สภาพครอบครัวมีความแตกต่างกัน บ้างก็อยู่กับบิดามารดา บ้างก็อยู่กับญาติพี่น้อง บ้างก็อยู่กับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ญาติเมื่อลักษณะการพักอาศัยแตกต่างกัน ความเป็นอยู่ก็ย่อมแตกต่างกันทั้งสภาพแวดล้อม ร่างกายและจิตใจ แต่เมื่อเด็กและเยาวชนชายต้องเข้ามาศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนแล้ว ต่างก็มีสภาพเดียวกัน ต้องพักอาศัยรวมกัน ความเป็นอยู่คล้ายคลึงกัน ได้รับการอบรมสั่งสอนจากเจ้าหน้าที่ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เหมือนกัน ดังนั้นความแตกต่างก่อนเข้ามาอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน จึงหมดไปตามความรู้สึกรักของลูกของพ่อแม่ของเด็กและเยาวชนชาย ผลการศึกษาจึงไม่พบความแตกต่าง

สมมุติฐานข้อที่ 6 เด็กและเยาวชนชายศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนสังกัด กรม พินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ที่มีรายได้ของ ครอบครัวต่างกัน มีการปรับตัวไม่แตกต่างกัน

จากการศึกษาพบว่า เด็กและเยาวชนชายที่มีรายได้ของครอบครัวต่างกัน มีการปรับตัวไม่แตกต่างกัน ผลการศึกษาจึงไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ 6 ทั้งนี้อธิบายได้ว่า รายได้ของครอบครัวแม้จะไม่ใช่ว่าจำเป็น ที่สุดในชีวิตแต่ก็เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการปรับตัวและการดำเนินชีวิต สามารถตอบสนอง ความต้องการขั้นพื้นฐานของบุคคลเช่น อาหาร ที่พักอาศัย สภาพความเป็นอยู่ของครอบครัว แต่สำหรับเด็กและ เยาวชนชาย เมื่อเข้ามาอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนแม้ฐานะทางครอบครัวอาจจะแตกต่างกัน แต่เมื่อเข้า มาอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน รูปแบบของการดำเนินชีวิตของพวกเขาจะเปลี่ยนแปลงไป ทุกคนจะ ได้รับสวัสดิการและการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน ไม่มีความแตกต่างกัน ในการตอบสนองความต้องการในการ ดำเนินชีวิต ดังนั้นเด็กและเยาวชนชายจึงมีการปรับตัวไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ จารูวรรณ รังสิมันตุชาติ (2544: 166) ศึกษาการปรับตัวของผู้ต้องขังเข้ามาใหม่ ในเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษา พบว่า รายได้ไม่มีอิทธิพลต่อการปรับตัวทางสภาพแวดล้อมภายในเรือนจำ

3. การวิเคราะห์ปัจจัยที่สามารถทำนายการปรับตัวของเด็กและเยาวชนชาย ในศูนย์ฝึกและอบรม เด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ได้แก่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิด สัมพันธภาพกับเพื่อน การสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ ฝึกและอบรมฯ การสนับสนุนทางด้านอารมณ์จากศูนย์ฝึกและอบรม และการสนับสนุนทางด้านสิ่งของจาก ศูนย์ฝึกและอบรมฯ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของเด็กและเยาวชนชาย ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและ เยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ผลการวิเคราะห์พบว่า การสนับสนุนทางด้านอารมณ์จากศูนย์ฝึกและอบรม การสนับสนุน ทางด้านข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฝึกและอบรม และสัมพันธภาพกับเพื่อน เป็นตัวแปรที่เข้าสมการทำนายโดย สามารถรวมกันทำนายการปรับตัว ของเด็กและเยาวชนชายได้ ร้อยละ 35.1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .001 โดยสัมพันธภาพกับเพื่อนเป็นตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสู่สมการเป็นลำดับที่ 1 สามารถ ทำนายการปรับตัวของเด็กและเยาวชนชายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 18.2 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์พบว่า สัมพันธภาพกับเพื่อน มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของเด็กและเยาวชนชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 ($t=427$) ทั้งนี้อธิบายได้ว่า สัมพันธภาพเป็นสิ่งสำคัญต่อการดำเนินชีวิตให้อยู่ในสังคมได้อย่างมี ความสุข การสร้างสัมพันธภาพนั้นมีมนต์เสน่ห์พื้นฐานในเรื่องความรัก ความเอาใจใส่ ความมีน้ำใจ ความเห็นอกเห็นใจ ความเชื่อถือและการให้เกียรติซึ่งกันและกัน การที่เด็กและเยาวชนชายสามารถเข้าถึง สภาพจิตใจของผู้อื่น ได้เริ่มจากการติดต่อสื่อสารและการมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน ซึ่งจะทำให้เกิดการตอบสนอง เมื่อเด็กและเยาวชนชายมีสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่นจะทำให้เกิดความมั่นคง สามารถเผชิญปัญหาและ ความจริงที่เกิดขึ้น และเรียนรู้ที่จะไว้ใจผู้อื่น ทำให้สามารถอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมได้อย่างปกติสุข

การสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฝึกและอบรม เป็นตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสู่สมการลำดับที่ 2 ทั้งนี้อธิบายได้ว่า การสนับสนุนทางด้านอารมณ์จากศูนย์ฝึกและอบรม ส่งผลต่อการปรับตัวของเด็กและเยาวชนชาย เนื่องจากการสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฝึกและอบรม เป็นความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ทางด้านข้อมูลไม่ว่าจะเป็นกฎ ระเบียบ คำแนะนำปรึกษาที่สามารถนำไปใช้ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นหรือการให้ข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับพฤติกรรมและการกระทำ ตลอดจนข้อมูลที่เป็นผลประโยชน์กับตนเอง เพื่อการปฏิบัติตัวขณะอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม ซึ่งจะเป็แรงจูงใจและส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตนเองไปในทางที่ดี อีกทั้งยังใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตให้กับเด็กและเยาวชนชาย เช่น การไปเยี่ยมบ้าน การออกไปฝึกงานนอกศูนย์ฝึกและอบรม การขอล่อยก่อนกำหนด การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้กับเด็กและเยาวชน และสิทธิเด็กและเยาวชนควรจะได้รับ จากการปฏิสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน และเพื่อนๆภายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ซึ่งส่งผลต่อการลดระดับความเครียดและวิกฤตในชีวิตได้ ทำให้บุคคลเกิดความมั่นคงทางจิตใจ คลายความวิตกกังวลได้บ้าง ด้วยเหตุผลดังกล่าว เป็นสาเหตุทำให้เด็กและเยาวชนชายพยายามปฏิบัติตนอยู่ภายในกรอบระเบียบเพื่อจะไม่ถูกลงโทษเพิ่มขึ้น และยังมีโอกาสลดโทษได้ด้วยและที่สำคัญเขาได้รับการยอมรับและความไว้วางใจจากเจ้าหน้าที่ศูนย์ฝึกและอบรมเพิ่มมากขึ้น จึงสามารถปรับตัวให้ดำเนินชีวิตได้โดยปกติสุข

การสนับสนุนทางด้านอารมณ์จากศูนย์ฝึกและอบรม เป็นตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสู่สมการลำดับที่ 3 ทั้งนี้อธิบายได้ว่า ทั้งนี้อธิบายได้ว่า การสนับสนุนทางด้านอารมณ์จากศูนย์ฝึกและอบรม เป็นการให้ความรัก ความผูกพัน ความเอาใจใส่และความเห็นอกเห็นใจการให้กำลังใจ ส่งผลต่อการปรับตัวของเด็กและเยาวชนชาย เนื่องจากเด็กและเยาวชนชาย ส่วนใหญ่ที่เข้ามาอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ได้รับการสนับสนุนทางด้านอารมณ์จากเจ้าหน้าที่ของศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เป็นความช่วยเหลือประทับประคองจากบุคคลอื่น ทั้งทางด้านจิตใจ อารมณ์ ส่งผลให้เกิดกำลังใจที่ดี สามารถที่จะปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ๆเพื่อนใหม่ๆ สามารถที่จะตัดสินใจและแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง เมื่อต้องเผชิญปัญหา และสามารถจัดการกับอารมณ์และความเครียดของตนเองได้ ทำให้เกิดความมั่นคงทางอารมณ์ สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข (ดวงเดือน มุลประดับ 2541 : 42) ซึ่งสอดคล้องกับ ลาซารัส และโฟล์คแมน (Lazarus and Folkman 1989,อ้างถึงใน อรอนงค์ ทรงสกุล 2544 : 33) สรุปว่า การสนับสนุนทางด้านสังคมจะส่งผลต่อการปรับตัว คือ การรับรู้การเป็นส่วนหนึ่งของสังคม มีความสำคัญต่อการพึงพอใจตนเอง และพอใจในการดำเนินชีวิตของตน ได้แก่การได้รับความรัก ความห่วงใย การดูแลเอาใจใส่ ความเอื้ออาทรความรู้สึกที่สามารถจะพึ่งพาได้

ข้อเสนอแนะของการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้ จากผลการวิจัยที่ได้ ผู้วิจัยขอแนะแนวทางในการส่งเสริมการปรับตัวของเด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชาย สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ดังต่อไปนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า สัมพันธภาพกับเพื่อน ส่งผลต่อการปรับตัวของเด็กและเยาวชนชาย ดังนั้นเจ้าหน้าที่ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน จึงควรมีการจัดกิจกรรมที่สร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมที่เหมาะสมในการสร้างสัมพันธภาพซึ่งกันและกัน เช่น การจัดแข่งขันกีฬา ดนตรี ร้องเพลง หรือจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะต่างๆ จะช่วยให้เด็กและเยาวชนชายได้สามารถแสดงออกได้อย่างเหมาะสม การที่เด็กและเยาวชนชายได้ทำกิจกรรมร่วมกันได้พูดคุยแลกเปลี่ยน หรือคำแนะนำที่ถูกต้อง จะทำให้เด็กและเยาวชนชายเกิดความเข้าใจในการสื่อสารและการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น

2. จากผลการวิจัยพบว่า การสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสารส่งผลต่อการปรับตัวของเด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เป็นความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ในศูนย์ฝึกและอบรม ทางด้านข้อมูลจากการปฏิสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน และเพื่อนๆภายในศูนย์ฝึกและอบรม การให้ข้อมูลคำแนะนำและข่าวสารต่างๆที่เป็นประโยชน์ ทำให้เกิดความเข้าใจว่าควรทำอะไรถึงจะมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์แก่ตนเอง การให้ข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ การให้ข้อมูลย้อนกลับในสิ่งที่เด็กและเยาวชนชายได้กระทำเพื่อให้เกิดปรับปรุงตัวเอง หรือได้รับกำลังใจในสิ่งที่ได้ทำแล้วเพื่อเสริมสร้างโอกาสให้บุคคลมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น การมีโอกาสได้เข้าร่วมกิจกรรมในสังคม ทำให้มีการแข่งขัน แลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน ซึ่งส่งผลต่อการลดระดับความเครียดและวิกฤตในชีวิตได้ ทำให้บุคคลเกิดความมั่นคงทางจิตใจ มองเห็นคุณค่าในตนเอง รวมทั้งรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคม เด็กและเยาวชนชายได้รับข้อมูลข่าวสารศูนย์ฝึกและอบรม ทำให้เด็กและเยาวชนชายคลายความวิตกกังวลได้บ้าง ด้วยเหตุผลดังกล่าวเด็กและเยาวชนชายจึงสามารถปรับตัวให้ดำเนินชีวิตได้โดยปกติสุข

3. จากผลการวิจัยพบว่า การสนับสนุนทางด้านอารมณ์ส่งผลต่อการปรับตัวของเด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ดังนั้นเจ้าหน้าที่ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ควรให้ความรักความเมตตาต่อเด็กและเยาวชนชาย เสมือนเป็นตัวแทนบิดามารดาของเด็กและเยาวชนชาย เนื่องจากเด็กและเยาวชนชาย บางคนยังอยู่ในวัยเด็กและวัยรุ่น ซึ่งทั้ง 2 วัย ยังต้องการความรักความเข้าใจและการดูแลอย่างใกล้ชิด ทั้งด้านความเป็นอยู่และด้านจิตใจ รวมทั้งเปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนชาย ได้รับคำแนะนำเมื่อเกิดปัญหาคับข้องใจ ในเรื่องต่างๆขณะที่อยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เพื่อเป็นการลดช่องว่างระหว่างเด็กและเยาวชนชายกับเจ้าหน้าที่ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน โดยไม่เกิด

การแบ่งชั้นวรรณะ ไม่เกิดความห่างเหิน และควรมีการจัดกิจกรรมร่วมกัน ระหว่างบิดามารดา/ผู้ปกครอง เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ ของเด็กและเยาวชนชายกับบิดามารดา/ผู้ปกครอง รวมทั้งเจ้าหน้าที่ศูนย์ ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ควรมีการประสานกับผู้ปกครองในเรื่องต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น ปัญหา เกี่ยวกับตัวเด็กและเยาวชนชาย เพื่อเป็นการร่วมช่วยกันแก้ไข เสริมสร้างกำลังใจ ให้ความเข้าใจ ให้ คำแนะนำ คำปรึกษาแก่เด็กและเยาวชนชาย เมื่อผู้ปกครองมาเยี่ยม หากผู้ปกครองพบว่ามีปัญหาเกิด ขึ้นกับเด็กและเยาวชนชาย เมื่อเข้ามาอยู่ในในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ผู้ปกครองควรแจ้งแก่ เจ้าหน้าที่ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนทราบ และร่วมกันหาแนวทางแก้ไขปัญหาระหว่าง ผู้ปกครองกับเจ้าหน้าที่ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เพื่อให้เด็กและเยาวชนชาย ลดความวิตก กังวล ความเครียด ทำให้เด็กและเยาวชนชายเกิดความอบอุ่นใจ ซึ่งจะเป็นการช่วยให้เด็กและเยาวชน ชายสามารถปรับตัวได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

จากการที่ผู้วิจัยศึกษาตัวแปร ที่สามารถส่งผลต่อการปรับตัวของเด็กและเยาวชนชายใน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในเขต กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ทำให้ผู้วิจัยมีแนวคิดสำหรับงานวิจัยในครั้งต่อไปดังนี้

1. ควรมีการศึกษาการปรับตัวของเด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและ เยาวชนชาย สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน โดยการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการ สทนากลุ่มสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเป็นรายบุคคล เพื่อทราบปัญหาที่ชัดเจนและกว้างยิ่งขึ้น

2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับสุขภาพจิต ของเด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรม เด็กและเยาวชนสังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน รวมถึงค้นหาปัจจัยเสี่ยงที่มีอิทธิพล ต่อปัญหาสุขภาพจิตของเด็กและเยาวชนชาย ในศูนย์ฝึกและอบรม

3. ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่นๆเพื่อจะได้สามารถทำนายการปรับตัวได้มากขึ้น เช่น ค่านิยมในการฝ่าฝืนกฎระเบียบ การก่อคดีซ้ำ เพื่อจะได้ทราบถึงสาเหตุด้านอื่นๆที่ส่งผลต่อการ ปรับตัวของเด็กและเยาวชนชาย เพื่อใช้เป็นแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่อไป

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. “รายงานสถิติคดีประจำปี พ.ศ. 2549.” สำนักพัฒนาระบบงาน

ยุติธรรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน นนทบุรี. (อัคราณา)

_____ “มาตรฐานการปฏิบัติงานสถานพินิจตามมาตรฐานขั้นต่ำขององค์การสหประชาชาติ.”

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน นนทบุรี : ม.ป.ท., ม.ป.ป. 2546. (อัคราณา)

กรมสุขภาพจิต. คู่มืออาสาสมัครแกนนำเยาวชนศูนย์เพื่อนใจวัยรุ่น. พิมพ์ครั้งที่ 2 สำนักพัฒนา

สุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข, กรุงเทพฯ : องค์การทหารผ่านศึก, 2547.

กนกพร ศรีทุมมา. “ การศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดของเยาวชน ในศูนย์แรกรับ

เด็กและเยาวชนบ้านเมตตา สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร .”

สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารคดี สาขาจิตวิทยาการแนะแนว บัณฑิตมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2549.

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : มหามกุฏราชวิทยาลัย , 2542.

กฤติกาพร ไยโนนตาด. “ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรความรู้สึกลึกซึ้งในตนเอง

การสนับสนุนทางสังคม กับพฤติกรรมการดูแลตนเองของสตรีโรคเบาหวาน ในภาวะ

หมดประจำเดือน จังหวัดชัยภูมิ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารคดี

สาขาสาธารณสุขศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2542.

กัญญาชลี ณรงค์ราช. “ปัจจัยคัดสรรที่เกี่ยวข้องกับวัยรุ่นชายที่กระทำความผิดกฎหมายในสถานพินิจ

คุ้มครองเด็กและเยาวชนในภาคใต้ของประเทศไทย.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารคดี

สาขาจิตวิทยาพัฒนาการ คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2543.

กันยา สุวรรณแสง. การพัฒนาบุคลิกภาพและการปรับตัว. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ บารุงสาส์น, 2533.

ขวัญใจ พิมพ์มิล. “ ปัจจัยทางจิตวิทยาที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการป้องกันการเสพยาบ้าของนักเรียน

หลักสูตรศิลปกรรมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ศ.ปวช.) วิทยาลัยช่างศิลป์.”

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารคดี สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2543.

คดีเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน(เฟ้ง-อาญา) พิมพ์ครั้งที่3. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2554.

จารุวรรณ รังสิมันตุชาติ. “ การปรับตัวของผู้ต้องขังเข้าใหม่ในเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร.”

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารคดีบัณฑิต วิทยาลัยมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2544.

จิตวิทยาและจิตวิทยาพัฒนาการ สารานุกรมศึกษาศาสตร์ ฉบับรวมเล่มเฉพาะเรื่อง อันดับที่ 5 สาขาจิตวิทยาและ
จิตวิทยาพัฒนาการ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร :
ธนักรพิมพ์ จำกัด, 2547.

จริยวัตร คมพัยคณ์. “แรงสนับสนุนทางสังคม : มโนทัศน์และการนำไปใช้.” วารสารพยาบาล
ศาสตร์ 6, 2 (2531) : 69-106.

ชัยพร วิชาวุธ. “**วิวัฒนาการศึกษาจิต.**” เอกสารประกอบการศึกษาวิชาจิตวิทยาทั่วไป ภาคจิตวิทยา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2547.

ชาติชาย แผล่งหล้า. “ผลการใช้แรงสนับสนุนทางสังคมด้วยกิจกรรมกลุ่มตาลโตนดต่อภาวะ
ซึมเศร้า ความตระหนักในคุณค่าแห่งตน การกระทำพฤติกรรมไปสู่จุดมุ่งหมายในชีวิต
และสัมพันธภาพระหว่างบุคคลของผู้ติดเชื้อเอชไอวี.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร
สาขาจิตวิทยาชุมชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2545.

ดวงเดือน มูลประดับ. “แรงสนับสนุนทางสังคมกับการปรับตัวของวัยรุ่นตอนต้น.” วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหาร สาขาวิชาอนามัยครอบครัว บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหิดล, 2541.

ธงชัย ทวีชาติ และคณะ. รายงานการวิจัยเรื่อง **ความเครียดและสุขภาพจิตของคนไทย.** นนทบุรี :
กรมสุขภาพจิต, 2541.

บุญเพราะ แสงเทียน “**กฎหมายเกี่ยวกับเยาวชนและครอบครัวแนวประยุกต์**” กรุงเทพมหานคร :
สำนักพิมพ์บริษัทจูนพับลิชชิง , 2546

ประคอง กรรณสูต. “**สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์.**” กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2538

ประธาน วัฒนวานิชย์. “**กฎหมายเกี่ยวกับความผิดของเด็กและกระบวนกฤษฎีธรรมสำหรับเด็กและ
เยาวชน**”. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ประกายพริ้ง, 2530.

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. “รายงานการวิจัยเรื่องยุทธวิธีการเรียนและการศึกษาของนักเรียนวัยรุ่น.”
วารสารวิชาการการศึกษาศาสตร์ 1, 3 (2543) 84-85

พระสวัสดิ์ เจริญ “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัวของสามเณร ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษา” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร สาขาจิตวิทยาชุมชน บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2548.

พนิดา สุจริตกุลธร. “การปรับตัวของแรงงาน ในอุตสาหกรรมสิ่งทอ จากการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี
: ศึกษาเฉพาะกรณีอุตสาหกรรมปั่นด้าย-ทอผ้า และอุตสาหกรรมเสื้อผ้า สำเร็จรูปในเขตอำเภอบาง
หลวง จังหวัดปทุมธานีกรุงเทพฯ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร สาขาวิชาพัฒนสังคม
บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ , 2538.

ภัทรานิ ไพบูลย์. “ความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมกับการปรับตัวของหญิงตั้งครรภ์ที่มีภาวะความดันโลหิตสูงเนื่องจากการตั้งครรภ์ ศึกษาเฉพาะกรณี โรงพยาบาลในสังกัดกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2537.

ภูมิพงษ์ ขุนฉนวนมณี “การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปร ที่มีผลต่อการกระทำความผิดทางอาญาของเด็กและเยาวชน ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดอุบลราชธานี” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยการศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2546.

นิภา นิธยาชน. การปรับตัวและบุคลิกภาพ : จิตวิทยาเพื่อการศึกษาและชีวิต. กรุงเทพมหานคร : สารศึกษาการพิมพ์, 2520.

มณี ดีประสิทธิ์ “ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล อัตมโนทัศน์ สัมพันธภาพเชิงช่วยเหลือของพยาบาลประจำการ กับความสามารถในการตัดสินใจทางการพยาบาลฉุกเฉินของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกระทรวงสาธารณสุข” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาพยาบาลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

ยูวดี โชติวัฒนพงษ์ “ความร่วมมือในการรักษาของผู้ป่วยโรคปอดที่เกิดจากการสนับสนุนทางครอบครัว : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงพยาบาล โรคทรวงอก นนทบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2537.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญทัศน์, 2526.

ราศรี ธรรมนิยม. จิตวิทยาพัฒนาการฉบับสมบูรณ์. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์หอรัตนชัยการพิมพ์, 2525

รักชนก คชไกร. “ความเครียด บุคลิกภาพแบบเข้มแข็ง แรงสนับสนุนทางสังคม กับพฤติกรรมเผชิญปัญหาของวัยรุ่นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สังกัดกรมสามัญศึกษากรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชานามัยครอบครัว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2541.

รัชดา ไชยโยธา. “ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อปัจจัยควบคุมภายในและภายนอกกับพฤติกรรมการเผชิญปัญหาของผู้ถูกคุมประพฤติในกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2543.

รัตนภรณ์ อ่อนแก้ว. “ศึกษาการปรับตัวของผู้ต้องขังในเรือนจำอำเภอชัยบุรี จังหวัดปทุมธานี.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2539.

ลิขิต กาญจนภรณ์. สุขภาพจิต นครปฐม : พิมพ์ที่โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2547.

วรรณ อาภาอดุล. “ตัวแปรที่เกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างบุคคลในการปฏิบัติงานของครู วิทยาลัยสารพัดช่าง

- สังกัดกรมอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2545
- วรชาติ แสนคำ. “ลักษณะจิตใจของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดในจังหวัดสมุทรปราการ.” สารนิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดโครงการสวัสดิการสังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียว เฉลิมพระเกียรติ, 2543.
- วรัญญา บุรินทร์. “ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง แรงสนับสนุนทางสังคม และพฤติกรรมการดูแลตนเอง ของครูวัยหมดประจำเดือน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2536
- วารินทร์ สายโอบอ้อมและสุณีย์ ธีรดากร จิตวิทยาการศึกษา. นนทบุรี: โรงพิมพ์สถานสงเคราะห์หญิงปากเกร็ด กรมประชาสงเคราะห์, 2522
- วิชา มหาคุณ “ศาลเยาวชนและครอบครัวแนวความคิดสากล.” คู่มือปฏิบัติงานศาลเยาวชนและครอบครัว สถาน พินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ : ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง, 2540.
- วิจิตรา พูลเพิ่ม. “สัมพันธ์ภาพเชิงช่วยเหลือกันศึกษาพยาบาลของอาจารย์พยาบาล ในการฝึกภาคปฏิบัติทางเทคนิค.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.
- ศุภกิจ ศรีทองเกิด . “ปัญหาการปรับตัวของนักเรียนประจำที่มีความสามารถพิเศษด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสมเด็จพระปิยมหาราช อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2543.
- สันสนีย์ กิจแก้ว. “พฤติกรรมและการเผชิญความเครียดของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต สาขาจิตวิทยาชุมชน มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2551.
- สถาบันพัฒนากระบวนการยุติธรรมเยาวชนและครอบครัว. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534. กรุงเทพมหานคร : ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง , ม ป ป
- สมจิต หนูเจริญกุล. การดูแลตนเอง : ศาสตร์และศิลปะทางการแพทย์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์วิจิตรพัฒน์, 2536.
- สมพร สุทัศน์. มนุษย์สัมพันธ์. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539
- สุชา จันทรเฒ่า จิตวิทยาเด็กเกร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช , 2542
- สุชา จันทรเฒ่า. จิตวิทยาวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช , 2542

- สุชาติ โสมประยูร. **การปรับตัวเพื่อสุขภาพ**. กรุงเทพมหานคร: เจริญวิทยาการพิมพ์, 2527
- สุรพล พยอมแย้ม. **ปฏิบัติการจิตวิทยาในงานชุมชน**. กาญจนบุรี: สหยาพัฒนาการพิมพ์, 2545
- สุรพล พยอมแย้ม. **จิตวิทยาสัมพันธ์ภาพ**. กาญจนบุรี: สหยาพัฒนาการพิมพ์, 2545
- สุพจี เหล่าพานิช “ผลการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อทัศนคติต่อการกระทำความผิดของเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ ในสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิงบ้านปรานี กรุงเทพมหานคร.”
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2541.
- สุปรีชา วงศ์พุทธา และคณะ. **สุขภาพจิตแรงจูงใจและบุคลิกภาพของผู้ต้องขังเรือนจำกลางนครปฐมที่กระทำผิดฐานฆ่าผู้อื่น**. กรุงเทพฯ : กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข, 2543.
- อรรพรรณ กัลปะ “การปรับตัวของเด็กและเยาวชนชายในสถานแรกรับเด็กและเยาวชนสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนชายในภาคตะวันออก วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาชุมชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2549.
- อรพินท์ ชูชม และอังฉรา สุขารมณ. **องค์ประกอบที่สัมพันธ์กับการปรับตัวของนักเรียนวัยรุ่น**.
รายงานการวิจัย ฉบับที่ 48 สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2532.
- อรอนงค์ ทรงสกุล . “ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน มโนภาพแห่งตน และการสนับสนุนทางสังคมกับการปรับตัวของวัยรุ่นตอนต้น.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาคลินิก บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2544.
- อรัญ สุวรรณบุบผา **หลักอาชญาวิทยา**. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2518
- อาภากร เป็รียวนิม **จิตวิทยาพัฒนาการ**. ในเอกสารประกอบการสอนวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ
สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์สุขภาพ วิทยาลัยนครราชสีมา : 2539
- อารีรัตน์ อุทิศ. “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิตของสตรีวัยหมดประจำเดือน
อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
สาขาวิชานามัยครอบครัว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2539.

ภาษาต่างประเทศ

Barreba, Ainley M. “The Structure of Social Support : a concept and empirical Analysis.”

J. Community Psychology 23,1 (September 1983) : 133-143.

Bartol Ccrt R. **Criminal Behavior a Psychosocial Approach**. 3 rd ed. New Jersey : Prentice-Hall, 1991.

Kaplan , B.H., C.J. Cassel , and S.Gore. “Social Support and Health.” **Med Care** 15, 5

(May 1977) : 50-51.

Liebemnan ,M.A. “Social Support – The Consequence of Psychologeing A Elementary.”

Journal of Consulting and Clinical Psychology 5, 4 (June 1986) : 461-465.

Pender, N. J. **Health Promotion in Nursing Practice**. Norwalk : Appleton Century Craft, 1987.

Rogers, D. **The psychology of adolescence**. New York :Appleton Century – Crofts, 1972

Schacfer ,C., C.J. Cogne, and S.R. Lazarus . “The Health Relalid Functions of Social Support.”

Tilden, V.P “ Issue of conceptualization and Measurement of Social Support in Construction of
Nursing Theory Research.” **Nursing and Health** 18,8 (June 1985) : 201 - 211.

Worchel,Stephen,and Georgre R. Goethole. **Adjustment path ways to personal Growth**.

Englewood Cliffs,New Jersey:Prentice Hall, 1989.



ภาคผนวก



ภาคผนวก ก
แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามลำดับที่.....

แบบสอบถาม

การปรับตัวของเด็กและเยาวชนชายศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน
สังกัดกรมพินิจคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

คำอธิบาย

1. แบบสอบถามนี้ จัดทำขึ้นเพื่อศึกษา การปรับตัวของเด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาชุมชน ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
2. ผู้ตอบแบบสอบถามไม่ต้องเขียน ชื่อ นามสกุลลงในแบบสอบถาม ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนี้ผู้วิจัยจะเก็บเป็นความลับและไม่มีผลเสียใดๆ ต่อผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น ดังนั้นขอให้ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคำถามตามความเป็นจริง และตอบให้ครบทุกข้อ
3. ซึ่งแบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 7 ส่วน ประกอบด้วย
 - ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล
 - ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการปรับตัว 18 ข้อ
 - ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิด 12 ข้อ
 - ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับสัมพันธภาพกับเพื่อน 12 ข้อ
 - ส่วนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับการได้รับการสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสาร 11 ข้อ
 - ส่วนที่ 6 แบบสอบถามเกี่ยวกับการได้รับการสนับสนุนทางด้านอารมณ์ 10 ข้อ
 - ส่วนที่ 7 แบบสอบถามเกี่ยวกับการได้รับการสนับสนุนทางด้านสิ่งของ 10 ข้อ

ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้

วิภา จิราโรจน์

นักศึกษาปริญญาโท สาขาจิตวิทยาชุมชน

ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

แบบสอบถาม

เรื่อง การปรับตัวของเด็กและเยาวชนชายศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน
สังกัดกรมพินิจคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

.....

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำอธิบาย โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน □ หน้าข้อความ ที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

- | | |
|--|-----|
| 1. อายุ | □A1 |
| ☐ 1.อายุต่ำกว่า18 ปี | |
| ☐ 2. อายุ 18-19 ปี | |
| ☐ 3. อายุมากกว่า 19 ปี | |
| 2. ท่านสำเร็จการศึกษาระดับใด | □A2 |
| ☐ 1.ไม่ได้รับการศึกษา | |
| ☐ 2.ประถมศึกษา (ป.1-ป.6) | |
| ☐ 3.มัธยมศึกษาตอนต้นหรือ (ม.1-ม.3) | |
| ☐ 4.มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-ม6 , ปวช1 - ปวช3) | |
| 3.ท่านเข้ามาอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน | □A3 |
| เพราะมีคดี..... | |
| 4. ระยะเวลาการฝึกและอบรมที่ศาลตัดสินในครั้งนี้อยู่ในชั้นใด | □A4 |
| ☐ 1.ชั้นปกติ ☐ 2.ชั้นต่ำ ☐ 3. ชั้นสูง | |
| 5. ก่อนเข้ามาอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมท่านอยู่ในความดูแลของ | □A5 |
| ☐ 1.อยู่กับบิดามารดา | |
| ☐ 2.อยู่กับบิดาหรือมารดา | |
| ☐ 3.อยู่กับญาติ หรือบุคคลอื่น | |
| ☐ 4.อยู่โดยลำพัง | |
| 6.ครอบครัวของท่านมีรายได้เป็นอย่างไร | □A6 |
| ☐ 1.รายได้ไม่เพียงพอใช้จ่าย ☐ 2.รายได้เพียงพอใช้จ่าย | |

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการปรับตัว

แบบสอบถามต่อไปนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปรับตัวของท่านในศูนย์ฝึกและอบรมมี 3 ด้านคือ การปรับตัวภายในตนเอง การปรับตัวทางสังคม และการปรับตัวต่อทางสภาพแวดล้อมในศูนย์ฝึกและอบรมฯ ให้ท่านเลือกตอบโดยใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคำตอบที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านเพียงช่องเดียว ซึ่งมีคำตอบให้เลือก 5 ระดับคือ

ปฏิบัติเป็นประจำ หมายถึง ผู้ตอบปฏิบัติตามข้อความนั้นเป็นประจำหรือปฏิบัติทุกครั้ง
 ปฏิบัติบ่อยครั้ง หมายถึง ผู้ตอบปฏิบัติตามข้อความนั้นบ่อยครั้งหรือปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่
 ปฏิบัติบางครั้ง หมายถึง ผู้ตอบปฏิบัติตามข้อความนั้นเป็นบางครั้ง
 ปฏิบัตินานๆครั้ง หมายถึง ผู้ตอบปฏิบัติตามข้อความนั้นนาน ๆ ครั้ง
 ไม่เคยปฏิบัติ หมายถึง ผู้ตอบไม่เคยปฏิบัติตามข้อความนั้นเลย

ข้อที่	การปรับตัว	ระดับการปฏิบัติ					
		เป็นประจำ	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นานๆครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
1	<u>การปรับตัวภายในตนเอง</u> ข้าพเจ้าสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายได้สำเร็จ						☐ B1
2*	เมื่อทำงานที่ได้รับมอบหมายไม่สำเร็จ ข้าพเจ้าคิดว่าเป็นเพราะเจ้าหน้าที่ศูนย์ฝึกและอบรมฯ สอนหรือแนะนำไม่รู้เรื่อง						☐ B2
3	เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นข้าพเจ้าบอกกับตัวเองเสมอว่าปัญหาทุกอย่างสามารถแก้ไขได้						☐ B3
4	ข้าพเจ้าพยายามปรับปรุงตัวเองให้ดีขึ้น โดยจะไม่ทำความผิดซ้ำอีกครั้ง						☐ B4
5	ข้าพเจ้าพร้อมรับโทษในทุกกรณีที่เกี่ยวข้องกับคดีครั้งนี้						☐ B5
6	ข้าพเจ้าได้พัฒนาความคิดและทดลองทำสิ่งใหม่ๆ ที่เจ้าหน้าที่ศูนย์ฝึกและอบรมฯ แนะนำอยู่เสมอ						☐ B6
7	ข้าพเจ้าจะหากิจกรรมมาทำเพื่อให้เกิดความเพลิดเพลิน						☐ B7

ข้อที่	การปรับตัว	ระดับการปฏิบัติ					
		เป็นประจำ	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นานๆ ครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
8	<u>การปรับตัวทางสังคม</u> เมื่อมีปัญหาข้าพเจ้าขอคำปรึกษาจากเจ้าหน้าที่ศูนย์ฝึกและอบรมฯ						☐ B8
9*	ข้าพเจ้ารู้สึกสบายใจเมื่อได้อยู่ตามลำพังคนเดียว						☐ B9
10	ข้าพเจ้ายอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนที่อยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมฯ แม้จะขัดกับความคิดเห็นของข้าพเจ้า						☐ B10
11	ข้าพเจ้าสามารถทำงานร่วมกับเพื่อนๆ ตามที่ได้รับมอบหมายหรือตามกำหนดเวลา						☐ B11
12	<u>การปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในศูนย์ฝึกฯ</u> ข้าพเจ้าเต็มใจปฏิบัติตามกติกา กฏระเบียบข้อบังคับของศูนย์ฝึกฯ						☐ B12
13	ข้าพเจ้าพอใจแต่งกายตามที่ทางศูนย์ฝึกและอบรมฯ จัดเตรียมไว้ให้						☐ B13
14	ข้าพเจ้าสามารถนอนรวมกับผู้อื่นได้						☐ B14
15	ข้าพเจ้าเต็มใจที่จะปฏิบัติตามกฏระเบียบของหน่วยฝึกอาชีพ						☐ B15
16	ข้าพเจ้าจะหากิจกรรมทำเพื่อเพื่อให้ไม่รู้สึกรออดที่่ต้องถูกจำกัดบริเวณ						B16
17	ข้าพเจ้าจะให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความสะอาดของอาคารสถานที่ ให้มีความสะอาด						B17
18	ข้าพเจ้าให้ความร่วมมือในการดูแลอุปกรณ์เครื่องนอนให้มีความสะอาดอยู่เสมอ						B18

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิด

แบบสอบถามต่อไปนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิดของท่าน ให้ท่านเลือกตอบโดยใช้เครื่องหมาย (✓) ลงในช่องคำตอบที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

มากที่สุด หมายถึง ผู้ตอบผู้ตอบมีความเห็นด้วยเกี่ยวกับการกระทำผิดของตัวเองในข้อนี้มากที่สุด

มาก หมายถึง ผู้ตอบผู้ตอบมีความเห็นด้วยเกี่ยวกับการกระทำผิดของตัวเองในข้อนี้มาก

ปานกลาง หมายถึง ผู้ตอบผู้ตอบมีความเห็นด้วยเกี่ยวกับการกระทำผิดของตัวเองในข้อนี้ปานกลาง

น้อย หมายถึง ผู้ตอบผู้ตอบมีความเห็นด้วยเกี่ยวกับการกระทำผิดของตัวเองในข้อนี้น้อย

น้อยที่สุด หมายถึง ผู้ตอบผู้ตอบมีความเห็นด้วยเกี่ยวกับการกระทำผิดของตัวเองในข้อนี้น้อยที่สุด

ข้อที่	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิด	ระดับความคิดเห็น					
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
1	การกระทำผิดครั้งนี้เกิดขึ้นเนื่องจากต้องการเรียกร้องความสนใจ						☐ C1
2	การกระทำผิดครั้งนี้เป็นผลมาจากการไม่สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้						☐ C2
3	การลักขโมยเป็นวิธีการที่ให้ได้มาในสิ่งที่ต้องการ						☐ C3
4	ท่านคิดว่าการรีดไถเงินเพื่อนเป็นวิธีที่ทำได้อีกเมื่อไม่มีเงิน						☐ C4
5	การกระทำผิดครั้งนี้เกิดขึ้นเนื่องจากท่านอยากรู้/อยากรลอง						☐ C4
6*	ท่านคิดว่าการกระทำผิดของท่านมักเกิดจากผู้อื่นเป็นต้นเหตุเสมอ						☐ C6
7*	การเสพยาเสพติดของท่านเกิดจากเพื่อนๆชักชวน						☐ C7

ข้อที่	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิด	ระดับความคิดเห็น					
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
8*	การกระทำสิ่งที่ผิดกฎหมายสำเร็จทำให้ท่านได้รับคำชมจากเพื่อนๆในกลุ่ม						☐ C8
9*	ท่านคิดว่าการกระทำผิดเกิดขึ้นจากการกระทำตามอย่างเพื่อนๆ						☐ C9
10*	เทคนิคและวิธีการกระทำผิดในชีวิตประจำวันของท่านเกิดจากการเลียนแบบจากสื่อ เช่น โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และเกมคอมพิวเตอร์						☐ C10
11	ถ้าข้าพเจ้าต้องการอยากได้อะไร ข้าพเจ้าต้องพยายามหาสิ่งที่ต้องการให้ได้ไม่ว่าจะด้วยวิธีใด						☐ C11

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับสัมพันธภาพกับเพื่อน

แบบสอบถามต่อไปนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ สัมพันธภาพกับเพื่อนของท่านที่พักอยู่ด้วยกันภายในศูนย์ฝึกและอบรม ฯ ให้ท่านตอบโดยใช้เครื่องหมาย (✓) ลงในช่องคำตอบที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านเพียงช่องเดียว ซึ่งมีคำตอบให้เลือก 5 ระดับคือ

มากที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของผู้ตอบมากที่สุด
มาก	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของผู้ตอบมาก
ปานกลาง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของผู้ตอบปานกลาง
น้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของผู้ตอบน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของผู้ตอบน้อยที่สุด

ข้อที่	สัมพันธภาพกับเพื่อน	ระดับสัมพันธภาพกับเพื่อน					
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
1	ข้าพเจ้ายินดีให้ความช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแนะนำกับเพื่อนๆเมื่อมีปัญหา						☐ D1
2	ข้าพเจ้ายกโทษให้แก่เพื่อนเมื่อเพื่อนทำผิดต่อข้าพเจ้า						☐ D2
3	ข้าพเจ้ามีความรู้สึกที่ข้าพเจ้าเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มเพื่อน						☐ D3
4	ข้าพเจ้าสังเกตเพื่อนว่าแต่ละคนมีนิสัยส่วนตัวเป็นอย่างไร เพื่อจะได้ปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนได้						☐ D4
5	เพื่อนคอยเตือนข้าพเจ้าให้ทำความดี หลีกเลี่ยงการกระทำผิดกฎระเบียบ						☐ D5
6	เพื่อนทำให้ข้าพเจ้าได้หัวเราะและมีความสุขเสมอ						☐ D6
7	เมื่อข้าพเจ้ารู้สึกหงุดหงิดข้าพเจ้าจะขว้างปาสิ่งของใส่เพื่อนๆเพื่อเป็นกระแษการณ์						☐ D7
8	ข้าพเจ้าไว้วางใจที่จะพูดคุยปัญหาส่วนตัวของข้าพเจ้าให้เพื่อนฟัง						☐ D8

ข้อที่	สัมพันธภาพกับเพื่อน	ระดับสัมพันธภาพกับเพื่อน					
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
9*	ข้าพเจ้ามักพูดจาหรือแสดงท่าทีใช้อำนาจกับผู้อื่นเพื่อเป็นการข่มให้เกรงกลัว						☐ D9
10*	ข้าพเจ้าไม่ชอบที่จะคอยนั่งฟังผู้อื่นเล่าเรื่องต่างๆ						☐ D10
11	ข้าพเจ้ารู้สึกผูกพันและเป็นห่วงในตัวเพื่อน						☐ D11
12	เมื่อขัดใจกับเพื่อนข้าพเจ้าจะใช้วิธีประนีประนอมในการแก้ไขปัญห						☐ D12

ตอนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับการได้รับการสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฝึกและอบรม

แบบสอบถามต่อไปนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการได้รับการสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสารจากเจ้าหน้าที่ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชาย ให้ท่านตอบโดยใช้เครื่องหมาย (✓) ลงในช่องคำตอบที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านเพียงช่องเดียว ซึ่งมีคำตอบให้เลือก 5 ระดับคือ

มากที่สุด	หมายถึง	ท่านได้รับการสนับสนุนในสิ่งนั้นมากที่สุด
มาก	หมายถึง	ท่านได้รับการสนับสนุนในสิ่งนั้นมาก
ปานกลาง	หมายถึง	ท่านได้รับการสนับสนุนในสิ่งนั้นปานกลาง
น้อย	หมายถึง	ท่านได้รับการสนับสนุนในสิ่งนั้นน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	ท่านได้รับการสนับสนุนในสิ่งนั้นน้อยที่สุด

ข้อที่	การสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสาร	ระดับการได้รับการสนับสนุน					
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
1	ข้าพเจ้าได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคดีต่างๆ จากเจ้าหน้าที่ ขณะที่ข้าพเจ้าอยู่ในศูนย์ฝึกฯ						☐ E1
2	ข้าพเจ้าได้รับความรู้เกี่ยวกับการฝึกอบรมจากเจ้าหน้าที่ ของศูนย์ฝึกฯ						☐ E2
3	ข้าพเจ้าจะได้รับการพัฒนาจิตใจให้สงบ และมีสมาธิหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ศูนย์ฝึกและอบรมฯจัดให้						☐ E3
4	ข้าพเจ้าได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ ใน การแบ่งเวลาในการเรียน และการใช้เวลาในศูนย์ฝึกอบรมให้เกิดประโยชน์						☐ E4
5	ข้าพเจ้าได้รับรู้ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ จากเจ้าหน้าที่ หรือจากป้ายประกาศของศูนย์ฝึกและอบรมฯ						☐ E5
6	ข้าพเจ้าจะได้รับทราบความผิดก่อนจะถูกลงโทษ จากเจ้าหน้าที่ ทุกครั้ง						☐ E6
7	ข้าพเจ้าได้รับแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับการให้บริการและสิทธิต่างๆ จากเจ้าหน้าที่						☐ E7

ข้อที่	การสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสาร	ระดับการได้รับการสนับสนุน					
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
8	ข้าพเจ้าได้รับคำอธิบายเหตุผลการลงโทษหากข้าพเจ้ากระทำความผิดในศูนย์ฝึกและอบรมฯ						☐ E8
9	ข้าพเจ้าได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดจากเจ้าหน้าที่						☐ E9
10	ข้าพเจ้าได้รับคำแนะนำในการดำเนินชีวิตในอนาคตจากเจ้าหน้าที่						☐ E10
11	ข้าพเจ้าได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการมีวินัยในตนเองจากเจ้าหน้าที่						☐ E11

ตอนที่ 6 แบบสอบถามเกี่ยวกับการได้รับการสนับสนุนทางด้านอารมณ์จากศูนย์ฝึกและอบรมฯ

แบบสอบถามต่อไปนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ การได้รับการสนับสนุนทางอารมณ์จากเจ้าหน้าที่ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ให้ท่านตอบโดยใส่เครื่องหมาย (✓) ลงในช่องคำตอบที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านเพียงช่องเดียว ซึ่งมีคำตอบให้เลือก 5 ระดับคือ

มากที่สุด	หมายถึง	ท่านได้รับการสนับสนุนในสิ่งนั้นมากที่สุด
มาก	หมายถึง	ท่านได้รับการสนับสนุนในสิ่งนั้นมาก
ปานกลาง	หมายถึง	ท่านได้รับการสนับสนุนในสิ่งนั้นปานกลาง
น้อย	หมายถึง	ท่านได้รับการสนับสนุนในสิ่งนั้นน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	ท่านได้รับการสนับสนุนในสิ่งนั้นน้อยที่สุด

ข้อที่	การสนับสนุนทางด้านอารมณ์	ระดับการได้รับการสนับสนุน					
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
1	เมื่อข้าพเจ้ารู้สึกท้อแท้ใจ เจ้าหน้าที่จะคอยให้กำลังใจ						☐ F1
2	ข้าพเจ้าได้รับการเอาใจใส่ ดูแลทุกข์สุขจากเจ้าหน้าที่						☐ F2
3	ข้าพเจ้าได้รับคำชมจากเจ้าหน้าที่ เมื่อทำงานที่ได้รับมอบหมายสำเร็จ						☐ F3
4	เมื่อข้าพเจ้าปฏิบัติตามกฎระเบียบเจ้าหน้าที่ จะพูดชมและสนับสนุนให้ทำความคิดต่อไป						☐ F5
5	เมื่อข้าพเจ้าเกิดปัญหาส่วนตัว เจ้าหน้าที่จะให้คำปรึกษาแก่ข้าพเจ้า						☐ F6
6	ข้าพเจ้าได้รับคำแนะนำให้ใช้หลักธรรมเพื่อฝึกจิตใจ/อารมณ์ให้สงบ						☐ F6
7	ข้าพเจ้าได้รับคำแนะนำให้มีอารมณ์หนักแน่นไม่อ่อนไหวไปกับเหตุการณ์ต่างๆ						☐ F7
8	ข้าพเจ้าได้รับคำแนะนำให้เป็นคนใจเย็น						☐ F8
9	ข้าพเจ้าได้รับคำแนะนำให้เป็นคนมีน้ำใจกับบุคคลอื่น						☐ F9
10	ข้าพเจ้าได้รับกำลังใจจากเจ้าหน้าที่ เมื่อข้าพเจ้าควบคุมอารมณ์ได้						☐ F10

ตอนที่ 7 แบบสอบถามเกี่ยวกับการได้รับการสนับสนุนทางด้านสิ่งของจากศูนย์ฝึกและอบรมฯ

แบบสอบถามต่อไปนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ การได้รับการสนับสนุนทางด้านสิ่งของจากเจ้าหน้าที่ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชาย ให้ท่านตอบโดยใส่เครื่องหมาย (✓) ลงในช่องคำตอบที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านเพียงช่องเดียว ซึ่งมีคำตอบให้เลือก 5 ระดับคือ

มากที่สุด	หมายถึง	ท่านได้รับการสนับสนุนในสิ่งนั้นมากที่สุด
มาก	หมายถึง	ท่านได้รับการสนับสนุนในสิ่งนั้นมาก
ปานกลาง	หมายถึง	ท่านได้รับการสนับสนุนในสิ่งนั้นปานกลาง
น้อย	หมายถึง	ท่านได้รับการสนับสนุนในสิ่งนั้นน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	ท่านได้รับการสนับสนุนในสิ่งนั้นน้อยที่สุด

ข้อที่	การสนับสนุนทางด้านสิ่งของ	ระดับการได้รับการสนับสนุน					
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
1	ข้าพเจ้าได้รับสิ่งของและอุปกรณ์ที่จำเป็น เช่น เครื่องนอน เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน						☐ G1
2	เมื่อข้าพเจ้ามีอาการเจ็บป่วย ข้าพเจ้าได้รับการดูแลและจัดหาที่จำเป็นมาให้						☐ G2
3	ข้าพเจ้าได้รับเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มที่จำเป็น						☐ G3
4	ข้าพเจ้าได้รับความเพลิดเพลินจากการดูทีวีหรือฟังวิทยุ						☐ G4
5	ข้าพเจ้าได้รับความรู้ และผ่อนคลายความเครียด จากหนังสือประเภทต่างๆ						☐ G5
6	ข้าพเจ้าได้รับอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกอาชีพ						☐ G6
7	ข้าพเจ้าได้รับอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียน						☐ G7
8	ข้าพเจ้าได้รับหนังสือและแบบเรียน						☐ G8
9	ข้าพเจ้าได้ดื่มน้ำดื่มที่สะอาด						☐ G9
10	ข้าพเจ้าได้รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย						☐ G10



ภาคผนวก ข

ค่าคะแนนขอแบบสอบถามเมื่อจำแนกเป็นรายข้อ

ตารางที่ 21 แบบสอบถามเกี่ยวกับการปรับตัว

ข้อที่	การปรับตัว	$\bar{X}$	S.D	ค่าระดับ
1	<u>การปรับตัวภายในตนเอง</u> ข้าพเจ้าสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมาย ได้สำเร็จ	4.05	.864	ดี
2*	เมื่อทำงานที่ได้รับมอบหมายไม่สำเร็จ ข้าพเจ้าคิดว่าเป็นเพราะ เจ้าหน้าที่ศูนย์ฝึกและอบรมฯ สอนหรือแนะนำไม่รู้เรื่อง	3.38	.1065	ดี
3	เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นข้าพเจ้าบอกกับตัวเองเสมอว่าปัญหาทุก อย่างสามารถแก้ไขได้	3.93	.875	ดี
4	ข้าพเจ้าพยายามปรับปรุงตัวเองให้ดีขึ้น โดยจะไม่ทำ ความผิดซ้ำอีกครั้ง	4.15	.848	ดี
5	ข้าพเจ้าเต็มใจที่จะปฏิบัติตามกฎระเบียบของหน่วยฝึกอาชีพ	4.15	.984	ดี
6	ข้าพเจ้าได้พัฒนาความคิดและทดลองทำสิ่งใหม่ๆ ที่ เจ้าหน้าที่ศูนย์ฝึกและอบรมฯ แนะนำอยู่เสมอ	3.93	.934	ดี
7	ข้าพเจ้าจะหากิจกรรมมาทำเพื่อให้เกิดความ เพลิดเพลิน	4.04	.912	ดี
8	<u>การปรับตัวทางสังคม</u> เมื่อมีปัญหาข้าพเจ้าขอคำปรึกษาจากเจ้าหน้าที่ศูนย์ ฝึกและอบรมฯ	3.59	1.064	ดี
9*	ข้าพเจ้ารู้สึกสบายใจเมื่อได้อยู่ตามลำพังคนเดียว	3.63	1.012	ดี
10	ข้าพเจ้ายอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนที่อยู่ในศูนย์ฝึก และอบรมฯ แม้จะขัดกับความคิดเห็นของข้าพเจ้า	3.55	.880	ดี
11	ข้าพเจ้าสามารถทำงานร่วมกับเพื่อนๆ ตามที่ได้รับ มอบหมายเสร็จตามกำหนดเวลา	3.99	.830	ดี
12	<u>การปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในศูนย์ฝึกฯ</u> ข้าพเจ้าเต็มใจปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของ ศูนย์ฝึกและอบรมฯ	4.24	.821	ดี
13	ข้าพเจ้าพอใจแต่งกายตามที่ทางศูนย์ฝึกและอบรมฯ จัดเตรียมไว้ให้	4.15	1.019	ดี

ข้อที่	การปรับตัว	$\bar{X}$	S.D	ค่าระดับ
14	ข้าพเจ้าสามารถนอนรวมกับผู้อื่นได้	4.44	.798	ดี
15	ข้าพเจ้าเต็มใจที่จะปฏิบัติตามกฎระเบียบของหน่วย ฝึกอาชีพ	4.18	.901	ดี
16	ข้าพเจ้าจะหากิจกรรมทำเพื่อเพื่อให้ ไม่รู้สึก อึดอัดที่ต้องถูกจำกัดบริเวณ	3.86	.963	ดี
17	ข้าพเจ้าจะให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ดูแล รักษาความของอาคารสถานที่ ให้มีความ สะอาด	4.13	.840	ดี
18	ข้าพเจ้าให้ความร่วมมือในการดูแลอุปกรณ์ เครื่องนอนให้มีความสะอาดอยู่เสมอ	4.29	.840	ดี

ตารางที่ 22 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิด

ข้อที่	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิด	$\bar{X}$	S.D	ค่าระดับ
1	การกระทำผิดครั้งนี้เกิดขึ้นเนื่องจากต้องการเรียกร้องความสนใจ	2.96	1.108	ปานกลาง
2	การกระทำผิดครั้งนี้เป็นผลมาจากการไม่สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้	4.09	1.988	มาก
3	การลักขโมยเป็นวิธีการที่ได้มาในสิ่งที่ต้องการ	3.18	1.139	ปานกลาง
4	ท่านคิดว่าการรีดไถเงินเพื่อนเป็นวิธีที่ได้มาเมื่อไม่มีเงิน	3.18	1.131	ปานกลาง
5	การกระทำผิดครั้งนี้เกิดขึ้นเนื่องจากท่านอยากรู้/อยากรลอง	4.16	1.025	มาก
6*	ท่านคิดว่าการกระทำผิดของท่านมักเกิดจากผู้อื่นเป็นต้นเหตุเสมอ	2.78	1.243	ปานกลาง
7*	การเสพยาเสพติดของท่านเกิดจากเพื่อนชักชวน	2.78	1.303	ปานกลาง
8*	การกระทำสิ่งที่ผิดกฎหมายสำเร็จทำให้ท่านได้รับคำชมจากเพื่อนๆในกลุ่ม	2.77	1.281	ปานกลาง
9*	ท่านคิดว่าการกระทำผิดเกิดขึ้นจากการกระทำตามอย่างเพื่อนๆ	2.63	1.194	ปานกลาง
10*	เทคนิคและวิธีการกระทำผิดในชีวิตประจำวันของท่านเกิดจากการเลียนแบบจากสื่อ เช่น โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และเกมคอมพิวเตอร์	2.83	1.218	ปานกลาง
11	ถ้าข้าพเจ้าต้องการอยากได้อะไร ข้าพเจ้าต้องพยายามหาสิ่งที่ต้องการให้ได้มาไม่ว่าจะด้วยวิธีใด	3.85	1.033	มาก

ตารางที่ 23 แบบสอบถามเกี่ยวกับสัมพันธภาพกับเพื่อน

ข้อที่	สัมพันธภาพกับเพื่อน	$\bar{X}$	S.D	ค่าระดับ
1	ข้าพเจ้ายินดีให้ความช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแนะนำกับเพื่อนๆเมื่อมีปัญหา	3.99	.876	ดี
2	ข้าพเจ้ายกโทษให้แก่เพื่อนเมื่อเพื่อนทำผิดต่อข้าพเจ้า	3.71	.920	ดี
3	ข้าพเจ้ามีความรู้สึกที่ข้าพเจ้าเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มเพื่อน	3.76	.968	ดี
4	ข้าพเจ้าสังเกตเพื่อนว่าแต่ละคนมีนิสัยส่วนตัวเป็นอย่างไร เพื่อจะได้ปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนได้	3.63	1.006	ดี
5	เพื่อนคอยเตือนข้าพเจ้าให้ทำความดี หลีกเลี่ยงการกระทำผิดกฎระเบียบ	3.41	1.076	ปานกลาง
6	เพื่อนทำให้ข้าพเจ้าได้หัวเราะและมีความสุขเสมอ	3.99	.966	ดี
7	เมื่อข้าพเจ้ารู้สึกหงุดหงิดข้าพเจ้าจะขว้างปาสิ่งของใส่เพื่อนๆ เพื่อเป็นการระบายอารมณ์	2.23	1.283	ไม่ดี
8	ข้าพเจ้าไว้วางใจที่จะพูดคุยปัญหาส่วนตัวของข้าพเจ้าให้เพื่อนฟัง	3.32	1.184	ปานกลาง
9*	ข้าพเจ้ามักพูดจาหรือแสดงท่าทีใช้อำนาจกับผู้อื่นเพื่อเป็นการข่มให้เกรงกลัว	3.49	1.254	ปานกลาง
10*	ข้าพเจ้าไม่ชอบที่จะคอยนั่งฟังผู้อื่นเล่าเรื่องต่างๆ	3.12	1.113	ปานกลาง
11	ข้าพเจ้ารู้สึกผูกพันและเป็นห่วงในตัวเพื่อน	3.59	.984	ดี
12	เมื่อขัดใจกับเพื่อน ข้าพเจ้าจะใช้วิธีประนีประนอมในการแก้ไขปัญห	3.46	1.070	ปานกลาง

ตารางที่ 24 แบบสอบถามเกี่ยวกับการได้รับการสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฝึกและอบรม

ข้อที่	การสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฝึกและอบรม	$\bar{X}$	S.D	ค่าระดับ
1	ข้าพเจ้าได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคดีต่างๆ จากเจ้าหน้าที่ฯ ขณะที่ข้าพเจ้าอยู่ในศูนย์ฝึก ฯ	3.71	1.034	มาก
2	ข้าพเจ้าได้รับความรู้เกี่ยวกับการฝึกอาชีพ จากเจ้าหน้าที่ ของศูนย์ฝึกฯ	4.06	.847	มาก
3	ข้าพเจ้าจะได้รับการพัฒนาจิตใจให้สงบและมีสมาธิ หลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ศูนย์ฝึกและอบรมจัดให้	3.77	.974	มาก
4	ข้าพเจ้าได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ ที่ในการแบ่งเวลาในการเรียน และการใช้เวลาในศูนย์ฝึกอบรมให้เกิดประโยชน์	3.84	.943	มาก
5	ข้าพเจ้าได้รับรู้ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ จากเจ้าหน้าที่ หรือจากป้ายประกาศของศูนย์ฝึกและอบรม	3.88	.922	มาก
6	ข้าพเจ้าจะได้รับทราบความผิดก่อนจะถูกลงโทษจากเจ้าหน้าที่ ทุกครั้ง	3.69	.974	มาก
7	ข้าพเจ้าได้รับแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับการให้บริการและสิทธิต่างๆ จากเจ้าหน้าที่	3.77	1.025	มาก
8	ข้าพเจ้าได้รับคำอธิบายเหตุผลการลงโทษหากข้าพเจ้ากระทำความผิด ในศูนย์ฝึกและอบรม	3.83	.949	มาก
9	ข้าพเจ้าได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดจากเจ้าหน้าที่	3.74	.912	มาก
10	ข้าพเจ้าได้รับคำแนะนำในการดำเนินชีวิตในอนาคตจากเจ้าหน้าที่	3.87	.902	มาก
11	ข้าพเจ้าได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการมีวินัยในตนเองจากเจ้าหน้าที่	3.89	.934	มาก

ตารางที่ 25 แบบสอบถามเกี่ยวกับการได้รับการสนับสนุนทางด้านอารมณ์จากศูนย์ฝึกและอบรม

ข้อที่	การสนับสนุนทางด้านอารมณ์จากศูนย์ฝึกและอบรม	$\bar{X}$	S.D	ค่าระดับ
1	เมื่อข้าพเจ้ารู้สึกท้อแท้ใจเจ้าหน้าที่จะคอยให้กำลังใจ	3.51	1.107	มาก
2	ข้าพเจ้าได้รับการเอาใจใส่ ดูแลทุกข์สุขจากเจ้าหน้าที่	3.46	1.032	ปานกลาง
3	ข้าพเจ้าได้รับคำชมจากเจ้าหน้าที่ เมื่อทำงานที่ได้รับมอบหมายสำเร็จ	3.53	1.010	มาก
4	เมื่อข้าพเจ้าปฏิบัติตามกฎระเบียบเจ้าหน้าที่จะพูดชมและสนับสนุนให้ทำความดีต่อไป	3.65	.959	มาก
5	เมื่อข้าพเจ้าเกิดปัญหาส่วนตัว เจ้าหน้าที่จะให้คำปรึกษาแก่ข้าพเจ้า	3.55	1.028	มาก
6	ข้าพเจ้าได้รับคำแนะนำให้ใช้หลักธรรมเพื่อฝึกจิตใจ/อารมณ์ให้สงบ	3.49	1.005	ปานกลาง
7	ข้าพเจ้าได้รับคำแนะนำให้มีอารมณ์หนักแน่นไม่อ่อนไหวไปกับเหตุการณ์ต่างๆ	3.46	1.023	ปานกลาง
8	ข้าพเจ้าได้รับคำแนะนำให้เป็นคนใจเย็น	3.75	.999	มาก
9	ข้าพเจ้าได้รับคำแนะนำให้เป็นคนมีน้ำใจกับบุคคลอื่น	3.82	.960	มาก
10	ข้าพเจ้าได้รับกำลังใจจากเจ้าหน้าที่ เมื่อข้าพเจ้าควบคุมอารมณ์ได้	3.55	1.000	มาก

ตารางที่ 26 แบบสอบถามเกี่ยวกับการได้รับการสนับสนุนทางด้านสิ่งของจากศูนย์ฝึกและอบรม

ข้อที่	การสนับสนุนทางด้านสิ่งของจากศูนย์ฝึกและอบรม	$\bar{X}$	S.D	ค่าระดับ
1	ข้าพเจ้าได้รับสิ่งของและอุปกรณ์ที่จำเป็น เช่น เครื่องนอน เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน	3.96	.919	มาก
2	เมื่อข้าพเจ้ามีอาการเจ็บป่วย ข้าพเจ้าได้รับการดูแลและจัดหาที่จำเป็นมาให้	3.76	1.053	มาก
3	ข้าพเจ้าได้รับเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มที่จำเป็น	3.68	1.013	มาก
4	ข้าพเจ้าได้รับความเพลิดเพลินจากการดูทีวีหรือฟังวิทยุ	3.78	1.093	มาก
5	ข้าพเจ้าได้รับความรู้ และผ่อนคลายความเครียดจากหนังสือประเภทต่างๆ	3.71	1.050	มาก
6	ข้าพเจ้าได้รับอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกอาชีพ	3.74	.991	มาก
7	ข้าพเจ้าได้รับอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียน	3.67	1.027	มาก
8	ข้าพเจ้าได้รับหนังสือและแบบเรียน	3.56	1.024	มาก
9	ข้าพเจ้าได้ดื่มน้ำดื่มที่สะอาด	3.64	1.023	มาก
10	ข้าพเจ้าได้รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย	3.59	1.223	มาก

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ

นางสาววิภา จิราโรจน์

ที่อยู่

บ้านเลขที่ 147 ถนนขุนแผน ตำบลท่าพี่เลี้ยง อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี

สถานที่ทำงาน

สถาบันกัลยาณ์ราชนครินทร์ 23 หมู่ 8 แขวงทวีวัฒนา เขตทวีวัฒนา กรุงเทพฯ 10170

ตำแหน่ง

เจ้าหน้าที่งานอาชีพบำบัดชานาญงาน

ประวัติการศึกษา

2529

สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส) สาขาวิชาผ้าและเครื่องแต่งกาย
มหาวิทยาลัยราชมนฑลกรุงเทพ วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ

2532

สำเร็จการศึกษาปริญญาครุศาสตร์บัณฑิต (คบ) สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์
ราชภัฏพระนคร

2537

ประกาศนียบัตรเจ้าหน้าที่อาชีพบำบัดทางจิตเวช โรงพยาบาลนิติจิตเวช
(สถาบันกัลยาณ์ราชนครินทร์)

2548

ศึกษาต่อระดับปริญญามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาชุมชน
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร